

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2016. augusztus 30., kedd

Tartalomjegyzék

24/2016. (VIII. 30.) MvM rendelet	Az Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 36/2011. (XII. 23.) KIM rendelet módosításáról	16132
25/2016. (VIII. 30.) MvM rendelet	A közigazgatási, rendészeti, katonai és nemzetbiztonsági felsőoktatás vonatkozásában az évenként felvehető hallgatói létszám megállapításával és elosztásával kapcsolatos eljárás részletes szabályairól, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre történő felvétel különös feltételeiről, valamint a külföldi hallgatók Nemzeti Közszolgálati Egyetemre történő felvételének, jogállásának és tanulmányainak részletes szabályairól szóló 1/2013. (I. 8.) KIM rendelet módosításáról	16185
26/2016. (VIII. 30.) MvM rendelet	A Miniszterelnökséget vezető miniszter által adományozható elismerésekről szóló 15/2015. (III. 11.) MvM rendelet módosításáról	16185
35/2016. (VIII. 30.) BM rendelet	A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés hatósági eljárásaiban az igazgatási szolgáltatási díj fizetési körébe tartozó hatósági eljárásokról, igazgatási jellegű szolgáltatásokról és bejelentésekről, továbbá a fizetendő díj mértékéről, valamint a fizetésre vonatkozó egyéb szabályokról szóló 51/2011. (XII. 21.) BM rendelet, valamint a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 75/2013. (XII. 18.) BM rendelet módosításáról	16187
36/2016. (VIII. 30.) BM rendelet	A belügyminiszter ágazatába tartozó szakképzések szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint egyes szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről szóló 20/2013. (V. 28.) BM rendelet módosításáról	16189
23/2016. (VIII. 30.) EMMI rendelet	A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról	16607
24/2016. (VIII. 30.) EMMI rendelet	A fejezeti kezelésű előirányzatok és központi kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 58/2015. (XII. 30.) EMMI rendelet módosításáról	16698
18/2016. (VIII. 30.) IM rendelet	A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet módosításáról	16754

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A Miniszterelnökséget vezető miniszter 24/2016. (VIII. 30.) MvM rendelete az Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 36/2011. (XII. 23.) KIM rendelet módosításáról

A statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény 26. § (4) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 1. melléklet A) pontjában foglalt táblázat 7. sorában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** Az Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 36/2011. (XII. 23.) KIM rendelet Melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
- 2. §** Ez a rendelet 2016. szeptember 1-jén lép hatályba.

Lázár János s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

1. melléklet a 24/2016. (VIII. 30.) MvM rendelethez

„Melléklet a 36/2011. (XII. 23.) KIM rendelethez

Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke (ÖVTJ) 2016 szeptember

ÖVTJ-kód	ÖVTJ megnevezés
01	Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások
011	Nem évelő növény termesztése
0111	Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése
011101	Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése m.n.s.
011102	Máktermesztés
0112	Rizstermesztés
011201	Rizstermesztés
0113	Zöldségféle, dinnye, gyökér-, gumónövény termesztése
011301	Zöldségféle, dinnye, gyökér-, gumónövény termesztése m.n.s.
0114	Cukornádtermesztés
011401	Cukornádtermesztés
0115	Dohánytermesztés
011501	Dohánytermesztés
0116	Rostnövénytermesztés
011601	Rostnövénytermesztés m.n.s.
011602	Kendertermesztés
0119	Egyéb, nem évelő növény termesztése
011901	Egyéb, nem évelő növény termesztése m.n.s.
011902	Dísznövény- és virágtermesztés

011903	Koszorú- és virágkötés saját termesztésű növényből (nem művirágból)
011904	Koszorúalap készítés szalmából és szénából (saját termelésű alapanyagból)
012	Évelő növény termesztése
0121	Szőlőtermesztés
012101	Borszőlő termesztés
012103	Csemegeszőlő termesztés
0122	Trópusi gyümölcs termesztése
012201	Trópusi gyümölcs termesztése
0123	Citrusféle termesztése
012301	Citrusfélék termesztése
0124	Almatermésű, csonthéjas termesztése
012401	Almatermésű, csonthéjas termesztése
0125	Egyéb gyümölcs, héjastermésű termesztése
012501	Egyéb gyümölcs, héjastermésű termesztése
0126	Olajtartalmú gyümölcs termesztése
012601	Olajtartalmú gyümölcs termesztése
0127	Italgyártási növény termesztése
012701	Italgyártási növény termesztése
0128	Fűszer-, aroma-, narkotikus, gyógynövény termesztése
012801	Fűszer-, aromanövény termesztése m.n.s.
012802	Gyógynövénytermesztés
012803	Gyógyszergyártásban használt növények termesztése
0129	Egyéb évelő növény termesztése
012901	Egyéb évelő növény termesztése m.n.s.
012902	Nádgazdasági és fűztelepi tevékenység
012903	Karácsonyfa termesztése
013	Növényi szaporítóanyag termesztése
0130	Növényi szaporítóanyag termesztése
013001	Zöldség-szaporítóanyag termesztése m.n.s.
013002	Dísznövény-szaporítóanyag-termesztés
013003	Gyümölcs-, díszfaiskola
013004	Egyéb kertészeti szaporítóanyag termesztése
013005	Szőlő szaporítóanyag termesztése (szőlőiskola)
014	Állattenyésztés
0141	Tejhasznú szarvasmarha tenyésztése
014101	Tejhasznú szarvasmarha, bivaly tenyésztése
0142	Egyéb szarvasmarha tenyésztése
014201	Egyéb szarvasmarha tenyésztése
0143	Ló, lóféle tenyésztése
014301	Ló, lóféle tenyésztése
0144	Teve, tevéféle tenyésztése
014401	Teve, tevéféle tenyésztése
0145	Juh, kecske tenyésztése
014501	Juh, kecske tenyésztése
0146	Sertésenyésztés
014601	Sertésenyésztés
0147	Baromfitenyésztés

014701	Baromfitenyésztés
0149	Egyéb állat tenyésztése
014901	Egyéb állat tenyésztése m.n.s.
014902	Méhészet
014903	Hobbiállat tenyésztése
014904	Egyéb állati termékek termelése
014905	Nyúl tenyésztése
015	Vegyes gazdálkodás
0150	Vegyes gazdálkodás
015001	Vegyes gazdálkodás (növénytermesztés állattenyésztéssel, egyik részaránya sem éri el a 66%-ot)
016	Mezőgazdasági, betakarítást követő szolgáltatás
0161	Növénytermesztési szolgáltatás
016101	Növénytermesztési szolgáltatás géppel m.n.s.
016102	Növénytermesztési szolgáltatás kézi erővel
016103	Mezőgazdasági kártevőirtás
016104	Beporzási szolgáltatás
0162	Állattenyésztési szolgáltatás
016201	Állattenyésztési szolgáltatás
0163	Betakarítást követő szolgáltatás
016301	Betakarítást követő szolgáltatás m.n.s.
016302	Koszorú- és virágkötés nem saját termelésű növényből (nem művirágból)
016303	Gyógynövény előkészítés
0164	Vetési célú magfeldolgozás
016401	Vetési célú magfeldolgozás
017	Vadgazdálkodás, vadgazdálkodási szolgáltatás
0170	Vadgazdálkodás, vadgazdálkodási szolgáltatás
017001	Vadgazdálkodási szolgáltatás
02	Erdőgazdálkodás
021	Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység
0210	Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység
021001	Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység
022	Fakitermelés
0220	Fakitermelés
022001	Fakitermelés saját jogon
022003	Faszéntermelés az erdőben (hagyományos módszerrel előállítva)
023	Vadon termő egyéb erdei termék gyűjtése
0230	Vadon termő egyéb erdei termék gyűjtése
023001	Erdőgazdálkodói haszonvételek gyakorlása (vadon termő egyéb erdei termék gyűjtése)
023002	Éti csiga gyűjtése
024	Erdészeti szolgáltatás
0240	Erdészeti szolgáltatás
024001	Erdészeti szolgáltatás m.n.s.
024002	Erdészeti bér munka
024003	Kézi és gépi fakitermelés bér munkában
03	Halászat, halgazdálkodás
031	Halászat
0311	Tengeri halászat

031101	Tengeri halászat
0312	Édesvízi halászat
031201	Édesvízi halászat
032	Halgazdálkodás
0321	Tengeri halgazdálkodás
032101	Tengeri halgazdálkodás
0322	Édesvízi halgazdálkodás
032201	Édesvízi halgazdálkodás
05	Szénbányászat
051	Feketeszén-bányászat
0510	Feketeszén-bányászat
051001	Feketeszén-bányászat
052	Barnaszén-, lignitbányászat
0520	Barnaszén-, lignitbányászat
052001	Barnaszén-, lignitbányászat
06	Kőolaj-, földgázkitermelés
061	Kőolaj-kitermelés
0610	Kőolaj-kitermelés
061001	Kőolaj-kitermelés
062	Földgázkitermelés
0620	Földgázkitermelés
062001	Földgázkitermelés
07	Fémtartalmú érc bányászata
071	Vasércbányászat
0710	Vasércbányászat
071001	Vasércbányászat
072	Egyéb fém érc bányászata
0721	Urán-, tóriumérc-bányászat
072101	Urán-, tóriumérc-bányászat
0729	Színesfém érc bányászata
072901	Színesfém érc bányászata m.n.s.
072902	Aranymosás kézi erővel
08	Egyéb bányászat
081	Kőfejtés, homok-, agyagbányászat
0811	Kőfejtés, gipsz, kréta bányászata
081101	Mészke, gipsz, kréta bányászata m.n.s.
081102	Építőkö, díszítőkö fejtése
081103	Pala bányászata
0812	Kavics-, homok-, agyagbányászat
081201	Kavics-, homokbányászat
081202	Agyag-, kaolinbányászat
089	M.n.s. bányászat
0891	Vegyi ásvány bányászata
089101	Vegyi ásvány bányászata
0892	Tőzegkitermelés
089201	Tőzegkitermelés
0893	Só kitermelés

089301	Sótermelés
0899	Egyéb m.n.s. bányászat
089901	M.n.s. egyéb bányászat
09	Bányászati szolgáltatás
091	Kőolaj-, földgáz-kitermelési szolgáltatás
0910	Kőolaj-, földgáz-kitermelési szolgáltatás
091001	Kőolaj-, földgáz-kitermelési szolgáltatás
099	Egyéb bányászati szolgáltatás
0990	Egyéb bányászati szolgáltatás
099001	Egyéb bányászati szolgáltatás
10	Élelmiszergyártás
101	Húsfeldolgozás, -tartósítás, húskészítmény gyártása
1011	Húsfeldolgozás, -tartósítás
101101	Húsfeldolgozás, -tartósítás m.n.s. (nem saját termelésű alapanyagból)
101102	Vágóállatok vágása
101103	Húsfeldolgozás, -tartósítás m.n.s. (saját termelésű alapanyagból)
1012	Baromfiúságfeldolgozás, tartósítása
101201	Baromfiúságfeldolgozás, tartósítása m.n.s. (nem saját termelésű alapanyagból)
101202	Baromfikopasztás
101203	Baromfiúságfeldolgozás, tartósítása m.n.s. (saját termelésű alapanyagból)
1013	Hús-, baromfiúság-készítmény gyártása
101301	Húskészítmény gyártása (nem saját termelésű alapanyagból)
101302	Baromfiúság-készítmény gyártása (nem saját termelésű alapanyagból)
101303	Hús-, baromfiúság-készítmény gyártástól elkülönült füstölése
101304	Húskonzervek gyártása
101305	Húskészítmény gyártása (saját termelésű alapanyagból)
101306	Baromfiúság-készítmény gyártása (saját termelésű alapanyagból)
102	Halfeldolgozás, -tartósítás
1020	Halfeldolgozás, -tartósítás
102001	Halfeldolgozás, -tartósítás (nem saját termelésű alapanyagból)
102002	Halfeldolgozás, -tartósítás (saját termelésű alapanyagból)
103	Gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás
1031	Burgonyafeldolgozás, -tartósítás
103101	Burgonyafeldolgozás, -tartósítás (nem saját termelésű alapanyagból)
103102	Burgonyafeldolgozás, -tartósítás (saját termelésű alapanyagból)
1032	Gyümölcs-, zöldséglé gyártása
103201	Gyümölcs-, zöldséglé gyártása (nem saját termelésű alapanyagból) m.n.s.
103202	Zöldséglé gyártása (saját termelésű alapanyagból)
103203	Szőlőlé gyártása (saját termelésű alapanyagból)
103204	Gyümölcslé gyártása (saját termelésű alapanyagból)
103205	Szőlőlé gyártása (nem saját termelésű alapanyagból)
1039	Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás
103901	Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás m.n.s.
103902	Savanyúságkészítés (nem saját termelésű alapanyagból)
103903	Savanyúságkészítés (saját termelésű alapanyagból)
103904	Pattogatottkukorica-, pirított napraforgómag készítés (nem saját termelésű alapanyagból)
103905	Pattogatottkukorica-, pirított napraforgómag-készítés (saját termelésű alapanyagból)

103910	Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás (saját termelésű alapanyagból)
104	Növényi, állati olaj gyártása
1041	Olaj gyártása
104101	Olaj gyártása (nem saját termelésű alapanyagból)
104102	Olaj gyártása (saját termelésű alapanyagból)
1042	Margarin gyártása
104201	Margarin gyártása (nem saját termelésű alapanyagból) m.n.s.
104202	Margarin gyártása (saját termelésű alapanyagból)
105	Tejfeldolgozás
1051	Tejtermék gyártása
105101	Tejtermék készítése (nem saját termelésű alapanyagból) m.n.s.
105102	Tejtermék készítés (saját termelésű tehéntejből)
105103	Tejtermék készítés (saját termelésű juh-, kecsketejből)
1052	Jégkrém gyártása
105201	Jégkrém gyártása
106	Malomipari termék, keményítő gyártása
1061	Malomipari termék gyártása
106101	Malomipari termék gyártása m.n.s.
106102	Gabonafélék bérdarálása
1062	Keményítő, keményítőtermék gyártása
106201	Keményítő, keményítőtermék gyártása
107	Pékáru, tésztafélék gyártása
1071	Kenyér; friss pékáru gyártása
107101	Kenyér, péksütemény és egyéb pékáru gyártása m.n.s.
107102	Friss cukrásztermékek készítése (nem közvetlen fogyasztásra)
107103	Friss kürtöskalács készítése (nem közvetlen fogyasztásra)
1072	Tartósított lisztes áru gyártása
107201	Egyéb tartósított lisztes készítmény és sütemény gyártása m.n.s.
107202	Kecs- és ostyagyártás
107203	Mézeskalács-készítés
1073	Tésztafélék gyártása
107301	Tésztafélék gyártása
108	Egyéb élelmiszer gyártása
1081	Cukorgyártás
108101	Cukorgyártás
1082	Édesség gyártása
108201	Édesség gyártása m.n.s.
108202	Cukorkakészítés
108203	Csokoládé és csokoládékészítmények gyártása
108204	Kakaó és kakaókészítmények gyártása
1083	Tea, kávé feldolgozása
108301	Tea, kávé feldolgozása
108302	Gyógytea feldolgozása (nem saját termelésű alapanyagból)
108303	Gyógytea feldolgozása (saját termelésű alapanyagból)
1084	Fűszer, ételízesítő gyártása
108401	Fűszer, ételízesítő gyártása m.n.s. (nem saját termelésű alapanyagból)
108402	Paprika darálása, mesterséges szárítása

108403	Fűszer, ételízesítő gyártása m.n.s. (saját termelésű alapanyagból)
1085	Készétel gyártása
108501	Készétel gyártása
1086	Homogenizált, diétás étel gyártása
108601	Homogenizált, diétás étel gyártása
1089	M.n.s. egyéb élelmiszer gyártása
108901	M.n.s. egyéb élelmiszer gyártása
108902	Étrendkiegészítő gyártása
109	Takarmány gyártása
1091	Haszonállat-eledelel gyártása
109101	Haszonállat-eledelel gyártása
1092	Hobbiállat-eledelel gyártása
109201	Hobbiállat-eledelel gyártása
11	Italgyártás
110	Italgyártás
1101	Desztillált szeszes ital gyártása
110101	Desztillált szeszes ital gyártása m.n.s.
110102	Pálinka készítése (nem saját termelésű alapanyagból)
110103	Etilalkohol gyártása
110104	Pálinka készítése (saját termelésű alapanyagból)
1102	Szőlőbor termelése
110201	Bortermelés (nem saját termelésű alapanyagból) m.n.s.
110202	Pezsgőtermelés (nem saját termelésű alapanyagból)
110203	Szőlőmust-, bortermelés (saját termelésű alapanyagból)
110204	Pezsgőtermelés (saját termelésű alapanyagból)
1103	Gyümölcsbor termelése
110301	Gyümölcsbor termelése (nem saját termelésű alapanyagból) m.n.s.
110302	Gyümölcsbortermelés (saját termelésű alapanyagból)
1104	Egyéb nem desztillált, erjesztett ital gyártása
110401	Egyéb nem desztillált, erjesztett ital gyártása (nem saját termelésű alapanyagból)
110402	Egyéb nem desztillált, erjesztett ital gyártása (saját termelésű alapanyagból)
1105	Sörgyártás
110501	Sörgyártás
1106	Malátagyártás
110601	Malátagyártás
1107	Üdítőital, ásványvíz gyártása
110701	Ásványvíz és forrásvíz palackozása
110702	Szikkvízkészítés
110703	Alkoholmentes (üdítő)ital gyártása
12	Dohánytermék gyártása
120	Dohánytermék gyártása
1200	Dohánytermék gyártása
120001	Dohánytermék gyártása
13	Textília gyártása
131	Textilszálak fonása
1310	Textilszálak fonása
131001	Textilszálak fonása

132	Textilszövés
1320	Textilszövés
132001	Textilszövés m.n.s.
132003	Népi iparművészeti és iparművészeti textilszövet készítése
133	Textilkikészítés
1330	Textilkikészítés
133001	Textilkikészítés (nem saját előállítású textíliából) m.n.s.
133002	Népi iparművészeti és iparművészeti kétfestés
139	Egyéb textiláru gyártása
1391	Kötött, hurkolt kelme gyártása
139101	Kötött, hurkolt kelme gyártása m.n.s.
1392	Konfekcionált textiláru gyártása (kivéve: ruházat)
139201	Konfekcionált textiláru gyártása (kivéve: ruházat) m.n.s.
139202	Népi iparművészeti és iparművészeti lakberendezési textiltermék készítése
139203	Gobelinvarrás
1393	Szőnyeggyártás
139301	Szőnyeggyártás m.n.s.
139302	Népművészeti szőnyegkészítés
1394	Kötéláru gyártása
139401	Kötéláru gyártása
1395	Nem szőtt textília és termék gyártása (kivéve: ruházat)
139501	Nem szőtt textília és termék gyártása (kivéve: ruházat)
1396	Műszaki textiláru gyártása
139601	Műszaki textiláru gyártása
1399	Egyéb textiláru gyártása m.n.s.
139901	M.n.s. egyéb textiltermék gyártása
139902	Gombkötés és paszománytermék gyártása
139903	Mű- és gépi hímzett termék készítése (végben, szalagban, motívumban)
139904	Népi iparművészeti és iparművészeti kéziszőttes, csipkekészítés, kézi hímzés
139905	Kézimunka-előnyomás
139906	Kézi szőttes, necceltáru és csipkekészítés, kézi hímzés
139907	Népi iparművészeti és iparművészeti nemez készítése
14	Ruházati termék gyártása
141	Ruházat gyártása (kivéve: szőrmeruházat)
1411	Bőrruházat gyártása
141101	Bőrruházat gyártása m.n.s.
141102	Bőrruházati termék összeállítása
1412	Munkaruházat gyártása
141201	Munkaruházat gyártása
1413	Felsőruházat gyártása (kivéve: munkaruházat)
141301	Felsőruházat gyártása (kivéve: munkaruházat) m.n.s.
141302	Felsőruházati termék összeállítása
141303	Egyenruházat gyártása
141304	Népi iparművészeti és iparművészeti felsőruházat készítése
1414	Alsóruházat gyártása
141401	Alsóruházat gyártása m.n.s.
141402	Alsóruházati termék összeállítása

141403	Népi iparművészeti és iparművészeti alsóruházat készítése
1419	Egyéb ruházat, kiegészítők gyártása
141901	Öltözékiegészítő gyártása m.n.s.
141902	Fürdőruhakészítés
141903	Bőr-, szőrmeruházati kiegészítők gyártása
141904	Textil alapanyagú lábbeli gyártása
141905	Bébiruházat gyártása
141906	Egyéb ruházati termékek összeállítása
141907	Speciális versenysportruházat gyártása
141908	Egyéb népi iparművészeti és iparművészeti ruházat készítése
142	Szörmecikk gyártása
1420	Szörmecikk gyártása
142001	Szörme- és szűcsipari termékek gyártása m.n.s.
142002	Népi iparművészeti és iparművészeti szörmecikk készítése
143	Kötött, hurkolt cikk gyártása
1431	Kötött, hurkolt harisnyafélék gyártása
143101	Kötött, hurkolt harisnyafélék gyártása m.n.s.
143102	Gépi kötött, hurkolt harisnyafélék összeállítása
143103	Kézi kötésű, horgolású harisnyafélék gyártása
1439	Egyéb kötött, hurkolt ruházati termék gyártása
143901	Gépi kötött, hurkolt pulóverfélék gyártása m.n.s.
143902	Kötött, hurkolt, horgolt pulóverfélék összeállítása
143903	Kézi kötésű, horgolású pulóverfélék gyártása
15	Bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása
151	Bőr, szörme kikészítése; táskafélék, szíjzat gyártása
1511	Bőr, szörme kikészítése
151101	Bőrkikészítés
151102	Szörmekikészítés és -festés
1512	Táskafélék, szíjzat gyártása
151201	Bőr-, műbőr termékek gyártása (kivéve: bőrruházat, lábbeli) m.n.s.
151202	Népi iparművészeti és iparművészeti nyergesáru, lószerszám készítése
151203	Népi iparművészeti és iparművészeti bőrtermék készítése (kivéve állatfelszerelés)
151204	Nyergesáru, lószerszám gyártása
151205	Állatruházat bármilyen állat számára, bármilyen anyagból
152	Lábbeligyártás
1520	Lábbeligyártás
152001	Lábbeligyártás m.n.s.
152002	Népi iparművészeti és iparművészeti lábbeli készítése
16	Fafeldolgozás (kivéve: bútor), fonottáru gyártása
161	Fűrészárugyártás
1610	Fűrészárugyártás
161001	Fűrészárugyártás m.n.s.
161002	Táblába össze nem állított parketta-, hajópadló-készítés
162	Fa-, parafatermék, fonottáru gyártása
1621	Falemezgyártás
162101	Falemezgyártás
1622	Parkettagyártás

162201	Parkettagyártás
1623	Épületasztalos-ipari termék gyártása
162301	Épületasztalos-ipari termék gyártása
1624	Tároló fatermék gyártása
162401	Tároló fatermék gyártása
1629	Egyéb fa-, parafatermék, fonottáru gyártása
162901	Fatömegcikkgyártás m.n.s.
162902	Faesztalgályos, faszobrászati termékek gyártása
162903	Népi iparművészeti és iparművészeti faműves termékek készítése
162904	Fa alapanyagú dísz tárgykészítés
162905	Parafa-, fonottáru gyártása
162906	Népi iparművészeti és iparművészeti fonottáru készítése
162907	Brikett, pellet gyártása
17	Papír, papírtérkép gyártása
171	Papíripari rostanyag, papír gyártása
1711	Papíripari rostanyag gyártása
171101	Papíripari rostanyag gyártása
1712	Papírgyártás
171201	Papírgyártás
172	Papírtérkép gyártása
1721	Papír csomagolóeszköz gyártása
172101	Papír csomagolóeszköz gyártása
1722	Háztartási, egészségügyi papírtérkép gyártása
172201	Háztartási, egészségügyi papírtérkép gyártása
1723	Irodai papíráru gyártása
172301	Irodai papíráru gyártása
1724	Tapétagyártás
172401	Tapétagyártás
1729	Egyéb papír-, kartontérkép gyártása
172901	Egyéb m.n.s. papírtérkép gyártása
172902	Papíralapú dísz tárgykészítés
172903	Szívott rostanyagból készült papíráru gyártása
18	Nyomdai és egyéb sokszorosítási tevékenység
181	Nyomdai tevékenység
1811	Napilapnyomás
181101	Napilapnyomás
1812	Nyomás (kivéve: napilap)
181201	Könyv- és zeneműnyomás
181202	Időszaki kiadvány nyomása
181203	Egyéb nyomdai termékek nyomása
181204	Nyomás közvetlenül textíliára, műanyagra, üvegre, fémre, fára és kerámia
1813	Nyomdai előkészítő tevékenység
181301	M.n.s. nyomdai előkészítő tevékenység
181302	Kiegészítő nyomdai tevékenység
181303	Nyomdai kiadvány tördelése, szerkesztése, tipográfia
1814	Könyvkötés, kapcsolódó szolgáltatás
181401	M.n.s. könyvkötés, kapcsolódó szolgáltatás

181402	Egyéb nyomtatott papírtermék kötése
182	Egyéb sokszorosítás
1820	Egyéb sokszorosítás
182001	Hangfelvétel-sokszorosítás
182002	Videofelvétel sokszorosítása
182003	Számítógépes adathordozó sokszorosítása
19	Kokszgyártás, kőolaj-feldolgozás
191	Kokszgyártás
1910	Kokszgyártás
191001	Kokszgyártás
192	Kőolaj-feldolgozás
1920	Kőolaj-feldolgozás
192001	Kőolaj-feldolgozás m.n.s.
192002	Szén- és tőzegbrikett gyártása
20	Vegyi anyag, termék gyártása
201	Vegyi alapanyag gyártása
2011	Ipari gáz gyártása
201101	Ipari gáz gyártása
2012	Színezék, pigment gyártása
201201	Színezék, pigment gyártása
2013	Szervetlen vegyi alapanyag gyártása
201301	Szervetlen vegyi alapanyag gyártása
2014	Szerves vegyi alapanyag gyártása
201401	Szerves vegyi alapanyag gyártása
2015	Műtrágya, nitrogénvegyület gyártása
201501	Műtrágya, nitrogénvegyület gyártása
201502	Virágföld előállítás
2016	Műanyag-alapanyag gyártása
201601	Műanyag-alapanyag gyártása
2017	Szintetikus kaucsuk alapanyag gyártása
201701	Szintetikus kaucsuk alapanyag gyártása
202	Mezőgazdasági vegyi termék gyártása
2020	Mezőgazdasági vegyi termék gyártása
202001	Mezőgazdasági vegyi termék gyártása
203	Festék, bevonóanyag gyártása
2030	Festék, bevonóanyag gyártása
203001	Festék, bevonóanyag gyártása m.n.s.
204	Tisztítószer, testápolási cikk gyártása
2041	Tisztítószer gyártása
204101	Tisztítószer gyártása m.n.s.
204102	Szappankészítés
2042	Testápolási cikk gyártása
204201	Testápolási cikk gyártása
204202	Kézműves szappanok készítése
205	Egyéb vegyi termék gyártása
2051	Robbanóanyag gyártása
205101	Robbanóanyag gyártása

2052	Ragasztószergyártás
205201	Ragasztószergyártás
2053	Illóolajgyártás
205301	Illóolajgyártás
2059	M.n.s. egyéb vegyi termék gyártása
205901	Egyéb vegyi termék gyártása m.n.s.
205902	Fényképészeti vegyi anyag gyártása
205903	Tinta-, tusgyártás
206	Vegyi szál gyártása
2060	Vegyi szál gyártása
206001	Vegyi szál gyártása
21	Gyógyszergyártás
211	Gyógyszeralapanyag-gyártás
2110	Gyógyszeralapanyag-gyártás
211001	Gyógyszer-hatóanyag gyártás
211002	Gyógyszer-segédanyag gyártás
211003	Gyógyszeranyag gyártás
212	Gyógyszerkészítmény gyártása
2120	Gyógyszerkészítmény gyártása
212001	Gyógyszergyártás
212003	Gyógyászati felhasználású anyagok gyártása
22	Gumi-, műanyag termék gyártása
221	Gumitermék gyártása
2211	Gumiabroncs, gumitömlő gyártása
221101	Gumiabroncs, gumitömlő gyártása m.n.s.
221102	Gumiabroncs újrafutóztatása, felújítása
2219	Egyéb gumitermék gyártása
221901	Egyéb gumitermék gyártása
222	Műanyag termék gyártása
2221	Műanyag lap, lemez, fólia, cső, profil gyártása
222101	Műanyag lap, lemez, fólia, cső, profil gyártása m.n.s.
222102	Műanyagból készült lap, lemez, cső, profil gyártásával kapcsolatos szolgáltatások
2222	Műanyag csomagolóeszköz gyártása
222201	Műanyag csomagolóeszköz gyártása
2223	Műanyag építőanyag gyártása
222301	Műanyag építőanyag gyártása
2229	Egyéb műanyag termék gyártása
222901	Egyéb műanyag termék gyártása m.n.s.
222903	Gravírozás, festés műanyagra bér munkában
23	Nemfém ásványi termék gyártása
231	Üveg, üvegtermék gyártása
2311	Síküveggyártás
231101	Síküveggyártás m.n.s.
231102	Síküveg csiszolása
2312	Síküveg továbbfeldolgozása
231201	Síküveg továbbfeldolgozása
2313	Öblösüveggyártás

231301	Egyéb öblösüveggyártás
231302	Népi iparművészeti és iparművészeti öblösüveg készítése
231303	Gravírozás, festés öblösüvegre bér munkában
231304	Öblösüveg csiszolása
2314	Üvegszálgyártás
231401	Üvegszálgyártás
2319	Műszaki, egyéb üvegtermék gyártása
231901	Műszaki üvegtermék gyártása m.n.s.
231902	Népi iparművészeti és iparművészeti díszüveg készítése
231903	Egyéb üvegtermék, -dísz tárgy-készítés
231904	Gravírozás, festés műszaki, egyéb üvegre
231906	Műszaki üveg csiszolása
232	Tűzálló termék gyártása
2320	Tűzálló termék gyártása
232001	Tűzálló termék gyártása
233	Kerámia, agyag építőanyag gyártása
2331	Kerámia csempe, -lap gyártása
233101	Kerámia csempe, -lap gyártása
233102	Népi iparművészeti és iparművészeti kályhacsempék készítése
2332	Égetett agyag építőanyag gyártása
233201	Égetett agyag építőanyag gyártása
234	Porcelán, kerámiatermék gyártása
2341	Háztartási kerámia gyártása
234101	Egyéb háztartási kerámia gyártása
234102	Népi iparművészeti és iparművészeti háztartási kerámia- és fazekastermék készítése
234103	Kerámia dísz tárgykészítés, porcelánfestés
2342	Egészségügyi kerámia gyártása
234201	Egészségügyi kerámia gyártása
2343	Kerámia szigetelő gyártása
234301	Kerámia szigetelő gyártása
2344	Műszaki kerámia gyártása
234401	Műszaki kerámia gyártása
2349	Egyéb kerámiatermék gyártása
234901	Egyéb m.n.s. kerámiatermék gyártása
234902	Egyéb népi iparművészeti és iparművészeti kerámia- és fazekastermék készítése
235	Cement-, mész-, gipszgyártás
2351	Cementgyártás
235101	Cementgyártás
2352	Mész-, gipszgyártás
235201	Mészgyártás (mészoltás, mészégetés)
235202	Gipszgyártás
235203	Dolomitgyártás
236	Beton-, gipsz-, cementtermék gyártása
2361	Építési betontermék gyártása
236101	Építési betontermék gyártása
2362	Építési gipsztermék gyártása
236201	Építési gipsztermék gyártása

2363	Előre kevert beton gyártása
236301	Előre kevert beton gyártása
2364	Habarcsgyártás
236401	Habarcsgyártás
2365	Szálerősítésű cement gyártása
236501	Egyéb szálerősítésű cement gyártása
236502	Vályogvetés
2369	Egyéb beton-, gipsz-, cementtermék gyártása
236901	Egyéb beton-, gipsz-, cementtermék gyártása
237	Kőmegmunkálás
2370	Kőmegmunkálás
237001	Kőmegmunkálás
239	Egyéb csiszolótermék és nemfém ásványi termék gyártása m.n.s.
2391	Csiszótermék gyártása
239101	Csiszótermék gyártása
2399	M.n.s. egyéb nemfém ásványi termék gyártása
239901	Egyéb nemfém ásványi termék gyártása m.n.s.
24	Fémalapanyag gyártása
241	Vas-, acél-, vasötvözet-alapanyag gyártása
2410	Vas-, acél-, vasötvözet-alapanyag gyártása
241001	Vas-, acél-, vasötvözet-alapanyag gyártása
242	Acélcsofgyártás
2420	Acélcsofgyártás
242001	Acélcsofgyártás
243	Egyéb kohászati termék gyártása acélból
2431	Hidegen húzott acélrúd gyártása
243101	Hidegen húzott vas-, acéltermék gyártása
2432	Hidegen hengerelt keskeny acélszalag gyártása
243201	Hidegen hengerelt keskeny acélszalag gyártása
2433	Hidegen hajlított acélidom gyártása
243301	Hidegen alakított acélidom gyártása
2434	Hidegen húzott acélhuzal gyártása
243401	Acélhuzalgyártás
244	Nem vas fém alapanyag gyártása
2441	Nemesfémgyártás
244101	Nemesfémgyártás
2442	Alumíniumgyártás
244201	Alumíniumgyártás
2443	Ólom, cink, ón gyártása
244301	Ólom, cink, ón gyártása
2444	Rézgyártás
244401	Rézgyártás
2445	Egyéb nem vas fém gyártása
244501	Egyéb nem vas fém gyártása
245	Fémöntés
2451	Vasöntés
245101	Vasöntés m.n.s.

245102	Öntöttvas cső gyártása
2452	Acélöntés
245201	Acélöntés
2453	Könnyűfémöntés
245301	Könnyűfémöntés
2454	Egyéb nem vas fém öntése
245401	Egyéb nem vas fém öntése
25	Fémfeldolgozási termék gyártása
251	Fémszerkezet, -épületelem gyártása
2511	Fémszerkezet gyártása
251101	Fémszerkezet gyártása
2512	Fém épületelem gyártása
251201	Fém épületelem gyártása
252	Fűtési kazán, radiátor, fémtartály gyártása
2521	Központi fűtési kazán, radiátor gyártása
252101	Központi fűtési kazán, radiátor gyártása
2529	Fémtartály gyártása
252901	Fémtartály gyártása
253	Gőzkazán gyártása
2530	Gőzkazán gyártása
253001	Gőzkazán gyártása
254	Fegyver-, lőszergyártás
2540	Fegyver-, lőszergyártás
254001	Fegyver-, lőszergyártás
255	Fémalakítás, porkohászat
2550	Fémalakítás, porkohászat
255001	Fémnyomás, fémkovácsolás, sajtolás, préselés
255002	Porkohászat
256	Fém felületkezelése, megmunkálása
2561	Fémfelület-kezelés
256101	Fémfelület-kezelés
256102	Gravírozás fémfelületre, bér munkában
2562	Fémmegmunkálás
256201	Fémmegmunkálás m.n.s.
256202	Fém hegesztése, forrasztása
256203	Fém esztergálása
257	Evőeszköz, szerszám, általános fémáru gyártása
2571	Evőeszköz gyártása
257101	Evőeszköz gyártása
257102	Népi iparművészeti és iparművészeti kés készítés
257103	Egyéb vágóeszköz gyártása
2572	Lakat-, zárgyártás
257201	Lakat-, zárgyártás
2573	Szerszámgyártás
257301	Kéziszerszámgyártás
257302	Gépszerszámgyártás
259	Egyéb fémfeldolgozási termék gyártása

2591	Acél tárolóeszköz gyártása
259101	Vas, acél tárolóeszköz gyártása
2592	Könnyűfém csomagolóeszköz gyártása
259201	Könnyűfém csomagolóeszköz gyártása
2593	Huzaltermék gyártása
259301	Huzaltermék gyártása
2594	Kötőelem, csavar gyártása
259401	Kötőelem, csavar gyártása
2599	M.n.s. egyéb fémfeldolgozási termék gyártása
259901	M.n.s. egyéb fémfeldolgozási termék gyártása
259902	Fém dísz tárgy készítése
259903	Népi iparművészeti és iparművészeti fémműves termék készítése
259904	Háztartási és egyéb fém tömegcikk gyártása
259905	Bronz, rézműves díszműáru és hasonló termék gyártása
26	Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása
261	Elektronikai alkatrész, áramköri kártya gyártása
2611	Elektronikai alkatrész gyártása
261101	Elektronikai alkatrész gyártása
2612	Elektronikai áramköri kártya gyártása
261201	Elektronikai áramköri kártya gyártása
262	Számítógép, perifériás egység gyártása
2620	Számítógép, perifériás egység gyártása
262001	Számítógép, perifériás egység gyártása m.n.s.
262002	Számítógépmódulok összeszerelése
263	Híradás-technikai berendezés gyártása
2630	Híradás-technikai berendezés gyártása
263001	Híradás-technikai berendezés gyártása m.n.s.
264	Elektronikus fogyasztási cikk gyártása
2640	Elektronikus fogyasztási cikk gyártása
264001	Elektronikus fogyasztási cikk gyártása
265	Műszer-, óragyártás
2651	Mérőműszergyártás
265101	Mérőműszer gyártása
2652	Óragyártás
265201	Óragyártás
266	Elektronikus orvosi berendezés gyártása
2660	Elektronikus orvosi berendezés gyártása
266001	Elektronikus orvosi berendezés gyártása
267	Optikai eszköz gyártása
2670	Optikai eszköz gyártása
267001	Optikai, fényképezési eszköz gyártása
268	Mágneses, optikai információhordozó gyártása
2680	Mágneses, optikai információhordozó gyártása
268001	Mágneses, optikai információhordozó gyártása
27	Villamos berendezés gyártása
271	Villamos motor, áramfejlesztő, áramelosztó, -szabályozó készülék gyártása
2711	Villamos motor, áramfejlesztő gyártása

271101	Villamos motor, áramfejlesztő gyártása
2712	Áramelosztó, -szabályozó készülék gyártása
271201	Áramelosztó, -szabályozó készülék gyártása
272	Akkumulátor, szárazelem gyártása
2720	Akkumulátor, szárazelem gyártása
272001	Akkumulátor, szárazelem gyártása
273	Vezeték, kábel, szerelvény gyártása
2731	Száloptikai kábel gyártása
273101	Száloptikai kábel gyártása
2732	Egyéb elektronikus, villamos vezeték, kábel gyártása
273201	Szigetelt vezeték, kábel gyártása
2733	Szerelvény gyártása
273301	Szerelvény gyártása
274	Villamos világítóeszköz gyártása
2740	Villamos világítóeszköz gyártása
274001	Villamos világítóeszköz gyártása
275	Háztartási készülék gyártása
2751	Háztartási villamos készülék gyártása
275101	Háztartási villamos készülék gyártása m.n.s.
275102	Elektromos fűtőberendezés gyártása
2752	Nem villamos háztartási készülék gyártása
275201	Nem villamos háztartási készülék gyártása m.n.s.
275202	M.n.s. fűtőberendezés gyártása
279	Egyéb villamos berendezés gyártása
2790	Egyéb villamos berendezés gyártása
279001	Egyéb villamos berendezés gyártása m.n.s.
279002	Elektromos forgalomirányító berendezés gyártása
279003	Vagyonvédelmi, riasztóberendezések gyártása
28	Gép, gépi berendezés gyártása
281	Általános rendeltetésű gép gyártása
2811	Motor, turbina gyártása (kivéve: légi, közútijármű-motor)
281101	Motor, turbina gyártása (kivéve: légi, -közútijármű-motor)
2812	Hidraulikus, pneumatikus berendezés gyártása
281201	Hidraulikus, pneumatikus berendezés gyártása
2813	Egyéb szivattyú, kompresszor gyártása
281301	Egyéb szivattyú, kompresszor gyártása
2814	Csap, szelep gyártása
281401	Csap, szelep gyártása
2815	Csapág, erőátviteli elem gyártása
281501	Csapág, erőátviteli elem gyártása
282	Egyéb általános rendeltetésű gép gyártása
2821	Fűtőberendezés, kemence gyártása
282101	Ipari kemence gyártása
282102	Sütőipari villamos kemence gyártása
2822	Emelő-, anyagmozgató gép gyártása
282201	Emelő-, anyagmozgató gép gyártása
2823	Irodagép gyártása (kivéve: számítógép és perifériái)

282301	Irodagép gyártása (kivéve: számítógép és perifériái)
2824	Gépi meghajtású hordozható kézi szerszámgép gyártása
282401	Gépi meghajtású hordozható kézi szerszámgép gyártása
2825	Nem háztartási hűtő, légállapot-szabályozó gyártása
282501	Nem háztartási hűtő, légállapot-szabályozó gyártása
2829	M.n.s. egyéb általános rendeltetésű gép gyártása
282901	M.n.s. egyéb általános rendeltetésű gép gyártása
283	Mezőgazdasági, erdészeti gép gyártása
2830	Mezőgazdasági, erdészeti gép gyártása
283001	M.n.s. mezőgazdasági, erdészeti gép gyártása
283002	Mezőgazdasági traktor gyártása
284	Szerszámgépgyártás
2841	Fémmegmunkáló szerszámgép gyártása
284101	Fémmegmunkáló szerszámgép gyártása
2849	Egyéb szerszámgép gyártása
284901	Egyéb szerszámgép gyártása
289	Egyéb speciális rendeltetésű gép gyártása
2891	Kohászati gép gyártása
289101	Kohászati gép gyártása
2892	Bányászati, építőipari gép gyártása
289201	Bányászati, építőipari gép gyártása
2893	Élelmiszer-, dohányipari gép gyártása
289301	Élelmiszer-, dohányipari gép gyártása
2894	Textil-, ruházati, bőripari gép gyártása
289401	Textil-, ruházati, bőripari gép gyártása
2895	Papíripari gép gyártása
289501	Papíripari gép gyártása
2896	Műanyag-, gumifeldolgozó gép gyártása
289601	Műanyag-, gumifeldolgozó gép gyártása
2899	M.n.s. egyéb speciális gép gyártása
289901	M.n.s. egyéb speciális gép gyártása
29	Közúti jármű gyártása
291	Közúti gépjármű gyártása
2910	Közúti gépjármű gyártása
291001	Közúti gépjármű gyártása
292	Gépjármű-karosszéria, pótkocsi gyártása
2920	Gépjármű-karosszéria, pótkocsi gyártása
292001	Gépjármű-karosszéria, pótkocsi gyártása m.n.s.
292002	Konténer, szállítótartály gyártása
292003	Lakókocsi, mobilotthon berendezésének kialakítása
293	Közúti jármű alkatrészeinek gyártása
2931	Járművillamossági, -elektronikai készülékek gyártása
293101	Járművillamossági, -elektronikai készülékek gyártása
2932	Közúti jármű alkatrészeinek gyártása
293201	Közúti gépjármű alkatrészeinek gyártása
30	Egyéb jármű gyártása
301	Hajó, csónak gyártása

3011	Hajógyártás
301101	Hajógyártás
3012	Szabadidő-, sporthajó gyártása
301201	Szabadidő-, sporthajó gyártása
302	Vasúti, kötöttpályás jármű gyártása
3020	Vasúti, kötöttpályás jármű gyártása
302001	Vasúti, kötöttpályás jármű gyártása
303	Légi, úrjármű gyártása
3030	Légi, úrjármű gyártása
303001	Légi, úrjármű gyártása
304	Katonai harcjármű gyártása
3040	Katonai harcjármű gyártása
304001	Katonai harcjármű gyártása
309	Egyéb jármű gyártása
3091	Motorkerékpár gyártása
309101	Motorkerékpár gyártása
3092	Kerékpár, mozgássérültkocsi gyártása
309201	Kerékpár gyártása
309202	Kerekesszék gyártása
3099	M.n.s. egyéb jármű gyártása
309901	M.n.s. egyéb jármű gyártása
31	Bútorgyártás
310	Bútorgyártás
3101	Irodabútor gyártása
310101	Irodabútor gyártása
3102	Konyhabútorgyártás
310201	Konyhabútorgyártás m.n.s.
310202	Népi iparművészeti és iparművészeti konyhabútor készítése
3103	Ágybetét gyártása
310301	Ágybetét gyártása
3109	Egyéb bútor gyártása
310901	Egyéb m.n.s. bútor gyártása
310902	Egyéb népi iparművészeti és iparművészeti bútor készítése
310904	Bútorgyártás befejező műveletei
310905	Népi iparművészeti és iparművészeti fonottbútor-készítés
32	Egyéb feldolgozóipari tevékenység
321	Ékszergyártás
3212	Ékszergyártás
321201	Ötvös, aranyműves termék gyártása, vésése
321202	Ékszer gyártása, átalakítása
321204	M.n.s. ékszergyártás
3213	Divatékszer gyártása
321301	Divatékszer gyártása m.n.s.
321302	Tűzzománc dísz tárgy, divatékszer készítése
321304	Népi iparművészeti és iparművészeti divatékszer, díszműáru készítése
321305	Fűzőttgyöngy-készítés
322	Hangszergyártás

3220	Hangszergyártás
322001	Hangszergyártás
322002	Népi iparművészeti és iparművészeti hangszer készítése
323	Sportszergyártás
3230	Sportszergyártás
323001	Sportszergyártás m.n.s.
323002	Bőr sportkesztyű, -fejfedő gyártása
324	Játékgyártás
3240	Játékgyártás
324001	Játékgyártás m.n.s.
324002	Népi iparművészeti és iparművészeti játékok készítése
324003	Játékautomata és szórakoztató játékok gyártása
324004	Vidámparki szórakoztató berendezés gyártása
325	Orvosi eszköz gyártása
3250	Orvosi eszköz gyártása
325001	Egyéb orvosi eszköz gyártása m.n.s.
325002	Gyógyászati segédeszköz gyártása
325003	Fogtechnikai eszköz gyártása
325004	Egyedi gyógyászati segédeszköz gyártása és értékesítése
329	M.n.s. egyéb feldolgozóipari tevékenység
3291	Seprű-, kefégyártás
329101	Seprű-, kefégyártás
3299	Egyéb m.n.s. feldolgozóipari tevékenység
329901	Egyéb m.n.s. feldolgozóipari tevékenység
329902	Koporsókészítés
329903	Védő- és biztonsági felszerelések gyártása
329904	Ernyőkészítés
329905	Kézi szita- és rostakészítés
329906	Egyéb népi iparművészeti és iparművészeti termékek készítése
329907	Fésű-, hajcsatkészítés
329908	Gomb-, patent-, húzózárkészítés
329909	Parókakészítés
329910	Gyertyaöntés, gyertyamártás
329911	Művirág-, műgyümölcs-készítés
329912	Bemutató- (kiállítási, oktatási) és szemléltetőeszköz-, -készülék- és -modell-készítés
329913	Írószerkészítés, bélyegzőkészítés
329914	Preparátori tevékenység (állatkitömés)
329916	Dekorációs szolgáltatás
33	Ipari gép, berendezés, eszköz javítása, üzembe helyezése
331	Ipari gép, berendezés, eszköz javítása
3311	Fémfeldolgozási termék javítása
331101	Fémszerkezet javítása
331102	Konténer javítása
331103	Fegyver-, fegyverrendszer javítása
331104	Zár, -szerkezet javítása
331105	Vas, acél tárolóeszköz javítása
331106	Fémtartály javítása

331110	Fűtési kazán, radiátor javítása
331111	Gőzkazán javítása
331113	Könnyűfém csomagolóeszköz javítása
331114	Huzaltermék javítása
331115	Kötőelem, csavar javítása
331116	Máshová nem sorolt egyéb fémfeldolgozási termék javítása
331117	Kéziszerszám javítás
3312	Ipari gép, berendezés javítása
331201	M.n.s. egyéb általános gép, berendezés javítása
331202	Gépi meghajtású, hordozható kézi szerszámgép javítása
331203	Egyéb mezőgazdasági gép javítása
331205	Irodagép javítása (kivéve: számítógép és perifériái)
331206	Textil-, ruházati, bőripari gép javítása
331207	M.n.s. egyéb speciális gép javítása
331208	Papíripari gép javítása
331209	Élelmiszer-, dohányipari gép javítása
331210	Bányászati, építőipari gép javítása
331211	Kohászati gép javítása
331212	Egyéb m.n.s. szerszámgép javítása
331213	Egyéb fémmegmunkáló szerszámgép javítása
331214	Mezőgazdasági traktor javítása
331215	Ipari kemence javítása
331216	Ipari, technológiai csap, szelep javítása
331217	Szivattyú, kompresszor javítása
331220	Motor, turbina javítása (légi, közúti járműmotor nélkül)
331221	Nem háztartási hűtő, légállapot-szabályozó javítása
331222	Emelő-, anyagmozgató gép javítása
331223	Csapágy, erőátviteli elem javítása
331224	Műanyag-, gumifeldolgozó gép javítása
331225	Gépek elektromos javítása
3313	Elektronikus, optikai eszköz javítása
331301	Elektronikus, optikai eszköz javítása m.n.s.
331302	Orvosi, sebészeti berendezés javítása
331303	Professzionális optikai, fényképészeti eszköz javítása
331304	Ipari folyamatirányító rendszer javítása
331305	Professzionális időmérő műszer javítása
331306	Professzionális híradás-technikai termék javítása
3314	Ipari villamos gép, berendezés javítása
331401	M.n.s. egyéb villamos iparigép, készülék javítása
331402	Villamos motor, áramfejlesztő javítása, újraterkercselése
331403	Transzformátor javítása
331404	Áramelosztó, -szabályozó készülék javítása
3315	Hajó, csónak javítása
331501	Hajó, csónak javítása m.n.s.
331502	Szabadidő-, sporthajó javítása
331503	Halászhajó javítása
3316	Repülőgép, űrhajó javítása

331601	Légi-, űrjármű javítása
3317	Egyéb közlekedési eszköz javítása
331701	Vasúti, kötöttpályás jármű javítása
331702	Kerekesszék javítása
331703	Nem gépi meghajtású egyéb jármű javítása
331704	M.n.s. egyéb közlekedési eszköz javítása
3319	Egyéb ipari eszköz javítása
331901	Kötélzet, jutavászón és ponyva javítása
331902	Orgona és más hangszer régiség javítása, restaurálása
331903	Automata, vidámparki, vendéglátóhelyi asztali és egyéb társasjátékok javítása
331904	Tároló fatermék, rakodólap javítása
331905	Egyéb gumitermék javítása (kivéve: gumiabroncs)
331906	Műanyag termékek javítása
331908	Csiszolótermék javítása
331910	Műszaki üvegtermék javítása
331912	M.n.s. egyéb ipari eszköz javítása
332	Ipari gép, berendezés üzembe helyezése
3320	Ipari gép, berendezés üzembe helyezése
332001	M.n.s. egyéb speciális gép üzembe helyezése
332002	Erőátviteli elem üzembe helyezése
332003	Kemence üzembe helyezése
332005	Ipari folyamatirányító rendszer összeszerelése
332007	Motor, turbina üzembe helyezése (légi, közúti járműmotor nélkül)
332008	Szivattyú, kompresszor üzembe helyezése
332009	Fűtési kazán (ipari kapacitású) üzembe helyezése
332010	Emelő-, anyagmozgató gép üzembe helyezése
332011	Nem háztartási hűtő, légállapot-szabályozó üzembe helyezése
332012	M.n.s. egyéb általános gép, berendezés üzembe helyezése
332013	Mezőgazdasági gép üzembe helyezése
332014	Fémmegmunkáló szerszámgép üzembe helyezése
332015	Egyéb m.n.s. szerszámgép üzembe helyezése
332016	Kohászati gép üzembe helyezése
332018	Élelmiszer-, dohányipari gép üzembe helyezése
332019	Textil-, ruházati, bőripari gép üzembe helyezése
332020	Papíripari gép üzembe helyezése
332021	Villamos motor, áramfejlesztő üzembe helyezése
332022	Áramelosztó, -szabályozó készülék üzembe helyezése
332023	Ipari híradás-technikai termék üzembe helyezése
332024	Mérőműszer üzembe helyezése (kivéve fogyasztásmérők)
332026	Fém tárolóeszköz üzembe helyezése
332027	Zár, -szerkezet üzembe helyezése
332029	Gépi meghajtású hordozható kézi szerszámgép üzembe helyezése
332030	M.n.s. egyéb ipari villamos berendezés üzembe helyezése
332031	M.n.s. egyéb ipari eszköz üzembe helyezése
332032	Bányászati, építőipari gép üzembe helyezése
332033	Gőzkazán üzembe helyezése
332035	Orvosi, sebészeti berendezés üzembe helyezése

332036	M.n.s. egyéb fémfeldolgozási termék (kivéve: a gépek, gépi berendezések) üzembe helyezése
332037	Fémtartály üzembe helyezése
332038	Automata tekepálya, vidámparki játékberendezés, vendéglátóhely asztali és egyéb társasjátékainak felszerelése, üzembe helyezése
332039	Irodagép üzembe helyezése
332040	Professzionális elektronikai berendezés üzembe helyezése
332041	Hangszer üzembe helyezése
332042	Professzionális fényképészeti, filmtechnikai felszerelés, optikai műszer üzembe helyezése
332043	Ipari időmérő műszer, készülék üzembe helyezése
332044	Technológiai csővezeték rendszer kiépítése és üzembe helyezése
35	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás
351	Villamosenergia-termelés, -ellátás
3511	Villamosenergia-termelés
351101	Engedélyhez nem kötött erőmű működtetése
351102	Szélerőmű működtetése
3514	Villamosenergia-kereskedelem
351401	Ügyfélszerzés villamosenergia-szolgáltató részére
352	Gázellátás
3523	Gázkereskedelem
352301	Ügyfélszerzés gázszolgáltató részére
353	Gőzellátás, légkondicionálás
3530	Gőzellátás, légkondicionálás
353001	Fogyasztói hőszolgáltatás
353002	Képesítéshez kötött kazán-kezelés
36	Víztermelés, -kezelés, -ellátás
360	Víztermelés, -kezelés, -ellátás
3600	Víztermelés, -kezelés, -ellátás
360001	Vízóra hitelesítése
37	Szennyvíz gyűjtése, kezelése
370	Szennyvíz gyűjtése, kezelése
3700	Szennyvíz gyűjtése, kezelése
370001	Szennyvíz- és csapadékvíz-csatorna tisztítása, dugulás megszüntetése
370002	Szennyvízszippantás
38	Hulladékgazdálkodás
381	Hulladékgyűjtés
3811	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
381101	Nem veszélyes hulladék gyűjtése, kezelése
3812	Veszélyes hulladék gyűjtése
381201	Veszélyes hulladék gyűjtése
382	Hulladékkezelés, -ártalmatlanítás
3821	Nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása
382101	Nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása
382102	Biogáz gyártás hulladékból, komposztálás
3822	Veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása
382201	Veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása
383	Hulladékanyag hasznosítása
3831	Használt eszköz bontása

383103	Gépjármű bontása
383104	Egyéb eszköz bontása
3832	Hulladék újrahasznosítása
383205	Másodlagos nyersanyag előállítása fém hulladékból
383206	Másodlagos nyersanyag előállítása nemfém hulladékból
383207	Brikett, pellet gyártása vegyes ipari hulladékból
39	Szennyeződésmentesítés, egyéb hulladékkezelés
390	Szennyeződésmentesítés, egyéb hulladékkezelés
3900	Szennyeződésmentesítés, egyéb hulladékkezelés
390001	Szennyeződésmentesítés, egyéb hulladékkezelés m.n.s.
390002	Területtisztítás
41	Épületek építése
411	Épületépítési projekt szervezése
4110	Épületépítési projekt szervezése
411001	Épület építési beruházás szervezése
412	Lakó- és nem lakó épület építése
4120	Lakó- és nem lakó épület építése
412001	Épületszerkezet felújítás
412002	Lakó- és nem lakóépület kivitelezése
412003	Előre gyártott (nem saját gyártású) épület helyszíni összeszerelése, felállítása kulcsra kész állapotban
412004	Műemlék építmény helyreállítása, restaurálása
412005	Saját gyártású faépület helyszíni összeszerelése, felállítása kulcsra kész állapotban
412006	Saját gyártású műanyag épület helyszíni összeszerelése, felállítása kulcsra kész állapotban
412007	Saját gyártású fém épület helyszíni összeszerelése, felállítása kulcsra kész állapotban
42	Egyéb építmény építése
421	Út, vasút építése
4211	Út, autópálya építése
421101	Útépítés
421103	Útburkolati jelek festése
421104	Repülőtéri kifutópálya-építés
421105	Útfelújítás, karbantartás
4212	Vasút építése
421201	Vasút építése
421202	Városi kötőtpályás vasút építése
4213	Híd, alagút építése
421301	Hídépítés
421302	Alagút építés
422	Közműépítés
4221	Folyadék szállítására szolgáló közmű építése
422101	Folyadék szállítására szolgáló közmű építése m.n.s.
422102	Vízi-csatorna közműépítés
422103	Gáz és egyéb energia csövezeték építése
422104	Automata öntözőrendszer telepítése
422105	Kútfúrás
422106	Kútásás
4222	Elektromos, híradás-technikai célú közmű építése

422202	Elektromos közmű építése
422203	Távközlési, telekommunikációs hálózat építés
422204	Erőmű építése
429	M.n.s. egyéb építmény építése
4291	Vízi létesítmény építése
429101	Vízi létesítmény építése
4299	Egyéb m.n.s. építés
429901	Egyéb m.n.s. építés
429904	Sportpályák építése
43	Speciális szaképítés
431	Bontás, építési terület előkészítése
4311	Bontás
431101	Bontás kézi erővel
431102	Robbantással végzett épületbontás
431103	Bontás géppel
4312	Építési terület előkészítése
431201	Gépi földmunkák végzése
431202	Kézi földmunka végzése
431203	Építési terület előkészítése m.n.s.
4313	Talajmintavétel, próbafúrás
431301	Talajmintavétel, próbafúrás
432	Épületgépészeti szerelés
4321	Villanyszerelés
432101	Egyéb villanyszerelés
432102	Vagyonvédelmi, riasztóberendezések, épületfelügyelet felszerelése, gyengeáramú hálózat kiépítése, javítása
432103	Antennaszerelés (helyhez kötött)
432104	Napelem szerelése
432105	Közúti, vasúti világítási és elektromos jelzőrendszer, biztosítóberendezések szerelése
4322	Víz-, gáz-, fűtés-, légkondicionáló-szerelés
432201	Gázvezeték szerelés
432202	Központi fűtés és csőhálózat szerelése (nem elektromos)
432203	Szennyvízcsatorna-, vízvezeték-szerelés
432204	Szellőző-, légkondicionáló berendezés szerelése
432205	Napkollektor szerelése
432206	Gázkészülék szerelés
432207	Beépített tűzoltóberendezés szerelése
432208	Fűtőberendezés szerelése
4329	Egyéb épületgépészeti szerelés
432901	Egyéb m.n.s. épületgépészeti szerelés
432902	Felvonó, mozgólépcső beépítése, üzembe helyezése
432903	Épületlakatos szerkezet szerelés, kerítés, rács felszerelése
432904	Felvonó, mozgólépcső karbantartás, -javítás
432906	Hang- és hőszigetelés
432907	Árnyékoló, napellenző, ponyvatető, árnyékolástechnika felszerelése, javítása
432908	Épületszerkezetek tűzállóvá tétele
433	Befejező építés

4331	Vakolás
433101	Vakolás m.n.s.
433102	Gipsz- és terrakottaszobrászat (helyszínen végezve)
433103	Gipszkartonszerelés, száraz építészet
4332	Épületesztalos-szerkezet szerelése
433202	Redőny, reluxa felszerelése, javítása
433203	Nyílászáró beszerelése
433204	Álmennyezet-, álpadló-szerelés
433206	Beépített bútor beszerelése, javítása
433207	M.n.s. egyéb épületesztalos szerkezet szerelése, javítása
4333	Padló-, falburkolás
433301	Épületburkoló-ipari munkák
433302	Melegburkolás és parkettázás
433303	Mozaik díszítés, márvány, gránit és palamunka
433305	Tapétázás
433307	Térburkolás
433308	Hidegburkolás
4334	Festés, üvegezés
433401	Festés, mázolás
433402	Üvegezés
433403	Építmény, faszerkezet gomba, kártevő és korrózió elleni védelme
433404	Acélszerkezetek korrózióvédelme
4339	Egyéb befejező építés m.n.s.
433901	Egyéb befejező építés m.n.s.
433902	Sírkő felállítása, javítása, felújítása, tisztítása, bontása helyszínen
433903	Betonfúrás és -vágás, szögbelövés
439	Egyéb speciális szaképítés
4391	Tetőfedés, tetőszerkezet-építés
439101	Tetőfedés, héjalás
439102	Bádogozás
439103	Tetőszerkezet-építés (ácsolás)
4399	Egyéb speciális szaképítés m.n.s.
439901	Egyéb speciális szaképítés m.n.s.
439902	Vízszigetelés
439903	Állványozás
439904	Kőművesmunka
439905	Cserépkályha- és kandallóépítés
439906	Vasbetonszerelés
439907	Kazán és kemence kőművesmunkái
439908	Gázkéményszerelés
439909	Építményfelújítás, karbantartás ipari alpinista módszerrel
439910	Zsaluzás, dúcolás
439911	Saját gyártású fémszerkezet helyszíni szerelése
439913	Épületszobrászat, kőfaragás (helyszínen)
439915	Építmény acélszerkezetének összeszerelése
439916	Előre gyártott építmények összeszerelése és felállítása
439918	Mélyalapozás

45	Gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása
451	Gépjármű-kereskedelem
4511	Személygépjármű-, könnyűgépjármű-kereskedelem
451101	Személygépjármű-, könnyűgépjármű nagykereskedelme
451102	Használt személygépjármű, könnyűgépjármű kiskereskedelme
451103	Személygépjármű, könnyűgépjármű kiskereskedelme
451104	Személygépjármű, könnyűgépjármű külkereskedelme
451105	Személygépjármű, könnyűgépjármű ügynöki kereskedelme
4519	Egyéb gépjármű-kereskedelem
451901	Egyéb gépjármű nagykereskedelme
451902	Használt egyéb gépjármű kiskereskedelme
451903	Egyéb gépjármű kiskereskedelme
451904	Egyéb gépjármű külkereskedelme
451905	Egyéb gépjármű ügynöki kereskedelme
452	Gépjárműjavítás, -karbantartás
4520	Gépjárműjavítás, -karbantartás
452001	Személygépkocsi általános karbantartás, -javítás
452002	Gumiabroncs, -tömlő javítás, centírozás
452003	Gépjárműkarosszéria-, tartozék-javítás
452004	Egyéb gépjármű javítása és karbantartása
452005	Gépjármű elektromos rendszerének javítása
452006	Gépjárműmosás
452007	Szélvédő helyszíni karcmentesítése, rendszám gravírozása a gépkocsi szélvédőjére vagy más részeire
452008	Gépjármű részegység és alkatrész javítás
453	Gépjárműalkatrész-kereskedelem
4531	Gépjárműalkatrész-nagykereskedelem
453101	Gépjárműalkatrész-nagykereskedelem m.n.s.
453102	Gépjárműalkatrész-külkereskedelem
453103	Gépjárműalkatrész ügynöki nagykereskedelme
4532	Gépjárműalkatrész-kiskereskedelem
453201	Gépjárműalkatrész-kiskereskedelem m.n.s.
453202	Gépjárműalkatrész ügynöki kiskereskedelme
454	Motorkerékpár, -alkatrész kereskedelme, javítása
4540	Motorkerékpár, -alkatrész kereskedelme, javítása
454001	Motorkerékpár nagykereskedelme
454002	Motorkerékpár-külkereskedelem
454003	Motorkerékpár ügynöki kereskedelme
454004	Motorkerékpár kiskereskedelme (új)
454005	Motorkerékpár kiskereskedelme (használt)
454006	Motorkerékpár-javítás, -karbantartás
454007	Motorkerékpár alkatrész kereskedelme
454008	Motorkerékpár részegység és alkatrész javítása
46	Nagykereskedelem (kivéve: jármű, motorkerékpár)
461	Ügynöki nagykereskedelem
4611	Mezőgazdasági termék ügynöki nagykereskedelme
461101	Mezőgazdasági termék ügynöki nagykereskedelme

4612	Alapanyag, üzemanyag ügynöki nagykereskedelme
461201	Alapanyag, üzemanyag ügynöki nagykereskedelme
461202	Befektetési arany ügynöki nagykereskedelme
4613	Fa-, építési anyag ügynöki nagykereskedelme
461301	Fa, építési anyag ügynöki nagykereskedelme
4614	Gép, hajó, repülőgép ügynöki nagykereskedelme
461401	Gép, hajó, repülőgép ügynöki nagykereskedelme
4615	Bútor, háztartási áru, fémáru ügynöki nagykereskedelme
461501	Bútor, háztartási áru, fémáru ügynöki nagykereskedelme
4616	Textil, ruházat, lábbeli, bőráru ügynöki nagykereskedelme
461601	Textil, ruházat, lábbeli, bőráru ügynöki nagykereskedelme
4617	Élelmiszer, ital, dohányáru ügynöki nagykereskedelme
461701	Élelmiszer, ital, dohányáru ügynöki nagykereskedelme
4618	Egyéb termék ügynöki nagykereskedelme
461801	Egyéb termék ügynöki nagykereskedelme m.n.s.
461802	Gyógyszerközvetítés
4619	Vegyes termékkörű ügynöki nagykereskedelem
461901	Vegyes termékkörű ügynöki nagykereskedelem m.n.s.
461902	Anyagbeszerzés
462	Mezőgazdasági nyersanyag, élőállat nagykereskedelme
4621	Gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme
462101	Gabona-, vetőmag-, takarmány- és egyéb növényiszaporítóanyag-nagykereskedelem
462102	Feldolgozatlan dohány nagykereskedelme
462103	Mezőgazdasági növény, gyógynövény, egyéb m.n.s. mezőgazdasági nyersanyag felvásárlása
462104	Feldolgozatlan dohány külkereskedelem
462105	Gabona, vetőmag, takarmány külkereskedelem
4622	Dísznövény nagykereskedelme
462201	Dísznövény-nagykereskedelem
462202	Dísznövény-külkereskedelem
4623	Élőállat nagykereskedelme
462301	Élőállat nagykereskedelme m.n.s.
462302	Mezőgazdasági állatfelvásárlás
462303	Élőállat-külkereskedelem
4624	Bőr nagykereskedelme
462401	Bőr nagykereskedelme (új és használt)
462402	Bőr külkereskedelme
463	Élelmiszer, ital, dohányáru nagykereskedelme
4631	Zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem
463101	Zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem m.n.s.
463102	Zöldség-, gyümölcs-külkereskedelem
463103	Borszőlő nagykereskedelme
4632	Hús-, húskészítmény nagykereskedelme
463201	Hús-, húskészítmény nagykereskedelme m.n.s.
463202	Hús-, húskészítmény külkereskedelme
4633	Tejtermék, tojás, zsiradék nagykereskedelme
463301	Tejtermék, tojás, zsiradék nagykereskedelme m.n.s.
463302	Tejtermék, tojás, zsiradék külkereskedelme

4634	Ital nagykereskedelme
463401	Ital nagykereskedelme m.n.s.
463402	Ital külkereskedelme
463403	Szőlőbor nagykereskedelme
4635	Dohányáru nagykereskedelme
463501	Dohányáru nagykereskedelme
463502	Dohányáru külkereskedelme
4636	Cukor, édesség nagykereskedelme
463601	Cukor, édesség, nagykereskedelme m.n.s.
463602	Cukor, édesség, kenyér, pékáru külkereskedelme
463603	Kenyer-, pékáru-nagykereskedelem
4637	Kávé-, tea-, kakaó-, fűszer-nagykereskedelem
463701	Kávé-, tea-, kakaó-, fűszer-nagykereskedelem m.n.s.
463702	Kávé-, tea-, kakaó-, fűszer-külkereskedelem
4638	Egyéb élelmiszer nagykereskedelme
463801	Egyéb m.n.s. élelmiszer-nagykereskedelem
463802	Egyéb élelmiszer-felvásárlás
463803	Egyéb m.n.s. élelmiszer külkereskedelem
463804	Malomipari termékek nagykereskedelme
463805	Malomipari termékek külkereskedelme
4639	Élelmiszer, ital, dohányáru vegyes nagykereskedelme
463901	Élelmiszer, ital, dohányáru vegyes nagykereskedelme m.n.s.
463902	Élelmiszer, ital, dohányáru vegyes külkereskedelme
464	Háztartási cikk nagykereskedelme
4641	Textil-nagykereskedelem
464101	Textil-nagykereskedelem m.n.s.
464102	Textil-külkereskedelem
4642	Ruházat, lábbeli nagykereskedelme
464201	Ruházat, lábbeli nagykereskedelme m.n.s.
464202	Ruházat, lábbeli külkereskedelme
4643	Elektronikus háztartási cikk nagykereskedelme
464301	Elektronikus háztartási cikk nagykereskedelme m.n.s.
464302	Elektromos háztartási cikk külkereskedelme
4644	Porcelán-, üvegáru-, tisztítószer-nagykereskedelem
464401	Háztartási célú tisztítószer-nagykereskedelem
464402	Porcelán, üvegáru nagykereskedelem
464403	Háztartási célú tisztítószer-külkereskedelem
464404	Porcelán, üvegáru külkereskedelem
4645	Illatszer nagykereskedelme
464501	Illatszer nagykereskedelme m.n.s.
464502	Illatszer külkereskedelme
4646	Gyógyszer, gyógyászati termék nagykereskedelme
464601	Gyógyszer nagykereskedelme
464602	Gyógyászati termék nagykereskedelme
464603	Gyógyászati termék külkereskedelme
4647	Bútor, szőnyeg, világítóberendezés nagykereskedelme
464701	Bútor, szőnyeg, világító berendezés nagykereskedelme m.n.s.

464702	Bútor, szőnyeg, világító berendezés külkereskedelme
4648	Óra-, ékszer-nagykereskedelem
464801	Óra-, ékszer-nagykereskedelem m.n.s.
464802	Óra-, ékszer-külkereskedelem
4649	Egyéb háztartási cikk nagykereskedelme m.n.s.
464901	Evőeszköz és fém háztartási cikk nagykereskedelem
464902	Egyéb háztartási cikk nagykereskedelme m.n.s.
464903	Egyéb háztartási cikk külkereskedelme m.n.s.
464904	Sportfelszerelés nagykereskedelme (ideértve a kerékpárt is)
465	Információtechnológiai, híradás-technikai termék nagykereskedelme
4651	Számítógép, periféria, szoftver nagykereskedelme
465101	Számítógép, periféria, szoftver nagykereskedelme m.n.s.
465102	Számítógép, periféria, szoftver külkereskedelme
4652	Elektronikus, híradás-technikai berendezés, és alkatrészei nagykereskedelme
465201	Elektronikus, híradás-technikai berendezés, és alkatrészei nagykereskedelme m.n.s.
465202	Elektronikus, híradás-technikai berendezés, és alkatrészei külkereskedelme
466	Egyéb gép, berendezés, tartozék nagykereskedelme
4661	Mezőgazdasági gép, berendezés nagykereskedelme
466101	Mezőgazdasági gép, berendezés nagykereskedelme m.n.s.
466102	Mezőgazdasági gép, berendezés külkereskedelme
4662	Szerszámgép-nagykereskedelem
466201	Szerszámgép-nagykereskedelem m.n.s.
466202	Szerszámgép-külkereskedelem
4663	Bányászati-, építőipari gép nagykereskedelme
466301	Bányászati-, építőipari gép nagykereskedelme m.n.s.
466302	Bányászati-, építőipari gép külkereskedelme
4664	Textilipari gép, varró-, kötőgép nagykereskedelme
466401	Textilipari gép, varró-, kötőgép nagykereskedelme m.n.s.
466402	Textilipari gép, varró-, kötőgép külkereskedelme
4665	Irodabútor-nagykereskedelem
466501	Irodabútor-nagykereskedelem
466502	Irodabútor-külkereskedelem
4666	Egyéb irodagép, -berendezés nagykereskedelme
466601	Egyéb irodagép, -berendezés nagykereskedelme m.n.s.
466602	Egyéb irodagép, -berendezés külkereskedelme
4669	Egyéb m.n.s. gép, berendezés nagykereskedelme
466901	Egyéb m.n.s. gép-, berendezés nagykereskedelme
466902	Egyéb ipari, kereskedelmi, navigációs gép nagykereskedelme
466903	Egyéb m.n.s. gép-, berendezés külkereskedelme
466904	Egyéb ipari, kereskedelmi, navigációs gép külkereskedelme
467	Egyéb szakosodott nagykereskedelem
4671	Üzem-, tüzelőanyag nagykereskedelme
467101	Tüzelőanyag-nagykereskedelem
467102	Gépjárműüzemanyag-nagykereskedelem
467103	Tüzelőanyag-külkereskedelem
467104	Gépjárműüzemanyag-külkereskedelem
4672	Fém-, érc-nagykereskedelem

467201	Fém-, érc-nagykereskedelem m.n.s.
467202	Fém-, érc-külkereskedelem
467203	Befektetési arany nagykereskedelme
4673	Fa-, építőanyag-, szaniteráru-nagykereskedelem
467301	Fa-, építőanyag-, szaniteráru-nagykereskedelem m.n.s.
467302	Fa-, építőanyag-, szaniteráru-külkereskedelem
467303	Tapéta-nagykereskedelem
4674	Fémáru, szerelvény, fűtési berendezés nagykereskedelme
467401	Fémáru-, szerelvény, fűtési berendezés nagykereskedelme m.n.s.
467402	Fémáru-, szerelvény, fűtési berendezés külkereskedelme
4675	Vegyí áru nagykereskedelme
467501	Vegyí áru külkereskedelme (kivéve: tisztítószer)
467502	Vegyí áru nagykereskedelme
467503	Növényvédőszer-nagykereskedelem
467504	Műtrágya nagykereskedelem
4676	Egyéb termelési célú termék nagykereskedelme
467601	Egyéb termelési célú termék nagykereskedelme m.n.s.
467602	Egyéb termelési célú termék külkereskedelme
467603	Műanyag és gumi alapanyag nagykereskedelme
4677	Hulladék-nagykereskedelem
467701	Hulladék-nagykereskedelem m.n.s.
467702	Hulladék-külkereskedelem
467703	Üveg- és palackviszagyűjtő (bolti tevékenységtől elkülönülten végezve)
469	Vegyestermékkörű nagykereskedelem
4690	Vegyestermékkörű nagykereskedelem
469001	Vegyestermékkörű nagykereskedelem m.n.s.
469002	Vegyestermékkörű külkereskedelem
47	Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)
471	Nem szakosodott bolti vegyes kiskereskedelem
4711	Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem
471101	Vegyes-kiskereskedelem élelmiszer jelleggel, élelmiszer diszkont
4719	Iparcikk jellegű bolti vegyes kiskereskedelem
471901	Iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelem m.n.s.
471902	Általános áruházi kiskereskedelem
472	Élelmiszer-, ital-, dohányáru kiskereskedelme
4721	Zöldség, gyümölcs kiskereskedelme
472101	Zöldség-, gyümölcs-kiskereskedelem m.n.s.
472102	Gyümölcskereskedelem (résztvékenység)
472103	Savanyúság-kiskereskedelem
4722	Hús, húсарu kiskereskedelme
472201	Egyéb húсарu-kiskereskedelem
472202	Vadhús kiskereskedelem
472203	Vágott baromfi-kiskereskedelem
4723	Hal kiskereskedelme
472301	Hal kiskereskedelme m.n.s.
4724	Kenyér-, pékáru-, édesség-kiskereskedelem
472401	Kenyér-, pékáru-kiskereskedelem m.n.s.

472402	Édesség-kiskereskedelem
4725	Ital-kiskereskedelem
472501	Ital-kiskereskedelem m.n.s.
472502	Szőlőbor kiskereskedelme
4726	Dohányáru-kiskereskedelem
472601	Dohányáru-kiskereskedelem m.n.s.
4729	Egyéb élelmiszer-kiskereskedelem
472901	Egyéb élelmiszer-kiskereskedelem m.n.s.
472902	Tej- és tejtermék-kiskereskedelem
472903	Kávé-, tea-kiskereskedelem
472904	Tojás, zsiradék kiskereskedelem
472905	Gyógynövény-kiskereskedelem
473	Gépjárműüzemanyag-kiskereskedelem
4730	Gépjárműüzemanyag-kiskereskedelem
473001	Gépjárműüzemanyag-kiskereskedelem m.n.s.
473002	Egyéb kőolajszármazék kiskereskedelem
474	Információs, híradás-technikai termék kiskereskedelme
4741	Számítógép, periféria, szoftver kiskereskedelme
474101	Számítógép, periféria, szoftver kiskereskedelme
4742	Telekommunikációs termék kiskereskedelme
474201	Telekommunikációs termék kiskereskedelme
4743	Audio-, videoberendezés kiskereskedelme
474301	Audio-, videoberendezés kiskereskedelme
475	Egyéb háztartási cikk kiskereskedelme
4751	Textil-kiskereskedelem
475101	Egyéb textil-kiskereskedelem
475102	Méteráru-kiskereskedelem
475103	Rövidáru-, fonal-kiskereskedelem
475104	Kézimunka-kiskereskedelem
475105	Népi iparművészeti és iparművészeti, háziipari textil-kiskereskedelem
4752	Vasáru-, festék-, üveg-kiskereskedelem
475201	Vasáru, szerszám, szerelvény, barkácsáru kiskereskedelem
475202	Festék-kiskereskedelem
475203	Építőanyag és szaniteráru kiskereskedelem
475205	Épületfa kiskereskedelem
475206	Mezőgazdasági eszköz kiskereskedelme
4753	Szőnyeg, fal-, padlóburkoló kiskereskedelme
475301	Függöny, textil lakberendezési cikk kiskereskedelme
475302	Népművészeti szőnyeg, fal-, padlóburkoló kiskereskedelme
475303	Tapéta-kiskereskedelem
475304	Szőnyeg-kiskereskedelem
4754	Villamos háztartási készülék kiskereskedelme
475401	Villamos háztartási készülék kiskereskedelme
4759	Bútor, világítási eszköz, egyéb háztartási cikk kiskereskedelme
475901	Egyéb háztartási termék kiskereskedelem m.n.s.
475902	Finomacéláru kiskereskedelem
475903	Lakásfelszerelési cikkek kiskereskedelme

475904	Háztartási üveg-, porcelán-kiskereskedelem
475905	Műanyag-, háztartási cikk kiskereskedelem
475906	Nem elektromos műszaki cikkek kiskereskedelme
475907	Világítástechnikai termékek kiskereskedelme
475908	Egyéb bútor, lakberendezési tárgy kiskereskedelem
475909	Hangszer-kiskereskedelem
475910	Zenemű (kotta)-kiskereskedelem
475911	Irodabútor kiskereskedelme
475912	Népművészeti bútor és díszműáru kiskereskedelem
476	Kulturális, szabadidős cikk bolti kiskereskedelme
4761	Könyv-kiskereskedelem
476101	Könyv-kiskereskedelem
4762	Újság-, papíráru-kiskereskedelem
476202	Hírlap, folyóirat, időszaki kiadvány kiskereskedelme
476203	Papír-, írószer-, irodaszer- és nyomtatvány-kiskereskedelem
4763	Zene-, videofelvétel kiskereskedelme
476301	Zene-, videofelvétel kiskereskedelme
4764	Sportszer-kiskereskedelem
476401	Sportáru-, sporthorgászati- és kempingcikk-kiskereskedelem
476402	Vadászati cikkek kiskereskedelme
4765	Játék-kiskereskedelem
476501	Játék-kiskereskedelem
477	Egyéb m.n.s. áru kiskereskedelme
4771	Ruházat kiskereskedelem
477101	Egyéb ruházati kiskereskedelem
477102	Felsőruházati, munkaruha-kiskereskedelem
477103	Bőr-, szőrmeruházati-kiskereskedelem
477105	Kötöttáru-kiskereskedelem
477106	Fehérnemű-kiskereskedelem
477107	Gyermekruházati kiskereskedelem
477108	Ruházati kiegészítők kiskereskedelme
477109	Népművészeti ruházati kiskereskedelem
4772	Lábbeli-, bőráru-kiskereskedelem
477201	Lábbeli-kiskereskedelem
477202	Bőrdíszműáru-kiskereskedelem
477203	Népművészeti lábbeli-, bőráru-kiskereskedelem
477204	Bőr nyergesáru, lószerszám kiskereskedelem
4773	Gyógyszer-kiskereskedelem
477301	Gyógyszer-kiskereskedelem m.n.s.
477302	Állatgyógyászati készítmény kiskereskedelme
4774	Gyógyászati termék kiskereskedelme
477401	Gyógyászati segédeszköz kiskereskedelme (egészségügyi szolgáltatásként)
477402	Egyéb gyógyászati termék kiskereskedelme
4775	Illatszer-kiskereskedelem
477501	Egyéb illatszer-kiskereskedelem
477503	Fodrászati cikk kiskereskedelem
4776	Dísznövény, vetőmag, műtrágya, hobbiállat-eledel kiskereskedelme

477601	Virág-, koszorú-, dísznövény-kiskereskedelem
477602	Hobbiállat, -eledel és takarmány kiskereskedelem
477603	Dísznövényi szaporítóanyag kiskereskedelem
477604	Műtrágya és agrokémiai termék kiskereskedelem
477607	Díszállat- és díszhal-kiskereskedelem
4777	Óra-, ékszer-kiskereskedelem
477701	Óra-, ékszer-kiskereskedelem
4778	Egyéb m.n.s. új áru kiskereskedelme
477801	Egyéb m.n.s. iparcikk kiskereskedelem
477802	Toll-kiskereskedelem
477803	Népművészeti ajándéktárgy-kiskereskedelem
477804	Háztartási vegyiáru kiskereskedelem
477806	Pincegazdasági és felszerelési cikk kiskereskedelme
477807	Mezőgazdasági felhasználású anyagok kiskereskedelme
477808	Fotó-, optikai cikk kiskereskedelme
477809	Bélyegkereskedelem
477810	Zsák-, zsineg-, ponyva-kiskereskedelem
477811	Képző-, iparművészeti termék kiskereskedelme
477813	Ajándéktárgy-kiskereskedelem
477814	Mutatványoskellék-áru kiskereskedelme
477815	Művirág-kiskereskedelem
477817	Kegyutárgy-kiskereskedelem
477818	Tüzelőanyag-kiskereskedelem
477819	Tüzelőolaj-kiskereskedelem
477820	Érmekereskedelem
477821	Szemléltetőeszköz kiskereskedelem
477822	Szexuális áru kiskereskedelem
477823	Termény-, takarmány-, egyéb mezőgazdasági termék kiskereskedelme
477824	Palackosgáz-kiskereskedelem
477826	Pirotechnikai termékek kiskereskedelme
477827	Látszerészek tevékenysége
477828	Fegyver kiskereskedelem
477829	Képeretezés
4779	Hasznáلتcikk bolti kiskereskedelme
477901	Egyéb hasznáلتcikk-kiskereskedelem
477902	Hasznáلتruha-, lábbeli-kiskereskedelem
477903	Hasznáلتbútor kiskereskedelem
477904	Antikvárium
477905	Régiség-kereskedelem
477906	Hasznáلتiparcikk-kiskereskedelem
477907	Zálogtárgy-kereskedelem
478	Piaci kiskereskedelem
4781	Élelmiszer, ital, dohányáru piaci kiskereskedelme
478101	Élelmiszer, alkoholmentes ital piaci kiskereskedelme
478102	Élelmiszer, alkoholmentes ital kiskereskedelmi értékesítése közterületen
4782	Textil, ruházat, lábbeli piaci kiskereskedelme
478201	Textil, ruházat, lábbeli piaci kiskereskedelme

4789	Egyéb áruk piaci kiskereskedelme
478901	Egyéb áruk piaci kiskereskedelme
478902	Egyéb áruk értékesítése közterületen
479	Nem bolti, piaci kiskereskedelem
4791	Csomagküldő, internetes kiskereskedelem
479102	Csomagküldő, internetes kiskereskedelem
4799	Egyéb nem bolti, piaci kiskereskedelem
479903	Értékesítés automatán keresztül
479904	Üzleten kívüli kiskereskedelem
479906	Tüzelőanyag kiskereskedelme házhoz szállítással
49	Szárazföldi, csővezetékessel szállítás
493	Egyéb szárazföldi személyszállítás
4931	Városi, elővárosi szárazföldi személyszállítás
493101	Autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállítás
4932	Taxis személyszállítás
493201	Taxis személyszállítás
493203	Személygépkocsival nem menetrendszerű személyszállításként végzett taxis gépjárművezetői szolgáltatás engedélyes közúti közlekedési szolgáltató részére
493205	Személygépkocsis személyszállító szolgáltatás
493206	Önálló diszpécser szolgálat
4939	M.n.s. egyéb szárazföldi személyszállítás
493901	Egyéb m.n.s. szárazföldi személyszállítás
493903	Nem menetrend szerinti autóbusszal végzett közúti személyszállítás
493904	Személyszállítás emberi vagy állati vontatású járművel
493905	Autóbusszal végzett menetrend szerinti távolsági személyszállítás
493906	Autóbusszal nem menetrendszerű személyszállításként végzett gépjárművezetői szolgáltatás engedélyes közúti közlekedési szolgáltató részére
493907	Autóbusszal nem menetrendszerű személyszállításként végzett gépjárművezetői szolgáltatás nem engedélyes közúti közlekedési szolgáltató részére
493908	Személygépkocsival nem menetrendszerű személyszállításként végzett személygépkocsis személyszállító gépjárművezetői szolgáltatás engedélyes közúti közlekedési szolgáltató részére
493909	Sofőrszolgálat
493910	Különcélú menetrend szerinti közúti személyszállítás
494	Közúti áruszállítás, költöztetés
4941	Közúti áruszállítás
494101	Közúti teherszállítás
494102	Szekérfuvarozás (lófogatú)
494104	Autómentés rakfelülettel rendelkező járművel
494106	Személygépkocsival végzett kisteher szállító gépjárművezetői szolgáltatás engedélyes közúti közlekedési szolgáltató részére
494107	Személygépkocsival végzett kisteher szállító gépjárművezetői szolgáltatás nem engedélyes közúti közlekedési szolgáltató részére
494108	Tehergépjárművel végzett teherszállító gépjárművezetői szolgáltatás engedélyes közúti közlekedési szolgáltató részére
494109	Tehergépjárművel végzett teherszállító gépjárművezetői szolgáltatás nem engedélyes közúti közlekedési szolgáltató részére
4942	Költöztetés
494201	Költöztetés

495	Csővezetékes szállítás
4950	Csővezetékes szállítás
495001	Csővezetékes szállítás
50	Vízi szállítás
501	Tengeri személyszállítás
5010	Tengeri személyszállítás
501001	Tengeri személyszállítás
502	Tengeri áruszállítás
5020	Tengeri áruszállítás
502001	Tengeri áruszállítás
503	Belvízi személyszállítás
5030	Belvízi személyszállítás
503001	Belvízi személyszállítás m.n.s.
503002	Kompközlekedés
504	Belvízi áruszállítás
5040	Belvízi áruszállítás
504001	Belvízi áruszállítás
51	Légi szállítás
511	Légi személyszállítás
5110	Légi személyszállítás
511001	Menetrendszerű légi személyszállítás
511002	Nem menetrendszerű légi személyszállítás
512	Légi áruszállítás
5121	Légi áruszállítás
512101	Menetrendszerű légi áruszállítás
512102	Nem menetrendszerű légi teherszállítás
52	Raktározás, szállítást kiegészítő tevékenység
521	Raktározás, tárolás
5210	Raktározás, tárolás
521001	Nem jövedéki termék tárolása, raktározása
521002	Jövedéki termék tárolása, raktározása
521003	Hűtőházban történő tárolás, raktározás
522	Szállítást kiegészítő tevékenység
5221	Szárazföldi szállítást kiegészítő szolgáltatás
522101	Szárazföldi szállítást segítő tevékenység m.n.s.
522102	Parkolási szolgáltatás
522103	Közlekedési vonaljegyek ügynöki árusítása
522104	Autómentés (rakfelület nélküli járművel vagy vontatással)
522105	Túlméretes járművek szakkísérése
5222	Vízi szállítást kiegészítő szolgáltatás
522201	Vízi szállítást kiegészítő szolgáltatás
5223	Légi szállítást kiegészítő szolgáltatás
522301	Légi szállítást segítő tevékenység m.n.s.
522302	Repülőterek üzemeltetése, légiforgalmi szolgáltatás
5224	Rakománykezelés
522401	Rakománykezelés
522402	Nem közforgalmú, egyéb áruszállítás

522403	Belső üzemi kötőtpályás teherszállítás
522404	Anyagmozgatás kézi erővel
522405	Anyagmozgatás géppel
5229	Egyéb szállítást kiegészítő szolgáltatás
522901	Szállítmányozás
522902	Vámközreműködés
522903	Egyéb szállítást kiegészítő szolgáltatás
53	Postai, futárpostai tevékenység
532	Egyéb postai, futárpostai tevékenység
5320	Egyéb postai, futárpostai tevékenység
532001	Futárpostai tevékenység
532002	Áru házhozszállítása (kivéve étel)
532003	Közreműködés postai szolgáltatás ellátásában
532004	Bejelentéshez kötött egyéb postai szolgáltatás
532005	Étel házhozszállítása
532006	Újság, folyóirat terjesztése
55	Szálláshely-szolgáltatás
551	Szállodai szolgáltatás
5510	Szállodai szolgáltatás
551001	Szállodai szolgáltatás m.n.s.
551002	Panzió szolgáltatás
552	Üdülési, egyéb átmeneti szálláshely-szolgáltatás
5520	Üdülési, egyéb átmeneti szálláshely-szolgáltatás
552001	Közösségi szálláshely-szolgáltatás
552003	Üdülőházi szolgáltatás
552004	Gyermeküdültetés (nem utazási csomagként)
552006	Üdülési, egyéb átmeneti szálláshely-szolgáltatás m.n.s.
552007	Közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltatás: üdülő
552008	Közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltatás: gyermek- és ifjúsági tábor
552009	Közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltatás: hegyi menedékház
552010	Közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltatás: vendégszállás
552011	Falusi szálláshely-szolgáltatás
552012	Közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltatás: munkásszállás
552013	Közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltatás: diákotthon, kollégium
553	Kempingszolgáltatás
5530	Kempingszolgáltatás
553001	Kempingszolgáltatás
553002	Közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltatás: nomád táborhely
553003	Közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltatás: bivakszállás
559	Egyéb szálláshely-szolgáltatás
5590	Egyéb szálláshely-szolgáltatás
559001	Nem üdülési, nem turisztikai egyéb szálláshely-szolgáltatás
559007	Szoba bérbeadása
56	Vendéglátás
561	Éttermi, mozgó vendéglátás
5610	Éttermi, mozgó vendéglátás
561001	Éttermi, cukrászdai szolgáltatás

561002	Pecsenye és más húsalapú készítmény sütése
561003	Palacsinta-, lángos-, pizzasütés
561004	Egyéb üzlethez nem kötött vendéglátás
561005	Falatozó (büfé), melegkonyhás büfé
561006	Falatozó (büfé), hidegkonyhás büfé szolgáltatás
561007	Sörözői vendéglátás (melegkonyhás)
561008	Kávéház, teaház (melegkonyhás)
562	Rendezvényi étkeztetés és egyéb vendéglátás
5621	Rendezvényi étkeztetés
562101	Rendezvényi étkeztetés m.n.s.
562102	Családi rendezvényszolgálat
562103	Falusi vendégasztal szolgáltatás
5629	Egyéb vendéglátás
562901	Munkahelyi étkeztetés
562902	Nem melegkonyhás munkahelyi büfé, kázinó
562903	Közétkeztetés
562904	M.n.s. egyéb vendéglátás
562905	Szociális étkeztetés
563	Italszolgáltatás
5630	Italszolgáltatás
563001	Zeneszórakozóhely (mulató, varieté, bár, diszkó) működtetése
563002	Kocsmái, italbolti vendéglátás
563003	Sörbár (nem melegkonyhás)
563004	Borozó (nem melegkonyhás)
563006	Kávézó, teázó (nem melegkonyhás)
58	Kiadói tevékenység
581	Kiadói tevékenység
5811	Könyvkiadás
581101	Könyv- és térképkiadás
581103	Könyv kiadása lemezen, kazettán, más fizikai hordozón
581104	Könyv on-line-kiadása
5812	Címtárak, levelezőjegyzékek kiadása
581201	Címtárak, levelezőjegyzékek kiadása
581202	Címtárak, levelezőjegyzékek on-line-kiadása
5813	Napilapkiadás
581301	Napilapkiadás m.n.s.
581302	Napilap on-line-kiadása
5814	Folyóirat, időszaki kiadvány kiadása
581401	Folyóirat, időszaki kiadvány kiadása m.n.s.
581402	Folyóirat, időszaki kiadvány on-line-kiadása
5819	Egyéb kiadói tevékenység
581901	Egyéb kiadói tevékenység m.n.s.
581903	Egyéb on-line-kiadói tevékenység
582	Szoftverkiadás
5821	Számítógépes játék kiadása
582101	Számítógépes játék kiadása m.n.s.
582102	Számítógépes játék on-line-kiadása

5829	Egyéb szoftverkiadás
582901	Egyéb szoftverkiadás
59	Film, video, televízióműsor gyártása, hangfelvétel-kiadás
591	Film-, video-, televízióműsor-gyártás
5911	Film-, video-, televízióműsor-gyártás
591101	Film-, video-, televízióműsor-gyártás
5912	Film-, videogyártás, televíziós műsorfelvétel utómunkálatai
591201	Film-, videogyártás, televíziós műsorfelvétel utómunkálatai
5913	Film-, video- és televízióprogram terjesztése
591301	Film-, video- és televízióprogram terjesztése
5914	Filmvetítés
591401	Filmvetítés
592	Hangfelvétel készítése, kiadása
5920	Hangfelvétel készítése, kiadása
592001	Hangfelvétel-kiadás
592002	Nyomtatott zenemű kiadása
592003	Hangfelvétel-készítés (első példány, nyilvános közlésre)
592004	Rádióműsor-készítés
60	Műsorösszeállítás, műsorszolgáltatás
601	Rádióműsor-szolgáltatás
6010	Rádióműsor-szolgáltatás
601001	Rádióműsor-szolgáltatás m.n.s.
601002	Közszolgálati rádióműsor-szolgáltatás
602	Televízióműsor összeállítása, szolgáltatása
6020	Televízióműsor összeállítása, szolgáltatása
602001	Televízióműsor összeállítása, szolgáltatása m.n.s.
602002	Közszolgálati televízióműsor összeállítása, szolgáltatása
61	Távközlés
611	Vezetékes távközlés
6110	Vezetékes távközlés
611001	Vezetékes távközlés
612	Vezeték nélküli távközlés
6120	Vezeték nélküli távközlés
612001	Vezeték nélküli távközlés
613	Műholdas távközlés
6130	Műholdas távközlés
613001	Műholdas távközlés
619	Egyéb távközlés
6190	Egyéb távközlés
619001	Egyéb távközlés m.n.s.
619002	Internet-hozzáférés biztosítása
62	Információ-technológiai szolgáltatás
620	Információ-technológiai szolgáltatás
6201	Számítógépes programozás
620101	Egyedi szoftverfejlesztés
620102	Rendszerszervezési, -karbantartási tanácsadás
620103	Weblap tervezése (webdizájn)

620104	Számítógépes programozás m.n.s.
6202	Információ-technológiai szaktanácsadás
620201	Egyéb számítástechnikai szakértés, tanácsadás
620203	Hardver-szaktanácsadás
6203	Számítógép-üzemeltetés
620301	Számítógép-üzemeltetés
6209	Egyéb információ-technológiai szolgáltatás
620901	Egyéb számítástechnikai tevékenység
620902	Számítógép üzembe helyezése
63	Információs szolgáltatás
631	Adatfeldolgozás, web-hozszing, világháló-portál szolgáltatás
6311	Adatfeldolgozás, web-hozszing szolgáltatás
631101	Egyéb adatbázis-szolgáltatás
631102	Internetes hirdetési felület webgazda általi értékesítése
631104	Adatfeldolgozási szolgáltatás
631105	Weboldal üzemeltetés (webhosting)
6312	Világháló-portál szolgáltatás
631201	Világháló-portáli szolgáltatás
639	Egyéb információs szolgáltatás
6391	Hírügynökségi tevékenység
639101	Hírügynökségi tevékenység
6399	M.n.s. egyéb információs szolgáltatás
639901	Téma-, sajtófigyelés
66	Egyéb pénzügyi tevékenység
661	Pénzügyi kiegészítő tevékenység (kivéve: biztosítás, nyugdíjalap)
6612	Értékpapír-, árutőzsdei ügynöki tevékenység
661201	Értékpapír-, árutőzsdei ügynöki tevékenység m.n.s.
6619	Egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenység
661901	Egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenység m.n.s.
662	Biztosítást, nyugdíjalapot kiegészítő tevékenység
6621	Kockázatértékelés, kárszakértés
662101	Biztosítási kockázatértékelés, kárszakértés
6622	Biztosítási ügynöki, brókeri tevékenység
662201	Biztosítási ügynöki, brókeri tevékenység
662202	Pénztári tag szervezése, pénztári ügynöki tevékenység
6629	Biztosítás, nyugdíjalap egyéb kiegészítő tevékenysége
662901	Biztosítási állomány kezelése, adminisztrációja
68	Ingatlanügyletek
681	Saját tulajdonú ingatlan adásvétele
6810	Saját tulajdonú ingatlan adásvétele
681001	Egyéb ingatlan forgalmazása
681002	Lakóingatlan és földterület forgalmazása
682	Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
6820	Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
682001	Lakóingatlan bérbeadás
682002	Gazdasági építmény bérbeadása
682003	Földterület bérbeadás

682004	Oktatást szolgáló építmény és önálló rendeltetési egység rendeltetésének megfelelő bérbeadása
682005	Sportlétesítmény, sporttelep és önálló rendeltetési egység rendeltetésének megfelelő bérbeadása
682006	Művelődési ház és művelődést szolgáló önálló rendeltetési egység rendeltetésének megfelelő bérbeadása
682007	Üzlethelyiség bérbeadása
682008	Saját tulajdonú vagy bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése m.n.s.
683	Ingatlanügynöki, -kezelési szolgáltatás
6831	Ingatlanügynöki tevékenység
683101	Lakóingatlan, földterület közvetítése
683102	Ingatlan-értékbecslés
683103	Egyéb ingatlan közvetítése
683104	Igazságügyi ingatlan értékbecslés
6832	Ingatlankezelés
683201	Ingatlankezelés m.n.s.
683202	Lakóingatlan kezelése
69	Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység
691	Jogi tevékenység
6910	Jogi tevékenység
691001	Jogi, ügyvédi szolgáltatás
691002	Iparjogvédelmi ügyek intézése
691003	Közjegyzői szolgáltatás
691004	Önálló bírósági végrehajtói tevékenység
691005	Szabadalmi ügyvivő
691006	Permegelőző, konfliktuskezelő közvetítés (kivéve: büntető ügyekben)
691007	Permegelőző, konfliktuskezelő közvetítés büntető ügyekben
692	Számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység
6920	Számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység
692001	Adószakértés, adó-szaktanácsadás
692002	Könyvvizsgálat (audit)
692003	Könyvelés
692006	Egyéb számviteli szolgáltatás, bérszámfejtés
692007	Pénzügyi ellenőr
692008	Jövedéki ügyintézés
692009	Termékdíj ügyintézés
70	Üzletvezetési, vezetői tanácsadás
702	Üzletviteli tanácsadás
7021	PR, kommunikáció
702101	PR, kommunikáció m.n.s.
702102	Lobbitevékenység
7022	Üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás
702201	Általános üzletviteli tanácsadás
702202	Pénzügyi, társadalombiztosítási és marketing üzletviteli tanácsadás
702203	Humánpolitikai, üzletviteli tanácsadás
702204	Egyéb üzletviteli tanácsadás, gazdasági szakmai szakértés
702205	Egyéb projektvezetési szolgáltatás, kivéve építési projekt
71	Építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés

711	Építészmérnöki tevékenység; műszaki tanácsadás
7111	Építészmérnöki tevékenység
711101	Építészeti tervezés
711104	Táj- és kertépítészeti tervezés
711105	Építészeti műszaki rajzolás
711106	Technikusi tevékenység építészeti, kertészeti területen
711107	Építésügyi műszaki szakértő (építészmérnök)
711108	Településrendezés tervezés
711109	Vidéktervezés
711110	Területrendezési tervezés
711111	Településrendezési szakértő
7112	Mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadás
711201	Építészeti műszaki tervezés (kivéve: építészmérnökök)
711202	Ipari folyamatirányító rendszer tervezése
711203	Geológiai, geofizikai szolgáltatás
711204	Földmérés, térképészet
711206	Beruházás lebonyolítói tevékenység
711207	Felelős műszaki vezetés
711208	Műszaki rajzolás (kivéve: építészeti)
711209	Ipari tevékenységhez kapcsolódó mérnöki tervezés, szakértés
711210	Technikusi tevékenység (kivéve építészeti)
711212	Építési műszaki ellenőrzés
711213	Építésügyi műszaki szakértő (kivéve: építészmérnökök)
711214	Tűzvédelmi tervező tevékenység
711215	Igazságügyi szakértés lakás- és építésügyi, területrendezési területen
711216	Építési műszaki ellenőrzés (technikus)
711217	Felelős műszaki vezetés (technikus)
711218	Ipari tevékenységhez kapcsolódó technikusi tevékenység
711219	Távérzékelés
712	Műszaki vizsgálat, elemzés
7120	Műszaki vizsgálat, elemzés
712001	Műszaki vizsgálat, elemzés, tesztelés
712002	Közúti közlekedési eszközök műszaki vizsgálata
712003	Energetikai tanúsító tevékenység
712004	Gáz csatlakozó vezeték és felhasználói berendezés műszaki-biztonsági felülvizsgálata
72	Tudományos kutatás, fejlesztés
721	Természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés
7211	Biotechnológiai kutatás, fejlesztés
721101	Biotechnológiai kutatás, fejlesztés
7219	Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés
721901	Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés
722	Társadalomtudományi, humán kutatás, fejlesztés
7220	Társadalomtudományi, humán kutatás, fejlesztés
722001	Társadalomtudományi kutatás, fejlesztés
722002	Humán kutatás, fejlesztés
73	Reklám, piackutatás
731	Reklám

7311	Reklámügynöki tevékenység
731101	Reklámtervezés, -készítés, -elhelyezés
7312	Médiareklám
731202	Reklámfelület ügynöki értékesítése
732	Piac-, közvélemény-kutatás
7320	Piac-, közvélemény-kutatás
732001	Piac-, közvélemény-kutatás
74	Egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
741	Divat-, formatervezés
7410	Divat-, formatervezés
741001	Divattervezés, formatervezés, grafika, kirakatrendezés
741002	Lakberendezés-tervezés, -tanácsadás
741003	Belsőépítészeti-tervezés, -tanácsadás
741004	Dekorációs falfestés
742	Fényképészet
7420	Fényképészet
742001	Fényképészet m.n.s.
742002	Videofelvétel-készítés
742003	Fotóriporter szolgáltatás
743	Fordítás, tolmácsolás
7430	Fordítás, tolmácsolás
743001	Szakfordítás
743002	Nyelvi lektorálás
743003	Tolmácsolás
743004	Jeltolmácsolás
749	M.n.s. egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
7490	M.n.s. egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
749001	M.n.s. egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
749002	Közvetítési, ügynöki szolgáltatás
749003	Értékbecslő igazságügyi szakértés (kivéve: ingatlanbecslés, biztosításiár-becslés)
749004	Becsüs (kivéve: ingatlan-, biztosításiár-szakértés)
749005	Mezőgazdasági, vadgazdálkodási szakmai tervezés, szakértés
749007	Kereskedelmi, szálláshely-szolgáltatási, vendéglátási, szállítási, raktározási, postai, távközlési szakmai tervezés, szakértés
749008	Kulturális és egyéb társadalmi szakmai tervezés, szakértés
749009	Egészségügyi tervezés, szakértés, módszertani feladatok végzése
749010	Környezetvédelmi szakmai tervezés, szakértés
749011	Egyéb, gazdasági, társadalmi tevékenységet segítő szakmai tervezés, szakértés
749012	Munka-, tűzvédelmi szakértés, szabályzat kidolgozása
749013	Falugazdász tevékenység
749014	Igazságügyi tűzvédelmi szakértés
749015	Minőségbiztosítási ügyintézés, tanácsadás
749016	Igazságügyi szakértés környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi területen
749021	Igazságügyi mágneseskép-, és adatrögzítő-szakértés (nem számítástechnikai)
749022	Igazságügyi természettudományi szakértés
749023	Igazságügyi piackutatás- és reklámszakértés
749024	Igazságügyi szakértés kulturális területen

749025	Igazságügyi toxikológiai szakértés
749026	Igazságügyi pszichológiai szakértés (nem egészségügyi)
749029	Igazságügyi biológiai és orvosszakértés (nem egészségügyi ellátás keretében)
749031	Haszonállatok törzskönyvezése
749032	Igazságügyi kriminalisztikai szakértés
749033	M.n.s. egyéb igazságügyi szakértő
749035	Műszaki tanácsadás
749036	Hobbiállatok törzskönyvezése (kivéve: munkaeb pl. vakvezető eb, rendőreb)
749037	Lektorálás (nem nyelvi)
749038	Meteorológiai szolgáltatás
749039	Igazságügyi állatorvosi szakértés
749040	Gombaszakértés
749041	Igazságügyi szakértés személy- és vagyonvédelmi területen
749042	Igazságügyi szakértés munkabiztonsági területen
749043	Igazságügyi szakértés közlekedési és ipari területeken (kivéve: élelmiszeripar)
749044	Igazságügyi szakértés informatikai és hírközlési területen
749045	Igazságügyi szakértés pedagógiai és gyógypedagógiai területen
749046	Igazságügyi szakértés közgazdaság, vám- és pénzügyi területen
749047	Igazságügyi idegenforgalmi szakértés
749048	Igazságügyi szakértés az audiovizuális média területén
749049	Igazságügyi szakértés mezőgazdasági, erdő- és vadgazdálkodási, élelmiszeripari területen
749050	Hivatalos közbeszerzési tanácsadó
749051	Igazságügyi hangszerszakértői tevékenység
749052	Képesítéshez kötött nyomástartó berendezés kezelés
749053	Képesítéshez kötött kompresszor-kezelés
749054	Képesítéshez kötött ipari hűtőgép kezelés
749055	Felvonó- és mozgólépcső ellenőri tevékenység
749056	Közlekedésbiztonsági vizsgálat
75	Állat-egészségügyi ellátás
750	Állat-egészségügyi ellátás
7500	Állat-egészségügyi ellátás
750001	Állatorvosi tevékenység
750002	Állat-egészségügyi szakasszisztencia
77	Kölcsönzés, operatív lízing
771	Gépjárműkölcsönzés
7711	Személygépjármű kölcsönzése
771101	Gépkocsikölcsönzés
771103	M.n.s. személygépjármű kölcsönzése
7712	Gépjárműkölcsönzés (3,5 tonna fölött)
771201	Járműkölcsönzés
772	Személyi használatú, háztartási cikk kölcsönzése
7721	Szabadidős, sporteszköz kölcsönzése
772101	Szabadidős és sporteszköz kölcsönzése
7722	Videokazetta, lemez kölcsönzése
772201	Videokazetta-, LD-, DVD-lemez kölcsönzése
7729	Egyéb személyi használatú, háztartási cikk kölcsönzése
772901	Egyéb személyi használatú, háztartási cikk kölcsönzése m.n.s.

772902	Barkácseszköz kölcsönzése
772903	Esküvői ruha, jelmez, egyéb ruházati termék kölcsönzése
772904	Oktatást szolgáló szemléltetőeszköz és bemutató taneszköz kölcsönzése
772905	Televízió-, rádió-, videokészülék kölcsönzése
772906	Háztartási eszköz, bútor kölcsönzése
772907	Hangszerkölcsönzés
772908	Gyógyászati segédeszköz kölcsönzése
773	Egyéb gép, tárgyi eszköz kölcsönzése
7731	Mezőgazdasági gép kölcsönzése
773101	Mezőgazdasági gép kölcsönzése
7732	Építőipari gép kölcsönzése
773201	Építőipari gép, berendezés kölcsönzése
7733	Irodagép kölcsönzése (beleértve: számítógép)
773301	Irodagép-kölcsönzés
773302	Számítástechnikai berendezések kölcsönzése
7734	Vízi szállítóeszköz kölcsönzése
773401	Vízi szállítóeszköz kölcsönzése
7735	Légi szállítóeszköz kölcsönzése
773501	Légi szállítóeszköz kölcsönzése
7739	Egyéb gép, tárgyi eszköz kölcsönzése
773901	Egyéb gép, tárgyi eszköz kölcsönzése
773902	Egyéb szárazföldi jármű kölcsönzése
773903	Gazdasági haszonállatok kölcsönzése
774	Immateriális javak kölcsönzése
7740	Immateriális javak kölcsönzése
774001	Immateriális javak kölcsönzése
78	Munkaerőpiaci szolgáltatás
781	Munkaközvetítés
7810	Munkaközvetítés
781001	Munkaközvetítés
79	Utazásközvetítés, utazásszervezés, egyéb foglalás
791	Utazásközvetítés, utazásszervezés
7911	Utazásközvetítés
791101	Utazásközvetítés
791102	Menetjegy foglalása, ügynöki értékesítése
791103	Egyéb közlekedési eszköz foglalása, ügynöki értékesítése
791104	Szálláshely-foglalása, ügynöki értékesítése (nem utazási csomagban)
791105	Utazás foglalása, ügynöki értékesítése (nem utazási csomagban)
7912	Utazásszervezés
791201	Utazásszervezés m.n.s.
799	Egyéb foglalás
7990	Egyéb foglalás
799001	Idegenvezetés
799002	Jegyértékesítő ügynöki tevékenység
799003	Turistatájékoztató
799005	Egyéb foglalás m.n.s.
80	Biztonsági, nyomozói tevékenység

801	Személybiztonsági tevékenység
8010	Személybiztonsági tevékenység
801001	Személybiztonsági tevékenység
802	Biztonsági rendszer szolgáltatás
8020	Biztonsági rendszer szolgáltatás
802001	Biztonsági rendszer szolgáltatás
803	Nyomozás
8030	Nyomozás
803001	Magánnyomozás
81	Építményüzemeltetés, zöldterület-kezelés
811	Építményüzemeltetés
8110	Építményüzemeltetés
811001	Házfelügyelői szolgáltatás
811002	Kazánfűtői tevékenység
811003	Építményüzemeltetés m.n.s. (nem saját és nem bérelt ingatlan esetén)
812	Takarítás
8121	Általános épülettakarítás
812101	Általános épülettakarítás
812102	Takarítás, tisztítás háztartásnál
8122	Egyéb épület-, ipari takarítás
812201	Egyéb épület-, ipari takarítás m.n.s.
812202	Kéménytisztítás, -vizsgálat, -ellenőrzés, tüzeléstechnikai szolgáltatás
812203	Ablaktisztítás
8129	Egyéb takarítás
812901	Egyéb takarítás m.n.s.
812902	Egyéb tisztítás
812904	Egészségügyi kártevők elleni védekezés (rovar- és rágcsálóirtás)
812905	Köz- és egyéb területek tisztítása, hó- és jégmentesítése
813	Zöldterület-kezelés
8130	Zöldterület-kezelés
813001	Zöldterület-kezelés
813002	Házikertgondozás
82	Adminisztratív, kiegészítő egyéb üzleti szolgáltatás
821	Adminisztratív, kiegészítő szolgáltatás
8211	Összetett adminisztratív szolgáltatás
821101	Összetett adminisztratív szolgáltatás
8219	Fénymásolás, egyéb irodai szolgáltatás
821901	Egyéb irodai szolgáltatás m.n.s.
821902	Fénymásolás, sokszorosítás
822	Telefoninformáció
8220	Telefoninformáció
822001	Telefoninformáció
823	Konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése
8230	Konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése
823001	Kereskedelmi bemutató, vásár szervezése
823003	Falusi rendezvények szervezése, szálláshely-szolgáltatás nélkül
823004	Konferencia-, kongresszusszervezés

829	Egyéb kiegészítő gazdasági tevékenység
8291	Követelésbehajtás
829101	Követelésbehajtás m.n.s.
829102	Díjbeszedés
8292	Csomagolás
829201	Csomagolás
8299	M.n.s. egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatás
829901	Jegyzőkönyvi, gyorsírással feljegyzés készítése
829902	M.n.s. egyéb gazdasági tevékenységet segítő szolgáltatás
829903	Aukció, árverés
829904	Címfestés
829905	Építésügyi igazgatási szakértő
84	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás
8424	Közbiztonság, közrend
842401	Trafipax működtetése
85	Oktatás
851	Iskolai előkészítő oktatás
8510	Iskolai előkészítő oktatás
851001	Iskolai előkészítő oktatás
852	Alapfokú oktatás
8520	Alapfokú oktatás
852001	Alapfokú oktatás m.n.s.
852002	Alapfokú művészetoktatás
852003	Alapfokú felnőttoktatás
853	Középfokú oktatás
8531	Általános középfokú oktatás
853101	Általános középfokú oktatás m.n.s.
853102	Általános középfokú felnőttoktatás
8532	Szakmai középfokú oktatás
853201	Szakmai középiskolai oktatás
853202	Szakmai szakiskolai oktatás
853203	Szakmai középfokú felnőttoktatás
853204	Hivatásos járművezető oktatás
854	Felső szintű oktatás
8541	Felső szintű, nem felsőfokú oktatás
854101	Felső szintű, nem felsőfokú oktatás m.n.s.
854102	Érettségire épülő szakmai felnőttképzés
8542	Felsőfokú oktatás
854201	Főiskolai és egyetemi oktatás, alapképzés és mesterképzés
854203	Egyéb felsőfokú továbbképzés
855	Egyéb oktatás
8551	Sport, szabadidős képzés
855101	Sport és szabadidős képzés
8552	Kulturális képzés
855201	Iskolarendszeren kívüli alapfokú művészetoktatás
855202	Kulturális képzés szakkör keretében
855203	Táncoktatás

8553	Járművezető-oktatás
855301	Járművezető-oktatás
8559	M.n.s. egyéb oktatás
855901	M.n.s. egyéb oktatás
855903	Nyelvi magánoktatás
855907	Általános képzési célú felnőttképzés
855909	Informatikai oktatás
855911	Általános és szaknyelvi felnőttképzés
855912	Házi korrepetálás
856	Oktatást kiegészítő tevékenység
8560	Oktatást kiegészítő tevékenység
856001	Oktatási, nevelési, módszertani tanácsadás, szakmai tervezés, szakértés
856002	Iskolarendszerű nevelési, oktatási és más közoktatási intézmény alapítása és fenntartása
856004	Vizsgáztatás
856005	Iskolarendszeren kívüli tanulmányi verseny, tanfolyam szervezése
856006	Gyógypedagógiai ellátás, konduktív pedagógia
856007	Oktatást kiegészítő tevékenység m.n.s.
86	Humán-egészségügyi ellátás
861	Fekvőbeteg-ellátás
8610	Fekvőbeteg-ellátás
861001	Szakorvosi tevékenység fekvőbeteg-ellátásban
861002	Szabadfoglalkozású szakorvosi tevékenység fekvőbeteg-ellátásban
861005	Hospice ellátás a fekvőbeteg gyógyintézeti szakellátásban
861006	Szabadfoglalkozású szakdolgozói (nem orvosi) egészségügyi tevékenység fekvőbeteg-szakellátásban
861007	Szakdolgozói fekvőbeteg szakellátás
862	Járóbeteg-ellátás, fogorvosi ellátás
8621	Általános járóbeteg-ellátás
862101	Egészségügyi alapellátás
862102	Szabadfoglalkozású orvosi tevékenység alapellátásban
8622	Szakorvosi járóbeteg-ellátás
862201	Szakorvosi tevékenység járóbeteg-ellátásban
862202	Szabadfoglalkozású szakorvosi tevékenység járóbeteg-ellátásban
8623	Fogorvosi járóbeteg-ellátás
862301	Fogorvosi járóbeteg-ellátás m.n.s.
862302	Szabad foglalkozású egészségügyi tevékenység fogorvosi szakellátásban
869	Egyéb humán-egészségügyi ellátás
8690	Egyéb humán-egészségügyi ellátás
869001	Egyéb egészségügyi tevékenység (kivéve: orvosok, fogorvosok)
869002	Gyógyszerész (nem saját gyógyszerárban)
869003	Szabadfoglalkozású tevékenység egészségügyi ellátásban
869004	Védőnői és ápolói szolgáltatás
869005	Természetgyógyászati ellátás
869006	Mentál-egészségügyi ellátás
869007	Mentál-egészségügyi ellátás (nem egészségügyi szolgáltatásként)
869009	Hospice ellátás a beteg otthonában
869010	Lovasterápia

87	Bentlakásos, nem kórházi ápolás
871	Bentlakásos, nem kórházi ápolás
8710	Bentlakásos, nem kórházi ápolás
871001	Bentlakásos, nem kórházi ápolás m.n.s.
871002	Idősek otthonának működtetése
871003	Pszichiátriai betegek otthonának működtetése
871004	Szenvedélybetegek otthonának működtetése
871005	Fogyatékos személyek otthonának működtetése
871006	Hajléktalanok otthonának működtetése
871007	Időskorúak gondozóházának működtetése
871008	Fogyatékos személyek gondozóházának működtetése
871009	Pszichiátriai betegek átmeneti otthonának működtetése
871010	Szenvedélybetegek átmeneti otthonának működtetése
871011	Demens betegek bentlakásos intézményi ellátása
872	Mentális, szenvedélybeteg bentlakásos ellátása
8720	Mentális, szenvedélybeteg bentlakásos ellátása
872001	Mentális, szenvedélybeteg bentlakásos ellátása m.n.s.
872002	Pszichiátriai betegek lakóotthonának működtetése
872003	Szenvedélybetegek lakóotthonának működtetése
872004	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézményének működtetése
872005	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézményének működtetése
872006	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére
872007	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére
873	Idősek, fogyatékosok bentlakásos ellátása
8730	Idősek, fogyatékosok bentlakásos ellátása
873001	Idősek, fogyatékosok bentlakásos ellátása m.n.s.
873002	Fogyatékos személyek lakóotthona
873003	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye
873004	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére
879	Egyéb bentlakásos ellátás
8790	Egyéb bentlakásos ellátás
879001	Egyéb bentlakásos ellátás
879002	Hajléktalan személyek átmeneti szállásának működtetése
879003	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézményének működtetése
879004	Hajléktalanok éjjeli menedékhelyének és átmeneti szállásának működtetése
879005	Éjjeli menedékhely működtetése
879007	Önálló helyettes szülői tevékenység
879008	Helyettes szülői hálózat működtetése
879009	Gyermekek átmeneti otthonának működtetése
879010	Családok átmeneti otthonának működtetése
879011	Nevelőszülői hálózat működtetése
879012	Gyermek- és lakásotthon működtetése
879013	Különleges gyermek- és lakásotthon működtetése
879014	Speciális gyermek- és lakásotthon működtetése
879015	Utógondozó otthon működtetése
879016	Támogatott lakhatás hajléktalan személyek részére
88	Szociális ellátás bentlakás nélkül

881	Idősek, fogyatékosok szociális ellátása bentlakás nélkül
8810	Idősek, fogyatékosok szociális ellátása bentlakás nélkül
881001	Idősek, fogyatékosok szociális ellátása bentlakás nélkül
881003	Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás
881004	Házi segítségnyújtás
881005	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
889	Egyéb szociális ellátás bentlakás nélkül
8891	Gyermekek napközbeni ellátása
889102	Házi gyermekfelügyelet
889103	Családi gyermekfelügyelet
889104	Családi napközi
889105	Alternatív napközbeni ellátás
889106	Gyermekfelügyelet, a gyermekvédelmi törvény hatályán kívüli szolgáltatásként
889107	Bölcsőde
8899	M.n.s. egyéb szociális ellátás bentlakás nélkül
889901	M.n.s. egyéb szociális ellátás bentlakás nélkül
889902	Hivatásos gondnok
889903	Gyermekjóléti szolgálat működtetése
889904	Gyermekjóléti központ működtetése
889905	Területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás működtetése
889906	Családsegítés, közösségi ellátások
889907	Utcai szociális munka
90	Alkotó-, művészeti, szórakoztató tevékenység
900	Alkotó-, művészeti, szórakoztató tevékenység
9001	Előadó-művészet
900101	Előadó-művészeti tevékenység (prózai)
900102	Előadó-művészeti tevékenység (zenei)
900103	Táncművészeti tevékenység
900104	Amatőr előadóművész tevékenység
900105	Népzenei, magyarnóta-énekesi előadóművészet
900106	Statisztálás
900107	Egyéb színpadi előadóművészeti tevékenység
900108	Cirkuszi előadóművészeti tevékenység
900110	Vándorcirkuszi előadóművészeti tevékenység
900111	Előadó-művészet m.n.s.
9002	Előadó-művészetet kiegészítő tevékenység
900204	Színpadi látványtechnika biztosítása
900205	Hangosítás
900206	Színpadi rendezői, produceri tevékenység
900207	Jelmez- és díszlettervezés
900208	M.n.s. előadó-művészetet kiegészítő tevékenység
9003	Alkotóművészet
900301	Egyéb alkotóművészeti tevékenység m.n.s.
900302	Írói, költői tevékenység
900303	Művészi tűzzománc képek készítése
900304	Képzőművészeti alkotások és védett kulturális javak restaurálása
900305	Független újságírói tevékenység

900306	Képzőművészeti tevékenység (képzőművészeti alkotások készítése)
900307	Műfordítás
9004	Művészeti létesítmények működtetése
900401	Művészeti létesítmények működtetése
91	Könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység
910	Könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység
9101	Könyvtári, levéltári tevékenység
910101	Könyvtári tevékenység
910102	Levéltári tevékenység
9102	Múzeumi tevékenység
910201	Múzeumi tevékenység
910202	Múzeumi tárgyak és védett kulturális javak állagmegőrzése, konzerválása
9103	Történelmi hely, építmény, egyéb látványosság működtetése
910301	Történelmi hely, építmény, egyéb látványosság működtetése m.n.s.
910302	Helyi népművészeti, néprajzi, kézműves, építészeti és kulturális értékek, örökségek bemutatása
9104	Növény-, állatkert, természetvédelmi terület működtetése
910401	Növény-, állatkert, természetvédelmi terület működtetése
92	Szerencsejáték, fogadás
920	Szerencsejáték, fogadás
9200	Szerencsejáték, fogadás
920001	Sorsolós játék szervezése (engedélyhez nem kötött)
920002	Szerencsejáték-szelvény saját számlás értékesítése
920003	Szerencsejáték-szelvény ügynöki értékesítése
93	Sport-, szórakoztató, szabadidős tevékenység
931	Sporttevékenység
9311	Sportlétesítmény működtetése
931101	Sportlétesítmény működtetése
9313	Testedzési szolgáltatás
931302	Fitneszklub, kondicionálóterem működtetése; aerobic
9319	Egyéb sporttevékenység
931901	Sportrendezvény szervezése, lebonyolítása
931902	Egyéb m.n.s. sporttevékenység
931903	Sport- és szabadidős horgászat szervezése
931904	Sport- és szabadidős vadászat szervezése
931905	Sport- és szabadidős lovagoltatás
931906	Sportszakemberek tevékenysége
932	Egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység
9321	Vidámparki, szórakoztatóparki tevékenység
932101	Vásári, vidámparki szórakoztatás
932102	Vándor vidámparki szolgáltatás
9329	M.n.s. egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység
932901	Máshova nem sorolható, egyéb szabadidős tevékenység (nem egyesületi keretek között vagy nem nonprofit szervezésben)
932902	Játékautomata-üzemeltetés (nem pénznyerő)
932903	Strandfürdő szolgáltatás
932904	Táncrendezvény szolgáltatás

932905	Falusi élethez, környezethez és munkakultúrához kapcsolódó hagyományok, tevékenységek bemutatása
932906	Helyi gazdálkodási módok, termelési szokások bemutatása
932907	Vegyesszórakoztatás
932908	Szabadidős közlekedési eszközökhöz kapcsolódó létesítmények üzemeltetése (pl. sporthajókikötő)
95	Számítógép, személyi, háztartási cikk javítása
951	Számítógép, kommunikációs eszköz javítása
9511	Számítógép, -periféria javítása
951102	Számítógép, -periféria javítása
9512	Kommunikációs eszköz javítása
951201	Mobiltelefon javítása
951202	Kommunikációs eszközök javítása m.n.s.
952	Személyi, háztartási cikk javítása
9521	Szórakoztatóelektronikai cikk javítása
952101	Szórakoztatóelektronikai cikk javítása
9522	Háztartási gép, háztartási, kerti eszköz javítása
952201	Háztartási villamos készülék üzembe helyezése
952202	Mosógép javítása
952203	Hűtőgép javítása
952204	Egyéb háztartási villamos készülékek, cikkek javítása
952205	Nem villamos működtetésű háztartási, kerti eszköz javítása
9523	Lábbeli, egyéb bőráru javítása
952301	Lábbelijavítás
952302	Bőráru javítása
9524	Bútor, lakberendezési tárgy javítása
952401	Egyéb m.n.s. bútorjavítás
952402	Konyhabútor-javítás
952403	Irodabútor-javítás
952404	Ülőbútor újrakárpitozása
952405	Ülőbútor-javítás
9525	Óra-, ékszerjavítás
952501	Órajavítás
952502	Ékszerjavítás
9529	Egyéb személyi-, háztartási cikk javítása
952901	Egyéb háztartási és közszükségleti cikkek javítása
952902	Gravírozás hozott anyagra nem a gyártás során
952903	Kulcsmásolás
952905	Vegyesszórakoztatás
952906	Késélezés, köszörülés, evőeszköz javítása
952907	Mechanikus varrógép javítás
952908	Kerékpárjavítás
952910	Hangszerjavítás
952911	Ruházati és egyéb konfekcionált termékek javítása
952912	Töltőtolljavítás
952913	Öngyújtótöltés, javítás
952914	Házaló javító szolgáltatás
952915	Patentozás, riglizés, szegecseles

952917	Háztartási célú fotó és optikai eszközök javítása
952918	Professzionális sportberendezés javítása
952919	Kempingcikk, vitorlavászon javítása
952920	Gyógyászati segédeszköz javítása
96	Egyéb személyi szolgáltatás
960	Egyéb személyi szolgáltatás
9601	Textil, szőrme mosása, tisztítása
960101	Mosás, vegytisztítás, vasalás
960102	Ruhafestés, -színezés
960103	Mosodai gyűjtőszolgálat
960104	Mosás, vasalás háztartásnál
9602	Fodrászat, szépségápolás
960201	Férfifodrászat
960202	Férfi-, női, gyermekfodrászat
960203	Kozmetika, szépségápolás
960204	Női fodrászat
960205	Hajmosás
960206	Kéz- és lábápolás, műkörömépítés
960207	Fodrászat az ügyfél otthonában
960208	Kozmetika, szépségápolás az ügyfél otthonában
960209	Kéz- és lábápolás az ügyfél otthonában
9603	Temetkezés, temetkezést kiegészítő szolgáltatás
960301	A temető fenntartása, üzemeltetése
960302	A temetés előkészítése, temetés, hamvasztás
9604	Fizikai közérzetet javító szolgáltatás
960401	Frissítő, relaxáló masszázs
960402	Szoláriumkezelés
960403	Fürdő szolgáltatás
960404	Fizikai közérzetet javító szolgáltatás m.n.s.
9609	M.n.s. egyéb személyi szolgáltatás
960901	M.n.s. egyéb személyi szolgáltatás
960902	Illemhely üzemeltetése
960903	Partnerközvetítés, társkeresés
960904	Grafológus szolgáltatás
960905	Ruhatáros, csomagmegőrző, kabinos szolgáltatás
960906	Asztrológiai, spiritiszta szolgáltatás
960908	Hordár szolgáltatás
960909	Hobbiállat-gondozás, -idomítás
960910	Kutyakiképzés biztonsági célra
960911	Állatkozmetika
960912	Tetoválás, testékszer-felhelyezés
960913	Hosztesz szolgáltatás
97	Háztartási alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás
970	Háztartási alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás
9700	Háztartási alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás
970001	Háztartási és egyéb alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás, magánszemély

99	Területen kívüli szervezet
990	Területen kívüli szervezet
9900	Területen kívüli szervezet
990001	Külföldi képviselőt ellátó személy

"

A Miniszterelnökséget vezető miniszter 25/2016. (VIII. 30.) MvM rendelete a közigazgatási, rendészeti, katonai és nemzetbiztonsági felsőoktatás vonatkozásában az évenként felvehető hallgatói létszám megállapításával és elosztásával kapcsolatos eljárás részletes szabályairól, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre történő felvétel különös feltételeiről, valamint a külföldi hallgatók Nemzeti Közszolgálati Egyetemre történő felvételének, jogállásának és tanulmányainak részletes szabályairól szóló 1/2013. (I. 8.) KIM rendelet módosításáról

A Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény 44. § (2) bekezdés a) és b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 4. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 21. § 22. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel, 77. §-ában meghatározott feladatkörében eljáró honvédelmi miniszterrel, továbbá 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró igazságügyi miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A közigazgatási, rendészeti, katonai és nemzetbiztonsági felsőoktatás vonatkozásában az évenként felvehető hallgatói létszám megállapításával és elosztásával kapcsolatos eljárás részletes szabályairól, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre történő felvétel különös feltételeiről, valamint a külföldi hallgatók Nemzeti Közszolgálati Egyetemre történő felvételének, jogállásának és tanulmányainak részletes szabályairól szóló 1/2013. (I. 8.) KIM rendelet
- a) 1. §-ában a „Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal (a továbbiakban: KIH)” szövegrész helyébe a „Miniszterelnökség” szöveg,
- b) 1. §-ában a „KIH” szövegrészek helyébe a „Miniszterelnökség” szöveg lép.
- 2. §** Ez a rendelet 2016. szeptember 1-jén lép hatályba.

Lázár János s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

A Miniszterelnökséget vezető miniszter 26/2016. (VIII. 30.) MvM rendelete a Miniszterelnökséget vezető miniszter által adományozható elismerésekről szóló 15/2015. (III. 11.) MvM rendelet módosításáról

A Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény 24. § (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 4. § 10. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A Miniszterelnökséget vezető miniszter által adományozható elismerésekről szóló 15/2015. (III. 11.) MvM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-a a következő g) ponttal egészül ki:
(A miniszter által adományozandó díjak a következők:)
„g) Pro Architectura díj.”

- 2. §** Az R. a következő 6/A. §-sal egészül ki:
„6/A. § (1) A Pro Architectura díj elnyerésére vonatkozó pályázatokat legfeljebb 9 tagból álló szakmai bíráló bizottság (e § alkalmazásában a továbbiakban: bíráló bizottság) fogadja be, véleményezi és rangsorolja. A bíráló bizottság javaslatát az építészeti és építésügyi helyettes államtitkár útján terjeszti fel a miniszternek.
(2) A bíráló bizottság tagjai:
a) az építészeti és építésügyi helyettes államtitkár mint a bizottság elnöke,
b) a Magyar Építész Kamara, a Magyar Művészeti Akadémia Építőművészeti Tagozata, a Magyar Építőművészek Szövetsége delegáltjai, valamint
c) az elnök által felkért, a magyar építészeti kultúra népszerűsítésében, az épített környezet minőségi alakításában, az építészeti szemléletformálásban kiemelkedő eredményeket elért személyek.
(3) A Pro Architectura díj elnyerésére bárki pályázhat, aki a mindenkor pályázati felhívásban rögzített feltételeket teljesíti.
(4) A Pro Architectura díj elnyerésére vonatkozó jelentkezés lehetőségét és határidejét, a pályázat eredményességéhez szükséges részletes formai és tartalmi követelményeket rögzítő felhívást minden évben legalább a díj átadásának napját 90 nappal megelőzően kell közzétenni. A felhívás széles körű meghirdetéséről az építészeti és építésügyi helyettes államtitkár gondoskodik.
(5) A bíráló bizottság az építészeti és építésügyi helyettes államtitkár útján az elismerés adományozására vonatkozó javaslatát a Pro Architectura díj átadásának napját legalább 60 nappal megelőzően – az elismerés tárgyának rövid ismertetését tartalmazó indokolással – terjeszti fel a miniszternek.
(6) A bíráló bizottság tagjai e tevékenységükért díjazásban nem részesülnek. A bíráló bizottság melletti titkársági feladatok ellátásáról az építészeti és építésügyi helyettes államtitkár gondoskodik.”
- 3. §** Az R. a következő 17/A. §-sal egészül ki:
„17/A. § (1) Pro Architectura díj (e § alkalmazásában a továbbiakban: díj) a magyar építészeti kultúra népszerűsítésében, a minőségi épített környezet létrehozásában, az építészeti értékek megóvásában, és az építészeti szemléletformálásban kifejtett tevékenységért, valamint a Nemzeti építészetpolitika céljai érdekében elért kiemelkedő eredmények elismeréseként természetes személy, jogi személy vagy közösség részére adományozható. A díj
a) valamely jeles építészeti alkotás létrehozásában kifejtett építészeti-tervezői tevékenységért,
b) az építészeti közéletben és építészeti oktatásban elért kiváló eredményekért,
c) az építészeti tervezés és tervpályázatok területén elért kiváló eredményekért,
d) a kiemelkedő építészeti alkotás megvalósításában közreműködő építettként kifejtett tevékenységért,
e) a kiemelkedő építészeti alkotás megvalósításában közreműködő kivitelezőként kifejtett tevékenységért adományozható.
(2) A díjból évente legfeljebb tíz adományozható. A díjat ugyanaz a természetes személy, jogi személy vagy közösség 5 éven belül csak egyszer kaphatja meg. Újabb díj adományozására csak olyan teljesítmény alapján lehet javaslatot tenni, amely a korábban adományozott díj elnyerése óta született.
(3) A díj átadására minden év október első hétfőjén, az építészet világnapján kerül sor.
(4) A díjazott az adományozást igazoló oklevelet kap.
(5) A díjhoz 1 000 000 Ft összegű pénzjutalom jár.”
- 4. §** Az R. 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„20. § A 2016. évben a Pro Architectura díj adományozásával kapcsolatos felhívást 2016. szeptember 1-ig kell közzétenni. A 2016. évben a Pro Architectura díj adományozására vonatkozó javaslatait a bíráló bizottság – az építészeti és építésügyi helyettes államtitkár útján – legkésőbb az átadás napját 15 nappal megelőzően terjeszti fel a miniszterhez.”
- 5. §** Az R.
a) 4. § (1) bekezdésében a „3. § b), e) és f) pontjában” szövegrész helyébe a „3. § b), e), f) és g) pontjában” szöveg,
b) 13. § (2) bekezdésében a „legfeljebb 3 fő” szövegrész helyébe a „legfeljebb 5 fő” szöveg lép.

6. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Lázár János s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

**A belügyminiszter 35/2016. (VIII. 30.) BM rendelete
a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés hatósági eljárásaiban az igazgatási
szolgáltatási díj fizetési körébe tartozó hatósági eljárásokról, igazgatási jellegű szolgáltatásokról és
bejelentésekről, továbbá a fizetendő díj mértékéről, valamint a fizetésre vonatkozó egyéb szabályokról szóló
51/2011. (XII. 21.) BM rendelet, valamint a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre
vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 75/2013. (XII. 18.)
BM rendelet módosításáról**

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 82. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 21. § 10. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben,

a 2. alcím tekintetében a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 87. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 21. § 4. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

**1. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés hatósági eljárásaiban
az igazgatási szolgáltatási díj fizetési körébe tartozó hatósági eljárásokról, igazgatási jellegű
szolgáltatásokról és bejelentésekről, továbbá a fizetendő díj mértékéről, valamint a fizetésre
vonatkozó egyéb szabályokról szóló 51/2011. (XII. 21.) BM rendelet módosítása**

1. § A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés hatósági eljárásaiban az igazgatási szolgáltatási díj fizetési körébe tartozó hatósági eljárásokról, igazgatási jellegű szolgáltatásokról és bejelentésekről, továbbá a fizetendő díj mértékéről, valamint a fizetésre vonatkozó egyéb szabályokról szóló 51/2011. (XII. 21.) BM rendelet (a továbbiakban: R.) a következő 6. §-sal egészül ki.

„6. § E rendeletnek a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés hatósági eljárásaiban az igazgatási szolgáltatási díj fizetési körébe tartozó hatósági eljárásokról, igazgatási jellegű szolgáltatásokról és bejelentésekről, továbbá a fizetendő díj mértékéről, valamint a fizetésre vonatkozó egyéb szabályokról szóló 51/2011. (XII. 21.) BM rendelet, valamint a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 75/2013. (XII. 18.) BM rendelet módosításáról szóló 35/2016. (VIII. 30.) BM rendelettel megállapított rendelkezéseit azok hatálybalépését követően indult eljárásokban kell alkalmazni.”

2. § Az R. 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

3. § Az R. 2. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

4. § Hatályát veszti az R. 2. § (1) bekezdésében a „területi” szövegrész.

2. A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 75/2013. (XII. 18.) BM rendelet módosítása

5. § A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 75/2013. (XII. 18.) BM rendelet 2. § b) pont bg) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E rendelet alkalmazásában a Belügyminisztérium lakásügyi szervei:

helyi lakásügyi szerv:)

„bg) a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága a saját dolgozói állománya, a büntetés-végrehajtási intézetek és büntetés-végrehajtási intézmények a saját dolgozói állományuk vonatkozásában,“

3. Záró rendelkezések

- 6. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) Az 1–4. §, az 1. és 2. melléklet az e rendelet kihirdetését követő 45. napon lép hatályba.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

1. melléklet a 35/2016.(VIII. 30.) BM rendelethez

1. Az R. 1. mellékletében foglalt táblázat 4. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

<i>(Tevékenység)</i>		<i>Hivatkozás</i>	<i>Szolgáltatási díj összege)</i>
„4.	Katasztrófavédelmi engedélyezési eljárás üzem Kat. 27. § (3) bekezdés b), c) és d) pontja szerinti jelentős változtatásához	Kat. 27. § (3) b), c), d)“	

2. Az R. 1. mellékletében foglalt táblázat a következő 4.1–4.3 sorokkal egészül ki:

<i>(Tevékenység)</i>		<i>Hivatkozás</i>	<i>Szolgáltatási díj összege)</i>
„4.1	felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem		285 000 Ft
4.2	alsó küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem		285 000 Ft
4.3	küszöbérték alatti üzem		135 000 Ft“

3. Az R. 1. mellékletében foglalt táblázat 6. és 7. sora helyébe a következő rendelkezések lépnek:

<i>(Tevékenység)</i>		<i>Hivatkozás</i>	<i>Szolgáltatási díj összege)</i>
„6.	Biztonsági jelentés üzemeltető által kezdeményezett felülvizsgálata	Kat. 27. § (3) a); Kat. 28. § (4);	115 000 Ft
7.	Biztonsági elemzés üzemeltető által kezdeményezett felülvizsgálata	R. 11. § (3)	115 000 Ft“

4. Az R. 1. mellékletében foglalt táblázat 9. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

<i>(Tevékenység)</i>		<i>Hivatkozás</i>	<i>Szolgáltatási díj összege)</i>
„9.	Súlyos káresemény elhárítási terv üzemeltető által kezdeményezett felülvizsgálata	Kat. 27. § (3) a); Kat. 41. § d); R. 38. §	75 000 Ft“

5. Hatályát veszti az R. 1. mellékletében foglalt táblázat 5. sora.

2. melléklet a 35/2016.(VIII. 30.) BM rendelethez

1. Az R. 2. melléklet címe helyébe a következő rendelkezés lép:
„A Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és területi szerveinek előirányzat-felhasználási keretszámla számai”
2. Az R. 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 21. sorral egészül ki:

(Sorszám)	Szervezet megnevezése	Előirányzat-felhasználási keretszámla száma)
„21.	BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság	10023002-00283494-00000000”

A belügyminiszter 36/2016. (VIII. 30.) BM rendelete a belügyminiszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint egyes, szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről szóló 20/2013. (V. 28.) BM rendelet módosításáról

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 90. § a) és f) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 21. § 1., 4., 6–7., 9–11., 15–17., 22. és 28–31. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 16. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A belügyminiszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint egyes, szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről szóló 20/2013. (V. 28.) BM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Az 1. melléklet tartalmazza a belügyminiszter ágazatába tartozó szakképesítések felsorolását, amelyek szakmai és vizsgakövetelményeit a 2. melléklet tartalmazza.”
- 2. §** Az R. 1. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) A 4. melléklet tartalmazza az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 133/2010. (IV. 22.) Korm. rendeletben [a továbbiakban: 133/2010. (IV. 22.) Korm. rendelet], az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendeletben [a továbbiakban: 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet] tekintetében megszerzett jogosultságok megfeleltetését.”
- 3. §** Az R. 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
- 4. §** Az R. 2. melléklete helyébe a 2. melléklet lép.
- 5. §** Az R. 3. melléklete a 3. melléklet szerint módosul.
- 6. §** Az R. 4. melléklete helyébe a 4. melléklet lép.
- 7. §** Az R. 3. melléklet 2. pontjában a „Közszolgálat szakmacsoport” szövegrész helyébe a „Rendészet, honvédelem és közszolgálat szakmacsoport” szöveg lép.
- 8. §** Ez a rendelet 2016. szeptember 1-jén lép hatályba.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

*1–4. melléklet a 36/2016. (VIII. 30.) BM rendelethez**

* A BM rendelet 1–4. melléklete jelen Magyar Közlöny mellékleteként az MK_16_128_36Brend_1_4melleklet.pdf fájlnev alatt található. A BM rendelet ezen részei jelen Magyar Közlöny 16191-től 16606-ig oldalait képezik.

Az emberi erőforrások miniszterének 23/2016. (VIII. 30.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 94. § (1) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 10. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva az 1. § és a 3–5. § tekintetében – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 16. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(5) Az iskola, a pedagógus a tantárgyi kerettanterv helyi alkalmazása során a tematikai egységekben előírt tevékenységektől, ismeretektől, fejlesztési követelményektől – a Nat.-ban meghatározott fejlesztési feladatok, közműveltségi tartalmak kivételével – eltérhet, a kerettantervben meghatározott tananyag tartalmakat elhagyhat. A tantárgy felszabaduló órakerete a pedagógus döntése alapján átcsoportosítható ismétlésre, gyakorlásra az adott tanulócsoporthoz szükséges szintjén.”
- 2. §** A Rendelet 2. alcíme a következő 2/C. §-sal egészül ki:
„2/C. § Az általános iskola első és második évfolyamán az új tananyag feldolgozása és a megelőző ismeretek ismétlése, gyakorlása a negyvenöt perces tanórai időtartamon belül tetszőleges időeloszlásban, de összességében harminc perc alatt megvalósulhat, a fennmaradó idő egyéb pedagógiai tevékenységgel, mozgással, játékos foglalkozással, meséléssel is tölthető.”
- 3. §** A Rendelet 3. § (2) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A kerettanterv meghatározza)
„d) a pedagógiai szakasz kötelező tantárgyait és évfolyamonként a heti minimális óraszámait;”
- 4. §** A Rendelet 4. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A tantárgyi kerettanterv meghatározza)
„c) a tematikai egységekhez kapcsolódó ajánlott óraszámot.”
- 5. §** (1) A Rendelet 4. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
(2) A Rendelet 5. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.
- 6. §** A Rendelet a következő 19. §-sal egészül ki:
„19. § A 4. melléklet BIOLÓGIA-EGÉSZSÉGTAN C változat tantárgy kerettantervének és az 5. melléklet BIOLÓGIA-EGÉSZSÉGTAN C változat tantárgy kerettantervének rendelkezéseit első alkalommal a 2016/2017. tanévben a hat és nyolc évfolyamos gimnáziumi oktatás hetedik évfolyamán, ezt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni.”
- 7. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) A 6. § 2016. szeptember 2-án lép hatályba.

Balog Zoltán s. k.,
emberi erőforrások minisztere

1. melléklet a 23/2016. (VIII. 30.) EMMI rendelethez

A Rendelet 4. melléklete a BIOLÓGIA-EGÉSZSÉGTAN B változat tantárgy kerettantervének a 11–12. évfolyam alcímét követően a következő szöveggel egészül ki:

**„BIOLÓGIA-EGÉSZSÉGTAN
C változat**

BEVEZETÉS

A tematikai egységek beosztása:

7. évfolyam (heti 2 óra)

Tematikai egység címe	Ajánlott óraszám
Csapadékhoz igazodó élet a forró éghajlati övezetben	10
Az élővilág alkalmazkodása a négy évszakhoz	12
Az élővilág alkalmazkodása a hideghez	5
Az élővilág alkalmazkodása a világtenger övezeteihez	5
A fenntartható fejlődés	8
Részekből egész	8
Szépség, erő, egészség	8
A fogamzástól az elmúlásig	8
Összesen	64

8. évfolyam (heti 1 óra)

Tematikai egység címe	Ajánlott óraszám
Élet a mikroszkóp alatt – Mikrobiológia	7
A Föld benépesítői: a növények és gombák	12
A Föld benépesítői: az állatok	15
Összesen	34

9. évfolyam (heti 1 óra)

Tematikai egység címe	Ajánlott óraszám
Kapcsolatok az élő és élettelen között	14
Másfélmillió lépés Magyarországon	8
Az állatok viselkedése	12
Összesen	34

10. évfolyam (heti 2 óra)

Tematikai egység címe	Ajánlott óraszám
Sejtjeinkben élünk – A sejt felépítése és működése	8
Ételek és életek – A táplálkozás	5
Jó a levegő? – A légzés	4
Szívből szívbe – nedvkeringés, belső környezet	7
Erő és ügyesség – mozgás és testalkat	8
Elválaszt és összeköt – A bőr	3
Védelmi vonalaink – Az immunrendszer	5
A vérünkben van? – A hormonális szabályozás	8

Harcolj vagy fuss! – Az idegrendszer	12
Összesen	60

11. évfolyam (heti 2 óra)

Tematikai egység címe	Ajánlott óraszám
Új kezdetek – Szaporodás, szexualitás	8
Nemzedékről nemzedékre – Az öröklődés törvényei	10
Megfejthető üzenetek – Molekuláris genetika	12
Az élet lehetőségei	4
Kibontakozás – a biológiai evolúció	10
Az ember egyéni és társas viselkedése	8
Gazdálkodás és fenntarthatóság	8
Összesen	60

Az A változatú kerettantervre írt tankönyvek használhatók (8. és 9. évfolyamon a Biológia 10., 10. évfolyamon a Biológia 11, 11. évfolyamon pedig a Biológia 12.).

7–8. évfolyam

A biológia tantárgy tartalma a természettudományos műveltség sajátos és egyben szerves része. Különös jelentőségét az adja, hogy az élő természettel foglalkozik, amelynek része a társadalomban élő, tanuló ember is. Az e kerettantervben szereplő biológia tantárgy témakörei, és azok feldolgozási módjai a Nat azon törekvésére építenek, amely szerint a természettudományokban való alapvető jártasság nemcsak az orvosok, mezőgazdászok, környezetvédők, biológusok és a szaktudósok, hanem minden ember számára fontos. A biológia tanulása által a diákok nemcsak az élő természet szépségét és változatosságát, de saját szervezetük működését is megismerik, miközben egyre jobban megértik a természeti törvényszerűségeket, a jelenségek háttérben zajló folyamatokat és a közöttük lévő összefüggéseket.

Az általános iskolai biológia az alsó tagozatos környezetismeret, illetve az 5–6. évfolyamon tanult természetismeret tantárgy folytatása, de azoktól eltérően már csak az élők világával foglalkozik. A tantárgy tanulásának fontos feladata a természetről és az emberről, a kettő kapcsolatáról való szemlélet formálása, a diákok egészséges életmódjának és környezettudatos magatartásának alakítása.

Annak érdekében, hogy diákok nyitottak legyenek a világra, tudjanak tapasztalati tényekből következtetéseket levonni, felismerjék a problémákat, keressék azok okait, és életkoruknak megfelelő válaszokat fogalmazzanak meg a felvetődött kérdésekre, a biológia tanulása során a mindennapi életben tapasztalható jelenségekből, problémákból kiindulva kell eljutni a megoldáshoz szükséges ismeretekhez, és azok alkalmazásához.

A tartalmak egy része lehetőséget ad a társadalom és a gazdaság aktuális problémáinak felismerésére és értelmezésére, az aktív és felelős állampolgári magatartás gyakorlására.

A célok megvalósításához elengedhetetlen, hogy a tanulók aktívan részt vegyenek az ismeretszerzés folyamatában. Ehhez megfelelő motiváció, tanulási környezet és az (inter)aktív tanulási formákat támogató tanulásszervezés szükséges, amelynek során folyamatosan fejlődik a természettudományos gondolkodáshoz nélkülözhetetlen megfigyelőképesség, a könyvtári és más információforrások használata, az információk rögzítésének és felidézésének képessége. Ennek során alakul a diákok egyéni tanulási stílusa és együttműködési képessége, megtanulnak másokkal együttműködni és csoportban tanulni.

A 7–8. évfolyamon a diákoknak az élővilág és az élőlények iránti szeretetére és kíváncsiságára építve – a fiatalabb korra jellemző – közvetlen megfigyelésen és tapasztalatszerzésen alapuló, többnyire leíró jellegű tudásépítés mellett egyre erőteljesebben jelenik meg az absztrakt gondolkodás fejlesztése. A természet szépségére, az élővilág „érdekes dolgaira” történő rácsodálkozás a kíváncsiság kielégítése és fenntartása mellett azokat a pozitív érzelmeket mozgósítja, melyek motiváló hatása a tanulás fáradtságosabb szakaszain is átsegíti a tanulót.

A tanítás-tanulás folyamatát a fejlesztő értékelés segíti, amely támogatja a tanulónak a tanulás folyamatában való aktív részvételét, segíti a reális önismeret alakulását és az önálló tanulási stratégiák kiépítését.

A tananyag a természet leíró megismeréséből kiindulva fokozatosan halad a jelenségek hátterében lévő általános természeti törvények felismerése, a természetben lévő kölcsönhatások megismerése és megértése felé. A Föld nagy tájai zonális életközösségeinek megismerése során, a biotopok jellegzetes élőlényei megismerése által világossá válnak a fajok elképesztő sokfélesége mögött rejlő alapvető törvényszerűségek: a testfelépítésnek és a működésnek, illetve az állati viselkedésnek a környezeti feltételekhez való alkalmazkodása. Példák sorozatán keresztül derül fény az életközösségek felépülésének törvényszerűségeire, és a fajok közötti kapcsolatok különböző típusainak megismerésére. Sor kerül a fajok sokféleségében való rendszerezés szükségszerűségének belátására és a tudományos rendszerezés alapjainak a megismerésére.

A növény- és állatrendszertan tanulmányozása során fejlődik a tanulók rendszergondolkodása, amely a saját tanulási stratégia kialakítását is támogatja. Az élővilág sokféleségének és szépségének meglátása, az e sokféleségben való eligazodás képessége segíti a természet, és annak evolúciós szempontból különös értéket jelentő sokféleségének megőrzése iránti felelősségérzet alakulását. A nagy élőlénycsoportok egészségügyi és gazdasági jelentőségének, az ökológiai rendszerek megővésének és fenntartásuk gyakorlati teendőinek megismerése nemcsak a természettudományos kompetenciát, hanem a környezettudatos gondolkodáson alapuló felelős állampolgári magatartás alakulását is fejleszti.

Az egyedekből álló szerveződés, valamint az egyedek jellemzésének és működési sajátosságainak a megismerését az egyed alatti szerveződési szintek megismerése követi: a struktúra és a funkció közötti kapcsolat megvalósulása a sejtekben és a szövetekben, a növényi és az emberi szervekben, szervrendszerekben.

A környezettudatosság és a fenntarthatóság tantárgyakon átívelő nevelési feladat, amely karakteresen kötődik a természettudományos tárgyakhoz és azok közt a biológiához. Megvalósítása leginkább az életközösségekkel és az emberrel foglalkozó tematikus egységeknél hangsúlyos.

A tudományos megismerés során nemcsak a „mi van a természetben?”, hanem „miért éppen úgy van?” kérdésre is szükséges keresni a választ. Több témakör tartalma ad lehetőséget arra, hogy a tanulók tervezett megfigyeléseket, kísérleteket, méréseket végezzenek, és tapasztalataikról feljegyzéseket készítsenek. A balesetmentes kísérletezés fegyelemre szoktat, miközben fejleszti a megfigyelés és az elemzés képességét. Az önálló tanulás megvalósítását segítik a gyűjtőmunkára épülő, prezentációval is kísért kiselőadások és projektek, melyek információhordozók alkalmazására és természettudományi témájú ismeretterjesztő források keresésére, követésére, értelmezésére épülnek. A tudomány gyakorlati alkalmazásának felelősségét az egészség, a természeti erőforrások és a környezeti rendszerek állapotának kontextusában helyezzük el.

Az ember megismerése és egészsége fejlesztési feladataihoz kapcsolódó tartalmaknak és tevékenységeknek meghatározó szerepük van a kamaszok reális önismeretének alakításában. Nevelési feladataink súlypontjai a testi-lelki egészségre, a családi életre

nevelésre, az önismeret és a társas kultúra fejlesztésére és a fenntarthatóságra koncentrálnak. Szándékainknak azonban van erkölcsi–állampolgári vetülete is, azaz az önmaga cselekedeteiért és azok következményeiért viselt felelősség tudatával rendelkező személyiség alakítása.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az élőlények változatossága I. Csapadékhoz igazodó élet a forró éghajlati övezetben		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az éghajlat elemei, talaj (humusz), éghajlati övezetek, a környezeti tényezők hatása az élőlényekre, táplálkozási lánc, a víz körforgása a természetben.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A rendszerszemlélet fejlesztése az élővilág és a környezet kapcsolatának, az életközösségek szerkezetének, időbeni változásának elemzése során. Az életközösségek belső kapcsolatainak megértése az élőlények közötti kölcsönhatások típusain keresztül. Az életközösségek veszélyeztetettségének felismerése, a lokális környezetszennyezés globális következményeinek feltárása.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Hogyan határozzák meg az élettelen környezeti tényezők az élőket, az élők az élőket, az élettelen az élőket, az élettelen az élettelen? Miért elképzelhetetlen az élet a Földön víz nélkül? Szobanövényeink egy része trópusi eredetű. Milyen ápolási igényben nyilvánul ez meg (pl. orchideák, broméliák, kaktuszok, filodendron)? Milyen következményekkel jár az erdők kiirtása? <i>Ismeretek:</i> A környezeti tényezők (fény, hőmérséklet, levegő, víz, talaj) hatása a növényzet kialakulására. A víz szerepe a földi élet szempontjából (testalkotó, élettér, oldószer). Példák az élőlényeknek a magas hőmérsékletre való alkalmazkodására. Az életközösségek vízszintes és függőleges rendeződése mint a környezeti feltételek optimális</p>	<p>Példák a növények környezethez való alkalmazkodására (szárazságtűrő, fénykedvelő, árnyéktűrő). Példák a víz fontosságára. A magas hőmérséklet mellett a csapadék mennyiségéhez, illetve eloszlásához való alkalmazkodási stratégiák (testfelépítés, életmód, élőhely és viselkedés) bemutatása néhány jellegzetes forró éghajlati növény és állat példáján keresztül. Az élővilággal kapcsolatos térbeli és időbeli mintázatok magyarázata a forró éghajlati övezet biójában. A kedvezőtlen környezet és a túlélési stratégiákban megnyilvánuló alkalmazkodás felismerése. Táplálkozási lánc összeállítása a forró éghajlati övezet biójájának jellegzetes élőlényeiből. A trópusokról származó gyümölcsökkel és fűszerekkel kapcsolatos fogyasztási szokások elemzése. Projekt munka lehetősége: a forró</p>	<p><i>Földrajz:</i> A Föld gömb alakja és a földrajzi övezetesség, a forró éghajlati öv. Tájékozódás térképen.</p> <p><i>Matematika:</i> modellezés; összefüggések megjelenítése.</p> <p><i>Kémia:</i> a víz szerkezete és jellegzetes tulajdonságai.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A tengeren túli kereskedelem jelentősége (Kolumbusz Kristóf)</p>	

<p>kihasználásának eredménye. A forró éghajlati övezet jellegzetes biomjainak jellemzése (területi elhelyezkedés, kialakulásuk okai, főbb növény- és állattani jellemzői). Fajok közötti jellegzetes kölcsönhatások (együttélés, versengés, élősködés, táplálkozási kapcsolat) a trópusi éghajlati övezet életközösségeiben. Az élőhelyek pusztulásának, azon belül az elsivatagosodásnak az okai és következményei.</p>	<p>éghajlati övezetben megvalósuló emberi tevékenység (az ültetvényes gazdálkodás, a fakitermelés, a vándorló-égető földművelés, a vándorló állattenyésztés, túllegeltetés, a túlzott vadászat, a gyors népességgyarapodás) hatása a természeti folyamatokra; cselekvési lehetőségek felmérése. Az elsivatagosodás megakadályozásának lehetőségei.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Környezeti tényező, életfeltétel, tűrőképesség, környezethez való alkalmazkodás; szintezettség, mintázat, trópusi esőerdő, erdős és füves szavanna, trópusi sivatag, elsivatagosodás; versengés, együttélés, élősködés</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Az élőlények változatossága II. Az élővilág alkalmazkodása a négy évszakhhoz		Órakeret 12 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A környezeti tényezők hatása az élőlényekre, az éghajlat elemei és módosító hatásai, éghajlati övezetek, táplálkozási lánc.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Életközösségek felépítésének és belső kapcsolatrendszerének megismerése megfigyelések és más információforrások alapján. Az élőlények alkalmazkodásának bizonyítása a testfelépítés, életmód, élőhely és viselkedés kapcsolatának elemzésével.</p>		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Hogyan változik a rét vagy a park füve a nyári szárazságban, illetve eső után?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A természetes növénytakaró változása az Egyenlítőtől való távolság függvényében. A mérsékelt övezet környezeti jellemzői. A mérsékelt éghajlati övezet biomjainak (keménylombú erdők, mérsékelt övi lombhullató erdőségek, füves puszták, tajga)</p>	<p>A környezeti tényezők és az élővilág kapcsolatának bemutatása a mérsékelt övi biomok néhány jellegzetes élőlényének példáján. A környezeti tényezők élővilágra gyakorolt hatásának értelmezése a mérsékelt övezeti (mediterrán, kontinentális, tajga) erdőtürelések összehasonlításával. A megismert állatok és növények jellemzése (testfelépítés, életmód, szaporodás) csoportosítása különböző szempontok szerint. Példák az állatok közötti kölcsönhatásokra a jellegzetes</p>	<p><i>Földrajz:</i> Mérsékelt övezet, mediterrán éghajlat, óceáni éghajlat, kontinentális éghajlat, tajgaéghajlat, függőleges földrajzi övezetesség. Időjárási jelenségek, a földfelszín és az időjárás kapcsolata, légköri és tengeri áramlatok (Golf-áramlat, szélrendszerek). Csapadékfajták.</p>	

<p>jellemzése (földrajzi helye, legjellemzőbb előfordulása, környezeti feltételei, térbeli szerkezete, jellegzetes növény- és állatfajai).</p> <p>Az élőlények közötti kölcsönhatások néhány jellegzetes hazai társulásban (erdő, rét, víz-vízpart). Az ember természetátalakító munkájaként létrejött néhány tipikus mesterséges (mezőgazdasági terület, ipari terület, település) életközösség a Kárpát-medencében.</p> <p>A környezetszennyezés jellemző esetei és következményei (levegő, víz, talajszennyezés). Invazív és allergén növények (parlagfű).</p>	<p>hazai életközösségekben. A lakóhely közelében jellegzetes természetes és mesterséges életközösségek összehasonlítása. Az ember és a természet sokféle kapcsolatának elemzése csoportmunkában:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A természetes élőhelyek pusztulásának okai (pl. savas eső, fakitermelés, az emlősállatok túlzott vadászata, felszántás, legeltetés, turizmus) és veszélyei; a fenntartás lehetőségei. – Aktuális környezetszennyezési probléma vizsgálata. – Az invazív növények és állatok betelepítésének következményei. – Gyógynövények felhasználásának, az allergén növények ellen való védekezés formáinak ismerete és jelentőségének felismerése <p>A lakókörnyezet közelében lévő életközösség megfigyelése: a levegő-, a víz- és a talajszennyezés forrásainak, a szennyező anyagok típusainak és konkrét példáinak megismerése, vizsgálata.</p> <p>Lehetséges projekt munka: helyi környezeti probléma felismerése, a védelemre vonatkozó javaslat kidolgozása.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> formakarakterek, formaarányok.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata. Petőfi: Az Alföld.</p> <p><i>Matematika:</i> Algoritmus követése, értelmezése, készítése. Változó helyzetek megfigyelése; a változás kiemelése (analízis). Adatok gyűjtése, rendezése, ábrázolása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Keménylombú erdő, mérsékelt övi lombhullató erdő, füves pusztta, tajga, nyitvatermő, zárvatermő</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Az élőlények változatossága III. Az élővilág alkalmazkodása a hideghez</p>		<p>Órakeret 5 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Éghajlati övezetek, környezeti tényezők, életfeltételek, a fajok közötti kölcsönhatások típusai</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az élővilág sokféleségének, mint értéknek felismerése. A szárazföldi életközösségek anyag- és energiaáramlása és az egyensúlyi állapot közötti összefüggés megértése.</p>		

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miben hasonlít a sivatagi, illetve a hideg égővi állatok túlélési stratégiája? Milyen veszélyekkel jár a globális fölmelegedés a sarkvidékek és az egész Föld élővilágára?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A hideg éghajlati övezet biómjainak (tundra, sarkvidék) jellemzése az extrém környezeti feltételekhez való alkalmazkodás szempontjából. A magashegységek környezeti viszonyai, élővilága (függőleges övezetesség) A hőmérséklet, a csapadék és a fény szerepe a szárazföldi életközösségek övezetességének kialakításában. A szárazföldi életközösségek anyag- és energiaforgalma.</p>	<p>Az extrém környezeti feltételekhez (magas és alacsony hőmérséklet, szárazság) való alkalmazkodás eredményeként kialakuló testfelépítés és életmód összehasonlítása a hideg és a trópusi övben élő élőlények példáin. A megismert élőlények csoportosítása különböző szempontok szerint. Táplálkozási lánc, hálózat összeállítása a hideg övezet élőlényeiből. Az életközösségek, a bioszféra stabil állapotait megzavaró hatások és a lehetséges következmények azonosítása. Az ismeretszerzés eredményeinek bemutatása, mások eredményeinek értelmezése, egyéni vélemények megfogalmazása.</p>	<p><i>Földrajz:</i> hideg övezet, sarkköri öv, sarkvidéki öv.</p> <p><i>Matematika:</i> táblázatok, rajzos modellek, diagramok, grafikonok leolvasása, megértése.</p> <p><i>Fizika:</i> Az energia-megmaradás elvének alkalmazása. Az energiatermelés módjai, kockázatai. A Nap energiatermelése. Időjárási jelenségek, a földfelszín és az időjárás kapcsolata.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, egyértelműen megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Termelő, fogyasztó, lebontó, tundra	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Az élőlények változatossága IV. Az élővilág alkalmazkodása a világtenger övezeteihez	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Éghajlati övezetek, vizek-vízpartok élővilága; környezeti tényezők, életfeltételek, a fajok közötti kölcsönhatások típusai	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az élővilág sokféleségének mint értéknek felismerése. A világtengerek környezeti feltételei és élővilága közötti kapcsolat megértése. A környezet és az élőlények testfelépítése közötti összefüggések felismerése.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miben mások a szárazföldi és a vízi élőhelyek környezeti feltételei? <i>Ismeretek:</i> A tenger mint élőhely: környezeti feltételei, tagolódása. A világtengerek jellegzetes élőlényei mint a vízi környezeti feltételekhez való alkalmazkodás példái. Az életközösségek belső kapcsolatai, az élőlények közötti kölcsönhatások konkrét típusai. Az életközösségek pusztulásának okai: a túlzott halászat, a bálnavadászat, a szennyvíz, a kőolaj, a turizmus következményei.</p>	<p>Önálló kutatómunka: a világtengerek szennyezésével kapcsolatos problémák. A megismert élőlények csoportosítása különböző szempontok szerint. Táplálkozási lánc és hálózat összeállítása a tengeri élőlényekből. Példák a fajok közötti kölcsönhatásokra a tengeri életközösségekben. A tengeri életközösségek stabil állapotait megzavaró hatások és a lehetséges következmények azonosítása.</p>	<p><i>Földrajz:</i> tengerek, óceánok <i>Matematika:</i> táblázatok, rajzos modellek, diagramok, grafikonok leolvasása, megértése. <i>Fizika:</i> Az energia-megmaradás elvének alkalmazása. Az energiatermelés módjai, kockázatai. Természeti katasztrófák. Viharok, földrengések, szökőhullámok. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, egyértelműen megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Plankton, egysejtű, moszatok, szivacsok, csalánozók, rákok, fejlábúak, cetek, fókák	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az élőlények változatossága V. A fenntartható fejlődés	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Életközösségek anyag- és energiaforgalma, az élőlények közötti kölcsönhatások.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az élővilág sokféleségének mint értéknek felismerése. Az emberi szükségletek kielégítésének környezeti következményei, veszélyei feltárása során a globális problémákról való gondolkodás összekapcsolása a lokális, környezettudatos cselekvéssel.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> A Föld globális problémái: túlnépesedés – a világ élelmezése, fogyasztási szokások –, anyag- és energiaválság, környezetszennyezés (levegő, víz, talaj), a környezet leromlása. Konkrét példák a biológiának és az orvostudománynak a mezőgazdaságra, az élelmiszeriparra, a népesedésre gyakorolt hatására. A fenntarthatóság fogalma, az egyéni és közösségi cselekvés lehetőségei a fenntarthatóság érdekében.</p>	<p>Önálló kutatómunka: a környezet (víz, talaj, levegő) szennyezésével kapcsolatos problémák. A hulladékválság. Kutatómunka: nemzetközi törekvések a környezetszennyezés megakadályozására, illetve a környezeti terhelés csökkentésére. Az ember természeti folyamatokban játszott szerepének kritikus vizsgálata példák alapján. Az életközösségek stabil állapotait megzavaró hatások és a lehetséges következmények azonosítása. A környezeti kár, az ipari és természeti, időjárási katasztrófák okainak elemzése, elkerülésük lehetőségeinek bemutatása. Az ismeretszerzés eredményeinek bemutatása, mások eredményeinek értelmezése, egyéni vélemények megfogalmazása.</p>	<p><i>Matematika:</i> táblázatok, rajzos modellek, diagramok, grafikonok leolvasása, megértése. <i>Fizika:</i> Az energia-megmaradás elvének alkalmazása. Az energiatermelés módjai, kockázatai. Természeti katasztrófák. Viharok, földrengések, szökőhullámok. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, egyértelműen megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fenntarthatóság, túlnépesedés, globális felmelegedés, savas esők	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Részekből egész	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A növények és az állatok testfelépítése; táplálkozási lánc; szaporodási típusok a növény- és az állatvilágban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A rendszerszemlélet fejlesztése rendszer és környezete kapcsolatának elemzésén keresztül. A rész és egész viszonyának felismerése az élő egységes egész és a benne összehangoltan működő szerveződési szintek összefüggésében. A növényi és az állati sejt hasonlóságainak megállapításával a természet egységére vonatkozó elképzelések formálása. Az ember természetben elfoglalt helye a természetben megjelenő méretek és nagyságrendek érzékeltetésével. A sejtszintű és a szervezetszintű életfolyamatok összekapcsolása a</p>	

növényi sejt és növényi szervek működésének példáján.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Hogyan tudunk különbséget tenni élő és élettelen, növény és állat között? Minek a megfigyelésére használunk távcsövet, tükröt, nagyítót, mikroszkópot? Mi a magyarázata annak, hogy a táplálkozási láncok általában zöld növényen kezdődnek?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az élő szervezet mint nyitott rendszer. A rendszer és a környezet fogalma, kapcsolata, biológiai értelmezése. A biológiai szerveződés egyeden belüli szintjei, a szintek közötti kapcsolatok. Testszerveződés a növény- és állatvilágban (sejt, szövet, szerv, szervezet). A növényi és az állati sejt fénymikroszkópos szerkezete, a fő sejtalkotók (sejthártya, sejtplazma, sejtmag) szerepe a sejt életfolyamataiban. A hajtásos növények testfelépítése és anyagcseréje. Az állati szervezetek testfelépítése és anyagcseréje az emlősállatok példáján A szaporodás mint a faj fennmaradását biztosító életjelenség. Fő típusai.</p>	<p>Az élővilág méretskálája: a szerveződési szintek nagyságrendjének összehasonlítása. A rendszer és a környezet fogalmának értelmezése az egyed, és az egyed alatti szerveződési szinteken. A rendszerek egymásba ágyazottságának értelmezése az egyeden belüli biológiai szerveződési szintek példáján. Növényi és állati sejt megfigyelése, összehasonlításuk. A felépítés és a működés összefüggései a növényi és az állati sejt példáján. Kutatómunka a mikroszkópok felfedezésével és működésével kapcsolatban. Növényi és állati sejtek megfigyelése fénymikroszkópban. Néhány jellegzetes növényi és állati szövettípus vizsgálata; a struktúra és a funkció közötti kapcsolat jellemzése a megfigyelt szerkezet alapján. A struktúra-funkció kapcsolatának elemzése zöld levél szöveti szerkezetének vizsgálata alapján. Az ivaros és ivartalan szaporodási módok összehasonlítása konkrét példák alapján. Néhány jellegzetes állati és növényi szövet megfigyelése fénymikroszkópban. Vázlatrajz készítése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; a szövegben megfogalmazott feltételeket teljesítő példák azonosítása.</p> <p><i>Matematika:</i> Fogalmak egymáshoz való viszonya: alá- és fölérendeltségi viszony; mellérendeltség értelmezése. Tárgyak, jelenségek, összességek összehasonlítása mennyiségi tulajdonságaik (méret) szerint; becslés, nagyságrendek.</p> <p><i>Fizika:</i> lencsék, tükrök, mikroszkóp.</p> <p><i>Kémia:</i> a víz szerkezete és tulajdonságai, oldatok, szerves anyagok.</p> <p><i>Informatika:</i> adatgyűjtés az internetről.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szövet, osztódó-, bőr-, szállító- és alapszövetek. Hám-, kötő- és támasztó-, izomszövetek	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Szépség, erő, egészség	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A kültakaró és a mozgás szerveinek legfontosabb jellemzői; a hám-, a kötő- és támasztó-, valamint az izomszövetek szerkezete.	
A tematikai egység	Az egészséges életvitel szokásrendszerének kialakítása érdekében a	

<p>nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>rendszeres testmozgás és a bőrápolás iránti igény felkeltése. Az egészséget veszélyeztető tényezők azonosítása, az ismeretek és tapasztalatok felhasználása a veszély időbeni érzékelése és elhárítása érdekében. A fogyatékkal élő emberekkel tanúsított elfogadó, segítő, megértő magatartás erősítése. A reális énkép és az önismeret fejlesztése.</p>	
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Mikor és miért izzadunk? Házi kozmetikumok használata, illetve hogyan válasszunk kozmetikai szereket? Milyen kapcsolat van az ember mozgása és fizikai munkavégzése között?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A bőr felépítése és funkciói. A bőr kamaszkori változásainak okai, következményei. A bőr- és szépségápolás. A bőr védelme; bőrsérülések és ellátásuk. Bőrbetegségek (bőrallergia, fejtetvesség, rühátka, gombásodás). A mozgásszervrendszer aktív és passzív szervei. Az ember mozgásának fizikai jellemzése (erő, munkavégzés). A csontok kapcsolódása. Az ízület szerkezete. Mozgássérülések (ficam, rándulás, törés) ellátása, mozgásszervi betegségek (csípőficam, gerincferdülés, lúdtalp) és megelőzésük. A mozgás, az életmód és az energiaszükséglet összefüggései.</p>	<p>A kétoldali szimmetria felismerése, példák szimmetrikusan és aszimmetrikusan elhelyezkedő szervekre. A bőr szöveti szerkezetének és működésének összefüggése. Példák a szerkezeti változás – működésváltozás összefüggésére. A pattanás, a zsíros és a száraz bőr, a töredezett haj és köröm összefüggése a bőr működésével. Öngyógyítás és az orvosi ellátás szükségességének felismerése. Elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén. Környezetkímélő tisztálkodási és tisztítószerek megismerése, kipróbálása. Az emberi csontváz fő részei, a legfontosabb csontok felismerése. Példák gyűjtése a jellegzetes csontkapcsolatokra. Elsősegélynyújtás gyakorlása mozgássérülések esetén. A mozgássérült és mozgáskorlátozott emberek segítése. Sportoló és nem sportoló osztálytársak napi- és hetirendjének összehasonlítása, elemzése a mozgás (edzés), pihenés, tanulás egyensúlya, valamint a test napi energiaigénye szempontjából. Önálló gyűjtőmunka: sportolók, edzők, gyógytornászok, ortopéd orvosok stb. élményei, tapasztalatai a mozgás és a testi-</p>	<p><i>Informatika:</i> adatgyűjtés az internetről.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony felismerése.</p> <p><i>Matematika:</i> Modellezés; összefüggések megjelenítése. Szimmetria, tükrözés.</p> <p><i>Kémia:</i> az oldatok kémhatása.</p> <p><i>Fizika:</i> erő, forgatónyomaték; mechanikai egyensúly.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> a bemelegítés szerepe a balesetek megelőzésében.</p>

	lelki egészség kapcsolatáról.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kültakaró, mozgás-szervrendszer	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	8. A fogamzástól az elmúlásig		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Szaporodási típusok a növény-és állatvilágban, a nemi érés jelei.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Felkészítés a felelősségteljes párkapcsolatra alapozott örömteli nemi életre és a tudatos családtervezésre.</p> <p>Az életszakaszok főbb testi, lelki és magatartásbeli jellemzőinek megismerésével azoknak a viselkedési formáknak az erősítése, melyek biztosítják a korosztályok közötti harmonikus együttélést.</p> <p>Az önismeret fejlesztésével hozzájárulás önmaguk kibontakoztatásához, mások megértéséhez, elfogadásához, a boldogságra való képesség kialakításához.</p>		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i></p> <p>Mi a szexualitás szerepe az ember életében?</p> <p>Mely környezeti és életmódbeli hatások okozhatnak meddőséget?</p> <p><i>Ismeretek:</i></p> <p>A férfi és a nő szaporodási szervrendszerének felépítése és működése.</p> <p>Elsődleges és másodlagos nemi jellegek.</p> <p>A nemi hormonok és a pubertás.</p> <p>Az ivarsejtek termelődése, felépítése és biológiai funkciója.</p> <p>A menstruációs ciklus.</p> <p>Az önkielégítés.</p> <p>A fogamzásgátlás módjai, következményei.</p> <p>Az abortusz egészségi, erkölcsi és társadalmi kérdései.</p> <p>A nemi úton terjedő betegségek kórokozói, tünetei, következményei és megelőzésük.</p> <p>A fogamzás feltételei, a méhen belüli élet mennyiségi és minőségi változásai, a szülés/születés főbb mozzanatai.</p> <p>A méhen kívüli élet főbb szakaszainak időtartama, az</p>	<p>Másodlagos nemi jellegek gyűjtése, magyarázat keresése a különbségek okaira.</p> <p>Biológiai nem és nemi identitás megkülönböztetése.</p> <p>A petesejt és a hím ivarsejt termelődésének összehasonlítása.</p> <p>A nemek pszichológiai jellemzőinek értelmezése.</p> <p>A biológiai és társadalmi érettség különbözőségeinek megértése.</p> <p>Érvelés a tudatos családtervezés, az egymás iránti felelősségvállalásra épülő örömteli szexuális élet mellett.</p> <p>Hiedelmek, téves ismeretek tisztázására alapozva a nemi úton terjedő betegségek, valamint a nem kívánt terhesség megelőzése a megelőzés lehetséges módjainak tudatosítása.</p> <p>A születés utáni egyedfejlődési szakaszok legjellemzőbb testi és lelki megnyilvánulásainak összehasonlítása, különös tekintettel az ember életkora és viselkedése közötti összefüggésre.</p> <p>Példák a családi és iskolai agresszió okaira, lehetséges kezelésére, megoldására.</p>	<p><i>Informatika:</i> szaktárgyi oktatóprogram használata.</p> <p><i>Fizika:</i> ultrahangos vizsgálatok az orvosi diagnosztikában.</p> <p><i>Matematika:</i> ciklusonként átélt idő és lineáris időfogalom; időtartam, időpont.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony felismerése; a bibliográfiai rendszer mibenléte és alkalmazása; a szövegben megfogalmazott</p>	

<p>egyed testi és szellemi fejlődésének jellemzői. A serdülőkor érzelmi, szociális és pszichológiai jellemzői. A személyiség összetevői, értelmi képességek, érzelmi adottságok. Leány és női, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban. A családi és az egyéni (rokoni, iskolatársi, baráti, szerelmi) kapcsolatok jelentősége, szerepük a személyiség fejlődésében.</p>	<p>Az adott életkor pszichológiai jellemzőinek értelmezése.</p>	<p>feltételeket teljesítő példák azonosítása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ivarsejt, nemi hormon, elsődleges, másodlagos nemi jelleg, nemi szerv, nemi identitás, szexualitás, abortusz, fogamzásgátlás, tudatos családtervezés.</p>	

Tematikai egység	9. Élet a mikroszkóp alatt – Mikrobiológia		Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Egysejtűek, gombák általános jellemzői.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mikrobák és egysejtű eukarióták példáján a széleskörű elterjedtség és a változatosság közötti kapcsolat felismertetése. A baktériumok, gombák, vírusok egészségügyi és gazdasági jelentőségének igazolása konkrét példák alapján.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miért nem látom a mikrobákat a levegőben vagy a bőrömmön? Honnan lehet tudni, hogy ott vannak, hogyan kerültek oda? Hogyan függenek össze a baktériumok életműködése az élelmiszerek romlásával, betegségekkel, járványokkal? Melyek a gyors szaporodás feltételei és következményei? A mikrobiális tevékenység mezőgazdasági, élelmiszer- és gyógyszeripari jelentősége.</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az élettelen természet és az élővilág szerveződési szintjei, sejtes (prokarióta és eukarióta) és nem sejtes szerveződési formák.</p>	<p>Vázlatrajz készítése a megfigyelt preparátumról vagy élő baktériumokról (pl. tejsavbaktérium, szénabacilus): mikroszkópos kép értelmezése. A mikroszkóp nagyításának kiszámítása.</p> <p>Egyszerű biológiai kísérlet önálló elvégzése során az erjedés (pl. sörélesztő), a fertőtlenítő és sterilizáló hatások megfigyelése.</p> <p>Az internet és a könyvtár használata a mikrobák megismerésére.</p>	<p><i>Kémia:</i> fertőtlenítőszer; a kísérleti eszközök és használatuk.</p> <p><i>Matematika:</i> mennyiségi összehasonlítás, mértékegységek.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a járványok történelmi szerepe.</p> <p><i>Fizika:</i> energiaátalakulások.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p>	

<p>A sejtek anyag- és energiaforrásai, az autotróf és heterotróf élőlények működésének összefüggése. Az aerob és anaerob energianyerés. A fertőzések megelőzésének módjai, az orvoshoz fordulás szabályai. Az ember és a mikrobák sokrétű kapcsolata. Életerek benépesítési lehetőségeinek áttekintése a mikrobák példáján.</p>		<p>Boccaccio, T.Mann (a járványok irodalmi ábrázolása); a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése.</p> <p><i>Földrajz:</i> az antibiotikumok bevezetésének hatása a népességszám változására.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Sejtes és nem sejtes szerveződés, prokarióta, eukarióta, autotróf, heterotróf, kemo- és fototróf életmód, aerob- és anaerob energianyerés, vírus, baktérium.</p>	

Tematikai egység	10. A Föld benépesítői: a növények és gombák		Órakeret 12 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szerveződési szintek, az élővilág méretskálája, az élőlények csoportosításának elvei, ivaros és ivartalan szaporodás.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A rendszerezés lehetséges módjainak bemutatása. A felépítés és a működés összekapcsolása a növényi szövetek mikroszkópi megfigyelése során. A nagy élőlénycsoportok környezeti, egészségügyi és gazdasági jelentőségének bemutatása.</p>		
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Milyen szempontok alapján csoportosíthatóak az élőlények? Mi magyarázza a környezetünkben élő növények jellegzetes életműködéseit: a felszívást, a növekedést, a virágzást, a levélhullást? Mi az évgyűrű, mitől odvasodnak a fák? Miért örülnek a gazdák a méhek munkájának? Melyik gombát ne szedjem le? Hogyan kerülhető el a penészesedés, a kerti növények gombás fertőzése?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Mesterséges és fejlődéstörténeti</p>	<p>A határozókönyvek felépítésének logikája és használatuk gyakorlása.</p> <p>Mikroszkópos képek, kész és készített preparátumok vizsgálata. Példák a növényi szövetek felépítése és működése közötti kapcsolatra. A megfigyelések rögzítése vázlatrajz formájában.</p> <p>A növények szerepének bemutatása az emberiség táplálkozásában önálló ismeretszerzés alapján. A vizsgált növényi szervek felépítésén keresztül az okság és korreláció elemzése az életfolyamatok kapcsolataiban.</p>	<p><i>Matematika:</i> halmazok, felosztás.</p> <p><i>Kémia:</i> a szerves és szervetlen anyagok megkülönböztetése, a víz adszorpciója, oxidáció, redukció, viaszok, cellulóz.</p> <p><i>Fizika:</i> diffúzió, lencserendszerek, elektronmikroszkóp.</p> <p><i>Földrajz:</i> egyes fajok jelentősége a</p>	

<p>rendszerzés. A rendszerzés lehetséges szempontjai, gyakorlati alkalmazása a mindennapokban. A törzsfaj jelentése.</p> <p>Testszerveződési típusok a növények országában. A növényi szövettípusok.</p> <p>A nagy növényrendszertani csoportok (moszatok, mohák, harasztok, nyitvatermők, zárvatermők) jellemzése.</p> <p>A testfelépítés, az életműködések és a szaporodásmód kapcsolata az élőhellyel. Evolúciós irányok a növényvilág fejlődésében.</p> <p>A növények ivartalan szaporítása a mezőgazdaságban és otthon. Szabályozás a növények szervezetében: az auxin hatása.</p> <p>Az autotróf és heterotróf anyagcsere kapcsolata.</p> <p>A gombák testfelépítése, anyag- és energiaforgalma, szerepük az életközösségekben. Az ehető és mérgező gombák.</p> <p>A zuzmók testfelépítése és életfolyamatai, a zuzmók szimbiózisként történő értelmezése.</p> <p>A növények, gombák, mikrobák szerepe a talaj képződésének folyamatában. A talaj védelmének fontossága a fenntartható gazdálkodásban.</p>	<p>Egyszerű élettani vizsgálatok (pl. ozmózis). Kísérletek önálló elvégzése.</p> <p>A talaj és az élőlények kapcsolatának elemzése konkrét példák alapján.</p> <p>A legfontosabb ehető és mérgező gombák felismerése.</p>	<p>táplálékellátásban.</p> <p><i>Művészetek:</i> a fa- és virág-szimbolika.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Fejlődéstörténeti rendszer, törzsfaj, növényi szövet és szerv, alkalmazkodás, spóra, auxin</p>	

<p>Tematikai egység</p>	<p>11. A Föld benépesítői: az állatok</p>		<p>Órakeret 15 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szerveződési szintek, az élővilág méretskálája, az élőlények csoportosításának elvei (Linné és Darwin).</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az alkalmazkodási változások és az állatfajok földrajzi elterjedése összefüggéseinek felismertetése. A felépítés és a működés kapcsolatának elemzése a vizsgált állati szervek és szövetek megfigyelése során.</p>		
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	

<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Mit tanulhat a technika az állatoktól? Az állattenyésztés hatása az élelmiszeriparra, a mezőgazdaságra és a népesedésre. Hogyan illeszkedik az állatok kültakarója, idegrendszere, táplálkozása, légzése, mozgása, életritmus, szaporodása a környezethez?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az állati és emberi szövetek főbb típusai. A nagy állati rendszertani csoportok (szivacsok, csálánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak, gerincesek) jellemzése testfelépítésük alapján. Állati szervek, életműködések és a környezet közti kölcsönös kapcsolatok. Alkalmazkodási változások, fejlődési irányok az állatvilág evolúciójában. Példák az állati egyedfejlődés típusaira (közvetlen fejlődés, átalakulás – pl. kifejlés, átváltozás, teljes átalakulás).</p>	<p>A határozókönyvek felépítésének logikája és használatuk gyakorlása. Egyszerű vizsgálatok, kísérletek önálló elvégzése, a mikroszkópos képek elemzése. Preparátumok, makettek, terepi tapasztalatok ábrázolása. A vizsgált állati szervek felépítésének megismerésén keresztül az okság és korreláció elemzése az életfolyamatok kapcsolataiban.</p>	<p><i>Filozófia:</i> logika és kategóriák.</p> <p><i>Kémia:</i> mészváz, kitin, szaru, hemoglobin, kollagén.</p> <p><i>Fizika:</i> rakétaelv, emelőelv, gáztörvények (légzés), a lebegés feltétele, vezérlés, szabályozás.</p> <p><i>Földrajz:</i> korallzátonyok, édesvízi és tengeri mészkő; demográfia.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> az ízeltlábúak egészségügyi jelentősége; a gerinces állatok történeti jelentősége.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Állati szövet, szerv</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló érti az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggését az adott térséget jellemző környezeti tényezőkkel. Ismeri a globális környezetkárosítás veszélyeit, érti, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték.</p> <p>Ismeri és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tud belőlük táplálékláncot összeállítani. Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit. Be tudja mutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit, ismeri az életközösségek változatosságának és változásának okait.</p> <p>Tud különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között, tisztában van a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival. Ismeri az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait. Morfológiai jellegzetességek alapján ismert élőlényeket el tud helyezni a fejlődéstörténeti rendszerben</p>
--	--

	<p>(maximum osztály szintig).</p> <p>Látja a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést. Érti a sejt szintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot.</p> <p>Tisztában van saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival, a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival. Ismeri az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait. Érti a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.</p> <p>Önállóan és társaival együtt dolgozva tud megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni, valamint jártassággal rendelkezik a mikroszkóp használatában.</p>
--	--

9–10. évfolyam

A természettudományos vizsgálódási módszerek és modellek megismerése és egy részüknek a kipróbálása fontos a tudományos megismerés módszereinek és korlátainak, a változás elfogadásának megértése szempontjából. A magyar tudósok munkásságának, valamint a Kárpát-medence élővilágának, természeti értékeinek és az azokkal való gazdálkodás módjainak megismerése a nemzeti öntudat erősítéséhez is hozzájárul. Az adatok, információk internetes keresése, a könyvtári gyűjtő- és kutatómunka a digitális kompetencia gyakorlati alkalmazásán keresztül történő megerősítését és az önálló tanulás képességét is fejleszti.

A 10. évfolyam diszciplináris témakörei a sejtbiológia, az ember szervezettana és élettana. E témakörök feldolgozásának középpontjában az emberi szervezet felépítésének és működésének, az ember testi és lelki egészsége közti kapcsolatnak a megértése áll. Ennek elemzése különböző szerveződési szinteken – sejt, szövet, szerv, szervrendszer, szervezet –, de azonos céllal történik. Az egyed feletti szintek az ember esetében átvezetnek a társadalmi jelenségek világába. A biológia e téren egyrészt a határterületeket érintve a kapcsolatok felismeréséhez vezet, másrészt annak elfogadását eredményezi, hogy az emberi társadalom tartósan csak a természeti környezetbe illeszkedve maradhat fenn. A fenntarthatóság, mint cél nem egy kész algoritmus megtanulását igényli – ilyen jelenleg nincs –, hanem a biológiai ismeretek kreatív, átgondolt alkalmazását a társadalmi élet területén is. Az ismereteknek ahhoz a felismeréshez is el kell vezetniük, hogy az ember testi és lelki egészségét közvetlenül, egyéni szinten is befolyásolja. A tanulás során az elméleti háttér ismerete párosul a természettudományos gondolkodás módszereivel és a vizsgálódáshoz szükséges gyakorlati készségekkel. Az ember megismerésekor a tanulók nem csak a testi felépítést, hanem a lelki alkatot, az önismerettel, a tartós és kiegyensúlyozott társas kapcsolatokkal összefüggő biológiai kérdéseket is vizsgálják.

Tematikai egység	1. Kapcsolatok az élő és élettelen között	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Élettelen környezeti tényezők és hatásuk az élőlényekre, a tűrőképesség, a faj.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az életközösségek vizsgálatán keresztül az azokra jellemző kölcsönhatások megismerése. Az életközösségek változásának, az anyagkörforgás folyamatainak megfigyelésén és vizsgálatán keresztül a ciklikus és lineáris változások megismerése. A terepen végzett vizsgálatok során a természeti rendszerek leírására szolgáló módszerek használata.</p>	
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Mely populációk és miért élnek közös élőhelyen? Milyen kölcsönhatások kapcsolják össze az együtt élő populációkat? Miért hord tengeri rózsát a remeterák? Mi határozza meg egy élőlény szerepét az életközösségben? Mi magyarázza, hogy egyes populációk egyedszáma közel állandó, másoké hirtelen változásokat mutat?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Egyed feletti szerveződési szintek leírására szolgáló néhány módszer. A populáció és életközösség (társulás) fogalma, jellemzői. A biológiai (ökológiai) indikáció. A populációk környezeti igénye (tűrőképesség) Populáción belüli és populációk közti kölcsönhatások: a szabályozás megvalósulása a populációk és a társulások szintjén. Az életközösségek vízszintes és függőleges elrendeződésének okai. Példák az életközösségekben zajló anyagkörforgásra (szén, nitrogén), az anyag- és energiaforgalom összefüggésére. Termelő-, fogyasztó-, lebontószervezetek. Táplálkozási hálózatok Biológiai produkció, biomassza, ökológiai piramis Gyöngyvirágtól lombhullásig:</p>	<p>Biológiai jelzések (indikációk) megfigyelése és megfejtése. Az élőlények közötti kapcsolatok rendszerének elemzése. Összetett ökológiai rendszerek elemzése az interneten és az írott szakirodalomból gyűjtött anyagok alapján. Életközösségek jellemző paramétereinek vizsgálata terepen, a tapasztalatok rögzítése. Ökológiai mutatók (hőmérséklet-, víz-, kémhatás és nitrogénigény, zavarástűrés) értelmezése. Egyszerű kísérlet tervezése és elvégzése az élőlények egymásra gyakorolt hatásának vizsgálatára, az eredmények elemzése.</p> <p>A biológiai rendszerek térbeli és időbeli változásait leíró grafikonok, diagramok értelmezése. Mennyiségi és minőségi változások okainak elemzése. Struktúra és funkció összefüggéseinek elemzése egyed fölötti szerveződési szinteken.</p>	<p><i>Fizika:</i> hatásfok, a termodinamika főtételei, a nyílt rendszerek jellemzői.</p> <p><i>Földrajz:</i> korfa, demográfiai mutatók, évszakos és napszakos változások, a földrajzi övezetesség.</p> <p><i>Matematika:</i> matematikai modellek (gráfok, függvények, függvényábrázolás, statisztikai elemzések).</p> <p><i>Kémia:</i> növényvédőszer, antibiotikumok, kolloidok.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a szikesedés és talajerózió mint történelemformáló tényezők (Mezopotámia, Hortobágy); növényi, állati és emberi élősködők demográfiai hatásai.</p>

ciklikus folyamatok. Beerdősülés és leromlás: egyirányú változások. Járványok, hernyórágás: véletlenszerű és kaotikus létszámingadozások.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fajlista, populáció, tűrőképesség, korfa, szimbiózis, predáció, élősködés, antibiózis, versengés, antibiotikum, rezisztencia, a környezet eltartóképessége, diverzitás, biomassza, ökológiai piramis.	

Tematikai egység	2. Érthetjük őket? Az állatok viselkedése		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Öröklött és tanult magatartásformák, társas szükségletek, a kísérletezés módszerei és célja.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az élő rendszerek felépítésében és működésében megfigyelhető közös sajátosságok összegzése. A viselkedés és a környezet kapcsolatának megfogalmazása, és ezen keresztül az állati viselkedés mint alkalmazkodási folyamat bemutatása.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Hogyan deríthető ki, hogy mit érzékelnek az állatok, és ebből mi a fontos számukra? Van-e célja és funkciója az állati (és emberi) viselkedéseknek? Mi az állati tájékozódás alapja? Hogyan találják meg a méhek a mézelő területeket, a virágokat? Miről és miért „beszélgetnek” az állatok? Megérthetjük-e „beszédüket”?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az inger, kulcsinger és a motiváció. Az öröklött és tanult magatartásformák és azok kombinációi. Jelentős kutatók módszerei, tapasztalatai és magyarázatai. Az állati és az emberi tájékozódás és tanulás típusai. Memória és a tanulás (rövid- és hosszútávú memória, felidézés). Az állati és az emberi kommunikáció jellemzői. A társas kapcsolatok típusai, szerepük a faj fennmaradásában.</p>	<p>Az öröklött és tanult magatartásformák megkülönböztetése példák alapján. Különböző tanulási módszerek gyűjtése, összehasonlítása különböző szempontok alapján (pl. hatékonyság). Az állati viselkedés megfigyelése, a tapasztalatok rögzítése és értelmezése, az eredmények bemutatása. Szaporodási stratégiák, az állati viselkedés és a környezet összefüggéseinek elemzése. Az állati és emberi kommunikáció formáinak összevetése vizsgált példákon keresztül.</p>	<p><i>Fizika:</i> hang és ultrahang (frekvencia).</p> <p><i>Etika:</i> csoportnormák, önismeret, énkép.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a verbális és nonverbális kommunikáció.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a csoportos agresszió példái az emberiség történelmében, a tömegek manipulálásának eszközei.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a reklámok hatása, szupernormális ingerek.</p> <p><i>Informatika:</i></p>	

		prezentációkészítés, internethasználat.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Reflex, kulcsinger, motiváció, tanulás, kommunikáció, agresszió, altruizmus.	

Tematikai egység	3. Másfélmillió lépés Magyarországon		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Környezet, szerveződési szintek, környezetszennyezés, életközösség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A globális éghajlat-változások lehetséges okainak és következményeinek elemzése. Egyes környezeti problémák (fokozódó üvegházhatás, savas eső, „ózon-lyuk”) következményeinek megismerésén keresztül az emberi tevékenység hatásának vizsgálata. A lokális és globális megközelítési módok megismerése és összekapcsolása, a környezettudatosság fejlesztése.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miért és hogyan változtak a Kárpát-medence jellegzetes életközösségei a magyarság több mint 1000 éves történelme során? Milyen formában nyújthat tartós megélhetést az ott élő közösségeknek? Mi jellemzi a közvetlen környezetem élővilágát?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Néhány jellemző hazai társulás (táj, életközösség) és állapotuk. A Kárpát-medence természeti képének, tájainak néhány fontos átalakulása az emberi gazdálkodás következtében. Tartósan fenntartható gazdálkodás és pusztító beavatkozások hazai példái. A természetvédelem hazai lehetőségei, a biodiverzitás fenntartásának módjai. Az emberi tevékenység életközösségekre gyakorolt hatása, a veszélyeztetettség formái és a védelem lehetőségei.</p>	<p>Terepen vagy épített környezetben végzett ökológiai vizsgálat során az életközösségek állapotának leírására szolgáló adatok gyűjtése, rögzítése, a fajismeret bővítése.</p> <p>Egy helyi környezeti probléma felismerése, tanulmányozása és bemutatása: okok feltárása, megoldási lehetőségek keresése. A lokális és globális megközelítési módok alkalmazása egy hazai ökológiai rendszer tanulmányozása során.</p>	<p><i>Földrajz:</i> hazánk nagytájai, talajtípusok, éghajlati viszonyok, erózió, mállás, humusz.</p> <p><i>Kémia:</i> műtrágyák, növényvédőszeres, rovarölőszerek, az indikáció általános elvei.</p> <p><i>Matematika:</i> grafikonok, mérés.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a Kárpát-medence történeti ökológiája (pl. fokos gazdálkodás, lecsapolás, vízrendezés, szikesek, erdőirtás és – telepítés, bányászat, nagyüzemi gazdálkodás).</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> természetleírások (pl. Jókai Mór, Fekete</p>	

		István, Áprily Lajos).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biológiai sokféleség, természeti érték, természetvédelem, fenntartható fejlődés.	

Tematikai egység	4. Sejtjeinkben élünk – A sejt felépítése és működése	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A fénymikroszkóppal látható fontosabb sejtalkotók. Állati és növényi sejt megkülönböztetése. A szövet fogalma, típusai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rendszerszemlélet alkalmazása a biológiai szerveződési szintek megkülönböztetésekor, és egymással való összefüggéseikre. Rendszer és környezet összefüggésének tudatos alkalmazása a sejt felépítésének és működésének magyarázatában. Felépítés és működés közötti összefüggések megértése, a szerkezeti struktúra és a kémiai felépítés összekapcsolása. Anyag, energia és információ fogalmainak alkalmazása a sejtben végbemenő folyamatok értelmezése során. Állandóság, változás és önazonosság értelmezése a sejtben zajló biokémiai folyamatok, valamint az öregedés vonatkozásában. A normális sejtműködés és az emberi egészség közötti kapcsolat megfogalmazása.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i></p> <p>A sejt a legkisebb élő egység? Miért van többféle felépítésű és működésű sejt is a többsejtű élőlényekben? Milyen kémiai összetétel jellemzi a sejteket? Hogyan megy végbe a sejtekben az anyagok átalakítása? Milyen hatások gátolhatják, veszélyeztethetik a sejtek anyagszerkezetét? Miért igényelnek a sejtek energiát? Miben tér el, és miben hasonlít a fény-, illetve kémiai energiát hasznosító sejtek felépítése és működése? Hogyan képesek a szervezet sejtjei összehangolni a működésüket?</p> <p><i>Ismeretek:</i></p> <p>A víz biológiai szempontból fontos jellemzői. A sejtek víztartalma. A sejtthártya áteresztőképessége, transzportfolyamatok. Az ozmózis jelensége, biológiai</p>	<p>Fizikai-kémiai folyamatok biológiai szerepének, az élő állapot fizikai feltételeinek, határainak elemzése.</p> <p>Kémiai felépítés és biológiai funkció összefüggéseinek elemzése megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek során. A sejten belüli kémiai folyamatok szabályozottságának belátása. Enzimműködés vizsgálata egy elvégzett kísérletben, a folyamat elemzése.</p> <p>Az élő rendszerek energiaszükségletének megértése, a sejtszintű energiaátalakító folyamatok lényegi ismerete, kapcsolatuk belátása.</p> <p>Struktúra és funkció összekapcsolása a sejtszintű folyamatok elemzése során.</p> <p>A szabályozott sejtműködés néhány funkciójának értelmezése a soksejtű szervezeten belül.</p>	<p><i>Fizika:</i></p> <p>diffúzió, ozmózis; hő, hőmérséklet; elektromágneses sugárzás spektruma, energiája; geometriai optika, a lencsék képkalkotása; energia fogalma, mértékegysége, formái és átalakíthatósága; potenciál, feszültség.</p> <p><i>Matematika:</i></p> <p>hossz-, terület-, felszín-, térfogatszámítás; mértékegységek, átváltások; nagyságrendek; halmazok használata, osztályokba sorolás, rendezés.</p> <p><i>Kémia:</i></p> <p>fontosabb fémes és nem fémes elemek;</p>

<p>szerpe.</p> <p>Biogén elemek, nyomelemek.</p> <p>Az élő rendszereket felépítő szerves anyagok fontosabb típusai, sajátos biológiai funkciói.</p> <p>Az enzimműködés lényege.</p> <p>A sejtkárosító hatások főbb típusai, lehetséges forrásaik (nehézfémek, mérgek, maró anyagok, sugárzások, hőhatás).</p> <p>A biológiai folyamatok energetikai összefüggései; a lebontó és a felépítő anyagcsere jellemzői. Az energia elsődleges forrása.</p> <p>A folyamatok alapegyenlete, szakaszai, energia- és anyagmérlege, helye a sejten belül.</p> <p>A sejtmembrán jelforgalmi fehérjéi.</p> <p>A sejtek közötti fizikai kapcsolatok formái.</p> <p>A kémiai kommunikáció lehetősége.</p> <p>A membránfelszint csökkentő és növelő folyamatok szerepe.</p>	<p>A sejtek közötti anyag- és információforgalom jelentőségének belátása, példákön keresztül.</p>	<p>ionok; szerves vegyületek sajátosságai, csoportjai; kémhatás, pH; oldódás, oldatok koncentrációja, kémiai kötés, katalízis, katalizátor.</p> <p><i>Informatika:</i> az információ fogalma, egysége.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biogén elem, enzim, denaturáció, kicsapódás (koaguláció), anyagcsere (lebontó és felépítő), sejtleggzés, erjedés, fotoszintézis,	

Tematikai egység	5. Ételek és életek – A táplálkozás		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A tápanyag fogalma, típusai, a szervezetben betöltött szerepük. A tápcsatorna fő szakaszai, működése. A táplálkozás alapvető minőségi és mennyiségi szempontjai. Normál testsúly, testsúlyproblémák okai és következményei.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A táplálkozás energiaviszonyaival kapcsolatos mennyiségi szemlélet erősítése. Az egészséges táplálkozást szolgáló szokások, értékrendek, gyakorlati készségek erősítése, a kockázati tényezők csökkentése iránti igény felkeltése, az önmagunk iránti felelősség érzésének erősítése. A fontosabb emésztőszervi és anyagcsere betegségekkel kapcsolatos ismeretekre épülő, egészségmegőrzésre irányuló attitűdök, életviteli képességek fejlesztése.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miért van szükségünk a különféle	A táplálkozás szervezet- és sejt szintű folyamatainak összefüggésbe hozása. A nyílt	<i>Kémia:</i> Szerves vegyületek, szénhidrátok, zsírok,	

<p>tápanyagokra? Hogyan függenek össze a sejtekben zajló folyamatok a táplálkozásunkkal? Hová kerülnek a bélrendszerből felvett tápanyagok, mi történik velük a szervezetben? Hogyan függ össze a normál testsúly megőrzése a helyes táplálkozással? Milyen okai és következményei lehetnek a túlsúlynak, az elhízásnak, illetve az alultápláltságnak? Milyen minőségi és mennyiségi szempontokat kell figyelembe venni a megfelelő táplálkozás érdekében? Mit jelent az élelmiszer-összetétel és -minőség? Melyek a táplálkozással összefüggő gyakoribb megbetegedések, mit tehetünk a megelőzésük érdekében?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Tápanyagok energiatartalma, kémiai összetétele, jellemzésük módja. A sejt felépítő és lebontó folyamatait jellemző anyagforgalom összefüggése a táplálkozással (főbb szerves anyagcsoportok szerepe, jelentősége az energiabevitelben és az anyagcsere folyamatokban). A tápcsatorna szakaszai és működésük. A fontosabb emésztőenzimek, termelődésük és hatásuk helye. A máj elhelyezkedése és szerepe a szervezet működésében. A tápanyagok szállítási módjai. A normál testsúly. A túlsúly és elhízás következményei, és emelkedő kockázatuk. A tápanyagok fajlagos energiatartalma. Az alultápláltság jelei, következményei. A kiegyensúlyozott, változatos étrend jelentősége. Hiánybetegségek lehetséges okai,</p>	<p>rendszer működésének értelmezése az anyagcsere példáján.</p> <p>A tápcsatorna-szakaszok felépítésének, a bennük végbemenő élettani folyamatok kémiai szintű értelmezése, ennek alapján folyamatelemzés (ábrázolás, ábraelemzés). Egy szerv több funkciójának értelmezése a máj példáján. Az emésztési és a sejtszintű lebontási folyamatok közötti összefüggés felismerése.</p> <p>A normál testsúly megőrzése jelentőségének belátása, a túlsúly és az elhízás kockázatainak felismerése. Életmódhoz igazodó étrend tervezése, ezzel kapcsolatos adatok, táblázatok használatával.</p> <p>Vita a különböző táplálkozási szokások, divatok (pl. vegetarianizmus) előnyeiről és veszélyeiről.</p> <p>Az emésztőszervi fertőzések tüneteinek, valamint a megelőzés, a gyógyulás és a fertőzés terjedésével kapcsolatos teendők összegyűjtése.</p> <p>Liszt- és tejcukor-érzékeny beteg diétás étrendjének összeállítása. A diétahiba veszélyeinek bemutatása. Az epe hatásának modellezése. Az enzimműködés bemutatása egy-egy tápanyag példáján.</p>	<p>fehérjék; oldhatóság; fehérjék harmadlagos szerkezete, katalizátor, aktiválási energia, reakcióhő. Lipidek, szteroidok, koleszterin; glükóz, keményítő; fehérjék elsődleges szerkezete, aminosavak, cellulóz.</p> <p><i>Fizika:</i> diffúzió; tömeg, súly; energia, munka; nyílt rendszer.</p> <p><i>Matematika:</i> átlagérték, szórás.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges életmód, egészséges ételek, élelmiszerek.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> életvezetés, egészségfejlesztés.</p>
--	--	---

tünetei. Az emésztőszervi fertőzések leggyakoribb okai. Az élelmiszer-higiénia jelentősége. Élelmiszer-allergia, felszívódási és emésztési rendellenességek. A tartós stressz hatása az emésztőrendszerre. Az emésztőrendszer rosszindulatú daganatos megbetegedéseinek kockázati tényezői. A szájhigiéné, a rendszeres fogápolás helyes gyakorlata.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tápanyag, étel, élelmiszer (minőség), tápanyag-energiatartalom, mennyiségi és minőségi éhezés, alapanyagcsere, túlsúly, elhízás, tápcsatorna, emésztőenzim, emésztés, felszívódás, higiénie,	

Tematikai egység	6. Jó a levegő? – A légzés		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A légutak és a tüdő felépítése, működése és funkciói. A sejtlegzés. A légzőrendszert veszélyeztető környezeti ártalmak és káros szenvedélyek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A felépítés és a működés közötti kapcsolat értelmezése a légcsere és az öntisztulási képesség magyarázatában, valamint a tüdő léghólyagjainak felépítése és a külső gázcserefolyamat közötti összefüggés felismerésében. Az egészséges környezettel, életvitellel kapcsolatos gyakorlati készségek, a fontosabb légzőszervi betegségekkel összefüggő ismereteken alapuló, egészségmegőrzésre irányuló attitűdök formálása.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Mi a légzés élettani szerepe, hogyan függ össze a légzés a sejteinkben zajló folyamatokkal? Hogyan megy végbe a ki- és belégzés folyamata? Hogyan szabályozza a szervezet a légzés teljesítményét? Hogyan és miért változik a be- és kilélegzett levegő összetétele? Mi az összefüggés a légzés és a hangképzés között? Melyek a leggyakoribb légszennyező anyagok és hogyan hatnak az egészségünkre? Melyek a gyakoribb légzőszervi megbetegedések, mit tehetünk a	A légzés szervezet- és sejtszintű folyamatainak összefüggésbe hozása. A légutak és a tüdő felépítésének, a bennük végbemenő élettani folyamatok elemzése (ábrázolás, ábraelemzés). A légcsere biomechanikai értelmezése egy készített modell alapján. Légzésfunkciós vizsgálat értelmezése. A gázcsere, a légzési gázok szállításának, a szervek oxigénellátásának a fizikai-kémiai összefüggéseket	<i>Kémia:</i> Oxigén; oxidáció, redukció. Fehérjék negyedleges szerkezete, vas és vegyületei, komplex vegyületek; savak, pH, kémhatás: a széndioxid oldódása és a szénsav reakciói. <i>Földrajz:</i> a Föld légköre; alapgázok és szennyezők. <i>Fizika:</i> gázok nyomása, áramlása; a hang keletkezése,	

<p>megelőzés érdekében?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az oxigénfelvétel és a széndioxid leadás összefüggése a sejtlégzés biokémiai folyamatával. A légzési teljesítmény és a szervezet energiafelhasználása közötti összefüggés. A felső- és alsó légutak felépítése. A tüdő elhelyezkedése a mellüregben. A ki- és belégzés folyamata, a légcsere biofizikai alapja. Légzőizmok. A léghólyagok felépítése, gázcsere fogalma és feltételei. Külső és belső gázcserefolyamatok és fizikai hátterük. A légzési gázok szállítási módjai, a hemoglobin szerepe, jelentősége. A vér kémhatása és a széndioxid szint közötti összefüggés. A gége felépítése, funkciói. A hangszalagok elhelyezkedése, szerepe, hangadás és hangképzés biológiai tényezői. Mérgező vegyületek, allergének, szálló por, füst (dohányzás) kockázatai. Néhány gyakori légzőszervi megbetegedés jellegzetes kórképe, a megelőzés és a gyógyítás lehetőségei. A dohányzással összefüggő megbetegedések.</p>	<p>figyelembe vevő magyarázata.</p> <p>A gégeműködést bemutató film, vagy ábra elemzése, a működés összekapcsolása a fizikai ismeretekkel.</p> <p>Kísérlet során vizsgált, vagy internetről gyűjtött légszennyezési adatok értelmezése. A dohányzás kockázatainak elemzése.</p>	<p>hangmagasság, hangerő, hangszín.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> hangok, hangzók, intonáció.</p> <p><i>Ének- zene:</i> énekhangok.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a biztonságos otthon, külső és belső terek; allergén anyagok.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> életvezetés, egészségfejlesztés.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Légcsere, gázcsere, légutak, léghólyag, légzési perctérfogat, vitálkapacitás, hemoglobin, gége, hangszalag, allergia, asztma.</p>	

Tematikai egység	7. Szívből szívbe – nedvkeringés, belső környezet	Órakeret 7 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A vér összetétele, sejttes alkotói, biológiai szerepe. A keringési rendszer felépítése. Véráramlás, a vérkörök. A szív üregei, szívbillentyűk, szívritmus, pulzus.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Rendszerszemlélet fejlesztése a belső környezet és a nedvkeringés biológiai folyamatában, a különböző anyagforgalmi folyamatok egymással való kapcsolatában. Állandóság és változás szempontjainak alkalmazása az anyagáramlás folyamatának értelmezésében. A szív- és érrendszeri betegségek kockázatainak felismerése, a</p>	

	megelőzést lehetővé tévő életmód-elemek iránti igény felkeltése, erősítése, pozitív attitűdök kialakítása. Elsősegélynyújtás és újraélesztésben alapszintű gyakorlottság elérése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Milyen folyadékterek fordulnak elő a szervezetünkben? Mi a kapcsolatuk? Miből áll, hogyan keletkezik, hogyan és miért alvad meg a vér? Hogyan biztosítja a szív a vérkeringés irányát és változó teljesítményét? Mi az erek feladata? Hol és hogyan tapintható a pulzus, mérhető a vérnyomás? Miért változó a vizelet mennyisége és összetétele? Hogyan függ ez össze a belső környezetünk viszonylagos állandóságával? Melyek a szív és érrendszeri megbetegedések kockázati tényezői, gyakoribb típusai? Mit tehetünk a megelőzésük érdekében? Milyen elsősegélynyújtás alkalmazandó vérzések, szív működési zavarok vagy keringésleállás esetén?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Folyadéktér fogalma. A vér oldott és sejtes elemei. A vér és a szövetközi nedv, illetve a nyirok keletkezése, összetétele, funkciói. A hajszálerekben zajló anyagáramlás iránya és oka. A véralvadás élettani jelentősége, a folyamat fő lépései és tényezői. A vérrög képződés kockázati tényezői és következményei. A szív felépítése és működése, kapcsolata a szívizom sajátosságaival. A szívritmus, pulzusszám, pulzustérfogat és perctérfogat összefüggése.</p>	<p>A nedvkeringés rendszerszemléletű értelmezése, a testfolyadékok megkülönböztetése és összefüggésük felismerése. A vérvétel, a laboratóriumi vizsgálat és laborelemzés jelentőségének belátása, a fontosabb adatok értelmezése.</p> <p>A véralvadás folyamatának megértése, jelentőségének felismerése, a trombózisos betegségekkel való összefüggésbe hozása.</p> <p>Az érrendszer és a szív felépítése, valamint a bennük végbemenő élettani folyamatok összekapcsolásán alapuló folyamatelemzés (ábrázolás, ábraelemzés). Körfolyamat értelmezése a szív ciklus példáján.</p> <p>Vérnyomásmérés osztálytársakon; statisztikai átlag számolása és az eredmények ábrázolása.</p> <p>A vese felépítése és a benne végbemenő élettani folyamatok összefüggésbe hozásán alapuló folyamatelemzés (ábrázolás, ábraelemzés).</p> <p>A szív- és érrendszeri betegségekkel összefüggő ismeretek alapján következtetések levonása az egészségmegőrzésre irányuló életvitelt illetően.</p> <p>Szív-tüdő készítmény vizsgálata, működésének elemzése. Elsősegélynyújtási teendők</p>	<p><i>Kémia:</i> Oldószer, oldat; molekula polaritás; kolloid rendszerek. Koaguláció; hidratáció; oldatok; ionvegyületek.</p> <p><i>Fizika:</i> áramlások; sűrűség; nyomás, nyomásmérés; elektromos áram; diffúzió, ozmózis.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> életvezetés, egészségfejlesztés;</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család, háztartás; egészséges életmód; baleseti veszélyek, kockázatok.</p>

<p>Értípusok, felépítésük, funkciójuk. A vénás keringést segítő tényezők. A véreoszlás szabályozása. A vérnyomás fogalma, mérése, normál értékei. A homeosztázis értelmezése a folyadékterek összetételének példáján. A vese szervi felépítése, a vesetestecske felépítése és működése. A vízviasszaszívás mértékének szabályozása. Ionháztartás zavara, kiszáradás, rehidrálás.</p> <p>A leggyakoribb szív- és érrendszeri betegségek tünetei, kialakulásának okai. Kockázatot jelentő élettani jellemzők. Az érrendszer állapota és az életmód közötti összefüggés.</p> <p>Vérzéstípusok és ellátásuk. A fertőtlenítés fontossága. A szívinfarktusz előjelei, teendőik a felismerés esetén. Az alapvető újraélesztési protokoll.</p>	<p>gyakorlása a vizsgált sérülések és rosszzullétek esetében (pl. újraélesztés).</p> <p>A szervrendszerek működésének összekapcsolása fizikai, kémiai és sejtbiológiai ismeretekkel. Szabályozásuk megértése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Folyadéktér, vér, nyirok, véralvadás, trombólzis, artéria, véna, kapilláris, vérkör, kamra, pitvar, szívbillentyű, szívciklus, perctérfogat, vérnyomás, homeosztázis, újraélesztés.</p>	

Tematikai egység	8. Erő és ügyesség – mozgás és testalkat		Órakeret 8 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A csont szöveti szerkezete, csontok kapcsolódási módjai. Az emberi csontváz fő elemei. A mozgás és az egészség közötti alapvető összefüggések. A mozgásszegény életmód egészségkárosító hatása.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A felépítés és a működés kapcsolatának különböző megjelenése az emberi mozgás szervrendszerében.</p> <p>Állandóság és változás szemléleti alkalmazása az izomösszehúzóadás, az izommozgás és a mozgásképeség fejlődése esetében.</p> <p>A rendszeres testmozgás élettani hatásának ismeretén alapuló tudatos életmódra való törekvés alakítása.</p> <p>A testképen alapuló önelfogadás erősítése, a testmódosítás különféle módjaival összefüggő értéktudat, érvelési és döntési képesség fejlesztése.</p>		
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miben hasonlít és miben tér el testfelépítésünk az emberszabású</p>	<p>Evolúciós szemlélet alkalmazása az emberi mozgásképeség eredetének, jellegének magyarázatában.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> testbeszéd, arcjáték.</p>	

<p>majmokétól? Mi a különbségek oka? Hogyan kapcsolódnak egységes rendszerré a csontjaink? Milyen a csont összetétele, szöveti és szerkezeti felépítése? Mi a magyarázata az izom összehúzódási képességének? Milyen mechanikai elvek alapján írható le az izommozgás? Mi az oka az izomfáradtságnak? Milyen mozgásszervi sérülések fordulhatnak elő? Hogyan előzhető meg és milyen elsősegély alkalmazható? Milyen életmóddal őrizhető meg a mozgásképesség? Hogyan előzhető meg a mozgásszervi megbetegedések? Hogyan növelhető a fizikai teljesítőképesség? Milyen kép él bennünk a testünkről? Hogyan változott a szépségideál a múltban, és mi határozza meg a jelenben? El tudjuk-e fogadni a saját testünket? Hogyan módosítható a test megjelenése, formája?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A két lábon járás testi következményei. A kéz és a koponya jellegzetességei. A mozgás szerepe az emberi kommunikációban. Az újszülött öröklött mozgási reflexei. A csecsemő és a kisgyermek mozgásában bekövetkező változások (átfordulás, mászás, ülés, járás, kézhasználat). Az öregedéssel járó mozgásképesség változások és az életmód összefüggése. A csont szilárdsága és rugalmassága, a kémiai összetétel és a szöveti-, szervi felépítés főbb jellemzői. A csontok formai típusai. A csontok kapcsolódási formái. A végtagok és függesztő elemeik, a gerincoszlop és a</p>	<p>Érvek gyűjtése a helyes testtartás fontosságáról.</p> <p>Változás és fejlődés értelmezése az egyén mozgásképességével összefüggésben, a folyamat főbb lépéseinek meghatározása. A testi képességek, adottságok és a munkavégzés, munkaformák összefüggésének tudatosabb értelmezése.</p> <p>A csontok mechanikai szerkezete, kémiai összetétele és biológiai funkciója közötti összefüggésekkel kapcsolatos kísérletek elvégzése. Példák a különböző csontkapcsolatokra.</p> <p>A csontok egymással és az izmokkal való kapcsolódási módjainak összefüggésbe hozása a mozgásképességgel.</p> <p>Az izomzat hierarchikus felépítésének belátása, a rendszerszerűség felismerése. A molekuláris, szöveti-, szerv- és szervezetszintű működések összefüggésbe hozása. Ennek során a mechanikai elvek, biomechanikai és biokémiai szemlélet alkalmazása.</p> <p>Elsősegélynyújtás különböző típusú mozgásszervi sérülések esetén. A mozgásszegény életmód egészségkárosító hatásainak felismerésén alapuló, rendszeres, életmódszerű testmozgás. Az önvizsgálatok és rendszeres szűrővizsgálatok fontosságának belátása.</p> <p>Az edzettség, fittség állapotának biológiai leírása, vizsgálata egyszerű mérésekkel, ezek értékelése.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> A helyes testtartás szerepe az énkép és testkép kialakításában; mozgáskultúra; prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés; a fittség jellemzői. Mozgáskultúra; életvezetés, egészségfejlesztés; energiabefektetés tudatossága. Gerincvédelem.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Eszközhasználat. Generációs kapcsolatok a családban. Család, háztartás; egészséges életmód; tárgyi kultúra, termelés; közlekedés. Testi veszélyek, kockázatok.</p> <p><i>Művészetek:</i> az emberábrázolás, az életkorok megjelenítése.</p> <p><i>Fizika:</i> sűrűség, szilárdság, rugalmasság; erő, munka, energia; egyszerű gépek.</p> <p><i>Kémia:</i> kalcium és vegyületei, fehérjék. A víz; kolloid állapot.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Emberábrázolás és változásai; szimmetriák, arányok. Reklámok.</p>
---	---	---

<p>bordák, a koponya fontosabb csontjai.</p> <p>A vázizmok összehúzóási képességének magyarázata, a molekuláris struktúra felépítése és működése. Az izmok hierarchikus felépítése. A hajlító és feszítő izmok működése néhány példán keresztül, az izmok csontokhoz tapadásának módja. Emelő elv érvényesülése. A mozgás idegi szabályozása. Az izomerő és munka értelmezése.</p> <p>Sérülések típusai (rándulás, ficam, húzódás, szakadás, törés). Alapvető elsősegélynyújtási ismeretek. A bemelegítés, erősítés, nyújtás biológia alapjai, fontossága.</p> <p>Szűrővizsgálatok lehetősége, fontossága.</p> <p>A mozgásszegény életmód káros következményei. A mozgás, az életmód és az energiaszükséglet összefüggései.</p> <p>Az edzés és a fizikai teljesítmény összefüggése. A versenysporttal, különféle sportágakkal járó terhelés hatása a mozgás szervrendszerére.</p> <p>A sporttal, testépítéssel elérhető alakformálás lehetőségei, szélsőségei.</p> <p>Testkép és lelki egyensúly összefüggése. Ideálok és változásuk. Táplálkozási zavarok. Az öltözködés, a divat szerepe. A plasztikai sebészet módszerei, hatásaik, mellékhatásaik és veszélyeik.</p>	<p>Csontok fizikai szerkezetének és kémiai összetételének vizsgálata.</p> <p>Érvelés a táplálékkiegészítők, teljesítménynövelők használatával kapcsolatban (előnyök, hátrányok, veszélyek).</p> <p>Érvek gyűjtése a testképre ható divatok veszélyeiről.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ízület, függesztő öv, csontsűrűség, vázizom, ín, ínszalag, bemelegítés, nyújtás, izomösszehúzódás,	

Tematikai egység	9. Elválaszt és összeköt – A bőr	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A hámszövet alapvető jellemzői, csoportjai. A bőr felépítése, főbb funkciói. Gyakoribb bőrsérülések és ellátásuk. Higiéniai alapismeretek, a bőrápolás szempontjai és módjai.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A bőr felépítése és működése közötti összefüggések alkalmazása magyarázatokban. Állandóság és változás megfigyelése, értelmezése a bőr állapotával, fejlődésével és egészségével összefüggésben. A személyi higiéné biztosításával, a bőr ápolásával és egészségmegőrzésével kapcsolatos életviteli és gyakorlati készségek fejlesztése.</p>	
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Milyen feladatokat lát el a bőrünk? Hogyan épül föl? Mit jelez a bőr testünk állapotából? Mi alakítja ki a bőr alapszínét? Milyen bőrszín változatok jellemzőek az emberi fajra? Hogyan jelenik meg a biológiai sokféleség az emberi faj testi jellemzőinek esetében? Hogyan ápolhatjuk a bőrünket? Melyek a bőr gyakoribb megbetegedései, melyek ezek kockázati tényezői, mit tehetünk a megelőzés érdekében?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A bőr funkciói, rétegei, szöveti felépítésük, függelékei, mirigyei, receptorai. Az erek, a zsírszövet és a mirigyek szerepe a hőszabályozásban. Bőrflóra, pattanás, mitesszer, hámlás. A bőr regenerációja, sebgyógyulás. Bőrpigment, melanin. Éghajlati alkalmazkodás és bőrszín összefüggése. A napozás hatása, veszélyei, átmeneti barnulás. Az emberi rasszok jellemző testi jellegei. A testi jellegek népcsoporton belüli eltérései, átlagértékek és szélsőségek. A bőr higiénéje (rendszeres tisztálkodás, sérülések fertőtlenítése). Kiszáradás elleni védelem, táplálás. Bőrallergia okai, tünetei. A napsugárzás (UV) károsító hatása, a bőrrák felismerhetősége,</p>	<p>A bőr funkcióinak és felépítésének kapcsolata a szervezetszintű működésekkel – hőszabályozás elemzése.</p> <p>Az emberi faj bőrszínskálájának a biológiai sokféleség részeként való értelmezése.</p> <p>Képek gyűjtése a különböző bőrbetegségekről, tünetek felismerése. Érvék gyűjtése a szűrővizsgálatok, illetve az önvizsgálat fontosságáról.</p> <p>Kozmetikumok összetételének vizsgálata és kapcsolatba hozása a bőr felépítésével és működésével.</p>	<p><i>Fizika:</i> hő, hőterjedés, párolgás; elektromágneses sugárzások spektruma, UV-sugárzás, dózis.</p> <p><i>Kémia:</i> zsírok, kémhatás; mosó- és tisztítószer.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> higiéniai ismeretek tudatos alkalmazása; prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés.</p> <p><i>Matematika:</i> szimmetria; alá- és fölérendeltségi viszony; mellérendeltség.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> formák arányviszonyai.</p> <p><i>Földrajz:</i> kontinensek földrajza, népek, népcsoportok.</p>

veszélyessége. A szolárium-használat kockázatai. Más szervrendszerek betegségeire utaló jelek a bőrön.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hám, irha, bőralja, szőrtüsző, verejtékmirigy, faggyúmirigy, pigment, bórszín, érző idegvégződés, bőrallergia.	

Tematikai egység	10. Védelmi vonalaink – Az immunrendszer	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A vér összetétele, az egyes alkotók szerepe. Belső környezet fogalma. Baktérium, vírus fogalma, megkülönböztetése. Fertőzés, járvány fogalma. Antibiotikumok hatása, jelentősége. Hormon fogalma, a hormonális szabályozás elvi alapjai (a vércukorszint szabályozása).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rendszerszemlélet alkalmazása az immunrendszer és a szervezet egészségének viszonyára, valamint az immunrendszer komplexitásának belátására. Az oksági gondolkodás fejlesztése az immunrendszer működését feltáró kísérletek értelmezése során. Az ismereteken alapuló döntéshozatali és cselekvési képesség fejlesztése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i></p> <p>Miért van szükségünk biológiai „önvédelemre”? Mit jelent az önazonosság, és mi veszélyezteti ennek megőrzését?</p> <p>Hogyan győzi le szervezetünk a fertőzéseket? Miért következhet be az átültetett szervek kilökődése?</p> <p>Mi a magyarázata a védőoltások hatékonyságának? Milyen betegségeket sikerült leküzdeni, vagy visszaszorítani ezen a módon?</p> <p>Mi gyengíti, és mi erősíti immunrendszerünket? Milyen következménye lehet a meggyengült immunvédelemnek?</p> <p><i>Ismeretek:</i></p> <p>Kórokozó, fertőző és megbetegítő képesség, helyi és világjárvány.</p> <p>A kórokozók által okozott lehetséges hatások. A saját sejtek meghibásodásának veszélye.</p> <p>A veleszületett és a szerzett immunitás. A nyiroksejtek típusai</p>	<p>Az immunrendszer működését feltáró kísérletek és az arra adott magyarázatok értelmezése.</p> <p>Alapvető közegészségügyi és járványtani ismeretek alapján valós helyzetek elemzése, cselekvési lehetőségek mérlegelése.</p> <p>Az információ értelmezése a saját-idegen felismerési mechanizmusokban.</p> <p>A veleszületett, természetes védekezőképesség, valamint a szerzett, specifikus immunitás megkülönböztetése.</p> <p>A szervátültetéssel kapcsolatos vélemények, magatartásformák azonosítása, összevetése.</p> <p>A védőoltások indokoltságának értelmezése.</p> <p>A testi és lelki egészség közötti összefüggés belátása, biológiai magyarázata. A tartós stressz kezelésével összefüggő, egészségmegőrzést szolgáló</p>	<p><i>Kémia:</i></p> <p>fehérjék harmadlagos szerkezete; cukrok, poliszacharidok, lipidek.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i></p> <p>család, háztartás; egészséges életmód; egészségügyi intézmények, hatóságok.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i></p> <p>mozgáskultúra; prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés.</p>

<p>és funkciói. Az immunválasz szabályozása.</p> <p>Vércsoportok, vérártómlésztés, Rh összeférhetetlenség, szervátültetés.</p> <p>A kórokozók hatása és a védekezés lehetősége (Simmelweis, Pasteur). Passzív és aktív immunizálás. Gyakoribb védőoltások, az immunizálás közegészségügyi szerepe.</p> <p>Az immunrendszer és a lelki állapot közötti összefüggés.</p> <p>A tartós, nem kontrollált stressz és a gyógyszerek hatása az immunrendszerre. A rákos megbetegedések és az immunrendszer gyengülése közötti összefüggések. Az immunrendszer rosszindulatú megbetegedése. Az allergia és az asztma immunológiai háttere.</p> <p>Autoimmun betegség.</p>	<p>életviteli és gyakorlati lehetőségek megismerése, összevetése a saját életmóddal.</p> <p>Vér(csoport)vizsgálatok eredményének megfigyelése, értelmezése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Fertőzés, járvány, veleszületett immunitás, szerzett (specifikus) immunitás, antigén, antigén felismerés, antitest (immunglobulin), nyiroksejt (limfocita), Rh és ABO vércsoportrendszer, védőoltás, immunizálás, immunológiai memória.</p>	

Tematikai egység	11. A vérünkben van? – A hormonális szabályozás		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A mirigy fogalma, típusai. A vérkeringés, érhálózat, vér összetétele. A stressz biológiai értelmezése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az absztrakt gondolkodás fejlesztése az életfolyamatok szabályozásáról és vezérléséről alkotott modell általánosításával, az idegi és hormonális szabályozás közötti hasonlóságok és különbségek, valamint az egységes (neuroendokrin) rendszerbe kapcsolódás felismerése során.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i></p> <p>Milyen sajátosságai vannak a kémiai jelátvitelnek a szabályozásban? Milyen anyagok a hormonok, mi jellemzi termelődésüket, szállításukat és hatásukat?</p> <p>Milyen kapcsolat van az idegi és a hormonális szabályozás között?</p>	<p>A hormonhatás specifikusságának megértése, a hormon-receptor kapcsolódás jelentőségének felismerése.</p> <p>A szabályozás és vezérlés fogalmának elmélyítése a hormonális működés példáján.</p> <p>Az idegi és hormonális szabályozás összehangoltságának</p>	<p><i>Kémia:</i></p> <p>lipidek, szteroidok; peptidek; glükóz, glikogén; jód, komplex vegyületek; kalcium és vegyületei.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i></p> <p>prevenció, egészségvédelem,</p>	

<p>Mi jellemzi munkamegosztásukat? Melyek a szervezet belső egyensúlyára ható legfontosabb hormonok, hol termelődnek, és mi a hatásuk? Mely rendellenességek, betegségek vezethetők vissza valamely hormonális zavarra? Mi a kapcsolat a teljesítményfokozó szerek és a hormonrendszer között? Jár-e valamilyen veszéllyel ezek alkalmazása?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A kémiai jelátvitel jellemzői. Belső elválasztású mirigy. Hormon és receptor összefüggése, specifikus hatás. A folyamatba való beavatkozás lehetősége. A hipofízis- hipotalamusz-rendszer felépítése és működése. A hormonális szabályozás hierarchikus felépítése. Az idegrendszeri ellenőrzés érvényesülése. A hormonhatás időbeli jellemzői. Példák a központi idegrendszerben termelődő hormonok hatásaira (szorongás, eufória). A vércukorszint szabályozásában résztvevő mirigyek és hormonjaik, a szabályozás mechanizmusa. A tiroxin és az adrenalin hatása. A cukorbetegség kockázati tényezői, felismerése, lehetséges következményei és kezelése. Növekedési rendellenességek. Pajzsmirigy betegségek. Hormonok, hormonhatású szerek a környezetünkben, lehetséges veszélyek. A hormonális dopping módszerei, veszélyei.</p>	<p>megértése a hipotalamusz-hipofízisrendszer felépítése és működése alapján.</p> <p>Hormonzavarokkal összefüggő kórképek vizsgálata, a kockázatok és megelőzési lehetőségek felismerése, következtetések levonása.</p> <p>Érvelés a teljesítményfokozó izomtömeg-növelő szerek használata ellen.</p>	<p>teljesítményfokozó szerek veszélyei.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hormon, receptor, belső elválasztású mirigy, szteroid, hipotalamusz, agyalapi mirigy-, pajzsmirigy-, hasnyálmirigy-, mellékvese-hormonok.</p>	

Tematikai egység	12. Harcolj vagy fuss! – Az idegrendszer		Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Az idegsejt és az idegszövet felépítése és működése. Elemi idegi folyamatok. Az idegi szabályozás alapelve. Környéki és központi idegrendszer megkülönböztetése. A reflex fogalma. A szem és a fül felépítése. Az idegműködéseket befolyásoló, tudatmódosító szerek veszélyei.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rendszerszemlélet alkalmazása a szabályozott állapot biológiai értelmezésében. Rendszer és környezet kapcsolatán alapuló szemléletmódok alkalmazása az érzékelés és a szabályozottság magyarázatában. A tudatmódosító, függőséget okozó szerekkel szembeni elutasító magatartás erősítése.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i></p> <p>Miben különbözik az idegsejt felépítése és működése a többi sejtétől?</p> <p>Hogyan képes a szervezet beállítani belső állapotának életfontosságú jellemzőit?</p> <p>Hogyan képes válaszolni az idegrendszer a külső és belső ingerekre? Hogyan állítják elő és továbbítják az idegsejtek a jeleket?</p> <p>Mi a gerincvelő szerepe az idegi szabályozásban?</p> <p>Melyek az emberi érzékelés területei? Milyen közös és egyedi sajátosságok jellemzik érzékszerveinket? Mit tehetünk, érzékelési képességeink megőrzése érdekében?</p> <p>Milyen szabályozó rendszerek öröködnék létfenntartó életműködéseink felett?</p> <p>Hogyan alkalmazkodik szervezetünk a testi és lelki terheléshez? Mi történik pihenés, feltöltődés során?</p> <p>Hogyan szerveződik az emberi agy? Hol és hogyan őrizzük emlékeinket, tanult képességeinket?</p> <p>Melyek az idegrendszert érintő fontosabb rendellenességek,</p>	<p>A szabályozás és vezérlés fogalmainak alkalmazása az idegrendszer működésének magyarázatakor.</p> <p>Állandóság és változás szempontjain alapuló folyamatelemzés és magyarázat.</p> <p>A jel fizikai, kémiai és biológiai értelmezése.</p> <p>A környezetben előforduló, az élőlények számára adekvát hatások, energiaformák azonosítása, az inger fogalmának értelmezése.</p> <p>Reflextípusok megkülönböztetése, a reflexkör felépítése és működése közötti kapcsolat értelmezése. Elvégzett reflexvizsgálat értelmezése.</p> <p>A környezetben előforduló, az élőlények számára adekvát hatások, energiaformák azonosítása, az inger fogalmának értelmezése.</p> <p>Az érzékszervek felépítése és működése közötti összefüggés elemzése.</p> <p>Elvégzett érzékelés-élettani kísérletek értelmezése.</p> <p>Szomatikus és vegetatív szabályozás megkülönböztetése,</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i></p> <p>A személyes környezetre ható technológiák; baleseti veszélyek, kockázatok.</p> <p><i>Fizika:</i></p> <p>elektromosság, töltéshordozó; potenciál, feszültség; polarizáció, elektromágneses sugárzások; hő, hőmérséklet; látható fény, domború lencse képalkotása, törésmutató; rezgések és hullámok, hullámtípusok, hullámjelenségek, hullámhossz és frekvencia; mágnesség, rezonancia; röntgensugárzás.</p> <p><i>Kémia:</i></p> <p>a molekulák szerkezete, energia- és információtartalma.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i></p> <p>Motoros képességek; Prevenció, életvezetés,</p>	

<p>megbetegedések? Mit tehetünk megelőzésük érdekében?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A szabályozókörfogalma, elemei. A negatív visszacsatolás működési elve, biológiai szerepe. Egy példa ismerete. Az idegsejt felépítése. A nyugalmi potenciál tényezői, értéke. Akciós potenciál kialakulása, terjedése. Az idegsejtek közötti kölcsönhatások formái és jelentőségük. A szinapszisok működésére ható anyagok. Az idegsejtek aktivitásának belső ritmusa (biológiai órák). A gerincvelő felépítése, kapcsolatai, funkciói. Szomatikus és vegetatív gerincvelői reflexek. Az inger fogalma, típusai. A receptor funkciói. A szem felépítése, a látás folyamata, jellemzői. Alkalmazkodás a változó távolsághoz és fényerőhöz. A fül felépítése, a hallás és egyensúlyozás folyamata. A kémiai érzékelés (szaglás, ízlelés). Észlelés és érzékelés különbsége, az agy szerepe az érzékelésben. Szemhibák és látásjavító eszközök, módszerek. A halláskárosodás kockázatai. Zajártalom. Az érzékszervek vizsgálati módszerei. Vegetatív szabályozás fogalma, funkciója, szabályozási területei. Szimpatikus és paraszimpatikus működés. Egy vegetatív működés szabályozásának példája (pl. légzés). Az agy részei. Agyidegek. Az agykéreg komplexitása, sejthálózatok, kéreg alatti magvak, fehérállomány. Az értelmi és érzelmi működés, a memória. Éberség és alvás ritmusa, az ingerek</p>	<p>a vegetatív szabályozás néhány területének, módjának és funkciójának értelmezése. A szabályozás elemzése példákon keresztül.</p> <p>Felépítés és működés kapcsolatba hozása, a rendszerszerűség felismerése és magyarázata.</p> <p>A gyakoribb idegrendszeri megbetegedések azonosítása jellegzetes tüneteik alapján.</p>	<p>egészségfejlesztés.</p>
--	--	----------------------------

<p>változatosságának szerepe. Az agy vizsgálati módszerei. Idegrendszeri sérülések okai, gyakoribb esetei és következményei (ideg-, gerinc-, agysérülés). Fejlődési rendellenességek, fogyatékoság. Fertőzések. Agyi keringési zavarok. Parkinson-kór, Alzheimer-kór, prionbetegség.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Vezérlés, szabályozás, negatív visszacsatolás, idegsejt (neuron), akciós potenciál, ingerküszöb, szinapszis, reflexkör, szomatikus és vegetatív idegrendszer, szimpatikus és paraszimpatikus működés, érzékelés, érzékszerv, nagyagy, kisagy, agytörzs, agykéreg, dúc, mag, ideg, pálya, szürkeállomány, fehérállomány.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló ismerje a szerveződési szintek összetettségét és felépítését, az összetettségen belüli működési kapcsolatokat. Tekintse ezeket megőrzendő természeti értékek.</p> <p>Ismerje az emberi és állati közösségekben a meghatározó társas kapcsolatok biológiai funkcióit.</p> <p>Ismerje egy-két jelentős külföldi és hazai természettudós kutatási eredményeinek lényegét.</p> <p>Legyen képes értelmezni fénymikroszkópos képet a megismerés folyamatában.</p> <p>Legyen tisztában saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival, a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémaival. Ismerje a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait. Értse a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.</p> <p>Használja önálló tanulása során az internet és a könyvtár nyújtotta lehetőségeket.</p> <p>Értse a személyes felelősségét a fertőzések megelőzésében, és tegyen meg mindent a sikeres gyógyulás érdekében.</p> <p>Legyen képes egyszerű kísérleteket elvégezni, megfigyeléseit és tapasztalatait megfogalmazni, leírni.</p> <p>Legyen képes a problémák tudatos azonosítására, megoldására, a hipotézisek megvizsgálására.</p>
--	---

11. évfolyam

A gimnáziumi biológiatanulás utolsó évének diszciplináris témakörei a molekuláris genetika, az evolúció, az ökológia és az emberi viselkedés. Az egyed feletti szintek az ember esetében átvezetnek a társadalmi jelenségek világába. A biológia e téren egyrészt a határterületeket érintve a kapcsolatok felismeréséhez vezet, másrészt annak elfogadását eredményezi, hogy az emberi társadalom tartósan csak a természeti környezetbe illeszkedve maradhat fenn. A

fenntarthatóság mint cél nem egy kész algoritmus megtanulását igényli – ilyen jelenleg nincs –, hanem a biológiai ismeretek kreatív, átgondolt alkalmazását a társadalmi élet területén is. A tanulás során az elméleti háttér ismerete párosul a természettudományos gondolkodás módszereivel és a vizsgálódáshoz szükséges gyakorlati készségekkel. A témakörök biztosítják a tudás rendszerszerű építését, kapcsolódnak a mindennapi élet problémáihoz. Megjelennek a biológiai szerveződés egymásba épülő szintjei, a különféle élő rendszerek és a közöttük lévő összefüggések. Megismerésük során a tanulók követik az anyag, az energia és az információ átadásának útjait, megfigyelhetik az állandóság és változás jelenségeit. Az élettelen és az élő természet kapcsolatába, az életközösségek bioszféra szintjéig követhető felépülésébe és működésébe való bepillantás formálja az egyéni életvitelt, és kialakítja a fenntarthatóságot szolgáló közösségi cselekvésben való aktív részvétel képességét.

Tematikai egység	1. Nemzedékről nemzedékre – Az öröklődés törvényei	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A faj, a környezet (környezeti tényező) fogalma. Az ivaros szaporodás genetikai lényege. Vércsoport-antigének.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az információ-kifejeződés folyamatainak megértése az élővilágban. A tudományos gondolkodás mindennapi életben való hasznosságának belátása, a módszerek tudatos alkalmazása. A problémák tudatos azonosítása, feltevések megvizsgálása. A véletlen szerepének és a valószínűség fogalmának alkalmazása.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Öröklődnek-e a szerzett tulajdonságok? Mi magyarázza az öröklött tulajdonságok megjelenését vagy eltűnését? Milyen mértékben befolyásolhatja a környezet vagy a nevelés az öröklött jellegek megnyilvánulását? Mi az oka és jelentősége biológiai sokféleségünknek?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Mendel szemléletmódja (a gén mint szerkezet nélküli egység), módszere, eredményei. Allélkölcsonhatások (dominancia). Példák emberi tulajdonságok öröklődésére. A beltenyésztés és kockázata (állattenyésztés, természetvédelem, rokonházasság veszélye). Példák hajlamok öröklésére.</p>	<p>Mendel módszereinek, eredményeinek és ezek érvényességi körének értelmezése. Öröklött jelleg megjelenésének számszerű megadása (az öröklésmenet ismeretében). Következtetés allélkölcsonhatásra (az eloszlás ismeretében). Családfa elemzése. Ikervizsgálatok értelmezése. Kockázati tényező és elővigyázatosság értelmezése genetikai példán.</p> <p>Minőségi és mennyiségi jelleg megkülönböztetése. Mennyiségi eloszlás grafikus megjelenítésének értelmezése.</p>	<p><i>Matematika:</i> valószínűség, eloszlás.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> példák az emberi élet értékére (Teiresziasz, Oidiposz).</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> termékeny félhold – az állat- és növénynevelés történelmi szerepe, helyszínei.</p>

Kockázati tényezők és gének kölcsönhatása. Az egyén és a társadalom együttélése öröklött hiányokkal (diéta). A genetikai sokféleség jellemzése (allélszám) és biológiai szerepe (nemesítés, az alkalmazkodás lehetősége). A környezet hatása mennyiségi jellegek öröklésére, sok gén – egy tulajdonság kapcsolat.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gén, allél, domináns, recesszív, homo- és heterozigóta, hajlam, beltenyésztés, genetikai sokféleség (diverzitás).	

Tematikai egység	2. Megfejtendő üzenetek – Molekuláris genetika		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A fehérjék szerkezete. Katalízis. Az öröklődés törvényei (Mendel). A sejt fölépítése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tudományos gondolkodás mindennapi életben való hasznosságának belátása, a módszerek tudatos alkalmazása. Vizsgálati módszerek, tudományos eredmények és ezek érvényességi körének értelmezése. Az orvoshoz fordulás céljának, helyes időzítésének megértése. Az érveken alapuló vitakultúra fejlesztése, a felelős állásfoglalás iránti igény felkeltése.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Mi magyarázza tulajdonságok csoportjainak együttes öröklését? Miből vannak, hol vannak és hogyan működnek a gének? Mi rögzíti bennük az információt? Mi a szerepe a szexualitásnak a faj szempontjából (összehasonlítva az ivartalan szaporodással)? Hogyan lesz a megtermékenyített petesejtből ember? Mi dönti el, hogy mely gének, mikor és meddig működnek? Mi hangolja össze sejtjeink génműködését? Hogyan jönnek létre különböző alakú és működésű sejtjeink? Mi lehet az oka a daganatképző sejtek	Az osztódások szerepének értelmezése a testi és ivarsejtek létrejöttében és a genetikai sokféleség fenntartásában. A nukleinsavak örökítő szerepének bizonyítása. Kodon-szótár használata. Génmutáció következményének értelmezése kodon-szótár segítségével. Szabályozott génműködés értelmezése ábra alapján. Daganatra utaló jelek felismerése. Sebkezelés elsajátítása. Az érvek és ellenérvek összevetése. Információforrások kritikus értékelése.	<i>Kémia:</i> Cukrok, foszforsav, kondenzáció. A fehérjék felépítése. <i>Fizika:</i> elektromágneses és radioaktív sugárzások típusai. <i>Magyar nyelv és irodalom;</i> <i>mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Fejlődés, öregedés és halál témái. Tudományos-fantasztikus témakörök. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári</i>	

<p>kialakulásának? Hogyan, miért és milyen mértékben avatkozhat bele az ember a genom működésébe?</p> <p>Miben segíthet a számítógép használata a génműködés megértésében, a személyre szabott gyógyításban, a múlt feltárásában?</p> <p><i>Ismeretek:</i></p> <p>A genetikai kapcsoltság és oka (kromoszómák).</p> <p>A számtartó és a számfelező osztódás; a sejtciklus.</p> <p>A nukleinsavak alapfelépítése.</p> <p>A vírusok szaporodása, vírus okozta betegségek.</p> <p>Testi és ivari kromoszómák, az ivari kromoszómákhoz kötött öröklés jellemzői.</p> <p>A DNS megkettőződése, információáramlás a fehérjék szintézise során (gén > fehérje > jelleg).</p> <p>A mutációk típusai, gyakoriságuk, lehetséges hatásaik, mutagén tényezők (sugárzás, vegyületek). Mutagén hatások kerülésének, illetve mérséklésének módjai.</p> <p>Példa a génműködés szabályozottságára.</p> <p>A szabályozott működés zavara (daganatos betegségek).</p> <p>Az őssejtek lehetséges felhasználása. A környezeti tényezők génmódosító hatásai.</p> <p>Tartós károsodás (szövetelhalás) és regeneráció. Az öregedés lehetséges okai.</p> <p>A géntechnológia lehetőségei, kockázatai és néhány alkalmazása (genetikailag módosított élőlények, génterápia).</p>		<p><i>ismeretek:</i> Hiroshima, Bhopal, Csernobil – környezeti katasztrófák.</p> <p><i>Etika:</i> a tudományos eredmények alkalmazásaival kapcsolatos dilemmák.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Kapcsoltság, kromoszóma (testi, ivari), mitózis, meiózis, mutáció, differenciálódás, őssejt, transzgén, GMO.</p>	

Tematikai egység	3. Új kezdetek – Szaporodás, szexualitás		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Genetika: mitózis és meiózis, nemi kromoszómák. Élettan: hormonok hatásmechanizmusa, visszacsatolások.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vezéreltség, szabályozottság általános mechanizmusainak megértése a szaporodás és az öröklődés kapcsolatainak példáján. A felelős párkapcsolatok gyakorlását és a pályaválasztást segítő önismeret fejlesztése.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Mi magyarázza az ivaros úton létrejött utódok sokféleségét, az ivarsejtek és az ivarsejteket létrehozó egyedek különbségeit, a férfi és nő biológiailag eltérő jellemzőit?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Ivaros és ivartalan szaporodásformák az élővilágban. Klónozás. Kromoszomális, elődleges és másodlagos nemi jellegek. A férfi és női ivarsejtek, ivarszervek felépítése, működése, a nemi működések szabályozása. Fogamzásgátlás. Családtervezés és lehetőségei. A megtermékenyülés, a méhen belüli élet fő jellemzői. A magzati élet védelme. Születés. A születés utáni élet fő szakaszainak biológiai jellemzői.</p>	<p>Az ivartalan és az ivaros szaporodás összehasonlító jellemzése. Az ivarsejtek összevetése. A ciklikus működések megértése. A családtervezés lehetőségei kapcsán érvek és tények megbeszélése.</p> <p>Filmek, folyamatábrák, makettek értelmezése.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; magyar nyelv és irodalom; technika, életvitel és gyakorlat:</i> A nemi különbségeket kiemelő, illetve az azokat elfedő szokások, öltözetek. A szerelem és szexualitás, a család és születés, a gyermekkor és serdülés mint irodalmi téma.</p> <p><i>Etika:</i> az egyén szabadsága és felelőssége.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Klónozás, tüsző, sárgatest, tüszőserkentő és tüszőhormon (ösztrogén), sárgatestserkentő és sárgatest-hormon (progeszteron), hím nemi hormon (tesztoszteron), ovuláció, menstruáció, megtermékenyülés, beágyazódás, magzat, méhlepény.		

Tematikai egység	4. Az élet lehetőségei		Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Nyílt és zárt rendszer. A sejt felépítő és lebontó folyamatai. A genetikai információ működése és átadása. Életkritériumok. A globális anyagforgalom és energiaáramlás jellemzői.		

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A rendszerfogalom általánosítása, a vezéreltség, szabályozottság általános mechanizmusainak mélyebb megértése. A hierarchia és a hálózatoság következményeinek elemzése élő rendszerekben.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miért alkalmas a Földünk az élet kialakulásra? Lehet-e élet más bolygókon? Mennyire különleges, egyedülálló bolygó a Föld?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az élet kialakulásának, a Föld különleges helyzetének kérdése (ösléggör, szerves molekulák és önszerveződő struktúrák). A bioszféra élő és élettelen folyamatainak egysége</p>	<p>Rendszer-környezet kölcsönhatások elemzése. Az ellentétes nézetek, érvek összevetése. A földi légkörre vonatkozó adatok értelmezése. Miller kísérletének értelmezése.</p>	<p><i>Fizika:</i> rendezettség és rendezetlenség, a folyamatok iránya.</p> <p><i>Informatika:</i> információ</p> <p><i>Etika:</i> az ember helye, szerepe.</p> <p><i>Földrajz:</i> A Naprendszer felépítése. A Föld mágneses tere. A Hold szerepe. A lemeztectonikai mozgások feltétele.</p>	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Nyílt rendszer, rendezettség, önszaporító reakció, redukáló/oxidáló légkör.		

Tematikai egység	5. Kibontakozás – a biológiai evolúció	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Élőlények és élőlénycsoportok alkalmazkodása környezetükhöz. Az alkalmazkodások evolúciós értelmezése. A fejlődés jellemzői az egyéni életben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Módszerek, tudományos eredmények és ezek érvényességi körének elemzése. A tudománytörténeti folyamatok értelmezése a modellek, az elképzelések, az egymást váltó vagy egymást kiegészítő elméletek megszületéseként és háttérbe szorulásaként.</p> <p>A véletlen szerepének és a valószínűség fogalmának alkalmazása.</p> <p>Evolúciós, környezet- és természetvédelmi szempontok összekapcsolása.</p> <p>Természeti értékek és károk, környezeti károk felismerése, a cselekvési lehetőségek felmérése, a környezet iránti felelős magatartás erősítése.</p> <p>A fejlődéstörténeti rendszer vizsgálatát szolgáló módszerek értelmezése.</p>	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok

<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Hogyan alkalmazkodnak az élőlénycsoportok a változó körülményekhez? Hogyan befolyásolható ez a folyamat az ember által szándékosan (nemesítés) vagy akaratlanul (járványok kialakulása). Minek alapján következtethetünk a jelenből a múltra és mi jelezhető előre a jövőből? Mikor és hogyan befolyásolhatják kis változások (pl. egyéni döntések) a jövőt meghatározó folyamatokat?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Darwin és kortársainak érvei a fajok változása mellett. Az evolúció darwini leírása. A populációgenetikai modell (véletlen, öröklődő variációk gyakoriság-változása). A genetikai változatosságot növelő és csökkentő tényezők. A fosszíliak értelmezése: az egykori élőlények rekonstrukciója (korreláció), a lelet kora. Rezisztens kórokozók, gyomok megjelenése és terjedése. A bioszféra evolúciójának néhány feltételezett kulcslépése: eukarióta sejt, oxidáló légkör, soksejtűség, szárazföldre lépés, önreflexió (tudat). Fajok, csoportok kihalásának lehetséges okai. Vitatott kérdések (irányultság, önszerveződés, emberi evolúció).</p>	<p>Az evolúciós gondolat változásának értelmezése. Populációgenetikai folyamatok értelmezése. A korreláció-elv alkalmazása. A módszerek korlátainak, feltételeinek elemzése.</p> <p>Érvek és ellenérvek összevetése, az evolúció mechanizmusaira vonatkozó információforrások kritikus felhasználása.</p> <p>Palacknyak-hatás értelmezése</p>	<p><i>Fizika:</i> az Univerzum kialakulása.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> társadalomfejlődési elméletek; példák a technikai evolúcióra; a szelekció szerepe a növény- és állatnemesítésben; ásatások, restaurálás, kormeghatározás; járványok történelemformáló szerepe.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> népek és nyelvek rokonságának kérdése.</p> <p><i>Művészetek:</i> stílusok változásai.</p> <p><i>Etika:</i> az ember helye és szerepe.</p>
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Evolúció, kiválogatódás (szelekció), fosszília, korreláció, törzsfá.</p>	

<p>Tematikai egység</p>	<p>6. Az ember egyéni és társas viselkedése</p>	<p>Órakeret 8 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Tanulástípusok. Az állatok társas viselkedése (agresszió, ivadék gondozás).</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A pályaválasztást elősegítő önismeret, az önfogadás, a társak iránti együttérzés fejlesztése. A személyes felelősség, valamint a szülők, a család, a környezet fontosságának felismerése a függőségek megelőzésében.</p> <p>Az orvoshoz fordulás céljának, helyes időzítésének tudatosítása.</p> <p>Az emberfajta és kultúrák sajátosságainak és közös értékeinek fölismerése. A fogyatékkal élő emberek megismerése, állapotuk megértése.</p> <p>A gondolkodási folyamatokat meghatározó tényezők, az érzelmi és az értelmi fejlődés kapcsolatának megismerése.</p>	
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miben közösek az emberi és az állati csoportok, és miben különbözünk egymástól? Hogyan befolyásolják a közösség elvárásai egyéni életünket és egészségünket? Mi ébreszti fel és mi gátolja az emberi együttműködés és agresszió formáit?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az emberi csoportokra jellemző társas viszonyok: utánzás, empátia, tartós kötődés (párkapcsolat, család), csoportnormák és ezzel kapcsolatos érzelmek. A szabálykövetés és szabályteremtés példái. Az idegen csoportoktól való elkülönülés és az eltérő csoportok közötti együttműködés biológiai háttere. Az ember mint megismerő lény (utánzás, belátás, párbeszéd, gondolati sémák, előítéletek). Szociokulturális hatások (testkép, fogyatékkal élők, idős emberek, betegek). Az érzelmek biológiai funkciói, megküzdési stratégiák. A depresszió, a feloldatlan, tartós stressz lehetséges okai, káros közösségi hatásai (agresszió, apátia), testi hatásai,</p>	<p>Az állati és az emberi csoportokban uralkodó kapcsolatok különbségeinek megfogalmazása.</p> <p>Az agressziót és gondoskodást kiváltó tényezők különbségeinek megfogalmazása az állatok és az ember között.</p> <p>A tartós és kiegyensúlyozott párkapcsolatot fenntartó és fenyegető hatások értelmezése.</p> <p>Bizonyítás, meggyőzés, művészi hatás, manipuláció, reklám, előítélet felismerése és megkülönböztetése.</p> <p>Az alternatív gyógyászat lehetőségeinek és kockázatainak értelmezése.</p> <p>A kémiai és a viselkedési függőségek közös jellegzetességeinek felismerése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kommunikáció, metakommunikáció; érvelés; példák alá-fölérendeltségen alapuló és szabad választáson nyugvó emberi kapcsolatokra; az agresszió és a segítőkészség, befogadás és kirekesztés irodalmi feldolgozása; az egészség és betegség mint metafora; az alkoholizmus, a játékszenvedély, a személytől való függés példái; szerelem és csalódás témái.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> az agresszor fogalmának történeti megközelítése; történeti perek, előítéletek, propaganda-hadjáratok példái.</p>

a megelőzés és a feloldás lehetséges módjai.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kötődés, empátia, agresszió, csoportnorma, verbális/nem verbális kommunikáció, stressz, megküzdés, függőség.	

Tematikai egység	7. Gazdálkodás és fenntarthatóság		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Életközösségek, populációs kölcsönhatások, talajképződés. Genetikai sokféleség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összetett technológiai, társadalmi és ökológiai rendszerek elemzése. Lokális és globális szintű gondolkodásmód fejlesztése. Evolúciós magyarázat keresése biológiai és ezzel összefüggő fizikai, földrajzi, történelmi tényekre; az ember szerepének kritikus vizsgálata. A környezeti kár, az ipari és természeti-időjárás katasztrófák okainak elemzése, elkerülésük lehetőségei. Egészség- és környezettudatos magatartás kialakítása a hétköznapi élet minden területén, bekapcsolódás környezetvédelmi tevékenységekbe. Az ismeretek alkalmazása a fenntarthatóság és autonómia érdekében a háztartásokban és kisközösségekben.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Hogyan határozzák meg a természeti feltételek az emberi léte? Milyen mértékig és mennyire tartósan befolyásolhatjuk e feltételeket? Milyen gazdálkodási, gondolkodási és életmódbeli formák lehetnek fennmaradásunk feltételei?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az ember hatása a földi élővilágra a történelem során. Önpusztító civilizációk és a természeti környezettel összhangban maradó gazdálkodási formák. A természeti környezet terhelése: fajok kiirtása, az élőhelyek beszűkítése és részekre szabdalása, szennyezőanyag-kibocsátás, fajok behurcolása,</p>	<p>A fenntartható gazdálkodás biológiai feltételeinek megfogalmazása.</p> <p>A természetvédelem genetikai hátterének értelmezése.</p> <p>Az ökológiai lábnyom csökkentése lehetőségeinek megfogalmazása az iskolai, illetve lakókörnyezetben. Autonómia és együttműködés lehetőségeinek elemzése.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi ökológia; civilizációs korszakváltások okai; példák nemzetközi egyezményekre; globalizációs tendenciák és függetlenségi törekvések hátterei.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ember és természet viszonyának megfogalmazásai.</p> <p><i>Etika:</i> környezeti etika.</p>	

<p>megtelepítése, talajerózió. Fajok, területek és a biológiai sokféleség védelme. A természetvédelem lehetőségei. A környezeti kár fogalma, csökkentésének lehetőségei. Ökológiai lábnyom. Az ökológiai krízis társadalmi-szemléleti hátterének fő tényezői (fogyasztás, városiasodás, fosszilis energia felhasználása, globalizáció).</p>		
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Fenntarthatóság, biológiai sokféleség, ökológiai lábnyom, kibocsátás (emisszió), határérték, környezeti terhelés.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló gyakorlatot szerez a biológia különböző szerveződési szintjein – sejt, szerv, szervrendszer, egyed és egyed feletti szintek – a felépítés és működés kapcsolatainak meglátására és elemzésére. A működés törvényszerűségeit képes lesz valamilyen sokaság alkotóinak közös viselkedésében keresni, legyenek azok gének, egyedek vagy fajok, s ezt a funkciót e működések magasabb szerveződési szintben betöltött szerepeként értelmezni.</p> <p>Szemléletében megjelenik a folyamatok egyszerűségét, megismételhetetlenségét jelentő történetiség is, a modern biológiát e két látásmód összekapcsolására tett kísérletként látja, melynek sikere vagy kudarca közvetlenül hat boldogulásunkra.</p> <p>Felismeri, hogy a funkciók keresése az egyén életében és a társadalmi kapcsolatokban is az értelem keresését és újranelismerését jelenti, mert a véletlenek sokaságát ez kapcsolja harmonikus egésszé a kibontakozás történeti folyamatában. Ez a tudás olyan világnézet alapja lehet, amely megtartja a tudomány leíró módszereit és magyarázó erejét, de megtalálja az így leírt folyamatok és formák szerepét is a természet egészében.</p>
--	--

2. melléklet a 23/2016. (VIII. 30.) EMMI rendelethez

A Rendelet 5. melléklete a BIOLÓGIA-EGÉSZSÉGTAN B változat tantárgy kerettantervének a 11–12. évfolyam alcímét követően a következő szöveggel egészül ki:

**„BIOLÓGIA-EGÉSZSÉGTAN
C változat**

BEVEZETÉS

A tematikai egységek beosztása:

7. évfolyam (heti 2 óra)

Tematikai egység címe	Ajánlott óraszám
Csapadékhöz igazodó élet a forró éghajlati övezetben	10
Az élővilág alkalmazkodása a négy évszakhhoz	12
Az élővilág alkalmazkodása a hideghez	5
Az élővilág alkalmazkodása a világtenger övezeteihez	5
A fenntartható fejlődés	8
Részekből egész	8
Szépség, erő, egészség	8
A fogamzástól az elmúlásig	8
Összesen	64

8. évfolyam (heti 1 óra)

Tematikai egység címe	Ajánlott óraszám
Élet a mikroszkóp alatt – Mikrobiológia	7
A Föld benépesítői: a növények és gombák	12
A Föld benépesítői: az állatok	15
Összesen	34

9. évfolyam (heti 1 óra)

Tematikai egység címe	Ajánlott óraszám
Kapcsolatok az élő és élettelen között	14
Másfélmillió lépés Magyarországon	8
Az állatok viselkedése	12
Összesen	34

10. évfolyam (heti 2 óra)

Tematikai egység címe	Ajánlott óraszám
Sejtjeinkben élünk – A sejt felépítése és működése	8
Ételek és életek – A táplálkozás	5
Jó a levegő? – A légzés	4
Szívből szívbe – nedvkeringés, belső környezet	7
Erő és ügyesség – mozgás és testalkat	8
Elválaszt és összeköt – A bőr	3
Védelmi vonalaink – Az immunrendszer	5
A vérünkben van? – A hormonális szabályozás	8

Harcolj vagy fuss! – Az idegrendszer	12
Összesen	60

11. évfolyam (heti 2 óra)

Tematikai egység címe	Ajánlott óraszám
Új kezdetek – Szaporodás, szexualitás	8
Nemzedékről nemzedékre – Az öröklődés törvényei	10
Megfejthető üzenetek – Molekuláris genetika	12
Az élet lehetőségei	4
Kibontakozás – a biológiai evolúció	10
Az ember egyéni és társas viselkedése	8
Gazdálkodás és fenntarthatóság	8
Összesen	60

Az A változatú kerettantervre írt tankönyvek használhatók (8. és 9. évfolyamon a Biológia 10., 10. évfolyamon a Biológia 11, 11. évfolyamon pedig a Biológia 12.).

7–8. évfolyam

A biológia tantárgy tartalma a természettudományos műveltség sajátos és egyben szerves része. Különös jelentőségét az adja, hogy az élő természettel foglalkozik, amelynek része a társadalomban élő, tanuló ember is. Az e kerettantervben szereplő biológia tantárgy témakörei, és azok feldolgozási módjai a Nat azon törekvéseire építenek, amely szerint a természettudományokban való alapvető jártasság nemcsak az orvosok, mezőgazdászok, környezetvédők, biológusok és a szaktudósok, hanem minden ember számára fontos. A biológia tanulása által a diákok nemcsak az élő természet szépségét és változatosságát, de saját szervezetük működését is megismerik, miközben egyre jobban megértik a természeti törvényszerűségeket, a jelenségek háttérben zajló folyamatokat és a közöttük lévő összefüggéseket.

Az általános iskolai biológia az alsó tagozatos környezetismeret, illetve az 5–6. évfolyamon tanult természetismeret tantárgy folytatása, de azoktól eltérően már csak az élők világával foglalkozik. A tantárgy tanulásának fontos feladata a természetről és az emberről, a kettő kapcsolatáról való szemlélet formálása, a diákok egészséges életmódjának és környezettudatos magatartásának alakítása.

Annak érdekében, hogy diákok nyitottak legyenek a világra, tudjanak tapasztalati tényekből következtetéseket levonni, felismerjék a problémákat, keressék azok okait, és életkoruknak megfelelő válaszokat fogalmazzanak meg a felvetődött kérdésekre, a biológia tanulása során a mindennapi életben tapasztalható jelenségekből, problémákból kiindulva kell eljutni a megoldáshoz szükséges ismeretekhez, és azok alkalmazásához.

A tartalmak egy része lehetőséget ad a társadalom és a gazdaság aktuális problémáinak felismerésére és értelmezésére, az aktív és felelős állampolgári magatartás gyakorlására.

A célok megvalósításához elengedhetetlen, hogy a tanulók aktívan részt vegyenek az ismeretszerzés folyamatában. Ehhez megfelelő motiváció, tanulási környezet és az (inter)aktív tanulási formákat támogató tanulásszervezés szükséges, amelynek során folyamatosan fejlődik a természettudományos gondolkodáshoz nélkülözhetetlen megfigyelőképesség, a könyvtári és más információforrások használata, az információk rögzítésének és felidézésének képessége. Ennek során alakul a diákok egyéni tanulási stílusa és együttműködési képessége, megtanulnak másokkal együttműködni és csoportban tanulni.

A 7–8. évfolyamon a diákoknak az élővilág és az élőlények iránti szeretetére és kíváncsiságára építve – a fiatalabb korra jellemző – közvetlen megfigyelésen és tapasztalatszerzésen alapuló, többnyire leíró jellegű tudásépítés mellett egyre erőteljesebben jelenik meg az absztrakt gondolkodás fejlesztése. A természet szépségére, az élővilág „érdekes dolgaira” történő rácsodálkozás a kíváncsiság kielégítése és fenntartása mellett azokat a pozitív érzelmeket mozgósítja, melyek motiváló hatása a tanulás fáradtságosabb szakaszain is átsegíti a tanulót.

A tanítás-tanulás folyamatát a fejlesztő értékelés segíti, amely támogatja a tanulónak a tanulás folyamatában való aktív részvételét, segíti a reális önismeret alakulását és az önálló tanulási stratégiák kiépítését.

A tananyag a természet leíró megismeréséből kiindulva fokozatosan halad a jelenségek hátterében lévő általános természeti törvények felismerése, a természetben lévő kölcsönhatások megismerése és megértése felé. A Föld nagy tájai zonális életközösségeinek megismerése során, a biotopok jellegzetes élőlényei megismerése által világossá válnak a fajok elképesztő sokfélesége mögött rejlő alapvető törvényszerűségek: a testfelépítésnek és a működésnek, illetve az állati viselkedésnek a környezeti feltételekhez való alkalmazkodása. Példák sorozatán keresztül derül fény az életközösségek felépülésének törvényszerűségeire, és a fajok közötti kapcsolatok különböző típusainak megismerésére. Sor kerül a fajok sokféleségében való rendszerezés szükségszerűségének belátására és a tudományos rendszerezés alapjainak a megismerésére.

A növény- és állatrendszertan tanulmányozása során fejlődik a tanulók rendszergondolkodása, amely a saját tanulási stratégia kialakítását is támogatja. Az élővilág sokféleségének és szépségének meglátása, az e sokféleségben való eligazodás képessége segíti a természet, és annak evolúciós szempontból különös értéket jelentő sokféleségének megőrzése iránti felelősségérzet alakulását. A nagy élőlénycsoportok egészségügyi és gazdasági jelentőségének, az ökológiai rendszerek megővésének és fenntartásuk gyakorlati teendőinek megismerése nemcsak a természettudományos kompetenciát, hanem a környezettudatos gondolkodáson alapuló felelős állampolgári magatartás alakulását is fejleszti.

Az egyedekből álló szerveződés, valamint az egyedek jellemzésének és működési sajátosságainak a megismerését az egyed alatti szerveződési szintek megismerése követi: a struktúra és a funkció közötti kapcsolat megvalósulása a sejtekben és a szövetekben, a növényi és az emberi szervekben, szervrendszerekben.

A környezettudatosság és a fenntarthatóság tantárgyakon átívelő nevelési feladat, amely karakteresen kötődik a természettudományos tárgyakhoz és azok közt a biológiához. Megvalósítása leginkább az életközösségekkel és az emberrel foglalkozó tematikus egységeknél hangsúlyos.

A tudományos megismerés során nemcsak a „mi van a természetben?”, hanem „miért éppen úgy van?” kérdésre is szükséges keresni a választ. Több témakör tartalma ad lehetőséget arra, hogy a tanulók tervezett megfigyeléseket, kísérleteket, méréseket végezzenek, és tapasztalataikról feljegyzéseket készítsenek. A balesetmentes kísérletezés fegyelemre szoktat, miközben fejleszti a megfigyelés és az elemzés képességét. Az önálló tanulás megvalósítását segítik a gyűjtőmunkára épülő, prezentációval is kísért kiselőadások és projektek, melyek információhordozók alkalmazására és természettudományi témájú ismeretterjesztő források keresésére, követésére, értelmezésére épülnek. A tudomány gyakorlati alkalmazásának felelősségét az egészség, a természeti erőforrások és a környezeti rendszerek állapotának kontextusában helyezzük el.

Az ember megismerése és egészsége fejlesztési feladataihoz kapcsolódó tartalmaknak és tevékenységeknek meghatározó szerepük van a kamaszok reális önismeretének alakításában. Nevelési feladataink súlypontjai a testi-lelki egészségre, a családi életre

nevelésre, az önismeret és a társas kultúra fejlesztésére és a fenntarthatóságra koncentrálnak. Szándékainknak azonban van erkölcsi–állampolgári vetülete is, azaz az önmaga cselekedeteiért és azok következményeiért viselt felelősség tudatával rendelkező személyiség alakítása.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az élőlények változatossága I. Csapadékhoz igazodó élet a forró éghajlati övezetben		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az éghajlat elemei, talaj (humusz), éghajlati övezetek, a környezeti tényezők hatása az élőlényekre, táplálkozási lánc, a víz körforgása a természetben.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A rendszerszemlélet fejlesztése az élővilág és a környezet kapcsolatának, az életközösségek szerkezetének, időbeni változásának elemzése során. Az életközösségek belső kapcsolatainak megértése az élőlények közötti kölcsönhatások típusain keresztül. Az életközösségek veszélyeztetettségének felismerése, a lokális környezetszennyezés globális következményeinek feltárása.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Hogyan határozzák meg az élettelen környezeti tényezők az élőket, az élők az élőket, az élettelen az élőket, az élettelen az élettelen? Miért elképzelhetetlen az élet a Földön víz nélkül? Szobanövényeink egy része trópusi eredetű. Milyen ápolási igényben nyilvánul ez meg (pl. orchideák, broméliák, kaktuszok, filodendron)? Milyen következményekkel jár az erdők kiirtása? <i>Ismeretek:</i> A környezeti tényezők (fény, hőmérséklet, levegő, víz, talaj) hatása a növényzet kialakulására. A víz szerepe a földi élet szempontjából (testalkotó, élettér, oldószer). Példák az élőlényeknek a magas hőmérsékletre való alkalmazkodására. Az életközösségek vízszintes és függőleges rendeződése mint a környezeti feltételek optimális</p>	<p>Példák a növények környezethez való alkalmazkodására (szárazságtűrő, fénykedvelő, árnyéktűrő). Példák a víz fontosságára. A magas hőmérséklet mellett a csapadék mennyiségéhez, illetve eloszlásához való alkalmazkodási stratégiák (testfelépítés, életmód, élőhely és viselkedés) bemutatása néhány jellegzetes forró éghajlati növény és állat példáján keresztül. Az élővilággal kapcsolatos térbeli és időbeli mintázatok magyarázata a forró éghajlati övezet biójában. A kedvezőtlen környezet és a túlélési stratégiákban megnyilvánuló alkalmazkodás felismerése. Táplálkozási lánc összeállítása a forró éghajlati övezet biójának jellegzetes élőlényeiből. A trópusokról származó gyümölcsökkel és fűszerekkel kapcsolatos fogyasztási szokások elemzése. Projektmunka lehetősége: a forró</p>	<p><i>Földrajz:</i> A Föld gömb alakja és a földrajzi övezetesség, a forró éghajlati öv. Tájékozódás térképen.</p> <p><i>Matematika:</i> modellezés; összefüggések megjelenítése.</p> <p><i>Kémia:</i> a víz szerkezete és jellegzetes tulajdonságai.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A tengeren túli kereskedelem jelentősége (Kolumbusz Kristóf)</p>	

<p>kihasználásának eredménye. A forró éghajlati övezet jellegzetes biomjainak jellemzése (területi elhelyezkedés, kialakulásuk okai, főbb növény- és állattani jellemzői). Fajok közötti jellegzetes kölcsönhatások (együttélés, versengés, élősködés, táplálkozási kapcsolat) a trópusi éghajlati övezet életközösségeiben. Az élőhelyek pusztulásának, azon belül az elsivatagosodásnak az okai és következményei.</p>	<p>éghajlati övezetben megvalósuló emberi tevékenység (az ültetvényes gazdálkodás, a fakitermelés, a vándorló-égető földművelés, a vándorló állattenyésztés, túllegeltetés, a túlzott vadászat, a gyors népességgyarapodás) hatása a természeti folyamatokra; cselekvési lehetőségek felmérése. Az elsivatagosodás megakadályozásának lehetőségei.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Környezeti tényező, életfeltétel, tűrőképesség, környezethez való alkalmazkodás; szintezettség, mintázat, trópusi esőerdő, erdős és füves szavanna, trópusi sivatag, elsivatagosodás; versengés, együttélés, élősködés</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Az élőlények változatossága II. Az élővilág alkalmazkodása a négy évszakhoz		Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A környezeti tényezők hatása az élőlényekre, az éghajlat elemei és módosító hatásai, éghajlati övezetek, táplálkozási lánc.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Életközösségek felépítésének és belső kapcsolatrendszerének megismerése megfigyelések és más információforrások alapján. Az élőlények alkalmazkodásának bizonyítása a testfelépítés, életmód, élőhely és viselkedés kapcsolatának elemzésével.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Hogyan változik a rét vagy a park füve a nyári szárazságban, illetve eső után?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A természetes növénytakaró változása az Egyenlítőtől való távolság függvényében. A mérsékelt övezet környezeti jellemzői. A mérsékelt éghajlati övezet biomjainak (keménylombú erdők, mérsékelt övi lombhullató erdőségek, füves puszták, tajga)</p>	<p>A környezeti tényezők és az élővilág kapcsolatának bemutatása a mérsékelt övi biotopok néhány jellegzetes élőlényének példáján. A környezeti tényezők élővilágra gyakorolt hatásának értelmezése a mérsékelt övezeti (mediterrán, kontinentális, tajga) erdőtürelvények összehasonlításával. A megismert állatok és növények jellemzése (testfelépítés, életmód, szaporodás) csoportosítása különböző szempontok szerint. Példák az állatok közötti kölcsönhatásokra a jellegzetes</p>	<p><i>Földrajz:</i> Mérsékelt övezet, mediterrán éghajlat, óceáni éghajlat, kontinentális éghajlat, tajgaéghajlat, függőleges földrajzi övezetesség. Időjárási jelenségek, a földfelszín és az időjárás kapcsolata, légköri és tengeri áramlatok (Golf-áramlat, szélrendszerek). Csapadékfajták.</p>	

<p>jellemzése (földrajzi helye, legjellemzőbb előfordulása, környezeti feltételei, térbeli szerkezete, jellegzetes növény- és állatfajai).</p> <p>Az élőlények közötti kölcsönhatások néhány jellegzetes hazai társulásban (erdő, rét, víz-vízpart). Az ember természetátalakító munkájaként létrejött néhány tipikus mesterséges (mezőgazdasági terület, ipari terület, település) életközösség a Kárpát-medencében.</p> <p>A környezetszennyezés jellemző esetei és következményei (levegő, víz, talajszennyezés). Invazív és allergén növények (parlagfű).</p>	<p>hazai életközösségekben. A lakóhely közelében jellegzetes természetes és mesterséges életközösségek összehasonlítása. Az ember és a természet sokféle kapcsolatának elemzése csoportmunkában:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A természetes élőhelyek pusztulásának okai (pl. savas eső, fakitermelés, az emlősállatok túlzott vadászata, felszántás, legeltetés, turizmus) és veszélyei; a fenntartás lehetőségei. – Aktuális környezetszennyezési probléma vizsgálata. – Az invazív növények és állatok betelepítésének következményei. – Gyógynövények felhasználásának, az allergén növények ellen való védekezés formáinak ismerete és jelentőségének felismerése <p>A lakókörnyezet közelében lévő életközösség megfigyelése: a levegő-, a víz- és a talajszennyezés forrásainak, a szennyező anyagok típusainak és konkrét példáinak megismerése, vizsgálata.</p> <p>Lehetséges projektmunka: helyi környezeti probléma felismerése, a védelemre vonatkozó javaslat kidolgozása.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> formakarakterek, formaarányok.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata. Petőfi: Az Alföld.</p> <p><i>Matematika:</i> Algoritmus követése, értelmezése, készítése. Változó helyzetek megfigyelése; a változás kiemelése (analízis). Adatok gyűjtése, rendezése, ábrázolása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Keménylombú erdő, mérsékelt övi lombhullató erdő, füves pusztta, tajga, nyitvatermő, zárvatermő</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Az élőlények változatossága III. Az élővilág alkalmazkodása a hideghez</p>		<p>Órakeret 5 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Éghajlati övezetek, környezeti tényezők, életfeltételek, a fajok közötti kölcsönhatások típusai</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az élővilág sokféleségének, mint értéknek felismerése. A szárazföldi életközösségek anyag- és energiaáramlása és az egyensúlyi állapot közötti összefüggés megértése.</p>		

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miben hasonlít a sivatagi, illetve a hideg égővi állatok túlélési stratégiája? Milyen veszélyekkel jár a globális fölmelegedés a sarkvidékek és az egész Föld élővilágára?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A hideg éghajlati övezet biómjainak (tundra, sarkvidék) jellemzése az extrém környezeti feltételekhez való alkalmazkodás szempontjából. A magashegységek környezeti viszonyai, élővilága (függőleges övezetesség) A hőmérséklet, a csapadék és a fény szerepe a szárazföldi életközösségek övezetességének kialakításában. A szárazföldi életközösségek anyag- és energiaforgalma.</p>	<p>Az extrém környezeti feltételekhez (magas és alacsony hőmérséklet, szárazság) való alkalmazkodás eredményeként kialakuló testfelépítés és életmód összehasonlítása a hideg és a trópusi övben élő élőlények példán. A megismert élőlények csoportosítása különböző szempontok szerint. Táplálkozási lánc, hálózat összeállítása a hideg övezet élőlényeiből. Az életközösségek, a bioszféra stabil állapotait megzavaró hatások és a lehetséges következmények azonosítása. Az ismeretszerzés eredményeinek bemutatása, mások eredményeinek értelmezése, egyéni vélemények megfogalmazása.</p>	<p><i>Földrajz:</i> hideg övezet, sarkköri öv, sarkvidéki öv.</p> <p><i>Matematika:</i> táblázatok, rajzos modellek, diagramok, grafikonok leolvasása, megértése.</p> <p><i>Fizika:</i> Az energia-megmaradás elvének alkalmazása. Az energiatermelés módjai, kockázatai. A Nap energiatermelése. Időjárási jelenségek, a földfelszín és az időjárás kapcsolata.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, egyértelműen megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Termelő, fogyasztó, lebontó, tundra	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Az élőlények változatossága IV. Az élővilág alkalmazkodása a világtenger övezeteihez	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Éghajlati övezetek, vizek-vízpartok élővilága; környezeti tényezők, életfeltételek, a fajok közötti kölcsönhatások típusai	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az élővilág sokféleségének mint értéknek felismerése. A világtengerek környezeti feltételei és élővilága közötti kapcsolat megértése. A környezet és az élőlények testfelépítése közötti összefüggések felismerése.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miben mások a szárazföldi és a vízi élőhelyek környezeti feltételei? <i>Ismeretek:</i> A tenger mint élőhely: környezeti feltételei, tagolódása. A világtengerek jellegzetes élőlényei mint a vízi környezeti feltételekhez való alkalmazkodás példái. Az életközösségek belső kapcsolatai, az élőlények közötti kölcsönhatások konkrét típusai. Az életközösségek pusztulásának okai: a túlzott halászat, a bálnavadászat, a szennyvíz, a kőolaj, a turizmus következményei.</p>	<p>Önálló kutatómunka: a világtengerek szennyezésével kapcsolatos problémák. A megismert élőlények csoportosítása különböző szempontok szerint. Táplálkozási lánc és hálózat összeállítása a tengeri élőlényekből. Példák a fajok közötti kölcsönhatásokra a tengeri életközösségekben. A tengeri életközösségek stabil állapotait megzavaró hatások és a lehetséges következmények azonosítása.</p>	<p><i>Földrajz:</i> tengerek, óceánok</p> <p><i>Matematika:</i> táblázatok, rajzos modellek, diagramok, grafikonok leolvasása, megértése.</p> <p><i>Fizika:</i> Az energia-megmaradás elvének alkalmazása. Az energiatermelés módjai, kockázatai. Természeti katasztrófák. Viharok, földrengések, szökőhullámok.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, egyértelműen megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Plankton, egysejtű, moszatok, szivacsok, csalánozók, rákok, fejlábúak, cetek, fókák	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az élőlények változatossága V. A fenntartható fejlődés	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Életközösségek anyag- és energiaforgalma, az élőlények közötti kölcsönhatások.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az élővilág sokféleségének mint értéknek felismerése. Az emberi szükségletek kielégítésének környezeti következményei, veszélyei feltárása során a globális problémákról való gondolkodás összekapcsolása a lokális, környezettudatos cselekvéssel.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> A Föld globális problémái: túlnépesedés – a világ élelmezése, fogyasztási szokások –, anyag- és energiaválság, környezetszennyezés (levegő, víz, talaj), a környezet leromlása. Konkrét példák a biológiának és az orvostudománynak a mezőgazdaságra, az élelmiszeriparra, a népesedésre gyakorolt hatására. A fenntarthatóság fogalma, az egyéni és közösségi cselekvés lehetőségei a fenntarthatóság érdekében.</p>	<p>Önálló kutatómunka: a környezet (víz, talaj, levegő) szennyezésével kapcsolatos problémák. A hulladékválság. Kutatómunka: nemzetközi törekvések a környezetszennyezés megakadályozására, illetve a környezeti terhelés csökkentésére. Az ember természeti folyamatokban játszott szerepének kritikus vizsgálata példák alapján. Az életközösségek stabil állapotait megzavaró hatások és a lehetséges következmények azonosítása. A környezeti kár, az ipari és természeti, időjárási katasztrófák okainak elemzése, elkerülésük lehetőségeinek bemutatása. Az ismeretszerzés eredményeinek bemutatása, mások eredményeinek értelmezése, egyéni vélemények megfogalmazása.</p>	<p><i>Matematika:</i> táblázatok, rajzos modellek, diagramok, grafikonok leolvasása, megértése. <i>Fizika:</i> Az energia-megmaradás elvének alkalmazása. Az energiatermelés módjai, kockázatai. Természeti katasztrófák. Viharok, földrengések, szökőhullámok. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, egyértelműen megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fenntarthatóság, túlnépesedés, globális felmelegedés, savas esők	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Részekből egész	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A növények és az állatok testfelépítése; táplálkozási lánc; szaporodási típusok a növény- és az állatvilágban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A rendszerszemlélet fejlesztése rendszer és környezete kapcsolatának elemzésén keresztül. A rész és egész viszonyának felismerése az élő egységes egész és a benne összehangoltan működő szerveződési szintek összefüggésében. A növényi és az állati sejt hasonlóságainak megállapításával a természet egységére vonatkozó elképzelések formálása. Az ember természetben elfoglalt helye a természetben megjelenő méretek és nagyságrendek érzékeltetésével. A sejtszintű és a szervezetszintű életfolyamatok összekapcsolása a</p>	

növényi sejt és növényi szervek működésének példáján.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Hogyan tudunk különbséget tenni élő és élettelen, növény és állat között? Minek a megfigyelésére használunk távcsövet, tükröt, nagyítót, mikroszkópot? Mi a magyarázata annak, hogy a táplálkozási láncok általában zöld növényen kezdődnek?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az élő szervezet mint nyitott rendszer. A rendszer és a környezet fogalma, kapcsolata, biológiai értelmezése. A biológiai szerveződés egyeden belüli szintjei, a szintek közötti kapcsolatok. Testszerveződés a növény- és állatvilágban (sejt, szövet, szerv, szervezet). A növényi és az állati sejt fénymikroszkópos szerkezete, a fő sejtalkotók (sejthártya, sejtplazma, sejtmag) szerepe a sejt életfolyamataiban. A hajtásos növények testfelépítése és anyagcseréje. Az állati szervezetek testfelépítése és anyagcseréje az emlősállatok példáján A szaporodás mint a faj fennmaradását biztosító életjelenség. Fő típusai.</p>	<p>Az élővilág méretskálája: a szerveződési szintek nagyságrendjének összehasonlítása. A rendszer és a környezet fogalmának értelmezése az egyed, és az egyed alatti szerveződési szinteken. A rendszerek egymásba ágyazottságának értelmezése az egyeden belüli biológiai szerveződési szintek példáján. Növényi és állati sejt megfigyelése, összehasonlításuk. A felépítés és a működés összefüggései a növényi és az állati sejt példáján. Kutatómunka a mikroszkópok felfedezésével és működésével kapcsolatban. Növényi és állati sejtek megfigyelése fénymikroszkópban. Néhány jellegzetes növényi és állati szövettípus vizsgálata; a struktúra és a funkció közötti kapcsolat jellemzése a megfigyelt szerkezet alapján. A struktúra-funkció kapcsolatának elemzése zöld levél szöveti szerkezetének vizsgálata alapján. Az ivaros és ivartalan szaporodási módok összehasonlítása konkrét példák alapján. Néhány jellegzetes állati és növényi szövet megfigyelése fénymikroszkópban. Vázlatrajz készítése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; a szövegben megfogalmazott feltételeket teljesítő példák azonosítása.</p> <p><i>Matematika:</i> Fogalmak egymáshoz való viszonya: alá- és fölérendeltségi viszony; mellérendeltség értelmezése. Tárgyak, jelenségek, összességek összehasonlítása mennyiségi tulajdonságaik (méret) szerint; becslés, nagyságrendek.</p> <p><i>Fizika:</i> lencsék, tükrök, mikroszkóp.</p> <p><i>Kémia:</i> a víz szerkezete és tulajdonságai, oldatok, szerves anyagok.</p> <p><i>Informatika:</i> adatgyűjtés az internetről.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szövet, osztódó-, bőr-, szállító- és alapszövetek. Hám-, kötő- és támasztó-, izomszövetek	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Szépség, erő, egészség	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A kültakaró és a mozgás szerveinek legfontosabb jellemzői; a hám-, a kötő- és támasztó-, valamint az izomszövetek szerkezete.	
A tematikai egység	Az egészséges életvitel szokásrendszerének kialakítása érdekében a	

nevelési-fejlesztési céljai	<p>rendszeres testmozgás és a bőrápolás iránti igény felkeltése.</p> <p>Az egészséget veszélyeztető tényezők azonosítása, az ismeretek és tapasztalatok felhasználása a veszély időbeni érzékelése és elhárítása érdekében.</p> <p>A fogyatékkal élő emberekkel tanúsított elfogadó, segítő, megértő magatartás erősítése.</p> <p>A reális énkép és az önismeret fejlesztése.</p>	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i></p> <p>Mikor és miért izzadunk? Házi kozmetikumok használata, illetve hogyan válasszunk kozmetikai szereket? Milyen kapcsolat van az ember mozgása és fizikai munkavégzése között?</p> <p><i>Ismeretek:</i></p> <p>A bőr felépítése és funkciói. A bőr kamaszkori változásainak okai, következményei. A bőr- és szépségápolás. A bőr védelme; bőrsérülések és ellátásuk. Bőrbetegségek (bőrallergia, fejtetvesség, rühátka, gombásodás). A mozgásszervrendszer aktív és passzív szervei. Az ember mozgásának fizikai jellemzése (erő, munkavégzés). A csontok kapcsolódása. Az ízület szerkezete. Mozgássérülések (ficam, rándulás, törés) ellátása, mozgásszervi betegségek (csípőficam, gerincferdülés, lúdtalp) és megelőzésük. A mozgás, az életmód és az energiaszükséglet összefüggései.</p>	<p>A kétoldali szimmetria felismerése, példák szimmetrikusan és aszimmetrikusan elhelyezkedő szervekre.</p> <p>A bőr szöveti szerkezetének és működésének összefüggése. Példák a szerkezeti változás – működésváltozás összefüggésére. A pattanás, a zsíros és a száraz bőr, a töredezett haj és köröm összefüggése a bőr működésével. Öngyógyítás és az orvosi ellátás szükségességének felismerése. Elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén. Környezetkímélő tisztálkodási és tisztítószerek megismerése, kipróbálása. Az emberi csontváz fő részei, a legfontosabb csontok felismerése. Példák gyűjtése a jellegzetes csontkapcsolatokra. Elsősegélynyújtás gyakorlása mozgássérülések esetén. A mozgássérült és mozgáskorlátozott emberek segítése. Sportoló és nem sportoló osztálytársak napi- és hetirendjének összehasonlítása, elemzése a mozgás (edzés), pihenés, tanulás egyensúlya, valamint a test napi energiaigénye szempontjából. Önálló gyűjtőmunka: sportolók, edzők, gyógytornászok, ortopéd orvosok stb. élményei, tapasztalatai a mozgás és a testi-</p>	<p><i>Informatika:</i> adatgyűjtés az internetről.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony felismerése.</p> <p><i>Matematika:</i> Modellezés; összefüggések megjelenítése. Szimmetria, tükrözés.</p> <p><i>Kémia:</i> az oldatok kémhatása.</p> <p><i>Fizika:</i> erő, forgatónyomaték; mechanikai egyensúly.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> a bemelegítés szerepe a balesetek megelőzésében.</p>

	lelki egészség kapcsolatáról.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kültakaró, mozgás-szervrendszer	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	8. A fogamzástól az elmúlásig		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Szaporodási típusok a növény-és állatvilágban, a nemi érés jelei.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Felkészítés a felelősségteljes párkapcsolatra alapozott örömteli nemi életre és a tudatos családtervezésre.</p> <p>Az életszakaszok főbb testi, lelki és magatartásbeli jellemzőinek megismerésével azoknak a viselkedési formáknak az erősítése, melyek biztosítják a korosztályok közötti harmonikus együttélést.</p> <p>Az önismeret fejlesztésével hozzájárulás önmaguk kibontakoztatásához, mások megértéséhez, elfogadásához, a boldogságra való képesség kialakításához.</p>		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i></p> <p>Mi a szexualitás szerepe az ember életében?</p> <p>Mely környezeti és életmódbeli hatások okozhatnak meddőséget?</p> <p><i>Ismeretek:</i></p> <p>A férfi és a nő szaporodási szervrendszerének felépítése és működése.</p> <p>Elsődleges és másodlagos nemi jellegek.</p> <p>A nemi hormonok és a pubertás.</p> <p>Az ivarsejtek termelődése, felépítése és biológiai funkciója.</p> <p>A menstruációs ciklus.</p> <p>Az önkielégítés.</p> <p>A fogamzásgátlás módjai, következményei.</p> <p>Az abortusz egészségi, erkölcsi és társadalmi kérdései.</p> <p>A nemi úton terjedő betegségek kórokozói, tünetei, következményei és megelőzésük.</p> <p>A fogamzás feltételei, a méhen belüli élet mennyiségi és minőségi változásai, a szülés/születés főbb mozzanatai.</p> <p>A méhen kívüli élet főbb szakaszainak időtartama, az</p>	<p>Másodlagos nemi jellegek gyűjtése, magyarázat keresése a különbségek okaira.</p> <p>Biológiai nem és nemi identitás megkülönböztetése.</p> <p>A petesejt és a hím ivarsejt termelődésének összehasonlítása.</p> <p>A nemek pszichológiai jellemzőinek értelmezése.</p> <p>A biológiai és társadalmi érettség különbözőségeinek megértése.</p> <p>Érvelés a tudatos családtervezés, az egymás iránti felelősségvállalásra épülő örömteli szexuális élet mellett.</p> <p>Hiedelmek, téves ismeretek tisztázására alapozva a nemi úton terjedő betegségek, valamint a nem kívánt terhesség megelőzése a megelőzés lehetséges módjainak tudatosítása.</p> <p>A születés utáni egyedfejlődési szakaszok legjellemzőbb testi és lelki megnyilvánulásainak összehasonlítása, különös tekintettel az ember életkora és viselkedése közötti összefüggésre.</p> <p>Példák a családi és iskolai agresszió okaira, lehetséges kezelésére, megoldására.</p>	<p><i>Informatika:</i> szaktárgyi oktatóprogram használata.</p> <p><i>Fizika:</i> ultrahangos vizsgálatok az orvosi diagnosztikában.</p> <p><i>Matematika:</i> ciklusonként átélt idő és lineáris időfogalom; időtartam, időpont.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony felismerése; a bibliográfiai rendszer mibenléte és alkalmazása; a szövegben megfogalmazott</p>	

<p>egyed testi és szellemi fejlődésének jellemzői.</p> <p>A serdülőkor érzelmi, szociális és pszichológiai jellemzői.</p> <p>A személyiség összetevői, értelmi képességek, érzelmi adottságok.</p> <p>Leány és női, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban.</p> <p>A családi és az egyéni (rokoni, iskolatársi, baráti, szerelmi) kapcsolatok jelentősége, szerepük a személyiség fejlődésében.</p>	<p>Az adott életkor pszichológiai jellemzőinek értelmezése.</p>	<p>feltételeket teljesítő példák azonosítása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ivarsejt, nemi hormon, elsődleges, másodlagos nemi jelleg, nemi szerv, nemi identitás, szexualitás, abortusz, fogamzásgátlás, tudatos családtervezés.</p>	

Tematikai egység	9. Élet a mikroszkóp alatt – Mikrobiológia		Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Egysejtűek, gombák általános jellemzői.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mikrobák és egysejtű eukarióták példáján a széleskörű elterjedtség és a változatosság közötti kapcsolat felismertetése. A baktériumok, gombák, vírusok egészségügyi és gazdasági jelentőségének igazolása konkrét példák alapján.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i></p> <p>Miért nem látom a mikrobákat a levegőben vagy a bőrömön? Honnan lehet tudni, hogy ott vannak, hogyan kerültek oda? Hogyan függenek össze a baktériumok életműködése az élelmiszerek romlásával, betegségekkel, járványokkal? Melyek a gyors szaporodás feltételei és következményei? A mikrobiális tevékenység mezőgazdasági, élelmiszer- és gyógyszeripari jelentősége.</p> <p><i>Ismeretek:</i></p> <p>Az élettelen természet és az élővilág szerveződési szintjei, sejtes (prokarióta és eukarióta) és nem sejtes szerveződési formák. A sejtek anyag- és</p>	<p>Vázlatrajz készítése a megfigyelt preparátumról vagy élő baktériumokról (pl. tejsavbaktérium, szénabacilus): mikroszkópos kép értelmezése. A mikroszkóp nagyításának kiszámítása.</p> <p>Egyszerű biológiai kísérlet önálló elvégzése során az erjedés (pl. sörélesztő), a fertőtlenítő és sterilizáló hatások megfigyelése.</p> <p>Az internet és a könyvtár használata a mikrobák megismerésére.</p>	<p><i>Kémia:</i> fertőtlenítőszer; a kísérleti eszközök és használatuk.</p> <p><i>Matematika:</i> mennyiségi összehasonlítás, mértékegységek.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a járványok történelmi szerepe.</p> <p><i>Fizika:</i> energiaátalakulások.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Boccaccio, T. Mann (a</p>	

energiaforrásai, az autotróf és heterotróf élőlények működésének összefüggése. Az aerob és anaerob energianyerés. A fertőzések megelőzésének módjai, az orvoshoz fordulás szabályai. Az ember és a mikrobák sokrétű kapcsolata. Életterek benépesítési lehetőségeinek áttekintése a mikrobák példáján.		járványok irodalmi ábrázolása); a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése. <i>Földrajz:</i> az antibiotikumok bevezetésének hatása a népességszám változására.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sejtes és nem sejtes szerveződés, prokarióta, eukarióta, autotróf, heterotróf, kemo- és fototróf életmód, aerob- és anaerob energianyerés, vírus, baktérium.	

Tematikai egység	10. A Föld benépesítői: a növények és gombák		Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Szerveződési szintek, az élővilág méretskálája, az élőlények csoportosításának elvei, ivaros és ivartalan szaporodás.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A rendszerezés lehetséges módjainak bemutatása. A felépítés és a működés összekapcsolása a növényi szövetek mikroszkópi megfigyelése során. A nagy élőlénycsoportok környezeti, egészségügyi és gazdasági jelentőségének bemutatása.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Milyen szempontok alapján csoportosíthatóak az élőlények? Mi magyarázza a környezetünkben élő növények jellegzetes életműködéseit: a felszívást, a növekedést, a virágzást, a levélhullást? Mi az évgyűrű, mitől odvasodnak a fák? Miért örülnek a gazdák a méhek munkájának? Melyik gombát ne szedjem le? Hogyan kerülhető el a penészesedés, a kerti növények gombás fertőzése? <i>Ismeretek:</i> Mesterséges és fejlődéstörténeti rendszerezés. A rendszerezés	A határozókönyvek felépítésének logikája és használatuk gyakorlása. Mikroszkópos képek, kész és készített preparátumok vizsgálata. Példák a növényi szövetek felépítése és működése közötti kapcsolatra. A megfigyelések rögzítése vázlatrajz formájában. A növények szerepének bemutatása az emberiség táplálkozásában önálló ismeretszerzés alapján. A vizsgált növényi szervek felépítésén keresztül az okság és korreláció elemzése az életfolyamatok kapcsolataiban. Egyszerű élettani vizsgálatok	<i>Matematika:</i> halmazok, felosztás. <i>Kémia:</i> a szerves és szervetlen anyagok megkülönböztetése, a víz adszorpciója, oxidáció, redukció, viaszok, cellulóz. <i>Fizika:</i> diffúzió, lencserendszerek, elektronmikroszkóp. <i>Földrajz:</i> egyes fajok jelentősége a táplálékellátásban.	

<p>lehetséges szempontjai, gyakorlati alkalmazása a mindennapokban. A törzsfaj jelentése.</p> <p>Testszerveződési típusok a növények országában. A növényi szövettípusok.</p> <p>A nagy növényrendszertani csoportok (moszatok, mohák, harasztok, nyitvatermők, zárvatermők) jellemzése.</p> <p>A testfelépítés, az életműködések és a szaporodásmód kapcsolata az élőhellyel. Evolúciós irányok a növényvilág fejlődésében.</p> <p>A növények ivartalan szaporítása a mezőgazdaságban és otthon.</p> <p>Szabályozás a növények szervezetében: az auxin hatása.</p> <p>Az autotróf és heterotróf anyagcsere kapcsolata.</p> <p>A gombák testfelépítése, anyag- és energiaforgalma, szerepük az életközösségekben. Az ehető és mérgező gombák.</p> <p>A zuzmók testfelépítése és életfolyamatai, a zuzmók szimbiózisként történő értelmezése.</p> <p>A növények, gombák, mikrobák szerepe a talaj képződésének folyamatában. A talaj védelmének fontossága a fenntartható gazdálkodásban.</p>	<p>(pl. ozmózis). Kísérletek önálló elvégzése.</p> <p>A talaj és az élőlények kapcsolatának elemzése konkrét példák alapján.</p> <p>A legfontosabb ehető és mérgező gombák felismerése.</p>	<p><i>Művészetek:</i> a fa- és virág-szimbolika.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Fejlődéstörténeti rendszer, törzsfaj, növényi szövet és szerv, alkalmazkodás, spóra, auxin</p>	

<p>Tematikai egység</p>	<p>11. A Föld benépesítői: az állatok</p>		<p>Órakeret 15 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szerveződési szintek, az élővilág méretskálája, az élőlények csoportosításának elvei (Linné és Darwin).</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az alkalmazkodási változások és az állatfajok földrajzi elterjedése összefüggéseinek felismertetése. A felépítés és a működés kapcsolatának elemzése a vizsgált állati szervek és szövetek megfigyelése során.</p>		
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	

<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Mit tanulhat a technika az állatoktól? Az állattenyésztés hatása az élelmiszeriparra, a mezőgazdaságra és a népesedésre. Hogyan illeszkedik az állatok kültakarója, idegrendszere, táplálkozása, légzése, mozgása, életritmus, szaporodása a környezethez?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az állati és emberi szövetek főbb típusai. A nagy állati rendszertani csoportok (szivacsok, csálánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak, gerincesek) jellemzése testfelépítésük alapján. Állati szervek, életműködések és a környezet közti kölcsönös kapcsolatok. Alkalmazkodási változások, fejlődési irányok az állatvilág evolúciójában. Példák az állati egyedfejlődés típusaira (közvetlen fejlődés, átalakulás – pl. kifejlés, átváltozás, teljes átalakulás).</p>	<p>A határozókönyvek felépítésének logikája és használatuk gyakorlása. Egyszerű vizsgálatok, kísérletek önálló elvégzése, a mikroszkópos képek elemzése. Preparátumok, makettek, terepi tapasztalatok ábrázolása. A vizsgált állati szervek felépítésének megismerésén keresztül az okság és korreláció elemzése az életfolyamatok kapcsolataiban.</p>	<p><i>Filozófia:</i> logika és kategóriák.</p> <p><i>Kémia:</i> mészváz, kitin, szaru, hemoglobin, kollagén.</p> <p><i>Fizika:</i> rakétaelv, emelőelv, gáztörvények (légzés), a lebegés feltétele, vezérlés, szabályozás.</p> <p><i>Földrajz:</i> korallzátonyok, édesvízi és tengeri mészkő; demográfia.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> az ízeltlábúak egészségügyi jelentősége; a gerinces állatok történeti jelentősége.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Állati szövet, szerv</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló érti az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggését az adott térséget jellemző környezeti tényezőkkel. Ismeri a globális környezetkárosítás veszélyeit, érti, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték.</p> <p>Ismeri és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tud belőlük táplálékláncot összeállítani. Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit. Be tudja mutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit, ismeri az életközösségek változatosságának és változásának okait.</p> <p>Tud különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között, tisztában van a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival. Ismeri az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait. Morfológiai jellegzetességek alapján ismert élőlényeket el tud helyezni a fejlődéstörténeti rendszerben</p>
--	--

	<p>(maximum osztály szintig).</p> <p>Látja a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést. Érti a sejt szintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot.</p> <p>Tisztában van saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival, a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival. Ismeri az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait. Érti a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.</p> <p>Önállóan és társaival együtt dolgozva tud megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni, valamint jártassággal rendelkezik a mikroszkóp használatában.</p>
--	--

9–10. évfolyam

A természettudományos vizsgálódási módszerek és modellek megismerése és egy részüknek a kipróbálása fontos a tudományos megismerés módszereinek és korlátainak, a változás elfogadásának megértése szempontjából. A magyar tudósok munkásságának, valamint a Kárpát-medence élővilágának, természeti értékeinek és az azokkal való gazdálkodás módjainak megismerése a nemzeti öntudat erősítéséhez is hozzájárul. Az adatok, információk internetes keresése, a könyvtári gyűjtő- és kutatómunka a digitális kompetencia gyakorlati alkalmazásán keresztül történő megerősítését és az önálló tanulás képességét is fejleszti.

A 10. évfolyam diszciplináris témakörei a sejtbiológia, az ember szervezettana és élettana. E témakörök feldolgozásának középpontjában az emberi szervezet felépítésének és működésének, az ember testi és lelki egészsége közti kapcsolatnak a megértése áll. Ennek elemzése különböző szerveződési szinteken – sejt, szövet, szerv, szervrendszer, szervezet –, de azonos céllal történik. Az egyed feletti szintek az ember esetében átvezetnek a társadalmi jelenségek világába. A biológia e téren egyrészt a határterületeket érintve a kapcsolatok felismeréséhez vezet, másrészt annak elfogadását eredményezi, hogy az emberi társadalom tartósan csak a természeti környezetbe illeszkedve maradhat fenn. A fenntarthatóság, mint cél nem egy kész algoritmus megtanulását igényli – ilyen jelenleg nincs –, hanem a biológiai ismeretek kreatív, átgondolt alkalmazását a társadalmi élet területén is. Az ismereteknek ahhoz a felismeréshez is el kell vezetniük, hogy az ember testi és lelki egészségét közvetlenül, egyéni szinten is befolyásolja. A tanulás során az elméleti háttér ismerete párosul a természettudományos gondolkodás módszereivel és a vizsgálódáshoz szükséges gyakorlati készségekkel. Az ember megismerésekor a tanulók nem csak a testi felépítést, hanem a lelki alkatot, az önismerettel, a tartós és kiegyensúlyozott társas kapcsolatokkal összefüggő biológiai kérdéseket is vizsgálják.

Tematikai egység	1. Kapcsolatok az élő és élettelen között	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Élettelen környezeti tényezők és hatásuk az élőlényekre, a tűrőképesség, a faj.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az életközösségek vizsgálatán keresztül az azokra jellemző kölcsönhatások megismerése. Az életközösségek változásának, az anyagkörforgás folyamatainak megfigyelésén és vizsgálatán keresztül a ciklikus és lineáris változások megismerése. A terepen végzett vizsgálatok során a természeti rendszerek leírására szolgáló módszerek használata.</p>	
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Mely populációk és miért élnek közös élőhelyen? Milyen kölcsönhatások kapcsolják össze az együtt élő populációkat? Miért hord tengeri rózsát a remeterák? Mi határozza meg egy élőlény szerepét az életközösségben? Mi magyarázza, hogy egyes populációk egyedszáma közel állandó, másoké hirtelen változásokat mutat?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Egyed feletti szerveződési szintek leírására szolgáló néhány módszer. A populáció és életközösség (társulás) fogalma, jellemzői. A biológiai (ökológiai) indikáció. A populációk környezeti igénye (tűrőképesség) Populáción belüli és populációk közti kölcsönhatások: a szabályozás megvalósulása a populációk és a társulások szintjén. Az életközösségek vízszintes és függőleges elrendeződésének okai. Példák az életközösségekben zajló anyagkörforgásra (szén, nitrogén), az anyag- és energiaforgalom összefüggésére. Termelő-, fogyasztó-, lebontószervezetek. Táplálkozási hálózatok Biológiai produkció, biomassza, ökológiai piramis Gyöngyvirágtól lombhullásig:</p>	<p>Biológiai jelzések (indikációk) megfigyelése és megfejtése. Az élőlények közötti kapcsolatok rendszerének elemzése. Összetett ökológiai rendszerek elemzése az interneten és az írott szakirodalomból gyűjtött anyagok alapján. Életközösségek jellemző paramétereinek vizsgálata terepen, a tapasztalatok rögzítése. Ökológiai mutatók (hőmérséklet-, víz-, kémhatás és nitrogénigény, zavarástűrés) értelmezése. Egyszerű kísérlet tervezése és elvégzése az élőlények egymásra gyakorolt hatásának vizsgálatára, az eredmények elemzése.</p> <p>A biológiai rendszerek térbeli és időbeli változásait leíró grafikonok, diagramok értelmezése. Mennyiségi és minőségi változások okainak elemzése. Struktúra és funkció összefüggéseinek elemzése egyed fölötti szerveződési szinteken.</p>	<p><i>Fizika:</i> hatásfok, a termodinamika főtételei, a nyílt rendszerek jellemzői.</p> <p><i>Földrajz:</i> korfa, demográfiai mutatók, évszakos és napszakos változások, a földrajzi övezetesség.</p> <p><i>Matematika:</i> matematikai modellek (gráfok, függvények, függvényábrázolás, statisztikai elemzések).</p> <p><i>Kémia:</i> növényvédőszer, antibiotikumok, kolloidok.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a szikesedés és talajerózió mint történelemformáló tényezők (Mezopotámia, Hortobágy); növényi, állati és emberi élősködők demográfiai hatásai.</p>

ciklikus folyamatok. Beerdősülés és leromlás: egyirányú változások. Járványok, hernyórágás: véletlenszerű és kaotikus létszámingadozások.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fajlista, populáció, tűrőképesség, korfa, szimbiózis, predáció, élősködés, antibiózis, versengés, antibiotikum, rezisztencia, a környezet eltartóképessége, diverzitás, biomassza, ökológiai piramis.	

Tematikai egység	2. Érthetjük őket? Az állatok viselkedése		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Öröklött és tanult magatartásformák, társas szükségletek, a kísérletezés módszerei és célja.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az élő rendszerek felépítésében és működésében megfigyelhető közös sajátosságok összegzése. A viselkedés és a környezet kapcsolatának megfogalmazása, és ezen keresztül az állati viselkedés mint alkalmazkodási folyamat bemutatása.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Hogyan deríthető ki, hogy mit érzékelnek az állatok, és ebből mi a fontos számukra? Van-e célja és funkciója az állati (és emberi) viselkedéseknek? Mi az állati tájékozódás alapja? Hogyan találják meg a méhek a mézélő területeket, a virágokat? Miről és miért „beszélgetnek” az állatok? Megérthetjük-e „beszédüket”?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az inger, kulcsinger és a motiváció. Az öröklött és tanult magatartásformák és azok kombinációi. Jelentős kutatók módszerei, tapasztalatai és magyarázatai. Az állati és az emberi tájékozódás és tanulás típusai. Memória és a tanulás (rövid- és hosszú távú memória, felidézés). Az állati és az emberi kommunikáció jellemzői. A társas kapcsolatok típusai, szerepük a faj fennmaradásában.</p>	<p>Az öröklött és tanult magatartásformák megkülönböztetése példák alapján. Különböző tanulási módszerek gyűjtése, összehasonlítása különböző szempontok alapján (pl. hatékonyság). Az állati viselkedés megfigyelése, a tapasztalatok rögzítése és értelmezése, az eredmények bemutatása. Szaporodási stratégiák, az állati viselkedés és a környezet összefüggéseinek elemzése. Az állati és emberi kommunikáció formáinak összevetése vizsgált példákon keresztül.</p>	<p><i>Fizika:</i> hang és ultrahang (frekvencia).</p> <p><i>Etika:</i> csoportnormák, önismeret, énkép.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a verbális és nonverbális kommunikáció.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a csoportos agresszió példái az emberiség történelmében, a tömegek manipulálásának eszközei.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a reklámok hatása, szupernormális ingerek.</p> <p><i>Informatika:</i></p>	

		prezentációkészítés, internethasználat.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Reflex, kulcsinger, motiváció, tanulás, kommunikáció, agresszió, altruizmus.	

Tematikai egység	3. Másfélmillió lépés Magyarországon		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Környezet, szerveződési szintek, környezetszennyezés, életközösség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A globális éghajlat-változások lehetséges okainak és következményeinek elemzése. Egyes környezeti problémák (fokozódó üvegházhatás, savas eső, „ózon-lyuk”) következményeinek megismerésén keresztül az emberi tevékenység hatásának vizsgálata. A lokális és globális megközelítési módok megismerése és összekapcsolása, a környezettudatosság fejlesztése.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miért és hogyan változtak a Kárpát-medence jellegzetes életközösségei a magyarság több mint 1000 éves történelme során? Milyen formában nyújthat tartós megélhetést az ott élő közösségeknek? Mi jellemzi a közvetlen környezetem élővilágát?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Néhány jellemző hazai társulás (táj, életközösség) és állapotuk. A Kárpát-medence természeti képének, tájainak néhány fontos átalakulása az emberi gazdálkodás következtében. Tartósan fenntartható gazdálkodás és pusztító beavatkozások hazai példái. A természetvédelem hazai lehetőségei, a biodiverzitás fenntartásának módjai. Az emberi tevékenység életközösségekre gyakorolt hatása, a veszélyeztetettség formái és a védelem lehetőségei.</p>	<p>Terepen vagy épített környezetben végzett ökológiai vizsgálat során az életközösségek állapotának leírására szolgáló adatok gyűjtése, rögzítése, a fajismeret bővítése.</p> <p>Egy helyi környezeti probléma felismerése, tanulmányozása és bemutatása: okok feltárása, megoldási lehetőségek keresése. A lokális és globális megközelítési módok alkalmazása egy hazai ökológiai rendszer tanulmányozása során.</p>	<p><i>Földrajz:</i> hazánk nagytájai, talajtípusok, éghajlati viszonyok, erózió, mállás, humusz.</p> <p><i>Kémia:</i> műtrágyák, növényvédőszer, rovarölőszerek, az indikáció általános elvei.</p> <p><i>Matematika:</i> grafikonok, mérés.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a Kárpát-medence történeti ökológiája (pl. fokos gazdálkodás, lecsapolás, vízrendezés, szikesek, erdőirtás és – telepítés, bányászat, nagyüzemi gazdálkodás).</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> természetleírások (pl. Jókai Mór, Fekete</p>	

		István, Áprily Lajos).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biológiai sokféleség, természeti érték, természetvédelem, fenntartható fejlődés.	

Tematikai egység	4. Sejtjeinkben élünk – A sejt felépítése és működése	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A fénymikroszkóppal látható fontosabb sejtalkotók. Állati és növényi sejt megkülönböztetése. A szövet fogalma, típusai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rendszerszemlélet alkalmazása a biológiai szerveződési szintek megkülönböztetésekor, és egymással való összefüggéseikre. Rendszer és környezet összefüggésének tudatos alkalmazása a sejt felépítésének és működésének magyarázatában. Felépítés és működés közötti összefüggések megértése, a szerkezeti struktúra és a kémiai felépítés összekapcsolása. Anyag, energia és információ fogalmainak alkalmazása a sejtben végbemenő folyamatok értelmezése során. Állandóság, változás és önazonosság értelmezése a sejtben zajló biokémiai folyamatok, valamint az öregedés vonatkozásában. A normális sejtműködés és az emberi egészség közötti kapcsolat megfogalmazása.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i></p> <p>A sejt a legkisebb élő egység? Miért van többféle felépítésű és működésű sejt is a többsejtű élőlényekben? Milyen kémiai összetétel jellemzi a sejteket? Hogyan megy végbe a sejtekben az anyagok átalakítása? Milyen hatások gátolhatják, veszélyeztethetik a sejtek anyagszerkezetét? Miért igényelnek a sejtek energiát? Miben tér el, és miben hasonlít a fény-, illetve kémiai energiát hasznosító sejtek felépítése és működése? Hogyan képesek a szervezet sejtjei összehangolni a működésüket?</p> <p><i>Ismeretek:</i></p> <p>A víz biológiai szempontból fontos jellemzői. A sejtek víztartalma. A sejtthártya áteresztőképessége, transzportfolyamatok. Az ozmózis jelensége, biológiai</p>	<p>Fizikai-kémiai folyamatok biológiai szerepének, az élő állapot fizikai feltételeinek, határainak elemzése. Kémiai felépítés és biológiai funkció összefüggéseinek elemzése megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek során. A sejten belüli kémiai folyamatok szabályozottságának belátása. Enzimműködés vizsgálata egy elvégzett kísérletben, a folyamat elemzése.</p> <p>Az élő rendszerek energiaszükségletének megértése, a sejtszintű energiaátalakító folyamatok lényegi ismerete, kapcsolatuk belátása. Struktúra és funkció összekapcsolása a sejtszintű folyamatok elemzése során.</p> <p>A szabályozott sejtműködés néhány funkciójának értelmezése a soksejtű szervezeten belül.</p>	<p><i>Fizika:</i> diffúzió, ozmózis; hő, hőmérséklet; elektromágneses sugárzás spektruma, energiája; geometriai optika, a lencsék képképzése; energia fogalma, mértékegysége, formái és átalakíthatósága; potenciál, feszültség.</p> <p><i>Matematika:</i> hossz-, terület-, felszín-, térfogatszámítás; mértékegységek, átváltások; nagyságrendek; halmazok használata, osztályokba sorolás, rendezés.</p> <p><i>Kémia:</i> fontosabb fémek és nem fémek;</p>

<p>szerpe.</p> <p>Biogén elemek, nyomelemek.</p> <p>Az élő rendszereket felépítő szerves anyagok fontosabb típusai, sajátos biológiai funkciói.</p> <p>Az enzimműködés lényege.</p> <p>A sejtkárosító hatások főbb típusai, lehetséges forrásaik (nehézfémek, mérgek, maró anyagok, sugárzások, hőhatás).</p> <p>A biológiai folyamatok energetikai összefüggései; a lebontó és a felépítő anyagcsere jellemzői. Az energia elsődleges forrása.</p> <p>A folyamatok alapegyenlete, szakaszai, energia- és anyagmérlege, helye a sejten belül.</p> <p>A sejtmembrán jelforgalmi fehérjéi.</p> <p>A sejtek közötti fizikai kapcsolatok formái.</p> <p>A kémiai kommunikáció lehetősége.</p> <p>A membránfelszint csökkentő és növelő folyamatok szerepe.</p>	<p>A sejtek közötti anyag- és információforgalom jelentőségének belátása, példákön keresztül.</p>	<p>ionok; szerves vegyületek sajátosságai, csoportjai; kémhatás, pH; oldódás, oldatok koncentrációja, kémiai kötés, katalízis, katalizátor.</p> <p><i>Informatika:</i> az információ fogalma, egysége.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biogén elem, enzim, denaturáció, kicsapódás (koaguláció), anyagcsere (lebontó és felépítő), sejtleggzés, erjedés, fotoszintézis,	

Tematikai egység	5. Ételek és életek – A táplálkozás		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A tápanyag fogalma, típusai, a szervezetben betöltött szerepük. A tápcsatorna fő szakaszai, működése. A táplálkozás alapvető minőségi és mennyiségi szempontjai. Normál testsúly, testsúlyproblémák okai és következményei.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A táplálkozás energiaviszonyaival kapcsolatos mennyiségi szemlélet erősítése. Az egészséges táplálkozást szolgáló szokások, értékrendek, gyakorlati készségek erősítése, a kockázati tényezők csökkentése iránti igény felkeltése, az önmagunk iránti felelősség érzésének erősítése. A fontosabb emésztőszervi és anyagcsere betegségekkel kapcsolatos ismeretekre épülő, egészségmegőrzésre irányuló attitűdök, életviteli képességek fejlesztése.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miért van szükségünk a különféle	A táplálkozás szervezet- és sejt szintű folyamatainak összefüggésbe hozása. A nyílt	<i>Kémia:</i> Szerves vegyületek, szénhidrátok, zsírok,	

<p>tápanyagokra? Hogyan függenek össze a sejtekben zajló folyamatok a táplálkozásunkkal? Hová kerülnek a bélrendszerből felvett tápanyagok, mi történik velük a szervezetben? Hogyan függ össze a normál testsúly megőrzése a helyes táplálkozással? Milyen okai és következményei lehetnek a túlsúlynak, az elhízásnak, illetve az alultápláltságnak? Milyen minőségi és mennyiségi szempontokat kell figyelembe venni a megfelelő táplálkozás érdekében? Mit jelent az élelmiszer-összetétel és -minőség? Melyek a táplálkozással összefüggő gyakoribb megbetegedések, mit tehetünk a megelőzésük érdekében?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Tápanyagok energiatartalma, kémiai összetétele, jellemzésük módja. A sejt felépítő és lebontó folyamatait jellemző anyagforgalom összefüggése a táplálkozással (főbb szerves anyagcsoportok szerepe, jelentősége az energiabevitelben és az anyagcsere folyamatokban). A tápcsatorna szakaszai és működésük. A fontosabb emésztőenzimek, termelődésük és hatásuk helye. A máj elhelyezkedése és szerepe a szervezet működésében. A tápanyagok szállítási módjai. A normál testsúly. A túlsúly és elhízás következményei, és emelkedő kockázatuk. A tápanyagok fajlagos energiatartalma. Az alultápláltság jelei, következményei. A kiegyensúlyozott, változatos étrend jelentősége. Hiánybetegségek lehetséges okai,</p>	<p>rendszer működésének értelmezése az anyagcsere példáján.</p> <p>A tápcsatorna-szakaszok felépítésének, a bennük végbemenő élettani folyamatok kémiai szintű értelmezése, ennek alapján folyamatelemzés (ábrázolás, ábraelemzés). Egy szerv több funkciójának értelmezése a máj példáján. Az emésztési és a sejtszintű lebontási folyamatok közötti összefüggés felismerése.</p> <p>A normál testsúly megőrzése jelentőségének belátása, a túlsúly és az elhízás kockázatainak felismerése. Életmódhoz igazodó étrend tervezése, ezzel kapcsolatos adatok, táblázatok használatával.</p> <p>Vita a különböző táplálkozási szokások, divatok (pl. vegetarianizmus) előnyeiről és veszélyeiről.</p> <p>Az emésztőszervi fertőzések tüneteinek, valamint a megelőzés, a gyógyulás és a fertőzés terjedésével kapcsolatos teendők összegyűjtése.</p> <p>Liszt- és tejcukor-érzékeny beteg diétás étrendjének összeállítása. A diétahiba veszélyeinek bemutatása. Az epe hatásának modellezése. Az enzimműködés bemutatása egy-egy tápanyag példáján.</p>	<p>fehérjék; oldhatóság; fehérjék harmadlagos szerkezete, katalizátor, aktiválási energia, reakcióhő. Lipidek, szteroidok, koleszterin; glükóz, keményítő; fehérjék elsődleges szerkezete, aminosavak, cellulóz.</p> <p><i>Fizika:</i> diffúzió; tömeg, súly; energia, munka; nyílt rendszer.</p> <p><i>Matematika:</i> átlagérték, szórás.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges életmód, egészséges ételek, élelmiszerek.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> életvezetés, egészségfejlesztés.</p>
--	--	---

tünetei. Az emésztőszervi fertőzések leggyakoribb okai. Az élelmiszer-higiénia jelentősége. Élelmiszer-allergia, felszívódási és emésztési rendellenességek. A tartós stressz hatása az emésztőrendszerre. Az emésztőrendszer rosszindulatú daganatos megbetegedéseinek kockázati tényezői. A szájhigiéné, a rendszeres fogápolás helyes gyakorlata.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tápanyag, étel, élelmiszer (minőség), tápanyag-energiatartalom, mennyiségi és minőségi éhezés, alapanyagcsere, túlsúly, elhízás, tápcsatorna, emésztőenzim, emésztés, felszívódás, higiénie,	

Tematikai egység	6. Jó a levegő? – A légzés		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A légutak és a tüdő felépítése, működése és funkciói. A sejtlegzés. A légzőrendszert veszélyeztető környezeti ártalmak és káros szenvedélyek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A felépítés és a működés közötti kapcsolat értelmezése a légcsere és az öntisztulási képesség magyarázatában, valamint a tüdő léghólyagjainak felépítése és a külső gázcserefolyamat közötti összefüggés felismerésében. Az egészséges környezettel, életvitellel kapcsolatos gyakorlati készségek, a fontosabb légzőszervi betegségekkel összefüggő ismereteken alapuló, egészségmegőrzésre irányuló attitűdök formálása.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Mi a légzés élettani szerepe, hogyan függ össze a légzés a sejteinkben zajló folyamatokkal? Hogyan megy végbe a ki- és belégzés folyamata? Hogyan szabályozza a szervezet a légzés teljesítményét? Hogyan és miért változik a be- és kilélegzett levegő összetétele? Mi az összefüggés a légzés és a hangképzés között? Melyek a leggyakoribb légszennyező anyagok és hogyan hatnak az egészségünkre? Melyek a gyakoribb légzőszervi megbetegedések, mit tehetünk a	A légzés szervezet- és sejtszintű folyamatainak összefüggésbe hozása. A légutak és a tüdő felépítésének, a bennük végbemenő élettani folyamatok elemzése (ábrázolás, ábraelemzés). A légcsere biomechanikai értelmezése egy készített modell alapján. Légzésfunkciós vizsgálat értelmezése. A gázcsere, a légzési gázok szállításának, a szervek oxigénellátásának a fizikai-kémiai összefüggéseket	<i>Kémia:</i> Oxigén; oxidáció, redukció. Fehérjék negyedleges szerkezete, vas és vegyületei, komplex vegyületek; savak, pH, kémhatás: a széndioxid oldódása és a szénsav reakciói. <i>Földrajz:</i> a Föld légköre; alapgázok és szennyezők. <i>Fizika:</i> gázok nyomása, áramlása; a hang keletkezése,	

<p>megelőzés érdekében?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az oxigénfelvétel és a széndioxid leadás összefüggése a sejtlégzés biokémiai folyamatával. A légzési teljesítmény és a szervezet energiafelhasználása közötti összefüggés. A felső- és alsó légutak felépítése. A tüdő elhelyezkedése a mellüregben. A ki- és belégzés folyamata, a légcsere biofizikai alapja. Légzőizmok. A léghólyagok felépítése, gázcsere fogalma és feltételei. Külső és belső gázcserefolyamatok és fizikai hátterük. A légzési gázok szállítási módjai, a hemoglobinnal szerepe, jelentősége. A vér kémhatása és a széndioxid szint közötti összefüggés. A gége felépítése, funkciói. A hangszalagok elhelyezkedése, szerepe, hangadás és hangképzés biológiai tényezői. Mérgező vegyületek, allergének, szálló por, füst (dohányzás) kockázatai. Néhány gyakori légzőszervi megbetegedés jellegzetes kórképe, a megelőzés és a gyógyítás lehetőségei. A dohányzással összefüggő megbetegedések.</p>	<p>figyelembe vevő magyarázata.</p> <p>A gégeműködést bemutató film, vagy ábra elemzése, a működés összekapcsolása a fizikai ismeretekkel.</p> <p>Kísérlet során vizsgált, vagy internetről gyűjtött légszennyezési adatok értelmezése. A dohányzás kockázatainak elemzése.</p>	<p>hangmagasság, hangerő, hangszín.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> hangok, hangzók, intonáció.</p> <p><i>Ének- zene:</i> énekhangok.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a biztonságos otthon, külső és belső terek; allergén anyagok.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> életvezetés, egészségfejlesztés.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Légcsere, gázcsere, légutak, léghólyag, légzési perctérfogat, vitálkapacitás, hemoglobinnal, gége, hangszalag, allergia, asztma.</p>	

Tematikai egység	7. Szívől szívbe – nedvkeringés, belső környezet	Órakeret 7 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A vér összetétele, sejttes alkotói, biológiai szerepe. A keringési rendszer felépítése. Véráramlás, a vérkörök. A szív üregei, szívbillentyűk, szívritmus, pulzus.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Rendszerszemlélet fejlesztése a belső környezet és a nedvkeringés biológiai folyamatában, a különböző anyagforgalmi folyamatok egymással való kapcsolatában. Állandóság és változás szempontjainak alkalmazása az anyagáramlás folyamatának értelmezésében. A szív- és érrendszeri betegségek kockázatainak felismerése, a</p>	

	megelőzést lehetővé tévő életmód-elemek iránti igény felkeltése, erősítése, pozitív attitűdök kialakítása. Elsősegélynyújtás és újraélesztésben alapszintű gyakorlottság elérése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Milyen folyadékterek fordulnak elő a szervezetünkben? Mi a kapcsolatuk? Miből áll, hogyan keletkezik, hogyan és miért alvad meg a vér? Hogyan biztosítja a szív a vérkeringés irányát és változó teljesítményét? Mi az erek feladata? Hol és hogyan tapintható a pulzus, mérhető a vérnyomás? Miért változó a vizelet mennyisége és összetétele? Hogyan függ ez össze a belső környezetünk viszonylagos állandóságával? Melyek a szív és érrendszeri megbetegedések kockázati tényezői, gyakoribb típusai? Mit tehetünk a megelőzésük érdekében? Milyen elsősegélynyújtás alkalmazandó vérzések, szív működési zavarok vagy keringésleállás esetén?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Folyadéktér fogalma. A vér oldott és sejtes elemei. A vér és a szövetközi nedv, illetve a nyirok keletkezése, összetétele, funkciói. A hajszálerekben zajló anyagáramlás iránya és oka. A véralvadás élettani jelentősége, a folyamat fő lépései és tényezői. A vérrög képződés kockázati tényezői és következményei. A szív felépítése és működése, kapcsolata a szívizom sajátosságaival. A szívritmus, pulzusszám, pulzustérfogot és perctérfogot összefüggése.</p>	<p>A nedvkeringés rendszerszemléletű értelmezése, a testfolyadékok megkülönböztetése és összefüggésük felismerése. A vérvétel, a laboratóriumi vizsgálat és laborelemzés jelentőségének belátása, a fontosabb adatok értelmezése.</p> <p>A véralvadás folyamatának megértése, jelentőségének felismerése, a trombózisos betegségekkel való összefüggésbe hozása.</p> <p>Az érrendszer és a szív felépítése, valamint a bennük végbemenő élettani folyamatok összekapcsolásán alapuló folyamatelemzés (ábrázolás, ábraelemzés). Körfolyamat értelmezése a szív ciklus példáján.</p> <p>Vérnyomásmérés osztálytársakon; statisztikai átlag számolása és az eredmények ábrázolása.</p> <p>A vese felépítése és a benne végbemenő élettani folyamatok összefüggésbe hozásán alapuló folyamatelemzés (ábrázolás, ábraelemzés).</p> <p>A szív- és érrendszeri betegségekkel összefüggő ismeretek alapján következtetések levonása az egészségmegőrzésre irányuló életvitelt illetően.</p> <p>Szív-tüdő készítmény vizsgálata, működésének elemzése. Elsősegélynyújtási teendők</p>	<p><i>Kémia:</i> Oldószer, oldat; molekula polaritás; kolloid rendszerek. Koaguláció; hidratáció; oldatok; ionvegyületek.</p> <p><i>Fizika:</i> áramlások; sűrűség; nyomás, nyomásmérés; elektromos áram; diffúzió, ozmózis.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> életvezetés, egészségfejlesztés;</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család, háztartás; egészséges életmód; baleseti veszélyek, kockázatok.</p>

<p>Értípusok, felépítésük, funkciójuk. A vénás keringést segítő tényezők. A véreoszlás szabályozása. A vérnyomás fogalma, mérése, normál értékei. A homeosztázis értelmezése a folyadékterek összetételének példáján. A vese szervi felépítése, a vesetestecske felépítése és működése. A vízvisszaszívás mértékének szabályozása. Ionháztartás zavara, kiszáradás, rehidrálás.</p> <p>A leggyakoribb szív- és érrendszeri betegségek tünetei, kialakulásának okai. Kockázatot jelentő élettani jellemzők. Az érrendszer állapota és az életmód közötti összefüggés.</p> <p>Vérzéstípusok és ellátásuk. A fertőtlenítés fontossága. A szívinfarktus előjelei, teendők a felismerés esetén. Az alapvető újraélesztési protokoll.</p>	<p>gyakorlása a vizsgált sérülések és rosszzullétek esetében (pl. újraélesztés).</p> <p>A szervrendszerek működésének összekapcsolása fizikai, kémiai és sejtbiológiai ismeretekkel. Szabályozásuk megértése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Folyadékter, vér, nyirok, véralvadás, trombózis, artéria, véna, kapillaris, vércső, kamra, pitvar, szívbillentyű, szívciklus, perctérfogat, vérnyomás, homeosztázis, újraélesztés.</p>	

Tematikai egység	8. Erő és ügyesség – mozgás és testalkat		Órakeret 8 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A csont szöveti szerkezete, csontok kapcsolódási módjai. Az emberi csontváz fő elemei. A mozgás és az egészség közötti alapvető összefüggések. A mozgásszegény életmód egészségkárosító hatása.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A felépítés és a működés kapcsolatának különböző megjelenése az emberi mozgás szervrendszerében.</p> <p>Állandóság és változás szemléleti alkalmazása az izomösszehúzódnás, az izommozgás és a mozgásképesség fejlődése esetében.</p> <p>A rendszeres testmozgás élettani hatásának ismeretén alapuló tudatos életmódra való törekvés alakítása.</p> <p>A testképen alapuló önelfogadás erősítése, a testmódosítás különféle módjaival összefüggő értéktudat, érvelési és döntési képesség fejlesztése.</p>		
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miben hasonlít és miben tér el testfelépítésünk az emberszabású</p>	<p>Evolúciós szemlélet alkalmazása az emberi mozgásképesség eredetének, jellegének magyarázatában.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> testbeszéd, arcjáték.</p>	

<p>majmokétól? Mi a különbségek oka? Hogyan kapcsolódnak egységes rendszerré a csontjaink? Milyen a csont összetétele, szöveti és szerkezeti felépítése? Mi a magyarázata az izom összehúzódnási képességének? Milyen mechanikai elvek alapján írható le az izommozgás? Mi az oka az izomfáradtságnak? Milyen mozgásszervi sérülések fordulhatnak elő? Hogyan előzhető meg és milyen elsősegély alkalmazható? Milyen életmóddal őrizhető meg a mozgásképesség? Hogyan előzhető meg a mozgásszervi megbetegedések? Hogyan növelhető a fizikai teljesítőképesség? Milyen kép él bennünk a testünkről? Hogyan változott a szépségideál a múltban, és mi határozza meg a jelenben? El tudjuk-e fogadni a saját testünket? Hogyan módosítható a test megjelenése, formája?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A két lábon járás testi következményei. A kéz és a koponya jellegzetességei. A mozgás szerepe az emberi kommunikációban. Az újszülött öröklött mozgási reflexei. A csecsemő és a kisgyermek mozgásában bekövetkező változások (átfordulás, mászás, ülés, járás, kézhasználat). Az öregedéssel járó mozgásképesség változások és az életmód összefüggése. A csont szilárdsága és rugalmassága, a kémiai összetétel és a szöveti-, szervi felépítés főbb jellemzői. A csontok formai típusai. A csontok kapcsolódási formái. A végtagok és függesztő elemeik, a gerincoszlop és a</p>	<p>Érvek gyűjtése a helyes testtartás fontosságáról.</p> <p>Változás és fejlődés értelmezése az egyén mozgásképességével összefüggésben, a folyamat főbb lépéseinek meghatározása. A testi képességek, adottságok és a munkavégzés, munkaformák összefüggésének tudatosabb értelmezése.</p> <p>A csontok mechanikai szerkezete, kémiai összetétele és biológiai funkciója közötti összefüggésekkel kapcsolatos kísérletek elvégzése. Példák a különböző csontkapcsolatokra.</p> <p>A csontok egymással és az izmokkal való kapcsolódási módjainak összefüggésbe hozása a mozgásképességgel.</p> <p>Az izomzat hierarchikus felépítésének belátása, a rendszerszerűség felismerése. A molekuláris, szöveti-, szerv- és szervezetszintű működések összefüggésbe hozása. Ennek során a mechanikai elvek, biomechanikai és biokémiai szemlélet alkalmazása.</p> <p>Elsősegélynyújtás különböző típusú mozgásszervi sérülések esetén. A mozgásszegény életmód egészségkárosító hatásainak felismerésén alapuló, rendszeres, életmódszerű testmozgás. Az önvizsgálatok és rendszeres szűrővizsgálatok fontosságának belátása.</p> <p>Az edzettség, fittség állapotának biológiai leírása, vizsgálata egyszerű mérésekkel, ezek értékelése.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> A helyes testtartás szerepe az énkép és testkép kialakításában; mozgáskultúra; prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés; a fittség jellemzői. Mozgáskultúra; életvezetés, egészségfejlesztés; energiabefektetés tudatossága. Gerincvédelem.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Eszközhasználat. Generációs kapcsolatok a családban. Család, háztartás; egészséges életmód; tárgyi kultúra, termelés; közlekedés. Testi veszélyek, kockázatok.</p> <p><i>Művészetek:</i> az emberábrázolás, az életkorok megjelenítése.</p> <p><i>Fizika:</i> sűrűség, szilárdság, rugalmasság; erő, munka, energia; egyszerű gépek.</p> <p><i>Kémia:</i> kalcium és vegyületei, fehérjék. A víz; kolloid állapot.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Emberábrázolás és változásai; szimmetriák, arányok. Reklámok.</p>
--	---	---

<p>bordák, a koponya fontosabb csontjai.</p> <p>A vázizmok összehúzóási képességének magyarázata, a molekuláris struktúra felépítése és működése. Az izmok hierarchikus felépítése. A hajlító és feszítő izmok működése néhány példán keresztül, az izmok csontokhoz tapadásának módja. Emelő elv érvényesülése. A mozgás idegi szabályozása. Az izomerő és munka értelmezése.</p> <p>Sérülések típusai (rándulás, ficam, húzódás, szakadás, törés). Alapvető elsősegélynyújtási ismeretek. A bemelegítés, erősítés, nyújtás biológia alapjai, fontossága.</p> <p>Szűrővizsgálatok lehetősége, fontossága.</p> <p>A mozgásszegény életmód káros következményei. A mozgás, az életmód és az energiaszükséglet összefüggései.</p> <p>Az edzés és a fizikai teljesítmény összefüggése. A versenysporttal, különféle sportágakkal járó terhelés hatása a mozgás szervrendszerére.</p> <p>A sporttal, testépítéssel elérhető alakformálás lehetőségei, szélsőségei.</p> <p>Testkép és lelki egyensúly összefüggése. Ideálok és változásuk. Táplálkozási zavarok. Az öltözködés, a divat szerepe. A plasztikai sebészet módszerei, hatásaik, mellékhatásaik és veszélyeik.</p>	<p>Csontok fizikai szerkezetének és kémiai összetételének vizsgálata.</p> <p>Érvelés a táplálékkiegészítők, teljesítménynövelők használatával kapcsolatban (előnyök, hátrányok, veszélyek).</p> <p>Érvek gyűjtése a testképre ható divatok veszélyeiről.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ízület, függesztő öv, csontsűrűség, vázizom, ín, ínszalag, bemelegítés, nyújtás, izomösszehúzódás,	

Tematikai egység	9. Elvlaszt és összeköt – A bőr	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A hámszövet alapvető jellemzői, csoportjai. A bőr felépítése, főbb funkciói. Gyakoribb bőrsérülések és ellátásuk. Higiéniai alapismeretek, a bőrápolás szempontjai és módjai.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A bőr felépítése és működése közötti összefüggések alkalmazása magyarázatokban. Állandóság és változás megfigyelése, értelmezése a bőr állapotával, fejlődésével és egészségével összefüggésben. A személyi higiéné biztosításával, a bőr ápolásával és egészségmegőrzésével kapcsolatos életviteli és gyakorlati készségek fejlesztése.</p>	
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Milyen feladatokat lát el a bőrünk? Hogyan épül föl? Mit jelez a bőr testünk állapotából? Mi alakítja ki a bőr alapszínét? Milyen bőrszín változatok jellemzőek az emberi fajra? Hogyan jelenik meg a biológiai sokféleség az emberi faj testi jellemzőinek esetében? Hogyan ápolhatjuk a bőrünket? Melyek a bőr gyakoribb megbetegedései, melyek ezek kockázati tényezői, mit tehetünk a megelőzés érdekében?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A bőr funkciói, rétegei, szöveti felépítésük, függelékei, mirigyei, receptorai. Az erek, a zsírszövet és a mirigyek szerepe a hőszabályozásban. Bőrflóra, pattanás, mitesszer, hámlás. A bőr regenerációja, sebgyógyulás. Bőrpigment, melanin. Éghajlati alkalmazkodás és bőrszín összefüggése. A napozás hatása, veszélyei, átmeneti barnulás. Az emberi rasszok jellemző testi jellegei. A testi jellegek népcsoporton belüli eltérései, átlagértékek és szélsőségek. A bőr higiénéje (rendszeres tisztálkodás, sérülések fertőtlenítése). Kiszáradás elleni védelem, táplálás. Bőrallergia okai, tünetei. A napsugárzás (UV) károsító hatása, a bőrrák felismerhetősége,</p>	<p>A bőr funkcióinak és felépítésének kapcsolata a szervezetszintű működésekkel – hőszabályozás elemzése.</p> <p>Az emberi faj bőrszínskálájának a biológiai sokféleség részeként való értelmezése.</p> <p>Képek gyűjtése a különböző bőrbetegségekről, tünetek felismerése. Érvek gyűjtése a szűrővizsgálatok, illetve az önvizsgálat fontosságáról.</p> <p>Kozmetikumok összetételének vizsgálata és kapcsolatba hozása a bőr felépítésével és működésével.</p>	<p><i>Fizika:</i> hő, hőterjedés, párolgás; elektromágneses sugárzások spektruma, UV-sugárzás, dózis.</p> <p><i>Kémia:</i> zsírok, kémhatás; mosó- és tisztítószer.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> higiéniai ismeretek tudatos alkalmazása; prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés.</p> <p><i>Matematika:</i> szimmetria; alá- és fölérendeltségi viszony; mellérendeltség.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> formák arányviszonyai.</p> <p><i>Földrajz:</i> kontinensek földrajza, népek, népcsoportok.</p>

veszélyessége. A szolárium-használat kockázatai. Más szervrendszerek betegségeire utaló jelek a bőrön.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hám, irha, bőralja, szőrtüsző, verejtékmirigy, faggyúmirigy, pigment, bórszín, érző idegvégződés, bőrallergia.	

Tematikai egység	10. Védelmi vonalaink – Az immunrendszer	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A vér összetétele, az egyes alkotók szerepe. Belső környezet fogalma. Baktérium, vírus fogalma, megkülönböztetése. Fertőzés, járvány fogalma. Antibiotikumok hatása, jelentősége. Hormon fogalma, a hormonális szabályozás elvi alapjai (a vércukorszint szabályozása).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rendszerszemlélet alkalmazása az immunrendszer és a szervezet egészségének viszonyára, valamint az immunrendszer komplexitásának belátására. Az oksági gondolkodás fejlesztése az immunrendszer működését feltáró kísérletek értelmezése során. Az ismereteken alapuló döntéshozatali és cselekvési képesség fejlesztése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miért van szükségünk biológiai „önvédelemre”? Mit jelent az önazonosság, és mi veszélyezteti ennek megőrzését? Hogyan győzi le szervezetünk a fertőzéseket? Miért következhet be az átültetett szervek kilökődése? Mi a magyarázata a védőoltások hatékonyságának? Milyen betegségeket sikerült leküzdeni, vagy visszaszorítani ezen a módon? Mi gyengíti, és mi erősíti immunrendszerünket? Milyen következménye lehet a meggyengült immunvédelemnek?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Kórokozó, fertőző és megbetegítő képesség, helyi és világjárvány. A kórokozók által okozott lehetséges hatások. A saját sejtek meghibásodásának veszélye. A veleszületett és a szerzett immunitás. A nyiroksejtek típusai</p>	<p>Az immunrendszer működését feltáró kísérletek és az arra adott magyarázatok értelmezése. Alapvető közegészségügyi és járványtani ismeretek alapján valós helyzetek elemzése, cselekvési lehetőségek mérlegelése.</p> <p>Az információ értelmezése a saját-idegen felismerési mechanizmusokban. A veleszületett, természetes védekezőképesség, valamint a szerzett, specifikus immunitás megkülönböztetése. A szervátültetéssel kapcsolatos vélemények, magatartásformák azonosítása, összevetése.</p> <p>A védőoltások indokoltságának értelmezése.</p> <p>A testi és lelki egészség közötti összefüggés belátása, biológiai magyarázata. A tartós stressz kezelésével összefüggő, egészségmegőrzést szolgáló</p>	<p><i>Kémia:</i> fehérjék harmadlagos szerkezete; cukrok, poliszacharidok, lipidek.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család, háztartás; egészséges életmód; egészségügyi intézmények, hatóságok.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskultúra; prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés.</p>

<p>és funkciói. Az immunválasz szabályozása.</p> <p>Vércsoportok, vérártómlésztés, Rh összeférhetetlenség, szervátültetés.</p> <p>A kórokozók hatása és a védekezés lehetősége (Simmelweis, Pasteur). Passzív és aktív immunizálás. Gyakoribb védőoltások, az immunizálás közegészségügyi szerepe.</p> <p>Az immunrendszer és a lelki állapot közötti összefüggés.</p> <p>A tartós, nem kontrollált stressz és a gyógyszerek hatása az immunrendszerre. A rákos megbetegedések és az immunrendszer gyengülése közötti összefüggések. Az immunrendszer rosszindulatú megbetegedése. Az allergia és az asztma immunológiai háttere.</p> <p>Autoimmun betegség.</p>	<p>életviteli és gyakorlati lehetőségek megismerése, összevetése a saját életmóddal.</p> <p>Vér(csoport)vizsgálatok eredményének megfigyelése, értelmezése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Fertőzés, járvány, veleszületett immunitás, szerzett (specifikus) immunitás, antigén, antigén felismerés, antitest (immunglobulin), nyiroksejt (limfocita), Rh és ABO vércsoportrendszer, védőoltás, immunizálás, immunológiai memória.</p>	

Tematikai egység	11. A vérünkben van? – A hormonális szabályozás		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A mirigy fogalma, típusai. A vérkeringés, érhálózat, vér összetétele. A stressz biológiai értelmezése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az absztrakt gondolkodás fejlesztése az életfolyamatok szabályozásáról és vezérléséről alkotott modell általánosításával, az idegi és hormonális szabályozás közötti hasonlóságok és különbségek, valamint az egységes (neuroendokrin) rendszerbe kapcsolódás felismerése során.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i></p> <p>Milyen sajátosságai vannak a kémiai jelátvitelnek a szabályozásban? Milyen anyagok a hormonok, mi jellemzi termelődésüket, szállításukat és hatásukat?</p> <p>Milyen kapcsolat van az idegi és a hormonális szabályozás között?</p>	<p>A hormonhatás specifikusságának megértése, a hormon-receptor kapcsolódás jelentőségének felismerése.</p> <p>A szabályozás és vezérlés fogalmának elmélyítése a hormonális működés példáján.</p> <p>Az idegi és hormonális szabályozás összehangoltságának</p>	<p><i>Kémia:</i></p> <p>lipidek, szteroidok; peptidek; glükóz, glikogén; jód, komplex vegyületek; kalcium és vegyületei.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i></p> <p>prevenció, egészségvédelem,</p>	

<p>Mi jellemzi munkamegosztásukat? Melyek a szervezet belső egyensúlyára ható legfontosabb hormonok, hol termelődnek, és mi a hatásuk? Mely rendellenességek, betegségek vezethetők vissza valamely hormonális zavarra? Mi a kapcsolat a teljesítményfokozó szerek és a hormonrendszer között? Jár-e valamilyen veszéllyel ezek alkalmazása?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A kémiai jelátvitel jellemzői. Belső elválasztású mirigy. Hormon és receptor összefüggése, specifikus hatás. A folyamatba való beavatkozás lehetősége. A hipofízis- hipotalamusz-rendszer felépítése és működése. A hormonális szabályozás hierarchikus felépítése. Az idegrendszeri ellenőrzés érvényesülése. A hormonhatás időbeli jellemzői. Példák a központi idegrendszerben termelődő hormonok hatásaira (szorongás, eufória). A vércukorszint szabályozásában résztvevő mirigyek és hormonjaik, a szabályozás mechanizmusa. A tiroxin és az adrenalin hatása. A cukorbetegség kockázati tényezői, felismerése, lehetséges következményei és kezelése. Növekedési rendellenességek. Pajzsmirigy betegségek. Hormonok, hormonhatású szerek a környezetünkben, lehetséges veszélyek. A hormonális dopping módszerei, veszélyei.</p>	<p>megértése a hipotalamusz-hipofízisrendszer felépítése és működése alapján.</p> <p>Hormonzavarokkal összefüggő kórképek vizsgálata, a kockázatok és megelőzési lehetőségek felismerése, következtetések levonása.</p> <p>Érvelés a teljesítményfokozó és izomtömeg-növelő szerek használata ellen.</p>	<p>teljesítményfokozó szerek veszélyei.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hormon, receptor, belső elválasztású mirigy, szteroid, hipotalamusz, agyalapi mirigy-, pajzsmirigy-, hasnyálmirigy-, mellékvese-hormonok.</p>	

Tematikai egység	12. Harcolj vagy fuss! – Az idegrendszer		Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Az idegsejt és az idegszövet felépítése és működése. Elemi idegi folyamatok. Az idegi szabályozás alapelve. Környéki és központi idegrendszer megkülönböztetése. A reflex fogalma. A szem és a fül felépítése. Az idegműködéseket befolyásoló, tudatmódosító szerek veszélyei.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rendszerszemlélet alkalmazása a szabályozott állapot biológiai értelmezésében. Rendszer és környezet kapcsolatán alapuló szemléletmódok alkalmazása az érzékelés és a szabályozottság magyarázatában. A tudatmódosító, függőséget okozó szerekkel szembeni elutasító magatartás erősítése.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i></p> <p>Miben különbözik az idegsejt felépítése és működése a többi sejtétől?</p> <p>Hogyan képes a szervezet beállítani belső állapotának életfontosságú jellemzőit?</p> <p>Hogyan képes válaszolni az idegrendszer a külső és belső ingerekre? Hogyan állítják elő és továbbítják az idegsejtek a jeleket?</p> <p>Mi a gerincvelő szerepe az idegi szabályozásban?</p> <p>Melyek az emberi érzékelés területei? Milyen közös és egyedi sajátosságok jellemzik érzékszerveinket? Mit tehetünk, érzékelési képességeink megőrzése érdekében?</p> <p>Milyen szabályozó rendszerek öröködnék létfenntartó életműködéseink felett?</p> <p>Hogyan alkalmazkodik szervezetünk a testi és lelki terheléshez? Mi történik pihenés, feltöltődés során?</p> <p>Hogyan szerveződik az emberi agy? Hol és hogyan őrizzük emlékeinket, tanult képességeinket?</p> <p>Melyek az idegrendszert érintő fontosabb rendellenességek,</p>	<p>A szabályozás és vezérlés fogalmainak alkalmazása az idegrendszer működésének magyarázatakor.</p> <p>Állandóság és változás szempontjain alapuló folyamatelemzés és magyarázat.</p> <p>A jel fizikai, kémiai és biológiai értelmezése.</p> <p>A környezetben előforduló, az élőlények számára adekvát hatások, energiaformák azonosítása, az inger fogalmának értelmezése.</p> <p>Reflextípusok megkülönböztetése, a reflexkör felépítése és működése közötti kapcsolat értelmezése. Elvégzett reflexvizsgálat értelmezése.</p> <p>A környezetben előforduló, az élőlények számára adekvát hatások, energiaformák azonosítása, az inger fogalmának értelmezése.</p> <p>Az érzékszervek felépítése és működése közötti összefüggés elemzése.</p> <p>Elvégzett érzékelés-élettani kísérletek értelmezése.</p> <p>Szomatikus és vegetatív szabályozás megkülönböztetése,</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i></p> <p>A személyes környezetre ható technológiák; baleseti veszélyek, kockázatok.</p> <p><i>Fizika:</i></p> <p>elektromosság, töltéshordozó; potenciál, feszültség; polarizáció, elektromágneses sugárzások; hő, hőmérséklet; látható fény, domború lencse képalkotása, törésmutató; rezgések és hullámok, hullámtípusok, hullámjelenségek, hullámhossz és frekvencia; mágnesség, rezonancia; röntgensugárzás.</p> <p><i>Kémia:</i></p> <p>a molekulák szerkezete, energia- és információtartalma.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i></p> <p>Motoros képességek; Prevenció, életvezetés,</p>	

<p>megbetegedések? Mit tehetünk megelőzésük érdekében?</p> <p><i>Ismeretek:</i> A szabályozókör fogalma, elemei. A negatív visszacsatolás működési elve, biológiai szerepe. Egy példa ismerete. Az idegsejt felépítése. A nyugalmi potenciál tényezői, értéke. Akciós potenciál kialakulása, terjedése. Az idegsejtek közötti kölcsönhatások formái és jelentőségük. A szinapszisok működésére ható anyagok. Az idegsejtek aktivitásának belső ritmusa (biológiai órák). A gerincvelő felépítése, kapcsolatai, funkciói. Szomatikus és vegetatív gerincvelői reflexek. Az inger fogalma, típusai. A receptor funkciói. A szem felépítése, a látás folyamata, jellemzői. Alkalmazkodás a változó távolsághoz és fényerőhöz. A fül felépítése, a hallás és egyensúlyozás folyamata. A kémiai érzékelés (szaglás, ízlelés). Észlelés és érzékelés különbsége, az agy szerepe az érzékelésben. Szemhibák és látásjavító eszközök, módszerek. A halláskárosodás kockázatai. Zajártalom. Az érzékszervek vizsgálati módszerei. Vegetatív szabályozás fogalma, funkciója, szabályozási területei. Szimpatikus és paraszimpatikus működés. Egy vegetatív működés szabályozásának példája (pl. légzés). Az agy részei. Agyidegek. Az agykéreg komplexitása, sejthálózatok, kéreg alatti magvak, fehérállomány. Az értelmi és érzelmi működés, a</p>	<p>a vegetatív szabályozás néhány területének, módjának és funkciójának értelmezése. A szabályozás elemzése példákon keresztül.</p> <p>Felépítés és működés kapcsolatba hozása, a rendszerszerűség felismerése és magyarázata.</p> <p>A gyakoribb idegrendszeri megbetegedések azonosítása jellegzetes tüneteik alapján.</p>	<p>egészségfejlesztés.</p>
---	---	----------------------------

<p>memória. Éberség és alvás ritmusa, az ingerek változatosságának szerepe. Az agy vizsgálati módszerei. Idegrendszeri sérülések okai, gyakoribb esetei és következményei (ideg-, gerinc-, agysérülés). Fejlődési rendellenességek, fogyatékoság. Fertőzések. Agyi keringési zavarok. Parkinson-kór, Alzheimer-kór, prionbetegség.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Vezérlés, szabályozás, negatív visszacsatolás, idegsejt (neuron), akciós potenciál, ingerküszöb, szinapszis, reflexkör, szomatikus és vegetatív idegrendszer, szimpatikus és paraszimpatikus működés, érzékelés, érzékszerv, nagyagy, kisagy, agytörzs, agykéreg, dúc, mag, ideg, pályák, szürkeállomány, fehérállomány.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló ismerje a szerveződési szintek összetettségét és felépítését, az összetettségen belüli működési kapcsolatokat. Tekintse ezeket megőrzendő természeti értékeknek.</p> <p>Ismerje az emberi és állati közösségekben a meghatározó társas kapcsolatok biológiai funkcióit.</p> <p>Ismerje egy-két jelentős külföldi és hazai természettudós kutatási eredményeinek lényegét.</p> <p>Legyen képes értelmezni fénymikroszkópos képet a megismerés folyamatában.</p> <p>Legyen tisztában saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival, a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival. Ismerje a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait. Értse a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.</p> <p>Használja önálló tanulása során az internet és a könyvtár nyújtotta lehetőségeket.</p> <p>Értse a személyes felelősségét a fertőzések megelőzésében, és tegyen meg mindent a sikeres gyógyulás érdekében.</p> <p>Legyen képes egyszerű kísérleteket elvégezni, megfigyeléseit és tapasztalatait megfogalmazni, leírni.</p> <p>Legyen képes a problémák tudatos azonosítására, megoldására, a hipotézisek megvizsgálására.</p>
--	--

11. évfolyam

A gimnáziumi biológiatanulás utolsó évének diszciplináris témakörei a molekuláris genetika, az evolúció, az ökológia és az emberi viselkedés. Az egyed feletti szintek az ember esetében átvezetnek a társadalmi jelenségek világába. A biológia e téren egyrészt a határterületeket érintve a kapcsolatok felismeréséhez vezet, másrészt annak elfogadását eredményezi, hogy az

emberi társadalom tartósan csak a természeti környezetbe illeszkedve maradhat fenn. A fenntarthatóság mint cél nem egy kész algoritmus megtanulását igényli – ilyen jelenleg nincs –, hanem a biológiai ismeretek kreatív, átgondolt alkalmazását a társadalmi élet területén is. A tanulás során az elméleti háttér ismerete párosul a természettudományos gondolkodás módszereivel és a vizsgálódáshoz szükséges gyakorlati készségekkel. A témakörök biztosítják a tudás rendszerszerű építését, kapcsolódnak a mindennapi élet problémáihoz. Megjelennek a biológiai szerveződés egymásba épülő szintjei, a különféle élő rendszerek és a közöttük lévő összefüggések. Megismerésük során a tanulók követik az anyag, az energia és az információ átadásának útjait, megfigyelhetik az állandóság és változás jelenségeit. Az élettelen és az élő természet kapcsolatába, az életközösségek bioszféra szintjéig követhető felépülésébe és működésébe való bepillantás formálja az egyéni életvitelt, és kialakítja a fenntarthatóságot szolgáló közösségi cselekvésben való aktív részvétel képességét.

Tematikai egység	1. Nemzedékről nemzedékre – Az öröklődés törvényei	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A faj, a környezet (környezeti tényező) fogalma. Az ivaros szaporodás genetikai lényege. Vércsoport-antigének.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az információ-kifejeződés folyamatainak megértése az élővilágban. A tudományos gondolkodás mindennapi életben való hasznosságának belátása, a módszerek tudatos alkalmazása. A problémák tudatos azonosítása, feltevések megvizsgálása. A véletlen szerepének és a valószínűség fogalmának alkalmazása.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Öröklődnek-e a szerzett tulajdonságok? Mi magyarázza az öröklött tulajdonságok megjelenését vagy eltűnését? Milyen mértékben befolyásolhatja a környezet vagy a nevelés az öröklött jellegek megnyilvánulását? Mi az oka és jelentősége biológiai sokféleségünknek?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Mendel szemléletmódja (a gén mint szerkezet nélküli egység), módszere, eredményei. Allélkölcsonhatások (dominancia). Példák emberi tulajdonságok öröklődésére. A beltenyésztés és kockázata (állattenyésztés, természetvédelem, rokonházasság veszélye).</p>	<p>Mendel módszereinek, eredményeinek és ezek érvényességi körének értelmezése. Öröklött jelleg megjelenésének számszerű megadása (az öröklésmenet ismeretében). Következtetés allélkölcsonhatásra (az eloszlás ismeretében). Családfa elemzése. Ikervizsgálatok értelmezése. Kockázati tényező és elővigyázatosság értelmezése genetikai példán.</p> <p>Minőségi és mennyiségi jelleg megkülönböztetése. Mennyiségi eloszlás grafikus megjelenítésének értelmezése.</p>	<p><i>Matematika:</i> valószínűség, eloszlás.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> példák az emberi élet értékére (Teiresziasz, Oidiposz).</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> termékeny félhold – az állat- és növénynevelés történelmi szerepe, helyszínei.</p>

Példák hajlamok öröklésére. Kockázati tényezők és gének kölcsönhatása. Az egyén és a társadalom együttélése öröklött hiányokkal (diéta). A genetikai sokféleség jellemzése (allélszám) és biológiai szerepe (nemesítés, az alkalmazkodás lehetősége). A környezet hatása mennyiségi jellegek öröklésére, sok gén – egy tulajdonság kapcsolat.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gén, allél, domináns, recesszív, homo- és heterozigóta, hajlam, beltenyésztés, genetikai sokféleség (diverzitás).	

Tematikai egység	2. Megfejtendő üzenetek – Molekuláris genetika		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A fehérjék szerkezete. Katalízis. Az öröklődés törvényei (Mendel). A sejt fölépítése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tudományos gondolkodás mindennapi életben való hasznosságának belátása, a módszerek tudatos alkalmazása. Vizsgálati módszerek, tudományos eredmények és ezek érvényességi körének értelmezése. Az orvoshoz fordulás céljának, helyes időzítésének megértése. Az érveken alapuló vitakultúra fejlesztése, a felelős állásfoglalás iránti igény felkeltése.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Mi magyarázza tulajdonságok csoportjainak együttes öröklését? Miből vannak, hol vannak és hogyan működnek a gének? Mi rögzíti bennük az információt? Mi a szerepe a szexualitásnak a faj szempontjából (összehasonlítva az ivartalan szaporodással)? Hogyan lesz a megtermékenyített petesejtből ember? Mi dönti el, hogy mely gének, mikor és meddig működnek? Mi hangolja össze sejtjeink génműködését? Hogyan jönnek létre különböző alakú és működésű sejtjeink? Mi lehet az	Az osztódások szerepének értelmezése a testi és ivarsejtek létrejöttében és a genetikai sokféleség fenntartásában. A nukleinsavak örökítő szerepének bizonyítása. Kodon-szótár használata. Génmutáció következményének értelmezése kodon-szótár segítségével. Szabályozott génműködés értelmezése ábra alapján. Daganatra utaló jelek felismerése. Sebkezelés elsajátítása. Az érvek és ellenérvek összevetése. Információforrások kritikus	<i>Kémia:</i> Cukrok, foszforsav, kondenzáció. A fehérjék felépítése. <i>Fizika:</i> elektromágneses és radioaktív sugárzások típusai. <i>Magyar nyelv és irodalom;</i> <i>mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Fejlődés, öregedés és halál témái. Tudományos-fantasztikus témakörök. <i>Történelem, társadalmi</i>	

<p>oka a daganatképző sejtek kialakulásának? Hogyan, miért és milyen mértékben avatkozhat bele az ember a genom működésébe?</p> <p>Miben segíthet a számítógép használata a génműködés megértésében, a személyre szabott gyógyításban, a múlt feltárásában?</p> <p><i>Ismeretek:</i></p> <p>A genetikai kapcsoltság és oka (kromoszómák).</p> <p>A számtartó és a számfelező osztódás; a sejtciklus.</p> <p>A nukleinsavak alapfelépítése.</p> <p>A vírusok szaporodása, vírus okozta betegségek.</p> <p>Testi és ivari kromoszómák, az ivari kromoszómákhoz kötött öröklés jellemzői.</p> <p>A DNS megkettőződése, információáramlás a fehérjék szintézise során (gén > fehérje > jelleg).</p> <p>A mutációk típusai, gyakoriságuk, lehetséges hatásaik, mutagén tényezők (sugárzás, vegyületek). Mutagén hatások kerülésének, illetve mérséklésének módjai.</p> <p>Példa a génműködés szabályozottságára.</p> <p>A szabályozott működés zavara (daganatos betegségek).</p> <p>Az őssejtek lehetséges felhasználása. A környezeti tényezők génmódosító hatásai.</p> <p>Tartós károsodás (szövetelhalás) és regeneráció. Az öregedés lehetséges okai.</p> <p>A géntechnológia lehetőségei, kockázatai és néhány alkalmazása (genetikailag módosított élőlények, génterápia).</p>	<p>értékelése.</p>	<p><i>és állampolgári ismeretek:</i> Hiroshima, Bhopal, Csernobil – környezeti katasztrófák.</p> <p><i>Etika:</i> a tudományos eredmények alkalmazásaival kapcsolatos dilemmák.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Kapcsoltság, kromoszóma (testi, ivari), mitózis, meiózis, mutáció, differenciálódás, őssejt, transzgen, GMO.</p>	

Tematikai egység	3. Új kezdetek – Szaporodás, szexualitás		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Genetika: mitózis és meiózis, nemi kromoszómák. Élettan: hormonok hatásmechanizmusa, visszacsatolások.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vezéreltség, szabályozottság általános mechanizmusainak megértése a szaporodás és az öröklődés kapcsolatainak példáján. A felelős párkapcsolatok gyakorlását és a pályaválasztást segítő önismeret fejlesztése.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Mi magyarázza az ivaros úton létrejött utódok sokféleségét, az ivarsejtek és az ivarsejteket létrehozó egyedek különbségeit, a férfi és nő biológiailag eltérő jellemzőit?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Ivaros és ivartalan szaporodásformák az élővilágban. Klónozás. Kromoszomális, elődleges és másodlagos nemi jellegek. A férfi és női ivarsejtek, ivarszervek felépítése, működése, a nemi működések szabályozása. Fogamzásgátlás. Családtervezés és lehetőségei. A megtermékenyülés, a méhen belüli élet fő jellemzői. A magzati élet védelme. Születés. A születés utáni élet fő szakaszainak biológiai jellemzői.</p>	<p>Az ivartalan és az ivaros szaporodás összehasonlító jellemzése. Az ivarsejtek összevetése. A ciklikus működések megértése. A családtervezés lehetőségei kapcsán érvek és tények megbeszélése.</p> <p>Filmek, folyamatábrák, makettek értelmezése.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; magyar nyelv és irodalom; technika, életvitel és gyakorlat:</i> A nemi különbségeket kiemelő, illetve az azokat elfedő szokások, öltözetek. A szerelem és szexualitás, a család és születés, a gyermekkor és serdülés mint irodalmi téma.</p> <p><i>Etika:</i> az egyén szabadsága és felelőssége.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Klónozás, tüsző, sárgatest, tüszőserkentő és tüszőhormon (ösztrogén), sárgatestserkentő és sárgatest-hormon (progeszteron), hím nemi hormon (tesztoszteron), ovuláció, menstruáció, megtermékenyülés, beágyazódás, magzat, méhlepény.		

Tematikai egység	4. Az élet lehetőségei	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Nyílt és zárt rendszer. A sejt felépítő és lebontó folyamatai. A genetikai információ működése és átadása. Életkritériumok. A globális	

	anyagforgalom és energiaáramlás jellemzői.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A rendszerfogalom általánosítása, a vezéreltség, szabályozottság általános mechanizmusainak mélyebb megértése. A hierarchia és a hálózatoság következményeinek elemzése élő rendszerekben.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miért alkalmas a Földünk az élet kialakulásra? Lehet-e élet más bolygókon? Mennyire különleges, egyedülálló bolygó a Föld?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az élet kialakulásának, a Föld különleges helyzetének kérdése (ösléggör, szerves molekulák és önszerveződő struktúrák). A bioszféra élő és élettelen folyamatainak egysége</p>	<p>Rendszer-környezet kölcsönhatások elemzése. Az ellentétes nézetek, érvek összevetése. A földi légkörre vonatkozó adatok értelmezése. Miller kísérletének értelmezése.</p>	<p><i>Fizika:</i> rendezettség és rendezetlenség, a folyamatok iránya.</p> <p><i>Informatika:</i> információ</p> <p><i>Etika:</i> az ember helye, szerepe.</p> <p><i>Földrajz:</i> A Naprendszer felépítése. A Föld mágneses tere. A Hold szerepe. A lemeztectonikai mozgások feltétele.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyílt rendszer, rendezettség, önszaporító reakció, redukáló/oxidáló légkör.		

Tematikai egység	5. Kibontakozás – a biológiai evolúció		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Élőlények és élőlénycsoportok alkalmazkodása környezetükhöz. Az alkalmazkodások evolúciós értelmezése. A fejlődés jellemzői az egyéni életben.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Módszerek, tudományos eredmények és ezek érvényességi körének elemzése. A tudománytörténeti folyamatok értelmezése a modellek, az elképzelések, az egymást váltó vagy egymást kiegészítő elméletek megszületéseként és háttérbe szorulásaként.</p> <p>A véletlen szerepének és a valószínűség fogalmának alkalmazása.</p> <p>Evolúciós, környezet- és természetvédelmi szempontok összekapcsolása.</p> <p>Természeti értékek és károk, környezeti károk felismerése, a cselekvési lehetőségek felmérése, a környezet iránti felelős magatartás erősítése.</p> <p>A fejlődéstörténeti rendszer vizsgálatát szolgáló módszerek értelmezése.</p>		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	

<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Hogyan alkalmazkodnak az élőlénycsoportok a változó körülményekhez? Hogyan befolyásolható ez a folyamat az ember által szándékosan (nemesítés) vagy akaratlanul (járványok kialakulása). Minek alapján következtethetünk a jelenből a múltra és mi jelezhető előre a jövőből? Mikor és hogyan befolyásolhatják kis változások (pl. egyéni döntések) a jövőt meghatározó folyamatokat?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Darwin és kortársainak érvei a fajok változása mellett. Az evolúció darwini leírása. A populációgenetikai modell (véletlen, öröklődő variációk gyakoriság-változása). A genetikai változatosságot növelő és csökkentő tényezők. A fosszíliak értelmezése: az egykori élőlények rekonstrukciója (korreláció), a lelet kora. Rezisztens kórokozók, gyomok megjelenése és terjedése. A bioszféra evolúciójának néhány feltételezett kulcslépése: eukarióta sejt, oxidáló légkör, soksejtűség, szárazföldre lépés, önreflexió (tudat). Fajok, csoportok kihalásának lehetséges okai. Vitatott kérdések (irányultság, önszerveződés, emberi evolúció).</p>	<p>Az evolúciós gondolat változásának értelmezése. Populációgenetikai folyamatok értelmezése. A korreláció-elv alkalmazása. A módszerek korlátainak, feltételeinek elemzése.</p> <p>Érvek és ellenérvek összevetése, az evolúció mechanizmusaira vonatkozó információforrások kritikus felhasználása.</p> <p>Palacknyak-hatás értelmezése</p>	<p><i>Fizika:</i> az Univerzum kialakulása.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> társadalomfejlődési elméletek; példák a technikai evolúcióra; a szelekció szerepe a növény- és állatnemesítésben; ásatások, restaurálás, kormeghatározás; járványok történelemformáló szerepe.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> népek és nyelvek rokonságának kérdése.</p> <p><i>Művészetek:</i> stílusok változásai.</p> <p><i>Etika:</i> az ember helye és szerepe.</p>
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Evolúció, kiválogatódás (szelekció), fosszília, korreláció, törzsfá.</p>	

<p>Tematikai egység</p>	<p>6. Az ember egyéni és társas viselkedése</p>	<p>Órakeret 8 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Tanulástípusok. Az állatok társas viselkedése (agresszió, ivadék gondozás).</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A pályaválasztást elősegítő önismeret, az önelfogadás, a társak iránti együttérzés fejlesztése. A személyes felelősség, valamint a szülők, a család, a környezet fontosságának felismerése a függőségek megelőzésében.</p> <p>Az orvoshoz fordulás céljának, helyes időzítésének tudatosítása.</p> <p>Az emberfajta és kultúrák sajátosságainak és közös értékeinek fölismerése. A fogyatékkal élő emberek megismerése, állapotuk megértése.</p> <p>A gondolkodási folyamatokat meghatározó tényezők, az érzelmi és az értelmi fejlődés kapcsolatának megismerése.</p>	
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Miben közösek az emberi és az állati csoportok, és miben különbözünk egymástól? Hogyan befolyásolják a közösség elvárásai egyéni életünket és egészségünket? Mi ébreszti fel és mi gátolja az emberi együttműködés és agresszió formáit?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az emberi csoportokra jellemző társas viszonyok: utánzás, empátia, tartós kötődés (párkapcsolat, család), csoportnormák és ezzel kapcsolatos érzelmek. A szabálykövetés és szabályteremtés példái. Az idegen csoportoktól való elkülönülés és az eltérő csoportok közötti együttműködés biológiai háttere. Az ember mint megismerő lény (utánzás, belátás, párbeszéd, gondolati sémák, előítéletek). Szociokulturális hatások (testkép, fogyatékkal élők, idős emberek, betegek). Az érzelmek biológiai funkciói, megküzdési stratégiák. A depresszió, a feloldatlan, tartós stressz lehetséges okai, káros közösségi hatásai (agresszió, apátia), testi hatásai,</p>	<p>Az állati és az emberi csoportokban uralkodó kapcsolatok különbségeinek megfogalmazása.</p> <p>Az agressziót és gondoskodást kiváltó tényezők különbségeinek megfogalmazása az állatok és az ember között.</p> <p>A tartós és kiegyensúlyozott párkapcsolatot fenntartó és fenyegető hatások értelmezése. Bizonyítás, meggyőzés, művészi hatás, manipuláció, reklám, előítélet felismerése és megkülönböztetése.</p> <p>Az alternatív gyógyászat lehetőségeinek és kockázatainak értelmezése.</p> <p>A kémiai és a viselkedési függőségek közös jellegzetességeinek felismerése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kommunikáció, metakommunikáció; érvelés; példák alá-fölérendeltségen alapuló és szabad választáson nyugvó emberi kapcsolatokra; az agresszió és a segítőkészség, befogadás és kirekesztés irodalmi feldolgozása; az egészség és betegség mint metafora; az alkoholizmus, a játékszenvedély, a személytől való függés példái; szerelem és csalódás témái.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> az agresszor fogalmának történeti megközelítése; történeti perek, előítéletek, propaganda-hadjáratok példái.</p>

a megelőzés és a feloldás lehetséges módjai.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kötődés, empátia, agresszió, csoportnorma, verbális/nem verbális kommunikáció, stressz, megküzdés, függőség.	

Tematikai egység	7. Gazdálkodás és fenntarthatóság		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Életközösségek, populációs kölcsönhatások, talajképződés. Genetikai sokféleség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összetett technológiai, társadalmi és ökológiai rendszerek elemzése. Lokális és globális szintű gondolkodásmód fejlesztése. Evolúciós magyarázat keresése biológiai és ezzel összefüggő fizikai, földrajzi, történelmi tényekre; az ember szerepének kritikus vizsgálata. A környezeti kár, az ipari és természeti-időjárás katasztrófák okainak elemzése, elkerülésük lehetőségei. Egészség- és környezettudatos magatartás kialakítása a hétköznapi élet minden területén, bekapcsolódás környezetvédelmi tevékenységekbe. Az ismeretek alkalmazása a fenntarthatóság és autonómia érdekében a háztartásokban és kisközösségekben.		
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> Hogyan határozzák meg a természeti feltételek az emberi léte? Milyen mértékig és mennyire tartósan befolyásolhatjuk e feltételeket? Milyen gazdálkodási, gondolkodási és életmódbeli formák lehetnek fennmaradásunk feltételei?</p> <p><i>Ismeretek:</i> Az ember hatása a földi élővilágra a történelem során. Önpusztító civilizációk és a természeti környezettel összhangban maradó gazdálkodási formák. A természeti környezet terhelése: fajok kiirtása, az élőhelyek beszűkítése és részekre szabdalása, szennyezőanyag-kibocsátás, fajok behurcolása,</p>	<p>A fenntartható gazdálkodás biológiai feltételeinek megfogalmazása.</p> <p>A természetvédelem genetikai hátterének értelmezése.</p> <p>Az ökológiai lábnyom csökkentése lehetőségeinek megfogalmazása az iskolai, illetve lakókörnyezetben. Autonómia és együttműködés lehetőségeinek elemzése.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi ökológia; civilizációs korszakváltások okai; példák nemzetközi egyezményekre; globalizációs tendenciák és függetlenségi törekvések hátterei.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ember és természet viszonyának megfogalmazásai.</p> <p><i>Etika:</i> környezeti etika.</p>	

<p>megtelepítése, talajerózió. Fajok, területek és a biológiai sokféleség védelme. A természetvédelem lehetőségei. A környezeti kár fogalma, csökkentésének lehetőségei. Ökológiai lábnyom. Az ökológiai krízis társadalmi-szemléleti hátterének fő tényezői (fogyasztás, városiasodás, fosszilis energia felhasználása, globalizáció).</p>		
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Fenntarthatóság, biológiai sokféleség, ökológiai lábnyom, kibocsátás (emisszió), határérték, környezeti terhelés.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló gyakorlatot szerez a biológia különböző szerveződési szintjein – sejt, szerv, szervrendszer, egyed és egyed feletti szintek – a felépítés és működés kapcsolatainak meglátására és elemzésére. A működés törvényszerűségeit képes lesz valamilyen sokaság alkotóinak közös viselkedésében keresni, legyenek azok gének, egyedek vagy fajok, s ezt a funkciót e működések magasabb szerveződési szintben betöltött szerepeként értelmezni.</p> <p>Szemléletében megjelenik a folyamatok egyszerűségét, megismételhetetlenségét jelentő történetiség is, a modern biológiát e két látásmód összekapcsolására tett kísérletként látja, melynek sikere vagy kudarca közvetlenül hat boldogulásunkra.</p> <p>Felismeri, hogy a funkciók keresése az egyén életében és a társadalmi kapcsolatokban is az értelem keresését és újrafelismerését jelenti, mert a véletlenek sokaságát ez kapcsolja harmonikus egésszé a kibontakozás történeti folyamatában. Ez a tudás olyan világnézet alapja lehet, amely megtartja a tudomány leíró módszereit és magyarázó erejét, de megtalálja az így leírt folyamatok és formák szerepét is a természet egészében.</p>
--	--

”

**Az emberi erőforrások minisztere 24/2016. (VIII. 30.) EMMI rendelete
a fejezeti kezelésű előirányzatok és központi kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló
58/2015. (XII. 30.) EMMI rendelet módosításáról**

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (5) bekezdésében,

a 3. § tekintetében a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 72. § (2) bekezdésében
kapott felhatalmazás alapján,

az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 1. melléklet I. alcím 19. pontjában,
valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 2. pontjában meghatározott
feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 2. pontjában
meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** (1) A fejezeti kezelésű előirányzatok és központi kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 58/2015. (XII. 30.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. §-a a következő 3a. ponttal egészül ki:
(*E rendelet alkalmazásában*)
„3a. egy és ugyanazon vállalkozás: az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 2. cikk (2) bekezdése szerinti vállalkozás;”
- (2) A Rendelet 2. §-a a következő 4a. ponttal egészül ki:
(*E rendelet alkalmazásában*)
„4a. ésszerű nyereség: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 142. pontja szerinti nyereség;”
- (3) A Rendelet 2. §-a a következő 5a. ponttal egészül ki:
(*E rendelet alkalmazásában*)
„5a. immateriális javak: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 30. pontja szerinti javak;”
- (4) A Rendelet 2. §-a a következő 11a. ponttal egészül ki:
(*E rendelet alkalmazásában*)
„11a. személyi jellegű ráfordítás: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 88. pontja szerinti ráfordítás;”
- (5) A Rendelet 2. §-a a következő 13a. ponttal egészül ki:
(*E rendelet alkalmazásában*)
„13a. tárgyi eszköz: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 29. pontja szerinti eszköz;”
- 2. §** A Rendelet 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„4. § Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatások esetében
a) az 1. melléklet 5., 20., 27., 29., 34., 36., 48., 49., 53–57., 61., 62., 64., 65., 68., 69., 70., 78., 125., 126., 128., 138.,
139., 142., 150., 153., 191., 193., 196., 202., 210., 211., 219., 220., 223. és 224. sora alapján a 651/2014/EU bizottsági
rendelet 53. cikke szerinti kulturális és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás,
b) az 1. melléklet 51. és 52. sora alapján az SA.38425 (2014/N). számú bizottsági határozat szerinti támogatás,
c) az 1. melléklet 20., 36., 43., 49., 51., 52., 57., 61., 64., 65., 80., 81., 113., 116., 117., 126., 138., 142., 153., 187., 211., 224.
és 262. sora alapján az 1407/2013/EU bizottsági rendelet szerinti támogatás,
d) az 1. melléklet 14., 124., 127. és 187. sora alapján a 651/2014/EU bizottsági rendelet 31. cikke szerinti képzési
támogatás,
e) az 1. melléklet 187. és 188. sora alapján a 651/2014/EU bizottsági rendelet 33. cikke szerinti, a megváltozott
munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához bértámogatás formájában nyújtott támogatás,
f) az 1. melléklet 187. és 188. sora alapján a 651/2014/EU bizottsági rendelet 34. cikke szerinti, a megváltozott
munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásával járó többletköltségek ellentételezéséhez nyújtott támogatás,
g) az 1. melléklet 183. sora alapján a 2012/21/EU bizottsági határozat szerinti támogatás,
h) az 1. melléklet 183. sora alapján a 360/2012/EU bizottsági rendelet szerinti támogatás
nyújtható.”
- 3. §** (1) A Rendelet 5. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) A 651/2014/EU bizottsági rendelet, az 1407/2013/EU bizottsági rendelet, a 2012/21/EU bizottsági határozat,
a 360/2012/EU bizottsági rendelet és a SA.38425 (2014/N). számú bizottsági határozat hatálya alá tartozó támogatás
kizárólag átlátható formában nyújtható.”

(2) A Rendelet 5. § (3) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Nem ítéltető meg támogatás)

„a) – a 4. § c) pont szerinti támogatás kivételével – azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget;”

4. § A Rendelet 5.§ (9) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

[Az Atr. 18. § (2) bekezdés a) pontja szerint előzetesen be kell jelenteni az Európai Bizottság részére az egyedi támogatást, ha a támogatás összege a 651/2014/EU bizottsági rendelet szerinti]

„d) a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító beruházási támogatás esetén projektenként meghaladja a 100 millió eurónak megfelelő forintösszeget, a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító működési támogatás esetén vállalkozásként évente az 50 millió eurónak megfelelő forintösszeget.”

5. § A Rendelet a következő 5/A. §-sal egészül ki:

„5/A. § (1) A támogatást nyújtó adatot szolgáltató a Támogatásokat Vizsgáló Iroda, mint az állami támogatások európai uniós verseny szempontú vizsgálatáért felelős szervezet részére a 651/2014/EU bizottsági rendelet 9. cikke szerinti közzététel céljából e rendelet hatálya alá tartozó, 500 000 eurónak megfelelő forintösszeget meghaladó egyedi támogatásokról.

(2) Az adatszolgáltatást a támogatást nyújtó az Atr. 18/A–18/D. §-ai szerint teljesíti.”

6. § A Rendelet a következő 5/A. alcímmel egészül ki:

„5/A. A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás

9/A. § (1) A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás (ezen alcím vonatkozásában a továbbiakban: támogatás) beruházási, működési vagy zenei és irodalmi alkotások kiadásához nyújtott támogatásként nyújtható.

(2) A támogatás – a nyomtatott vagy elektronikus formában közzétett sajtótermék és magazin kivételével – a következőkhöz nyújtható:

a) muzeális intézmény, levéltár, könyvtár, művészeti vagy közművelődési intézmény – ide értve a közösségi teret –, koncertterem,

b) tárgyi kulturális örökség, régészeti lelőhely, emlékmű, történelmi emlékhely és épület, a kulturális örökséghez kapcsolódó természeti örökség, kulturális vagy természeti örökséggé nyilvánított örökség,

c) a szellemi kulturális örökség valamennyi formája, különösen a népi hagyományok, kézművesség,

d) művészeti vagy kulturális esemény, előadás, fesztivál, kiállítás és hasonló kulturális tevékenység,

e) kulturális és művészeti oktatási tevékenység, a kulturális kifejezőmódok sokfélesége védelmének és támogatásának jelentőségét tudatosító oktatási és társadalmi célú figyelemfelhívó programok, ideértve az új technológiák alkalmazását is ezen célokra,

f) zenei és irodalmi alkotások írása, szerkesztése, gyártása, terjesztése, digitalizálása, kiadása és fordítása.

9/B. § (1) Beruházási támogatás esetén a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költség és a beruházás megvalósításából származó működési eredmény közötti különbséget azzal, hogy az infrastruktúra üzemeltetője – a támogatást nyújtó döntésétől függően – jogosult ésszerű nyereséget szerezni.

(2) A működési eredmény mértékét megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni, és

a) előzetesen vagy

b) visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag kell levonni az elszámolható költségekből.

(3) A beruházási támogatás elszámolható költségei az immateriális javak és a tárgyi eszközök következő költségei:

a) az infrastruktúra építésének, korszerűsítésének, bővítésének, megvásárlásának, megőrzésének és fejlesztésének költsége, ha az infrastruktúra időbeli vagy térbeli kapacitását évente legalább 80%-ban kulturális célra használják,

b) a kulturális örökség megszerzésének költsége, különösen a lízingdíj, a kapcsolódó illetékek vagy a kulturális örökség áthelyezésének költsége,

c) a tárgyi és szellemi kulturális örökség védelmének, megőrzésének, újjáépítésének és helyreállításának költsége, különösen a megfelelő körülmények között történő tárolás költsége, a speciális eszközök, anyagok használatából fakadó többletköltség, valamint a dokumentációs, kutatási, digitalizálási és publikációs költség,

d) a közönség kulturális örökséghez való hozzáféréseinek javítását szolgáló intézkedések költsége, különösen a digitalizálással és más új technológiákkal, a speciális szükségletű személyek hozzáférési lehetőségeinek javításával kapcsolatos, valamint a prezentációk, programok és látogatók tekintetében a kulturális sokszínűség elősegítésével kapcsolatos költség,

e) a kulturális projektek és tevékenységek, együttműködési és csereprogramok, valamint ösztöndíjak költsége különösen a kiválasztási eljárással kapcsolatos marketing és a projekt eredményeként közvetlenül felmerülő költség. 9/C. § (1) Működési támogatás esetén a támogatás összege nem haladhatja meg a releváns időszakban keletkező működési veszteséget.

(2) Működési támogatás esetén a támogatás a működési veszteségen felül fedezetet nyújthat az ésszerű nyereségre is.

(3) A működésből származó veszteség összegét előzetesen, megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározottak teljesítése – a (3) bekezdéstől eltérően – visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag is biztosítható.

(5) A működési támogatás elszámolható költségei:

a) a kulturális intézmény vagy örökségi helyszín állandó vagy időszakos tevékenységéhez (pl. kiállításokhoz, előadásokhoz, rendezvényekhez és hasonló kulturális tevékenységekhez) kapcsolódó, a szokásos üzletmenetben felmerülő költség,

b) a kulturális és művészeti oktatási tevékenység költsége, a kulturális kifejezőmódok sokfélesége védelmének és népszerűsítésének fontosságát tudatosító oktatási és társadalmi célú figyelemfelhívó programok költsége különösen az új technológiák e célokra történő alkalmazásának költsége,

c) a közönség kulturális intézményhez vagy örökségi helyszínhez és tevékenységhez való hozzáféréseinek javítását szolgáló költség különösen a digitalizálással, más új technológiákkal és a speciális szükségletű személyek hozzáférési lehetőségeinek javításával kapcsolatos költség,

d) közvetlenül a kulturális projekthez vagy tevékenységhez kapcsolódó működési költség, így különösen

da) az ingatlanok és kulturális helyszínek bérletének, lízingjének költsége,

db) a kulturális projektekhez vagy tevékenységekhez közvetlenül kapcsolódó utazási-, anyag- és felszerelési költség,

dc) a kiállítások és díszletek építészeti elemeinek költsége,

dd) az eszközökhöz, szoftverekhez és felszerelésekhez igénybe vett hitel vagy lízing költsége,

de) az eszközök, szoftverek, felszerelések amortizációja, ha e költséget nem fedezte beruházási támogatás,

df) szerzői jogi védelem alatt álló alkotásokhoz és egyéb kapcsolódó szellemi tulajdonjogi védelem alatt álló tartalmakhoz való hozzáférésre vonatkozó jogokkal kapcsolatos költség,

dg) a marketing költsége,

dh) a projekt vagy tevékenység eredményeként közvetlenül felmerült költség,

e) a kulturális intézmény, örökségi helyszín vagy projekt személyi jellegű ráfordítása,

f) a külső tanácsadással és külső szolgáltatók által biztosított támogató szolgáltatásokkal kapcsolatos, közvetlenül a projekt eredményeként felmerülő költség.

9/D. § Az egymillió eurónak megfelelő forintösszeget meg nem haladó beruházási vagy működési támogatás esetén a támogatás összege a 9/B. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a 9/C. § (1)–(4) bekezdésében meghatározott módszerek alkalmazásától eltérően is meghatározható azzal, hogy a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 80%-át.

9/E. § (1) A 9/A. § (2) bekezdés f) pontja szerinti zenei és irodalmi alkotások kiadásához nyújtott támogatás esetén

a) a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 70%-át, vagy

b) a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költségek és a projektből származó bevételek jelenértékének különbségét azzal, hogy a bevételeket az elszámolható költségekből előzetesen vagy visszakövetelési mechanizmus alkalmazásával kell levonni.

(2) A zenei és irodalmi alkotások kiadásához nyújtott támogatás keretében

a) a szerző díjazása, különösen szerzői joggal kapcsolatos költség,

b) a fordító díjazása,

c) a szerkesztő díjazása,

d) az egyéb szerkesztési költség, különösen a korrektúrázás, a javítás, valamint a lektorálás,

e) az elrendezés és nyomdai előkészítés költsége és

f) a nyomtatás vagy elektronikus közzététel költsége számolható el."

7. §

A Rendelet a következő 13/A. §-sal egészül ki:

„13/A. § E rendelet előírásait a fejezeti kezelésű előirányzatok és központi kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 58/2015. (XII. 30.) EMMI rendelet módosításáról szóló 24/2016. (VIII. 30.) EMMI rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.”

- 8. §** A Rendelet 14. § d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(*E rendelet*)
„d) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőségéről szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.06.26. 1. o.) I. és II. fejezete, valamint 31., 33., 34., 53. cikke,”
(*hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.*)
- 9. §** (1) A Rendelet
a) 5. § (4) bekezdésében a „4. § e) és f) pontja” szövegrész helyébe a „4. § a), e) és f) pontja” szöveg,
b) 5. § (10) bekezdés d) pontjában a „4. § d)–f)” szövegrész helyébe a „4. § a), d)–f)” szöveg,
c) 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
(2) A Rendelet 1. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.
- 10. §** Hatályát veszti a Rendelet
a) 5. § (10) bekezdés a) pontja,
b) 14. § e) pontja.
- 11. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) A 9. § (2) bekezdése 2016. szeptember 1-jén lép hatályba.

Balog Zoltán s. k.,
emberi erőforrások minisztere

1. melléklet a 24/2016. (VIII. 30.) EMMI rendelethez

XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma 2016. évi fejezeti kezelésű kiadási előirányzatainak feladatterve

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosítók	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete	
2	005412	20 Fejezeti kezelésű előirányzatok														
3	227106		1 Beruházás													
4	262334		4 Kulturális beruházások													
5	256145				2 Vári rekonstrukciók (Szent György tér, Mátyás-templom)	A támogatás a következő feladatok ellátásához biztosít forrást 5.1. közterület-foglalási díjak, felvonulási terület áttelepítése (önkormányzati előírás), behajtási engedély díjnövekedése (anyagszállítás, munkagépek); őrzés; mérnökiroda működtetése; organizációs költségek; látogatói útvonalak (ideiglenes állványozás és járófelületek); 5.2. restauráláshoz szükséges falszárítás biztosítása; burkolási munkák: - kerámia padló burkolat (cc. 1 000 m ²); Király kapu restaurálása, belső felületképzések: - disztofestés (teljes felület: 11 000 m ²); falképek (teljes felület: 600 m ²) (restaurátori munka); restaurálandó műtárgyak: féműtárgyak 42 típus, fa műtárgyak 48 típus, oltárok és táblaképek 24 db, falképek 24 db, kerámia műtárgyak 16 típus, textil (koronázási zászlók); beléptető rendszer kiépítése; a pénztárpüllet és a templom összeköttetésének kiépítése); 5.3. független szakértői vélemény alapján a vállalkozói szerződésben rögzített Afa és prognosztizáció kifizetése; 5.4. a teljes rekonstrukció részét nem képező középkori Mária kapu rekonstrukciója.	központi költségvetési szerv (EMMI igazgatása), egyházi jogi személy (Mátyás Templom Gondnoksága)	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	beszedési megbízás benyújtására vonatkozó felhatalmazó nyilatkozat (a továbbiakban: felhatalmazó nyilatkozat)	-	-	-	
6	005708		2 Normatív finanszírozás													
7	333795				2 Nem állami felsőoktatási intézmények támogatása	Az előirányzat biztosítja az egyházi, magán- és alapítványi felsőoktatási intézmények, valamint a felsőoktatási intézményekhez nem tartozó diákokhoz feladatmutatóhoz rendelt fajlagos támogatási összeg alapján nyújtott költségvetési támogatását, valamint az intézmények részére speciális feladatokhoz nyújtandó támogatás összegét. Az előirányzat tartalmazza az egyes, más fejezet irányítása alá tartozó felsőoktatási intézmények költségvetési támogatását is. A fejezeti kezelésű előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	egyházi, magán- és alapítványi felsőoktatási intézmények, valamint a felsőoktatási intézményekhez nem tartozó diákokhoz, más fejezet irányítása alá tartozó felsőoktatási intézmény, Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár)	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-	
8	244234				3 Köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás	8.1. Az előirányzat biztosít forrást a nevelési-oktatási intézményben, pedagógiai szakszolgálati intézményben pedagógus-munkakörben, a nevelő-, oktató munkát közvetlenül segítő	8.1., 8.3. és 8.4. nemzeti önkormányzat, egyházi jogi személy, vallási tevékenységet végző szervezet és a nemzeti	8.1. – 8.4. kérelem alapján 8.5. –	8.1. – 8.4. biztosítható 8.5. –	8.1. – 8.4. egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	8.1. – 8.4. igénybe vehető 8.5.	-	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O			
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete			
						<p>munkakörben foglalkoztatottak után a központi költségvetésről szóló törvényben megállapított átlagbér alapú támogatáshoz.</p> <p>8.2. Az előirányzat forrást biztosít a nemzetiségi önkormányzat vagy az egyházi jogi személy által fenntartott nevelési-oktatási intézményre és pedagógiai szakszolgálati intézményre tekintettel a nemzetiségi önkormányzat és a bevett egyház részére a központi költségvetésről szóló törvényben megállapított működési támogatáshoz.</p> <p>8.3. Az előirányzat forrást biztosít a központi költségvetésről szóló törvényben megállapított tankönyvtámogatáshoz.</p> <p>8.4. Az előirányzat forrást biztosít a gyermek-, tanulói étkeztetéshez az óvodai, egységes óvoda-bölcsödei, általános iskolai, középfokú iskolai, kollégiumi étkeztetés támogatására a költségvetési törvényben meghatározottak szerint.</p> <p>8.5. Az előirányzat forrást biztosít az előirányzat kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítására.</p>	<p>köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 2. § (3) bekezdés b) pont bd) alpontja szerinti fenntartó</p> <p>8.2. nemzetiségi önkormányzat, bevett egyház</p> <p>8.5. Kincstár</p>			8.5. egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint								
9	343328				4 Hit- és erkölcsoktatás és tankönyvtámogatás	<p>Az előirányzat az Nkt. 35.§-a és 35/A. §-a szerinti, az állami fenntartású iskolában biztosított hit- és erkölcsoktatáshoz szükséges államilag garantált finanszírozáshoz nyújt fedezetet. Az Nkt. 35/B. §-a alapján a hit- és erkölcsoktatás tartalmát az egyházak határozzák meg, így az ahhoz alkalmazásra kerülő tankönyvet is.</p> <p>A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.</p>	egyházi jogi személy, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	-	-	-	-	-			
10	348728				5 Köznevelési szerződések	<p>Az előirányzat a 2012. évet megelőzően megkötött közoktatási megállapodások, valamint az ezt követően megkötött, illetve kötendő köznevelési szerződések alapján az egyházi jogi személyek, a nemzetiségi önkormányzatok és egyéb nem állami szervezetek által fenntartott köznevelési intézményeket megillető támogatásokra, valamint azok igénylésének és feltételeinek megállapításával, továbbá folyósításával és a felhasználás ellenőrzésével kapcsolatos kiadásokra nyújt fedezetet.</p> <p>A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.</p>	egyházi jogi személy, nemzetiségi önkormányzatok és magán köznevelési intézmények fenntartói, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-			
11	198620				3 Felsőoktatási feladatok támogatása													
12	302891				1 Felsőoktatás speciális feladatai	<p>Az előirányzat fedezetet biztosít a felsőoktatási intézménybe felvételt vagy átvételt nyert hátrányos helyzetű hallgató által igénybe vehető, a tanulmányai során a felkészüléséhez segítséget nyújtó mentorprogram lebonyolításához. Támogatást biztosít olyan speciális feladatok támogatására, amelyek a</p>	központi költségvetési szerv, államháztartáson kívüli szervezetek, országos szakértői testület, jogi személynek minősülő egyéb szervezet, közhasznú egyesület, jogi személy, EMMI igazgatása	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	Államháztartáson kívüli szervezet esetén (a továbbiakban: Áh-n kívül.) felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-			

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O			
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-esop. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete			
						<p>feladatmutatóhoz rendelt fajlagos támogatási összeg alapján nyújtott támogatás által fedezni kívánt célok megvalósulását segítik elő, valamint olyan speciális feladatok támogatására is, amelyek a felsőoktatási intézmények keretében nem valósíthatók meg. Fedezetet biztosít olyan testületek, szervezetek, egyesületek támogatására, amelyek segítik a felsőoktatási szakterület munkáját. Az előirányzat támogatást nyújt a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben előírt feladatainak végrehajtásához.</p> <p>Az előirányzat támogatást nyújt felsőoktatási szakmai elemzések készítéséhez, felsőoktatási információs rendszerek és nyilvántartások működési költségeihez, kapcsolódó adatintegrációs tevékenységek ellátásához, valamint a TAMOP 4.1.3/08/01 és TAMOP-4.1.3-11/1-2011-0001 lezárult kiemelt projekt fenntartási kötelezettségeiből fakadó működési és licencköltségekhez, pályakövetéséhez szükséges adatfelmérő, adatnyilvántartó és adatintegrációs rendszerek összekapcsolásához, működtetéséhez, fejlesztéséhez, szakmai kiadványok készítéséhez. Az előirányzat biztosítja a TAMOP-4.2.5-09 és TAMOP 4.2.5.B-11/1-2011-0001 projektek keretében fejlesztett, fenntartási kötelezettséggel érintett tartalomszolgáltatási, digitális könyvtár üzemeltetési feladatok ellátását.</p> <p>Az előirányzat a felsőoktatási intézményekben, szakkollégiumokban folyó magas színvonalú, a tudásalapú elitképzést kiemelt feladatként kezelő tehetséggondozási tevékenység fenntartásához való állami hozzájárulás; szakmai programok, kisebb infrastrukturális beruházások, informatikai fejlesztések, egyéb működési kiadások támogatásához nyújt fedezetet, valamint az Országos Tudományos Diákköri Tanács részére az Országos Tudományos Diákköri Konferencia lebonyolításához biztosít támogatást.</p>												
13	297424				2 Lakitelek Népfőiskola támogatása	A támogatás egyrészt a főiskola napi működési költségeihez, másrészt a Kárpát-medencei népfőiskolai programok finanszírozásához járul hozzá.	civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-			
14	338539				3 Kiválósági támogatások	<p>Az előirányzat forrást biztosít a kiemelt felsőoktatási intézmény, a kutatóegyetem, illetve kutató kar, az alkalmazott tudományok főiskolája minősítéssel rendelkező felsőoktatási intézmények számára e minősítésükre tekintettel biztosított támogatáshoz, a következő intézményi felhasználási célokra:</p> <p>14.1. az emberi erőforrások mennyiségének és képzettségi szintjének növelése;</p> <p>14.2. a tudás és a megértés előmozdítása, ideértve az együttműködésen alapuló kutatás-fejlesztés, beleértve a kutatóhelyek fenntartását, működtetését;</p> <p>14.3. a kutatási eredmények terjesztése;</p> <p>14.4. a technológiaátadásra irányuló</p>	központi költségvetési szerv, államháztartáson kívüli szervezetek, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	Áh-n kívül: felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-			

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
I	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csop. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						tevékenységek, amennyiben a tevékenységek belső természetűek és a belőlük származó összes bevételt az érintett kutatóhelyek elsődleges tevékenységeibe fektetik be ismét, 14.5. az oktatói és kutató kiválóság elismerése és javadalmazása, 14.6. nemzetközi kapcsolatépítés és államközi megállapodás alapján külföldi hallgatók fogadását szolgáló szervezetfejlesztés, 14.7. egyéni kutatói ösztöndíjak (alaps-, mester- és doktori képzésben résztvevő hallgatók, doktorjelöltek, valamint a 40 év alatti PhD fokozattal rendelkező oktatók-kutatók), támogatásának biztosítása és az ehhez kapcsolódó lebonyolítási feladatok.									
15	340639			4 Felsőoktatási Struktúraátalakítási Alap		Az előirányzat a Felsőoktatási Struktúraátalakítási Alap létrehozásáról szóló 1103/2013. (III. 7.) Korm. határozat alapján az állami felsőoktatási intézmények struktúraátalakításához, valamint a struktúraátalakítás igényével érintett intézmények működőképességének fenntartásához és konszolidációjához biztosít támogatást.	állami felsőoktatási intézmények	kérelem alapján pályázati úton egyébe: a felosztásra a Nemzetgazdasági Minisztériummal egyetértésben hozott támogatási döntés alapján kerül sor.	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
16	348651			5 Francia Egyetem kialakítása a Szegedi Tudományegyetemen		A Francia Egyetem fokozatos kialakításának megvalósítása.	állami felsőoktatási intézmény	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	-	-	-	-	-
17	353795			6 Felsőoktatási vagyongazdálkodási feladatok		Az egyes PPP konstrukcióban megvalósult felsőoktatási létesítmények kiváltásával kapcsolatos intézkedések megtételéről szóló 1341/2015. (V. 27.) Korm. határozat alapján az állami felsőoktatási intézmények PPP beruházásaihoz kapcsolódó kiváltási feladatok.	állami felsőoktatási intézmények	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
18	198619			4 Köznevelési feladatok támogatása											
19	286023			1 Országos Nemzetiségi Önkormányzatok 2016. évi kompenzációja		A nemzetiségi intézmények 2016. évi kompenzációjára biztosított támogatás. Ezen előirányzatban állnak rendelkezésre a költségvetési szervek és az egyházi jogi személyek foglalkoztatottjainak 2015. évi kompenzációjáról szóló 349/2014. (XII. 29.) Korm. rendelet, valamint a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2015. évi kompenzációjához szükséges előirányzat-átosztásról szóló 1206/2015. (IV. 9.) Korm. határozat alapján biztosított támogatás maradványai.	nemzetiségi önkormányzatok, társulás	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	-	-	-	-	-
20	255656			4 Köznevelés speciális feladatainak támogatása		20.1. Az előirányzat fedezetet nyújt a tanulmányi és tehetséggondozó versenyek támogatására. Az előirányzat biztosítja továbbá a közoktatás, köznevelés-fejlesztési tevékenységekhez kapcsolódó kutatási és tájékoztatói feladatok, valamint a közoktatás, köznevelés-fejlesztést érintő egyes nemzetközi feladatok finanszírozásának a forrását, a diagnosztikus mérés, mérés-értékelés szakmai fejlesztését is.	20.1-20.8 gazdasági társaság, civil szervezet, közalapítvány, közhasznú szervezet, költségvetési szerv, helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi pedagógiai intézetek, Oktatási Hivatal, Fővárosi és Megyei Kormányhivatalok, Oktatókutatási és Fejlesztési Intézet, Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, Közigazgatási	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	a kötelezettségvállalási dokumentumban meghatározottak szerint	felhatalmazó nyilatkozat	-	igénybe vehető	-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete	
						<p>hatósági eljárásokban szakértőként bevont fórumok támogatásához. Ezen előirányzat szolgálja a – tankertlelt, megyei, valamint országos szinten megvalósításra kerülő – konzultatív szakmai tanácskozások, fórumok megtartását is.</p> <p>20.8. Az előirányzat – oktatásért felelős miniszter ágazati irányítási jog- és feladatkörébe tartozó feladatok ellátása érdekében – forrást biztosít a szükséges elemzések, programfejlesztések, tanügyi, köznevelés-igazgatási koncepciók, szakmai dokumentumok kidolgozásának támogatásához, két tanítási nyelvtű, nemzetiségi, sajátos nevelési igényű tanulók irányelveinek, egyéb kerettanterveknek a kidolgozásához, nevelési-oktatási programok kifejlesztésének támogatásához, a környezeti neveléssel, egészségneveléssel kapcsolatos programok támogatásához, valamint a fenti feladatokkal kapcsolatos reprezentációs kiadásokhoz.</p> <p>20.9. Az előirányzat forrást biztosít az Arany János Tehetséggondozó Program, az Arany János Kollégiumi Program és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program támogatására.</p> <p>20.10. Az előirányzat forrást biztosít a nemzetiségi tankönyveszerzéshez.</p> <p>20.11. Az előirányzat forrást biztosít a kötelező feladatellátással nem érintett pedagógiai-szakmai szolgáltatások támogatásához.</p>										
21	282178			5 Nemzeti Tehetség Program		<p>Az előirányzat biztosítja a Nemzeti Tehetség Program finanszírozását, a tehetségek segítésére fordított támogatások hatékonyabb felhasználását. Az előirányzat felhasználásával biztosítható, hogy a tehetséges fiatalok tehetségük jellegének és szintjének megfelelő, folyamatos segítséget kapjanak tehetségük kibontakoztatásában, valamint a tehetség hasznosulásának támogatása.</p> <p>A tehetségek segítése és fejlesztése az innováció és kreativitás ösztönzését és elterjedését, az esélyteremtést, a hátrányos helyzet leküzdését, az életpálya helyes irányba terelését, az életpálya sikerességét, a társadalmi mobilitást, a gazdasági növekedést, a magasabb versenyképességet, valamint a közösségek és az egész társadalom kohézióját egyaránt szolgálja. A Nemzeti Tehetség Programnak péld- és értéktérítő szerepe van</p>	civil szervezet, közalapítvány, társadalmi szervezet, központi költségvetési szerv, köztestület, közhasznú társaság, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, egyesülés, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli személy, határon túli szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő hazai és határon túli egyéb szervezet, köznevelési és felsőoktatási intézmény	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	nem határon túli Áh-n kívüli szervezet, valamint az Áh-n belül nem az EMMI fejezet irányítása alá tartozó kedvezményezett: felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–	
22	338495			8 Szakmai, tanügyi-igazgatási informatikai feladatok támogatása		<p>Az állami és nem állami fenntartású általános iskolákban, gimnáziumokban, szakképzési centrumokban, szakközépiskolákban, szakgimnáziumokban, szakiskolákban a köznevelési és szakképzési feladat-ellátás támogatásához, továbbá a központi adatszolgáltatáshoz (KIR, OSAP), a diákigazolvány online igényléséhez, valamint</p>	fejezet irányítása alá tartozó költségvetési szerv, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-esp. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete	
						a szülői tájékoztatás online kiszolgálásához szükséges iskola irányítási és ügyviteli szoftverek (IAR), Köznevelési Regisztrációs És Tanulmányi Alaprendszer (KRÉTA), valamint a tankönyvellátás megszervezését és lebonyolítását támogató informatikai rendszer fejlesztéséhez vagy felhasználási jogainak beszerzéséhez, illetve az ezek működtetésével összefüggő kiadásokhoz történő hozzájárulás. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.										
23	207221			9 Nem önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények központi előirányzata	Nem önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények működési kiadásainak biztosítása.	nevelési-oktatási intézmények, köznevelési intézmények, köznevelési intézményfenntartó, egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	–	
24	343617			11 Kis létszámú hit- és erkölcstan oktatás kiegészítő támogatása	A 20/2/4 Hit- és erkölcstan oktatás és tankönyvtámogatás előirányzaton biztosított támogatáson túl az előirányzat terhére a kis létszámú (8 fő alatti) csoportokban szervezhető hit- és erkölcstan oktatáshoz az oktatásért felelős miniszter által nyújtható további támogatás.	egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	–	
25	348573			12 Erzsébet program támogatása	Az előirányzat támogatja a szociális üdültetést, étkeztetést és egyéb szociális célú feladatok ellátásához kapcsolódó szervezési és lebonyolítási teendőket, továbbá a gyermekek, tanulók évközi és nyári táboroztatását, szakmai pedagógia táboroztatását, valamint a gyermeküdültetéssel kapcsolatos infrastruktúra fejlesztését és működtetését. Az Erzsébet program végrehajtásáról a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány (a továbbiakban: MNÚA) és az Erzsébet a Kárpát-medencei Gyermekekért Alapítvány (a továbbiakban: EKGYA) gondoskodik. Az Erzsébet program végrehajtása érdekében az alábbi közfeladatokat látják el: 25.1. az MNÚA a szociális célú üdültetéshez, szociális célú étkeztetéshez és egyéb szociális célú feladatok ellátásához kapcsolódó szervezési és lebonyolítási teendők. 25.2. az EKGYA az ifjúsági- és gyermekprogramokban való részvételhez, gyermek- és ifjúsági táborok szervezéséhez kapcsolódó feladatok, valamint az ezekhez kapcsolódó szervezési és lebonyolítási teendők. A fejezeti kezelési előirányzat célja: az MNÚA és az EKGYA részére közvetlen támogatás nyújtása a fenti feladatok ellátásához. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	MNÚA, EKGYA, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	–	–
26	198642			5 Egyéb feladatok támogatása												
27	349428			1 I. világháborús centenáriumi megemlékezések	Az előirányzat támogatást biztosít 27.1. egy központi első világháborús	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv,	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–	–	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosítók	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete	
						<p>emlékmű létrehozásának előkészítéséhez és létrehozásához;</p> <p>27.2. első világháborús emlékművek helyreállításához;</p> <p>27.3. I. világháborús, vagy az I. világháborúhoz kapcsolódó gyűjtemények, műkincsek megvásárlásához;</p> <p>27.4. a magyar nemzet első világháborús részvételét, szerepét és tragédiáit bemutató hazai és nemzetközi első világháborús kiállítás megszervezéséhez és a kapcsolódó fejlesztések (beruházások) megvalósításához;</p> <p>27.5. első világháborús honlap fejlesztéséhez;</p> <p>27.6. oktatási és képzési programelemek (pedagógusképzés, diákvetélkedők stb.) megvalósításához kapcsolódó innovatív fejlesztésekhez, kutatásokhoz;</p> <p>27.7. tudományos művek megjelenítéséhez, tudományos és kulturális rendezvények, művészeti tevékenységek megvalósításához, valamint játék- és dokumentumfilmek forgatókönyveinek megalkotásához;</p> <p>27.8. a program- és pályázati iroda működtetéséhez.</p>	gazdasági társaság, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy			részletekben történő kifizetéssel						
28	355162				2 Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékéve programjainak támogatása	A Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékéve keretében megvalósuló feladatok teljes körű ellátása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, gazdasági társaság, állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli személy, határon túli szervezet, külföldi személy, külföldi szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, egyházi jogi személy, határon túli egyház, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–	
29	358595				3 Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékéve programjainak támogatása	Az előirányzat támogatást biztosít az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékéve keretében megvalósuló programok megvalósítására.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, gazdasági társaság, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–	
30	359462				4 Peres ügyek	Az előirányzat felhasználásának célja a fejezetnél folyamatban lévő peres eljárások éves kalkulált járulékos költségei - kártérítési és cafeteria tárgyú peres eljárások kifizetéseinek biztosítása (beleértve az Állami Egészségügyi Ellátó Központnál lévőket is).	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, határon túli egyház, gazdasági társaság, európai részvénytársaság, egyesülés, európai gazdasági egyesülés, európai területi együttműködési	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete	
							csoportosulás, állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, szövetkezet, egyes jogi személyek vállalata, leányvállalat, végrehajtói iroda, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, társulás, továbbá egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, valamint jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet									
31	263301				15 „Útravaló” ösztöndíj program	Az előirányzat forrást biztosít az öt elemből álló Útravaló ösztöndíjprogramhoz. A program a hátrányos helyzetű tanulók és hallgatók támogatására, valamint a természettudományok iránt érdeklődő tanulók tehetségfelfedezésére jött létre. A program során a mentori feladatokat ellátó tanár, valamint a mentorált diák is ösztöndíjban részesül.	központi költségvetési szerv	pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–	
32	270190				18 Határon túli oktatási és kulturális feladatok támogatása											
33	295002				1 Határon túli felsőoktatási feladatok támogatása	A fejezeti kezelésű előirányzat a következő ösztöndíjazási, felsőoktatási feladatok, programok ellátásához nyújt fedezetet, illetve biztosít hozzájárulást: 33.1. magyarországi és szülőföldi felsőoktatási intézményekbe felvételt nyert külföldi magyar hallgatók és felsőoktatási oktatók támogatása, tanulmányai/oktatási-kutatói tevékenységük elősegítése; 33.2. alap-, egységes (osztatlan) és mester-, illetve a posztgraduális (kutatói, PhD/DLA), valamint a részképzésben vagy költségterítéses képzésben résztvevő hallgatók ösztöndíjazása, rendszeres tanulmányi támogatások biztosítása; 33.3. a Balassi Intézet által fenntartott szakkollégiumi képzéshez, szülőföldi szakkollégiumok működtetéséhez, képzési feladatok ellátásához hozzájárulás; 33.4. szakkollégiumi ösztöndíjak biztosítása; 33.5. határon túli magyar köz- és felsőoktatáshoz kapcsolódó tudományos-kutatói tevékenység támogatása; 33.6. határon túli fiatal oktatói ösztöndíjak biztosítása, amellyel a tárca elő kívánja segíteni a határon túli magyar felsőoktatásban a fiatal, tudományos fókusszal rendelkező, ún. minősített oktatók számának növelését. Ez felerősíti a szülőföldi felsőoktatásban magyar nyelven, vagy részben magyar	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, társulás, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli természetes személy, határon túli egyesület, szervezet, intézmény, külföldi személy vagy külföldi szervezet, határon túli és magyarországi köz- és felsőoktatási intézmények, határon túli egyházi jogi személy és intézménye, Balassi Intézet, EMMI igazgatása	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	33.1. – 33.20. igénybe vehető	–	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
I	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete	
						<p>nyelven oktatott szakok mennyiségi növekedését, illetve hozzájárul a határon túli magyar felsőoktatás minőségének emeléséhez;</p> <p>33.7. magyarországi felsőoktatási előkészítő képzés támogatása;</p> <p>33.8. határon túli magyar diákok kollégiumi elszállásolásának támogatása, lakhatási feltételeinek javítása;</p> <p>33.9. határon túli magyar diák- és hallgatói szervezetek tevékenységének támogatása, fejlesztése;</p> <p>33.10. a határon túli magyar felsőoktatással kapcsolatos tájékoztató, tehetséggondozó tevékenységet végző szervezetek működésének és programjainak támogatása;</p> <p>33.11. a szomszédos államokban élő magyar kisebbséggel kapcsolatos kutatásokat folytató magyarországi és határon túli szervezetek programjainak támogatása;</p> <p>33.12. a határon túli meghívott szakemberek szállásköltségei;</p> <p>33.13. magyarországi felsőoktatási intézmények székhelyen kívüli képzéséhez történő (működési, fejlesztési célú) hozzájárulás;</p> <p>33.14. határon túli felsőoktatási intézmények, illetve a hozzájuk köthető, tevékenységüket segítő határon túli és magyarországi szervezetek működési és fejlesztési költségeihez hozzájárulás;</p> <p>33.15. határon túli felsőoktatási intézményekben magyarországi vendégtanárok fogadása;</p>										
						<p>33.16. határon túli vonatkozású egyéb magyarországi programok, rendezvények támogatása;</p> <p>33.17. határon túli oktatási és kulturális területen tevékenykedő magyarországi és határon túli szervezetek programjainak, működésének, fejlesztésének támogatása;</p> <p>33.18. határon túli diákok felsőoktatásba bekerülését segítő, támogató szervezetek, programok, képzések támogatása;</p> <p>33.19. határon túli felsőoktatási képzési kínálat bővítéséhez, átalakításához kapcsolódó működési, fejlesztési, beruházási célú tevékenységek támogatása;</p> <p>33.20. hallgatói és oktatói mobilitási, valamint egyéb ösztöndíjprogramok támogatása, illetve lebonyolítása.</p>										
34	295013				2 Határon túli kulturális feladatok támogatása	A határokon túl élő magyar nemzeti közösségeknek nyújtott támogatások elsősorban az anyanyelvi kultúra és ömazonosság tudat megőrzését, ápolását és fejlesztését szolgálják, továbbá a magyar-magyar kulturális kapcsolatok elmélyítését és élénkítését, illetve az egyes területeknek a magyar nemzeti kultúrába való beépülését is	határon túli, létesítő okiratuk szerint előadó-művészeti szervezetek, határon túli kulturális szervezetek, intézmények, egyesületek, gazdasági társaságok	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	igénybe vehető	-	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben résztulók köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						segítik. Ezzel összhangban ez az előirányzat képezi az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény (a továbbiakban: Emtv.) 21. § (1) bekezdés f) pontja alapján meghirdetendő, a határon túli előadó-művészeti szervezetek (színházak és táncgyűttestek) szakmai programmegvalósításának támogatási keretösszegét; valamint a kulturális nemzetpolitikai célok megvalósítását az egységes kárpát-medencei kulturális tér kialakításának érdekében, hozzájárulva a kárpát-medencei magyar identitás erősítéséhez.									
35	343762				3 Határtalanul! program támogatása	A program célja a határon túli magyarsággal kapcsolatos ismeretek bővülésének, a magyarországi és külföldi fiatalok közötti kapcsolatok kialakulásának, valamint a szakmai tapasztalatszerzés elősegítése. A pályázati úton nyújtott támogatások célja magyarországi diákok és kísérőik határon túli területekre történő osztálykirándulásainak, valamint külföldi diákok és kísérőik Magyarországra történő utazásának költségeihez, a projektek megvalósításához történő hozzájárulás, amely elősegíti a határon túli magyarsággal kapcsolatos ismeretek bővülését, valamint a magyar-magyar kapcsolatokat már fiatalokban erősíti. Az előirányzat pályázati projektekre valamint más, a program céljainak megvalósulását elősegítő feladatok támogatására valamint a kapcsolódó központi események és feladatok finanszírozására fordítható. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	helyi önkormányzat, költségvetési szerv, állami, egyházi és alapítványi közoktatási intézmények, civil szervezet, közalapítvány, gazdasági társaság, nonprofit gazdasági társaság, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli természetes személy, határon túli szervezet, határon túli intézmény, határon túli civil szervezet, külföldi személy, külföldi szervezet, határon túli közoktatási intézmények, Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, egyéni vállalkozó, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (a továbbiakban: KLIK), Kincstár, nemzetiségi önkormányzat	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyébként: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat s	–	igénybe vehető	–
36	348662				4 Határon túli köznevelési feladatok támogatása	A fejezeti kezelési előirányzat a következő ösztöndíjazási és köznevelési feladatok, programok ellátásához nyújt fedezetet, illetve biztosít hozzájárulást: 36.1. a magyarországi pedagógus-továbbképzések biztosítása; 36.2. a határon túli magyar köznevelés szakmai szervezeteinek és intézményrendszerének: módszertani központok, pedagógus szövetségek, egyesületek fenntartása, fejlesztése; 36.3. az adott ország továbbképzési rendszerébe illeszkedő, illetve a hiánypótló szülőföldi évközi pedagógus-továbbképzések és a szülőföldi nyári akadémiák támogatása; 36.4. a határon túli magyar, illetve a régiók közötti közös tankönyvírás elősegítése, fejlesztése, a tankönyves műhelyek munkájának, a tankönyvírás, segédanyagok írásának és szerkesztésének, internetes módszertani folyóirat megjelenítésének támogatása, magyarországi tankönyvek biztosítása; 36.5. a magyar anyanyelvű köznevelésben tanuló diákok számára szervezett	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyház, vallásfelekezet, belső egyházi jogi személy, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, társulás, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli természetes személy, határon túli egyesület, szervezet, intézmény, külföldi személy, külföldi szervezet, határon túli egyházi intézmények, határon túli és magyarországi köz- és felsőoktatási intézmények, Balassi Intézet, EMMI igazgatása, EMET, Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., gazdasági társaság, egyéni vállalkozó, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyébként: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	nem határon túli Áh-n kívüli szervezet: felhatalmazó nyilatkozat	–	36.1. – 36.2. – – 36.3. – 36.5. igénybe vehető 36.6. – – 36.7. igénybe vehető 36.8. – – 36.9. – 36.11. igénybe vehető 36.12. – 36.13. –	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete	
						<p>szülőföldi és magyarországi, nemzetközi szaktárgyi elméleti és gyakorlati tanulmányi versenyeken való részvétel, illetve a köznevelés minőségi javítását célzó egyéb programok támogatása;</p> <p>36.6. a nyugati szórvány, a diaszpóra anyanyelv- és identitás megőrzésére, fejlesztésére vonatkozó projektek, így a pedagógusok, oktatók továbbképzésének, oktatási segédanyagok és tankönyvek készítésének, a módszertani-magyarásismereti tudást erősítő elektronikus folyóirat megjelenítésének támogatása, mobilitási programoknak a biztosítása;</p> <p>36.7. a magyarországi köznevelésben sajátos nevelési igényűként résztvevő határon túli diákok ösztöndíjának biztosítása;</p> <p>36.8. az Emberi Erőforrások Minisztériuma és jogelőd minisztériumai, valamint a szomszédos államok között megkötött nemzetközi kétoldali munkatervek alapján ellátandó közneveléssel összefüggő feladatok megvalósítása;</p> <p>36.9. A Julianus Testvériskola Programban (határon túli diákok magyarországi, vagy más határon túli régióba, illetve saját régiójuk szórványban, illetve tömbben levő iskoláikba történő utazása) részt vevő intézmények kirándulási költségeinek támogatása;</p> <p>36.10. egyéb mobilitást, nemzeti összetartozást elősegítő programok, kirándulások költségeihez hozzájárulás;</p>									36.14. igénybe vehető 36.15. – 36.20 –	
						<p>36.11. a tehetséggondozás, valamint a tanórán kívüli, olyan identitást erősítő oktatási programok, amelyek a határon túli magyar tantervnek nem részei, viszont meglétük elengedhetetlenül fontos az önazonosság-tudat megerősítéséhez, a magyarországi szellemi értékeinek megismertetéséhez, megszerettetéséhez;</p> <p>36.12. a szomszédos államokban élő magyar kisebbséggel kapcsolatos kutatásokat folytató magyarországi és határon túli szervezetek programjainak támogatása;</p> <p>36.13. a Magyarországon lebonyolításra kerülő határon túli magyar anyanyelvű szakmai tábor költségeinek támogatása, illetve a szülőföldön megrendezésre kerülő tematikus szaktábor;</p> <p>36.14. a szórványban folyó oktatási tevékenység támogatásával a teljes kárpát-medencei szórványvidékek központjaiban és területein zajló anyanyelvi tanítás, valamint lehetőség szerint a moldvai csángó vidékről közoktatási képzésre jelentkezett és kiválasztott tanulók bentlakási és járulékos költségeinek fedezése;</p> <p>36.15. a határon túli meghívott szakemberek szállásköltségei;</p>										

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						36.16. a határon túli magyar szakmai szervezetekkel való kapcsolattartás, tanácskozásk, konferenciák biztosítása; 36.17. a Külhoni Magyar Oktatási Tanács, a Külhoni Magyar Közoktatási Bizottság, a Külhoni Magyar Tankönyv- és Taneszköz Bizottság működtetésének biztosítása; 36.18. határon túli vonatkozású egyéb magyarországi és külhoni programok, rendezvények támogatása; 36.19. a külhoni magyar köznevelés infrastruktúrájának fejlesztése; 36.20. a fejezeti kezelésű előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.									
37	271512			19 Szociális ágazati fejlesztések, szolgáltatások és programok támogatása		Az előirányzat a szociális és társadalmi felzárkózást előmozdító rendezvények, sajtótermékek, tájékoztatói tevékenységek, programok, szolgáltatások, korszerű felszerelések, eszközök beszerzését finanszírozza. Kutatások, adatgyűjtések, szakmai programok egyedi támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, egyesülés, állami vállalat, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzeti önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli személy, határon túli szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, társulás, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
38	296479			23 Határon túli ifjúsági szervezetek támogatása		A határon túli magyar ifjúsági szervezetek részére működésük elősegítésére, pályázati programokban való részvételüköz szükséges feltételek biztosításához kíván az előirányzat támogatást nyújtani.	határon túli ifjúsági szervezetek	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
39	222947			8 Nemzetközi kulturális és oktatási kapcsolatok programjai											
40	302913			1 Nemzetközi kétoldalú oktatási és képzési programok		Kétoldalú oktatási csereprogramok, nyelvoctatás fejlesztését célzó együttműködések a köz- és felsőoktatási tapasztalatszerket lehetővé tevő nemzetközi konferenciák, rendezvények, találkozók támogatása. Nemzetközi oktatási képzési módszertani tapasztalatok cserejének elősegítése. Anyanyelvi vendégtanár programok támogatása. Kétoldalú együttműködés keretén belül a fentiekben részletezett programok megvalósítását szolgáló projektek megvalósítására a Magyar – Francia Ifjúsági Alapítvány, az Osztrák – Magyar Tudományos és Oktatási Kooperációs Akció Alapítvány, a Magyar-Amerikai Fulbright Alapítvány, a British Council Hungary stb. részére az alapító okiratokban meghatározott feladatok támogatása. Külföldi egyetemeken vendégtanári álláshelyek biztosításához hozzájárulás.	közalapítvány, civil szervezet, központi költségvetési szerv, köztestület, gazdasági társaság, európai részvénytársaság, egyesülés, európai gazdasági egyesülés, európai területi együttműködési csoportosulás, állami vállalat, állami gazdálkodó szerv, szövetkezet, európai szövetkezet, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, társulás, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli szervezet, külföldi személy, külföldi szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, köz-	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosítók	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	és felsőoktatási intézmény, EMMI igazgatása, Kincstár								
41	302924			2	Európai Unió és nemzetközi oktatási és képzési programok	Nemzetközi, európai uniós tagságból következő oktatási és képzési programok koordinálása. Az EU Erasmus+ programja, Európa a polgárokért, Europass, az Európai Felsőoktatási Téréség megvalósítását támogató feladatok, Pestalozzi program, ACES (Academy of Central European Schools) program, Alumni for Europe, Kutatás és Fejlesztés és esélyegyenlőségi feladatok, CEEPUS (Közép-európai Felsőoktatási Csereprogram), az EU oktatási szakpolitikához kapcsolódó feladatok végrehajtása, szakmai projektek koordinálása, idegennyelv-oktatás fejlesztését célzó feladatok (pl. Európai Nyelvi Díj), az EMMI támogatásával benyújtott pályázatok nemzeti önrésznének biztosítása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	Tempus Közalapítvány, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
42	244289			5	Kétoldalú munkatervi feladatok										
43	295035			2	Kétoldalú kulturális munkatervi feladatok	Hozzájárulás a stuttgarti Akademie Schloss Solitude és a budapesti József Attila Kör Irodalmi Egyesület közötti irodalmi ösztöndíjas csereprogram megvalósításához, amely német írók budapesti és fiatal magyar művészek rendszeres stuttgarti tartózkodását, alkotómunkáját teszi lehetővé.	közalapítvány, civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
44	255912			10	Kulturális és oktatási szakdiplomáciai feladatok										
45	295079			2	Kulturális szakdiplomáciai feladatok	Az előirányzat fedezetet nyújt a nemzetközi kulturális szerződésekből fakadó feladatok ellátására, a nemzetközi kulturális megjelenések megvalósítására, valamint a nemzetközi kulturális egyezményekben vállalt kötelezettségek teljesítésére. Az előirányzat forrást biztosít a két- és többoldalú kulturális szakdiplomáciai feladatok megvalósítására, azon belül is a delegációk küldésével és fogadásával kapcsolatos kiadásokra. Részben a nemzetközi egyezményekben vállalt kötelezettségek teljesítésére, részben az egyezményekben nem szereplő, de a korábbi években megkezdett és jó tapasztalatokkal rendelkező programok folytatására is fedezetet nyújt, ezzel is erősítve a magyar kultúra sokszínűségének bemutatását külföldön.	központi költségvetési szerv, köztestület, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzeti önkormányzati költségvetési szerv, civil szervezet, közalapítvány, egyházi jogi személy, nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
46	255989			9	EU-tagsággal kapcsolatos feladatok										
47	264234			6	EU-tagságból eredő együttműködések										
48	295080			2	EU-tagságból eredő kulturális együttműködések	Az előirányzat biztosítja a tagállamként való működés teljesítéséhez és az uniós döntéshozatalban való részvételhez kapcsolódó költségek fedezetét.	nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-esop. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						A felhasználás célja az EU kulturális együttműködéseiben való részvétel keretében az európai jelentőségű, nemzetközi együttműködésben létrejövő kulturális programok megvalósítását támogató Kreatív Európa programban való hazai részvétel biztosítása. A program hazai végrehajtásának koordinálása 2014-től a Kreatív Európa Nonprofit Kft. feladata, amelyhez az előirányzat – a Magyar Nemzeti Filmapal Zrt.-vel kötött együttműködési megállapodás alapján – támogatást biztosít.				kifizetéssel					
49	285189			8	Európai uniós programok előfinanszírozása	Az előirányzat az Európai Unió finanszírozásával megvalósuló programok előkészítési, megvalósítási folyamatahoz biztosít visszatérítendő támogatást az uniós forrás (előleg) beérkezéseiig.	gazdasági társaság, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	a kötelezettségvállalási dokumentumban meghatározottak szerint (előleg, illetve az elszámolás után érkező uniós támogatás visszafizetése után)	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
50	256078			11	Kulturális feladatok és szervezetek támogatása										
51	295102			1	Filmszakmai támogatások	Az előirányzat biztosítja az „art” besorolású mozikk működésének támogatását, valamint az „art” minősítésű filmalkotások forgalmazásának támogatását pályázati kiírás útján a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 17. §-a alapján; a hazai és nemzetközi filmfesztiválok megvalósításának támogatását; a filmszakmai szervezetek alapító okiratban meghatározott feladatainak, szakmai tevékenységének és működésének támogatását, valamint a filmalkotások akadálymentesítésének támogatását a vakok, a gyengén látók illetve a siketek oktatáshoz, művelődéshez történő minél szélesebb körű hozzáféréseinek elősegítése érdekében.	helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzeti önkormányzati költségvetési szerv, jogi személyiségű társaság, egyesület, alapítvány, gazdasági társaság, létesítő okiratuk szerint filmszakmai és előadó-művészeti szervezetek, egyéni cég, határon túli előadó-művészeti szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
52	351695			2	A KOGART támogatása	Az előirányzat a Kovács Gábor Művészeti Alapítvány (a továbbiakban: KOGART) programjainak megvalósítására, továbbá a KOGART gyűjteményének bemutatására alkalmas ingatlan üzemeltetésének biztosítására szolgál.	civil szervezet, gazdasági társaság	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
53	297435			3	Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark támogatása	Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark Nonprofit Kft. fenntartásában levő Emlékpark megújítására, működtetésére és egyéb szakmai programjaira szolgál a támogatás.	nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
54	351995			5	Kiemelt és/vagy közösségi nemzeti és hazai kulturális fesztiválok és események támogatása	Az előirányzat célja a több szempontból kiemelt jelentőségű fesztiválok finanszírozásának támogatása. E forrásból az országos jelentőségű vidéki, valamint a kiemelkedő színvonalú közösségi jellegű kistéleplési fesztiválok részülhetnek támogatásban.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság, határon túli intézmény, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
55	338328			17	Liszt Ferenc Zeneművészeti	A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem	központi költségvetési szerv	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű	–	–	–	–	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben résztulók köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
				Egyetem (Zeneakadémia) történeti orgonáinak restaurálása		történeti orgonáinak restaurálásához nyújtott támogatás.				kifizetéssel					
56	338506			18 Zeneakadémia működésének kiegészítő támogatása		A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem működéséhez nyújtott kiegészítő támogatás.	központi költségvetési szerv	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	–	–	–	–	–
57	341240			20 A 2015. évi Milánói Világkiállításon való részvételhez kapcsolódó feladatok		A 2015. évi Milánói Világkiállítással kapcsolatos magyarországi és külföldi rendezvényszervezés, kulturális, tudományos, szakmai programok lebonyolítása, a programok végrehajtásához szükséges bemutatók teljes körű megszervezése, logisztika, utazásszervezés, catering szolgáltatások és gasztronómiai események teljes körű lebonyolítása, éttermi rész kialakítása és működtetése, marketing és PR kommunikáció, projektmenedzsment, arculat tervezés és kivitelezés, honlap tervezés és kivitelezés, honlap tartalommenedzsment, social media menedzsment, kampányok szervezése, hirdetések kezelése, reklámanyagok készítése, partnertalálkozók szervezése, médiamenedzsment, tájékoztató és sajtóanyagok írása és kivitelezése, művészi alkotások tervezése és kivitelezése, a szükséges speciális infrastruktúra, tárgyi eszközök biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv (pl. EMMI igazgatása), köztestület, gazdasági társaság, egyesülés, európai gazdasági egyesülés, állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, egyes jogi személyek vállalata, leányvállalat, vizsgázóködési társulat, erdőbirtokossági társulat, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli személy, határon túli szervezet, külföldi személy vagy külföldi szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
58	256167			12 Közkultúra, kulturális vidékfejlesztés és nemzetiségi kultúra											
59	271478			7 Közkultúra, kulturális vidékfejlesztés és nemzetiségi kultúra támogatása											
60	295124			1 Közgyűjtőmunkai feladatok – közgyűjtőmunkák nemzeti értékmentő programja		Az előirányzat biztosítja az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR) működtetését, amely lehetővé teszi az országos könyvtárközi kölcsönzés színvonalas, gyors lebonyolítását mind az eredeti, mind a másolt dokumentumok esetében; az egyházi levéltárakban található örökségi értékek megőrzését, valamint levéltárak szakmai programjainak támogatását, a modellértékű közgyűjtőmunkai kezdeményezések, valamint egyéb közgyűjtőmunkai értékmentő feladatok támogatását, díjakhoz kapcsolódó támogatást, valamint a Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Magyar Vadászati Múzeum működtetésnek, szakmai feladatainak megvalósulása érdekében a Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Magyar Vadászati Múzeum, Integrált Könyvtár és Muzeális Gyűjtőmunka támogatását.	központi költségvetési szerv, köztestület, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nonprofit gazdasági társaság, egyházi jogi személy, civil szervezet, közalapítvány, közgyűjtőmunka, könyvtár, muzális intézmény	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
61	295135			2 Közművelődési szakmai feladatok		Az előirányzat nyújt fedezetet a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztésével, a hagyományos közösségi kulturális értékek gondozásával, az egész életre kiterjedő tanulás és amatőr művészetekkel, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztés támogatásával kapcsolatos feladatok ellátására, az országos jelentőségű amatőr művészeti és népművészeti elismerések és az azokhoz	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési társaság, gazdasági társaság, határon túli intézmény, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete	
						kapcsolódó rendezvények támogatására, továbbá a Sikeres Magyarországiért program részeként a 2005. és 2006. évi 20 éves futamidejű Közkincs Hítelprogramban támogatott kedvezményezettek éves kamat- és tőketörlesztés támogatására, valamint a nép- és világművészeti exportiroda működésének támogatására, a Fonó Budai Zeneház működésének és szakmai programjainak támogatására, az „Alkotóházak éjszakája” és a „Kultúrházak éjjel-nappal” rendezvénysorozatok támogatására és szakmai kiadványok megjelentetésére, valamint a kulturális alapellátási feladatok ellátására. A művészeti, közművelődési és közgyűjtőmunkai szakterület együttműködése mellett, más ágazatok bevonásával történő közös célok megvalósítása a helyben elérhető kulturális értékek hozzáférhetőségének kiszélesítése érdekében.	természetes személy, határon túli személy, határon túli szervezet									
62	264390				8 PANKKK – Program a Nemzeti Kortárs Könyvzenei Kultúráért	Az előirányzat forrást biztosít a fiatal, amatőr zenészek megjelenését lehetővé tevő klubkoncertek megszervezéséhez, hazai élő könnyűzenei tehetségkutató versenyek rendezéséhez, kiadott nagylemezzel nem rendelkező hazai zenekarok első lemezeinek részfinanszírozásához, hazai zenekarok külföldi koncertjeinek, turnéinak, promóciós kampányainak, egyéb export kötődésű projektjeinek támogatásához.	kulturális civil szervezetek, vállalkozások, társulások, közművelődési intézmények, illetve ezek fenntartói	pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–	
63	256245				13 Művészeti tevékenységek											
64	271489				4 Művészeti tevékenységek és egyéb fejezeti feladatok támogatása	Az előirányzat az előadó-művészeti és alkotóművészeti tevékenységek ellátására, továbbá a kedvezményes könyvszakmai kamattámogatás program támogatására; az ágazatközi programpályázatok megvalósítására szolgál, valamint a mindenkori magyar kulturális életet meghatározó hazai és nemzetközi viszonylatban emblemikus jelentőségű személyiségek kiemelkedő kulturális tevékenységével összefüggő vallási, kegyeleti kiadások fedezetére (felújítás, áthelyezés, létesítés).	központi költségvetési szerv, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, jogi személyiségű társaság, civil szervezet, nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság, létesítő okiratuk szerint előadó-művészeti és alkotóművészeti szervezetek, egyéni cég, határon túli előadó-művészeti és alkotóművészeti szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, egyházi jogi személy, határon túli egyház, határon túli szervezet	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–	
65	284867				5 Előadóművészeti törvény végrehajtásából adódó feladatok (működési és művészeti pályázatok)	Hazai és határon túli előadó-művészeti szervezetek támogatása az alábbiak szerint: 65.1. az Emtv. 19. §-a és 20. § (3) bekezdése alapján nemzeti előadó-művészeti szervezetnek vagy kiemelt előadó-művészeti szervezetnek nem minősülő színházak, balett- és táncegyüttesek, zenekarok és énekarok szakmai programmegvalósításának és működésének támogatása pályázat útján.	központi költségvetési szerv, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, jogi személyiségű társaság, egyesület, alapítvány, nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság, létesítő okiratuk szerint előadó-művészeti szervezetek, egyéni cég, határon túli előadó-	pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága	–	–	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosítók	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete	
						65.1.1. Minősítéssel nem rendelkező színházak és táncgyűttek támogatása 65.1.2. Minősítéssel nem rendelkező zenekarok és énekkarok támogatása 65.2. az Emtv. 21. § (1) bekezdése alapján kiemelt művészeti célok megvalósításának támogatása pályázat útján: 65.2.1. Kiemelt művészeti célok – színház, táncgyűttes támogatása 65.2.2. Kiemelt művészeti célok – zenekarok, énekkarok támogatása 65.3. az Emtv. 21. § (1) bekezdése alapján további kiemelt művészeti célok eseti pályázati támogatása.	művészeti szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet									
66	331606				9 Közkönyvtári kölcsönzési jogdíjak	Az előirányzat támogatást nyújt a közkönyvtári kölcsönzési jogdíjak kifizetéséhez és ennek költségeihez.	egyesület (bejegyzett közös jogkezelő szervezet), központi költségvetési szerv	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	
67	302180				10 Művészeti nyugdíjsegélyek megtérítése	A Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló 52/2011. (III. 31.) Korm. rendelet alapján művészeti nyugdíjsegélyek kifizetése az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságon keresztül.	központi költségvetési szerv (Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság)	kérelem alapján	–	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	
68	343339				11 A Budapesti Tavasz Fesztivál és a Budapesti Őszi Fesztivál megrendezésének támogatása	A Budapesti Tavasz Fesztivál és a Budapesti Őszi Fesztivál (Café Budapest) megrendezésének támogatása az 1855/2014. (XII. 30.) Korm. határozattal módosított 1540/2013. (VIII. 15.) Korm. határozat alapján.	Az 1855/2014. (XII. 30.) Korm. határozattal módosított 1540/2013. (VIII. 15.) Korm. határozatban nevesített szervezetek (gazdasági társaság)	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	
69	343340				12 Egyéb színházi támogatások	Az előirányzat hozzájárulást biztosít egyes színházi és táncművészeti tevékenységet folytató előadó-művészeti szervezetek létesítő okirat szerinti tevékenységének megvalósításához.	gazdasági társaság, civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	
70	285134				13 A 100 Tagú Cigányzenekar támogatása	A 100 Tagú Cigányzenekar működésének és programjainak támogatása	nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság, civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	
71	228653				14 A kábítószer-fogyasztás megelőzésével kapcsolatos feladatok	A kábítószer-probléma kezelése érdekében készített Nemzeti Drogellenes Stratégia céljainak megvalósítása, a droghasználat megelőzése univerzális, célzott és javallott prevenciók támogatása különböző szinteken (család, iskola, gyermekvédelmi intézményrendszer, internet, büntető-igazságszolgáltatás, munkahely) komplex és a helyi közösségi résztvevők együttműködésén alapuló programok által. A Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok – helyi szintű szakmai konzultációs munkacsoportok – működésének támogatása a helyi stratégiák elkészítése, megvalósításának biztosítása érdekében. A szenvedélybetegség felépülési folyamatának támogatása, az ellátórendszer (egészségügyi és szociális) kiegészítő működési támogatása és a különböző szakmai fejlesztési igények megvalósulásának biztosítása által.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, gazdasági társaság, egyházi jogi személy, társulás, egyéni vállalkozó, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyeb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csop. név	Jogcímnev	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						A fejezeti kezelésű előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.									
72	228664				15 Gyermekek és ifjúsági szakmai feladatok										
73	279845				3 Ifjúságpolitikai feladatok támogatása										
74	277190				1 Gyermekek és ifjúsági célú pályázatok	Az előirányzat célja gyermek és ifjúsági táborok, programok és rendezvények támogatása.	civil szervezetek, gazdasági társaságok, önkormányzatok, egyházi jogi személy, határon túli ifjúsági szervezetek	pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	igénybe vehető	-
75	277201				2 Gyermekek és ifjúsági szakmafejlesztési célok	Az előirányzat hozzájárul az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait meghatározó „Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009–2024” című stratégiai program (NIS) végrehajtásához. Az intézkedések végrehajtásának módját, sorrendjét, felelőseit a NIS-hez kapcsolódó, a Kormány által elfogadott mindenkori rövid távú cselekvési tervek határozzák meg. Az előirányzat biztosítja a Magyar Ifjúsági Konferencia működtetésének költségeit is.	civil szervezetek, gazdasági társaságok, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, egyházi jogi személy, határon túli ifjúsági szervezetek	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
76	343351				3 Báthory István Magyar-Litván Együttműködési Alap	A Magyarország Kormánya és a Litván Köztársaság Kormánya közötti, a Báthory István Magyar-Litván Együttműködési Alapról szóló megállapodás kihirdetéséről szóló 227/2013. (VI. 24.) Korm. rendelet alapján a magyar és litván, 13-30 év közötti fiatalok közötti baráti együttműködés támogatása a fiatal nemzedékek közötti kapcsolatok kialakítását és baráti viszony építését célzó ifjúsági együttműködési programok, a magyar és litván fiatalok közötti kulturális együttműködést, illetve a toleranciát és egymás jobb megismerését elősegítő információs programok, valamint a demokráciához, a demokratikus elvek alkalmazásához és az állampolgári neveléshez kapcsolódó programok és kezdeményezések jobb megismerését előmozdító ifjúsági és módszertani találkozók által.	költségvetési szerv, helyi önkormányzat, civil szervezet, közalapítvány, nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság, egyházi jogi személy, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, természetes személy	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	igénybe vehető	-
77	031831				4 Gyermekek és Ifjúsági Alapprogram támogatása	A Gyermekek és Ifjúsági Alapprogram támogatási céljait a Gyermekek és Ifjúsági Alapról, a Nemzeti Gyermekek és Ifjúsági Közalapítványról, valamint az ifjúsággal összefüggő egyes állami feladatok ellátásának szervezeti rendjéről szóló 1995. évi LXIV. törvény 4. § (1) bekezdése határozza meg. Az előirányzat biztosítja a határon túli ifjúsági szervezetek működésének támogatását is.	civil szervezet, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzeti és társulási önkormányzat, közalapítvány, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, országos sportági szakszövetség, sportszövetség, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, határon túli szervezet	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	Család-, Ifjúság- és Népesedéspolitikai Intézet	-	-
78	348762				5 Új Nemzedék Központ Nonprofit Közhasznú Kft. támogatása	Az előirányzat célja az Új Nemzedék Központ Nonprofit Közhasznú Kft. és az általa működtetett, országos (19 megyében és Budapesten is működő) Kontakt Pont hálózat működésének biztosítása, ifjúsági célú kampányok és rendezvények előkészítése és lebonyolítása; szakmai, módszertani anyagok előkészítése.	gazdasági társaság	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben résztulók köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
79	265501			16	Szociális szolgáltatások és egyéb szociális feladatok támogatása										
80	271256			1	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások fejlesztése, szakmai feladatok támogatása	A szociális és gyermekjóléti szolgáltatási/fejlesztési tevékenységhez kapcsolódó szakmai fejlesztési, egyedi tevékenységek végzése, programok, pályázati programok, képzések, szakértői díjak, kiadványok, rendezvények, szervezetek támogatása. Falu- és tanyagondnoki szolgálatok működését szakmailag fejlesztő és koordináló non-profit szervezetek támogatása. A szolgáltatás területi működését felügyelő, fejlesztő szervezeti hálózat működésének támogatása. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben előírt egyházi módszertani feladatok ellátásához támogatás biztosítása. A fejezeti kezelésű előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, egyesülés, állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, egyes jogi személyek vállalata, leányvállalat, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, társulás, egyéni vállalkozó, egyéni cég, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
81	348673			3	Család- és ifjúsági fejlesztések, szolgáltatások és programok támogatása	Az előirányzat a család- és ifjúsági rendezvények, sajtótermékek, tájékoztatói tevékenységek, programok, szolgáltatások, korszerű felszerelések, eszközök beszerzését finanszírozza.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, egyesülés, állami vállalat, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli személy, határon túli szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, társulás	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
82	296513			6	Családpolitikai Programok	Forrás biztosítása a népesedés és a családügy, valamint a férfiak és nők egyenlősége területén megvalósuló, a családokat erősítő, a népesedési folyamatokat befolyásoló, a nők helyzetének javítását, a család és munka összeegyeztetését szolgáló különféle cselekvési, modellkísérleti, a családbarát gondolkodást erősítő szakmai programok és akciók végrehajtásához, valamint a családok érdekképviseletét ellátó szervezetek, határon túli családsszervezetek koordinálásával foglalkozó civil szervezetek támogatásához. Az előirányzat fedezetet biztosít az Idősbárát Önkormányzat Díj és az időügyi programok támogatására, az idősebb generációt célzó pályázatok nyertesinek díjazására, nemzedékek közötti programok támogatására, időügyi rendezvények lebonyolítására.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, egyesülés, állami vállalat, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli személy, külföldi személy, határon túli szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, társulás, külföldi szervezet	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
83	296524			7	Családpolitikai célú pályázatok	Pályázati úton támogatásban részesít azokat a családok érdekében tevékenykedő, valamint a férfiak és nők egyenlőségével foglalkozó szervezeteket és munkáltatókat, amelyek a	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, egyesülés, helyi	pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						családok jólétét növelő, a nők helyzetén javító gyakorlati szolgáltatásaikkal és különféle programjaikkal hozzájárulnak a családbarát foglalkoztatás és közgondolkodás népszerűsítéséhez és a családbarát társadalom megteremtéséhez és fenntartásához. Támogatja azokat a magánszemélyeket, akik a családot népszerűsítő irodalmi művet vagy fotót küldenek a pályázat keretében.	önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, társulás, egyéni vállalkozó, egyéni cég, állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, magyar állampolgárok								
84	351706				9 Karitatív Tanács tagjai által koordinált feladatok	Az előirányzat biztosít fedezetet a Karitatív Tanács tagszervezetei részére a Karitatív Tanács tagságból eredő, valamint egyéb felmerülő feladataik megvalósításának támogatására.	belső egyházi jogi személy, civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	20 millió Ft feletti (előleggel biztosított) költségvetési támogatás esetén civil szervezettől felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
85	243145				17 Egyes szociális pénzbeli támogatások										
86	059811				1 Gyermekvédelmi Lakás Alap	A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a nevelésbe vételből a nagykorúvá válással kikerült fiatal felnőttek számára megállapított otthonteremtési támogatással kapcsolatos bevételeket és kiadásokat, továbbá az előirányzat felhasználásához kapcsolódó kincstári díjat és pénzügyi tranzakciós illetéket, valamint a postaköltséget tartalmazza.	egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, központi költségvetési szerv, gazdasági társaság, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
87	258545				6 Mozgáskorlátozottak szerzési és átalakítási támogatása	A személygépkocsi szerzési és átalakítási, egyéb jármű szerzési támogatás a mozgáskorlátozott személyek közlekedésének elősegítésére biztosít támogatást. E támogatásokra való jogosultságot a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet határozza meg, míg a támogatásban részesíthetők száma évente kerül megállapításra. Tartalmazza a postai szolgáltatási díj fedezetét. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, gazdasági társaság, Kincstár	kérelem alapján	–	részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
88	243156				7 GYES-en és GYED-en lévő hallgatói hitelének célzott támogatása	Az előirányzat tartalmazza a GYES-en, GYED-en lévő hallgatói hitele esetében a törlesztési kötelezettség szünetelése időszakában nyújtott célzott és teljes kamattámogatás összegét.	egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, gazdasági társaság	kérelem alapján	–	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
89	268990				18 Gyermekvédelmi szolgáltatások fejlesztése	Gyermekvédelmi szakellátási intézmények, nevelőszülői hálózatok, javítóintézetek fejlesztése, egyes módszertani feladatok ellátása, fejlesztéseket megalapozó felmérések készítése, a különleges és speciális gyermekothonok, területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, javítóintézetek, illetve gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatást végző szervezetek innovatív programjainak támogatása, valamint önkormányzatok, civil szervezetek, egyházi és szakmai szervezetek szakmafejlesztési céljainak támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével	civil szervezet, központi költségvetési szerv, egyházi jogi személy, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, határon túli szervezet, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcímnév	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határídeje	Biztosítók	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.									
90	266190			19	Szociális célú humánszolgáltatások										
91	244201			1	Szociális célú nem állami humánszolgáltatások támogatása	Az előirányzat az egyházi és más nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények működési kiadásainak támogatására szolgál. A támogatás igénylésének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének rendjét az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII. 18.) Korm. rendelet határozza meg. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, egyesülés, állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, egyes jogi személyek vállalata, leányvállalat, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, társulás, egyéni vállalkozó, egyéni cég, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, Kincstár	kérelem alapján	–	részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
92	281334			4	Támogató szolgáltatások, közösségi ellátások, utcai szociális munka, krízisközpont és a Biztos Kezdet Gyerekház program pályázati úton történő támogatása.	A pályázati úton 3 éves befogadásra került utcai szociális munka szolgálatok, alacsony-küszöbű szolgálatok, a krízisellátás támogatása, továbbá a Biztos Kezdet Gyerekház program pályázati úton történő támogatása. A finanszírozás keretét a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet szabályozza. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, egyesülés, állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, egyes jogi személyek vállalata, leányvállalat, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, társulás, egyéni vállalkozó, egyéni cég, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal	–	–
93	266201			5	Szociális szolgáltatások kiegészítő támogatása	A tartós bentlakásos intézményben ápoló időszakok ápoló, gondozó tevékenységének minőségjavítását célzó kiegészítő támogatás.	önkormányzat, egyházi jogi személy, egyházi fenntartású intézmény	pályázati úton	–	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
94	343640			7	Szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátási szerződéseivel történő finanszírozása	Az előirányzat a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által már megkötött, és jövőben kötetendő szerződéseinek egyedi támogatás forráskeretét biztosítja. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, egyesülés, állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, egyes jogi személyek vállalata, leányvállalat, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, társulás, egyéni vállalkozó, egyéni cég, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
95	346473			8	Szociális humánszolgáltatások részére biztosított szociális- és gyermekvédelmi ágazati pótlék, és egyéb ágazati berendezéssel	Az előirányzat a 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet alapján elrendelt, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményeket fenntartó nem állami, nem	civil szervezet, közalapítvány, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, egyesülés, állami vállalat, egyéb állami	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím- név	Al- cím- cso- p. név	Jog- cím- cso- p. név	Jogcím- név	Előirányzat célja	Kifizetésben résztulók köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költsegetési támogatás közreműködő szervezete
					összefüggő támogatások	önkormányzati szervezetek részére bevezetésre került szociális ágazati pótlék, valamint kiegészítő ágazati pótlék kifizetéséhez biztosít fedezetet. Kiegészítő támogatás a bőrsódben foglalkoztatott, felsőfokú végzettségű kisgyermeknevelők béréhez. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	gazdálkodó szerv, egyes jogi személyek vállalata, leányvállalat, nemzeti önkormányzati költségvetési szerv, társulás, egyéni vállalkozó, egyéni cég, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, Kincstár			terhelési értesítők szerint					
96	349140				9 Állami és köztisztviselői szociális intézmények részére biztosított ágazati pótlék	Az előirányzat a 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet alapján elrendelt, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményeket fenntartó központi, köztisztviselői költségvetési szervezetek részére bevezetésre került szociális ágazati pótlék, valamint kiegészítő ágazati pótlék kifizetéséhez biztosít fedezetet. Kiegészítő támogatás a bőrsódben foglalkoztatott, felsőfokú végzettségű kisgyermeknevelők béréhez.	központi költségvetési szerv, köztisztviselői költségvetési szerv	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	-	-	-	-	-
97	353784				10 Egyes szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások fejlesztési támogatása	A szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások és innovatív fejlesztések működési és beruházási tárgyú támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztisztviselő, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, egyesület, állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, egyes jogi személyek vállalata, leányvállalat, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzeti önkormányzat, nemzeti önkormányzati költségvetési szerv, társulás, egyéni vállalkozó, egyéni cég, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	igénybe vehető	-
98	255667				20 Társadalmi kohéziót erősítő társadalmi integrációs szociális programok										
99	294613				3 Család, esélyteremtési és önkéntes házak, továbbá egyéb esélyteremtési programok támogatása	A Család, Esélyteremtési és Önkéntes Házak Hálózat szakmai koordinálásával, a hálózat fejlesztésével kapcsolatos feladatok ellátása, a Hálózat működtetése az ország 19 megyéjében és a fővárosban. A kapcsolati erőszak áldozatait segítő krízisellátó rendszer hatékony működésével kapcsolatos koordinációs és fejlesztési feladatok ellátása. Esélyteremtési feladatokat ellátó szervezetek támogatása kiemelt tekintettel helyi esélyegyenlőségi, esélyteremtési jó gyakorlatok elterjesztésére, modellprogramok megvalósításának támogatására. A Nemzeti Önkéntes Stratégiában foglalt célkitűzések végrehajtása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, gazdasági társaság, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
100	281367				6 Fogyatékos személyek esélyegyenlőségét elősegítő programok támogatása	A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ Egyezmény, illetve az Országos Fogyatékossgügyi Program végrehajtása keretében az érintettek önálló életvitelét segítő	civil szervezet, központi költségvetési szerv, gazdasági társaság, közalapítvány, köztisztviselő, egyházi jogi	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	igénybe vehető	-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben résztvevők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosítók	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						programok, a fogyatékos személyek érdekében végzett hiánypótló szolgáltatások költségvetési támogatása, szülősegítő szakmai programok támogatása, fogyatékos személyt nevelő családok otthonában szakkereseti felügyeletet biztosító szolgáltatás támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	személy, egyesülés, állami vállalat, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, társulás, Kincstár			kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint					
101	298246			8 Jelynelvi tolmácsszolgáltatás és elemi látás rehabilitáció támogatása		Fogyatékos személyek részére jelynelvi tolmácsszolgáltatást vagy elemi látásrehabilitációs szolgáltatást egységes szakmai szenderdek alapján nyújtó szervezetek teljesítmény-alapú finanszírozása, kérelem alapján fogyatékosügyi szakmai program támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, központi költségvetési szerv, gazdasági társaság, közalapítvány, köztestület, egyházi jogi személy, egyesülés, állami vállalat, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, társulás, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
102	304168			12 Hajléktalanokhoz kapcsolódó közfeladatok ellátása		A jogszabályban meghatározott hajléktalan-ellátó intézmények kiegészítő feladatainak pályázat útján történő támogatása: intézmények felújítási kiadásaihoz való hozzájárulás, szolgáltatások fejlesztése, kiegészítő/programok költségeihez, valamint téli krízisidőszak megnövekedett feladatainak ellátásához támogatás nyújtása, továbbá a lebonyolítási díj fedezete. Működési költség és támogatás biztosítása a hajléktalanság problémájának leküzdését szolgáló, a hajléktalan ellátást kiegészítő programok kivitelezéséhez, speciális hajléktalan feladatok, továbbá a hajléktalan embereket ellátó intézményrendszerrel kapcsolatos feladatok ellátásához. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, szövetkezet, lakásszövetkezet, európai szövetkezet, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, társulás, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, gazdasági társaság, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
103	304157			13 Autista otthonok, értelmi sérült és halmozottan fogyatékosokot ellátó lakóotthonok támogatása		Fogyatékos személyeket ellátó otthonok kiegészítő támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, gazdasági társaság, egyéb állami gazdálkodó szerv, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, gazdasági társaság, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
104	263456		21 PHARE Programok												
105	237055		4 HU-9904-01 (Halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok												

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcímnév	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
					(társadalmi integrációja)										
106	237077				2 Házai társfinanszírozás HU-9904-01 (Halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi integrációja)	Az előirányzat támogatást biztosít a hátrányos helyzetű és kiemelten a roma fiatalok általános iskolai lemorzsolódásának csökkentését célzó intézkedésekhez, középfokú iskolázataikat segítő felzárkóztató programokhoz, továbbá a tehetséges roma tanulók támogatásával a fiatalok felsőoktatásba való bekerülésének segítéséhez.	költségvetési szervek, nevelési-oktatási intézmények	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
107	246523				5 A képzésből a munka világába történő átmenet támogatása										
108	240634				1 Phare támogatás (HU 0008-02)	Az előirányzat támogatást biztosít a hátrányos helyzetű és kiemelten a roma fiatalok általános iskolai lemorzsolódásának csökkentését célzó intézkedésekhez, középfokú iskolázataikat segítő felzárkóztató programokhoz, továbbá a tehetséges roma tanulók támogatásával a fiatalok felsőoktatásba való bekerülésének segítéséhez.	költségvetési szervek, nevelési-oktatási intézmények	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
109	246534				6 Halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi integrációja II.										
110	242812				1 Phare forrás (Halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi integrációja II)	Az előirányzat roma közösségi házak és információs központok létrehozásának, hátrányos helyzetű, elsősorban roma gyermekek iskolai integrációját segítő pedagógiai programok fejlesztésének, adaptálásának és alkalmazásának, továbbá romológiai tanulmányok és képzések bevezetésének támogatásával hozzájárul a szociálisan hátrányos helyzetű, elsősorban roma lakosság integrációjának elősegítéséhez, esélyegyenlőségének megteremtéséhez.	költségvetési szervek, nevelési-oktatási intézmények	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
111	242823				2 Házai társfinanszírozás (Halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi integrációja II)	Az előirányzat roma közösségi házak és információs központok létrehozásának, hátrányos helyzetű, elsősorban roma gyermekek iskolai integrációját segítő pedagógiai programok fejlesztésének, adaptálásának és alkalmazásának, továbbá romológiai tanulmányok és képzések bevezetésének támogatásával hozzájárul a szociálisan hátrányos helyzetű, elsősorban roma lakosság integrációjának elősegítéséhez, esélyegyenlőségének megteremtéséhez.	költségvetési szervek, nevelési-oktatási intézmények	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
112	003056				22 Egészségügyi ágazati előirányzatok										
113	263978				2 Egészségügyi ellátási és fejlesztési feladatok	Az előirányzat nyújt fedezetet a népegészségügyi és egészségfejlesztési feladatok végrehajtásának támogatására szakmai szervezetek bevonásával, a közfinanszírozott egészségügyi szolgáltatók felhalmozott adósságának rendezéséhez, valamint az egészségügyi intézmények infrastrukturális fejlesztését célzó projektek megvalósításához.	központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, egészségügyi köztestület, civil szervezet, közalapítvány, egyházi jogi személy, nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság, társulás, egyéni vállalkozó	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	a kötelezettségvállalási dokumentumban meghatározottak szerint	Áh-n kívül: felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
114	270801				3 Légimentés eszközpark bérlésével összefüggő kiadások	Az előirányzat felhasználásának célja a 7 darab mentőhelikopter bérleti díjának	gazdasági társaság	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határídeje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						fedezetbiztosítása.				részletekben történő kifizetéssel					
115	349584			6 Nem központi fenntartású Egészségfejlesztési Irodák támogatása		Az egészségügy prevenciósi kapacitásainak megerősítéseként létrejövő Egészségfejlesztési Irodákban (a továbbiakban: EFI) cél és ez által feladat az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítása, valamint fenntartása. Az EFI tudományos bizonyítékokkal alátámasztott hatékony intervenciókat alkalmazva, állapotfelméréssel, egészségfejlesztő és életmódváltó programok megvalósításával személyes tanácsadási rendszeren keresztül támogatja klienseit. Az előirányzat felhasználásának célja a nem központi fenntartású EFI-k működésének támogatása.	gazdasági társaság, központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, civil szervezetek, társulás	kérelem alapján	biztosítható	egyetlen részletes kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
116	271889			13 Kisforgalmú gyógyszerárak működtetési támogatása		A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédesszkeg-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény 41. §-a, valamint a járóbeteg-ellátás keretében rendelt gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök, és gyógyfürdőellátások árához nyújtott támogatások elszámolásáról és folyósításáról szóló 134/1999. (VIII. 31.) Korm. rendelet 6/C. §-a és 6/D. §-a alapján működési célú támogatásra jogosult kisforgalmú gyógyszerárak működtető vállalkozások támogatása, valamint – figyelemmel arra, hogy az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény értelmében a költségvetési támogatási igények fedezetét a jogosultság keletkezési évének december 31-ét követő 5. év végéig biztosítani kell – a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz (a továbbiakban: NAV) utólagosan benyújtott igénylések alapján a jogosultak számára nyújtandó működési célú támogatás fedezetének biztosítása. Az utólagosan jelentkező jogosultsági igények változó, előre nem tervezhető jellege miatt ezen igénylések teljesítésének rendje a NAV, az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet és az EMMI között fennálló Együttműködési Megállapodásban kerül rendszerezésre. A támogatás csekély összegű (de minimis) támogatásnak minősül, amely az 1407/2013/EU bizottsági rendelet alapján nyújtható.	közforgalmú gyógyszerárak működtető vállalkozás	kérelem alapján		részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
117	343373			19 Patika hitelprogram kamattámogatása		Az előirányzat biztosítja a közforgalmú gyógyszerárakban a gyógyszerész tulajdonárány növelésének elősegítéséről szóló 212/2013. (VI. 19.) Korm. rendelettel bevezetett Patika Hitelprogram fedezetét, amely alapján állami kamattámogatással kedvezményes kamatozású hitelre jogosult az a gyógyszerész, aki tulajdonhányadot kíván szerezni, vagy tulajdonhányadát kívánja növelni a hitellel érintett gyógyszerárak működtető gazdasági társaságban. Az előirányzat felhasználásának célja továbbá az egészségügyi ágazat részéről fejezeti	egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyetlen részletes kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.									
118	302991			20 Egészségügyi szakképzési (rezidens) rendszer működésének támogatása		Az államilag támogatott szakorvos képzéshez kapcsolódó támogatások biztosítása 118.1. az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzési rendszerről szóló 122/2009. (VI. 12.) Korm. rendelet alapján a szakorvosjelölt munkáltatójának, valamint a képzést koordináló egyetemnek folyósítandó, a képzésben résztvevővel, valamint a foglalkoztatással összefüggő támogatás fedezete, 118.2. az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzési rendszerről, a Rezidens Támogatási Program ösztöndíjairól, valamint a fiatal szakorvosok támogatásáról szóló 162/2015. (VI. 30.) Korm. rendelet alapján a szakképzést koordináló egyetemek részére a képzéssel összefüggésben biztosítandó támogatások fedezete.	központi költségvetési szerv, nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság, önkormányzati egészségügyi szolgáltató, civil szervezet	kérelem alapján		részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	igénybe vehető	–
119	343684			24 Egészségügyi intézmények rendkívüli támogatása		Az előirányzat felhasználásának célja a XX. EMMI fejezet 10. cím 2. alcíméhez sorolt, az Állami Egészségügyi Ellátó Központ középírányítói jogkörébe tartozó egészségügyi intézmények, valamint rábizott vagyona részét képező részesedéssel működő gazdasági társaság használatában lévő ingatlanok/épületek, elhasználatott tárgyi eszközök – gépek, berendezések, orvosi műszerek, technikai eszközök, energetikai, épületgépészeti, informatikai berendezések – eredeti állagának helyreállítása, felújítása, korszerűsítése, illetve egyéb rendkívüli fenntartói támogatás, tulajdonosi hozzájárulás biztosítása.	központi költségvetési szerv, gazdasági társaság (a XX. EMMI fejezet 10. cím 2. alcíméhez sorolt, az Állami Egészségügyi Ellátó Központ középírányítói jogkörébe tartozó egészségügyi intézmények és a rábizott vagyon részét képező részesedéssel működő gazdasági társaság)	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	a kötelezettségvállalási dokumentumban meghatározottak szerint	Áh-n kívül: felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
120	352051			25 Új budapesti kórház előkészítése		Az előirányzat felhasználásának célja a Budapesten kialakításra kerülő új kórház tervezéséhez szükséges források biztosítása.	központi költségvetési szerv	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	a kötelezettségvállalási dokumentumban meghatározottak szerint	Áh-n kívül: felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
121	354351			26 Egyházi fenntartású egészségügyi intézmények kiegészítő támogatása		2012 decemberében elfogadásra került az egyházak hitéleti és közéleti tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 6. § (2) bekezdésének módosítása, amely alapján a kiegészítő támogatásban részesültek körébe bekerültek az egészségügyi ágazat egyházi fenntartásban lévő intézményei is. A forrás felhasználásának célja az egyházi fenntartású egészségügyi intézmények kiegészítő támogatása.	egyházi jogi személy, civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	a kötelezettségvállalási dokumentumban meghatározottak szerint	–	–	igénybe vehető	–
122	359839			27 A Betegápoló Irgalmasrend projektjeinek finanszírozása		Az előirányzat felhasználásának célja a Betegápoló Irgalmasrend egyes projektjeinek támogatása, így különösen: 122.1. a Betegápoló Irgalmasrend Budai Irgalmasrendi Kórház Budapest, Frankel Leó út 54. szám alatti székhelyű telephelye komplex felújítása,	egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						122.2. a Betegápoló Irgalmasrend Budai Irgalmasrendi Kórház Vác, Március 15. tér 7-9. szám (2943/4 hrsz.) alatti telephelye bővítése és felújítása, 122.3. a Betegápoló Irgalmasrend Pécs, Irgalmasok utcája 1. szám (17458/1 hrsz.) alatti Pécsi Háza épületének energiahatékonysági célú felújítása, 122.4. A Betegápoló Irgalmasrend által Hajós városban alapítandó szociális létesítmény kialakításához és az erre rendelkezésre bocsátott Hajós, Jókai Mór u. 4. (884/4 hrsz.) alatti ingatlan felújítása.									
123	338339			25	Felújítások központi támogatása, egyéb fejlesztési támogatások										
124	338340			1	Nem állami intézmények felújítása, beruházása	Az előirányzatról kertl biztosításra a Gödöllői Premontrei Perjelség használatába kerülő ingatlanok ingatlanvételi, vagyonkezelési, felújítási-korszerűsítési és beruházási feladatainak, a Dunamelléki Református Egyházkerület Kárpát-medencei Református Fialatok Háza létrehozásának, a Győri Evangélikus Egyházközösség Győri Insula Lutherana épületegyüttes rekonstrukciójának előkészítési feladatainak támogatása.	egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	részletben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
125	344695			7	A szentendrei Pajor kúria felújítása, bővítése	A szentendrei Ferenczy Múzeumnak otthont adó egykori Pajor-kúria épületének műemléki és funkcióbővítő rekonstrukciójához szükséges támogatás.	helyi önkormányzati költségvetési szerv	kérelem alapján	biztosítható	részletben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
126	270312			10	Egyéb felújítási, fejlesztési támogatások	Az előirányzat a támogatásban részesítendő szervezetek kisebb épület felújítási munkáinak elvégzésére, vis maior helyzetek okozta károk, valamint a folyamatos működést akadályozó műszaki meghibásodások elhárítására nyújt fedezetet.	központi költségvetési szerv, helyi önkormányzati költségvetési szerv, gazdasági társaság	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
127	343406			15	MOME Campus - Kreatív Innovációs és Tudáspark kialakítása	A Kreatív Innovációs és Tudáspark kialakításához nyújtott támogatás: 3M (Műhelyház, Műteremház, Médiaház), Kutatóbázis, Akadémiai Épület, Főépület, Gondúzó, Szintalatti beépítések, Zold terület kialakítása.	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
128	343706			16	Klebelsberg kastély felújítása	Az előirányzat biztosítja a Klebelsberg Kastély felújítás-átalakítás tervezési, előkészítési munkáinak támogatását, valamint hozzájárul a felújítás és a végleges természettudományos interaktív kiállítás kialakításának költségeihez. (Első utemben az emlékszo-ba, kiállítótér, kutatóközpont és az ezeket kiszolgáló helyiségek kerülnek kialakításra, második utemben parkrendezés, kerítésrekonstrukció, szálláshelyek, kiállítótér, valamint a kiállítási eszközök kerülnek beszerzésre.)	helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, civil szervezet, közalapítvány, gazdasági társaság, egyéb állami gazdálkodó szerv, központi költségvetési szerv, más fejezet irányítása alá tartozó intézmény, Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.	kérelem alapján	biztosítható	részletben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
129	343784			17	Dunamelléki Református Egyházkerület "Kárpátmedencei Református Fialatok Háza" projektje	Az előirányzat biztosítja a 2012. évi kötelezettségvállalással nem terhelt előirányzat-maradványok egy részének felhasználásáról szóló 1632/2013. (IX. 10.) Korm. határozat alapján a Dunamelléki	egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-esp. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosítók	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						Református Egyházkerület „Kárpátmedencei Református Fiatalok Háza” projekt megvalósítását.									
130	343806			19 Győri Evangélikus Egyházköztség Insula Lutherana fejlesztése		A 2012. évi kötelezettségvállalással nem terhelt előirányzat-maradványok egy részének felhasználásáról, valamint egyes kormányhatározatok módosításáról szóló 1700/2013. (X. 4.) Korm. határozat alapján az előirányzat biztosítja a Győri Evangélikus Egyházköztség Insula Lutherana fejlesztésének megvalósítását.	egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyházi költségvetés részleteiben történő kifizetéssel	-	-	-	igénybe vehető	-
131	355006			22 Óvodai férőhelybővítés pályázat		Az Nkt. 7. § (1) bekezdés a)-h) pontjában felsorolt nevelési-oktatási intézmények beruházási feladatainak támogatása.	helyi önkormányzat, helyi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmény, fejezet irányítása alá tartozó költségvetési szerv, közalapítvány	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyházi költségvetés részleteiben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	igénybe vehető	-
132	006156			26 Alapítványok, közalapítványok által ellátott feladatok és általuk fenntartott intézmények támogatása											
133	271434			1 Oktatási alapítványok, közalapítványok											
134	295357			2 Közalapítvány a Budapesti Német Nyelvi Egyetemért		A Közalapítvány a Budapesti Német Nyelvi Egyetemért nemzetközi együttműködési megállapodás alapján jött létre és működik. Fenntartója az Andrassy Gyula Budapesti Német Nyelvi Egyetemnek. Az előirányzat támogatást nyújt mind a Közalapítvány, mind az Egyetem működéséhez.	közalapítvány	kérelem alapján	biztosítható	részleteiben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
135	295479			14 Autizmus Alapítvány		Az Autizmus Alapítvány az autista és autisztikus gyermekek és serdülők speciális rehabilitációs és rehabilitációs kezeléséhez, fejlesztéséhez, neveléséhez, oktatásához és munkára való felkészítéséhez nyújt támogatást közvetlenül az Alapítvány Módszertani Központjának intézményei (Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Ambulanciája, Kognitív Pszichológiai Labor, Terápiás Centrum, Nappali Ellátást Nyújtó Szociális Intézmény, Felnőtt Klub) útján.	Autizmus Alapítvány	kérelem alapján	biztosítható	részleteiben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
136	295657			19 Határon túli magyar felsőoktatási intézmények támogatása		Az előirányzat célja a határon túli magyar értelmiség utánpótlásának biztosítása érdekében 136.1. a határon túli magyar felsőoktatási intézményei működésének támogatása, fejlesztése, beruházások finanszírozása; 136.2. hallgatói és oktatói mobilitási, valamint egyéb ösztöndíjprogramok biztosítása, illetve azok lebonyolítása; 136.3. határon túli felsőoktatási képzési kínálat bővítéséhez, átalakításához kapcsolódó működési, fejlesztési, beruházási célú tevékenységek támogatása; 136.4. határon túli magyar köz- és felsőoktatáshoz kapcsolódó tudományos-kutatói tevékenység támogatása. A fejezeti kezelésű előirányzatok kezelésével	határon túli és magyarországi felsőoktatási intézmények, alapítványi fenntartású határon túli felsőoktatási intézmények, határon túli magyar felsőoktatást támogató, illetve határon túli magyar felsőoktatási intézmények működését elősegítő magyarországi és határon túli alapítványok, civil szervezetek, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyházi költségvetés részleteiben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-esop. név	Jogcímnev	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.									
137	270234				2 Kulturális alapítványok, közalapítványok										
138	271445				10 Egyéb kulturális alapítványok működési és programtámogatása	Előadó-művészeti, alkotóművészeti és műzeumi célú kulturális alapítványok alapító okiratban meghatározott feladatainak és működésének támogatása. Kulturális, közösségi alapú társadalom- és gazdaságfejlesztő munkát végző alapítványok, továbbá a kulturális, közösségi alapú társadalom- és gazdaságfejlesztő munkát végző szervezetek, intézmények számára szakmai-módszertani fejlesztő szolgáltatásokat biztosító alapítványok támogatása; a népművészeti és amatőr művészeti alapítványok támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	alapítványok, közalapítványok, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
139	297468				12 Trianon Múzeum Alapítvány (Várpalota) Trianon Múzeum) támogatása	A tematikus múzeum besorolással rendelkező Trianon Múzeum működésének és programjainak támogatása.	alapítvány, közalapítvány	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
140	343417			27 Nemzeti Pedagógus Kar működtetésének támogatása	Az előirányzat az Nkt. 63/H. § (1) bekezdés a) pontja szerint támogatást nyújt a Magyar Pedagógus Kar, mint köztestület működéséhez és feladatainak megvalósításához, így az etikai kódex megalkotásával, az Nkt. 4. § 15. pontjában szabályozott pedagógiai célú közösségi szolgálat megszervezésének ellenőrzésével, valamint az ezzel kapcsolatos tanácsadó, információs tevékenység működtetésével kapcsolatos feladataihoz, biztosítva a szakmai partneri együttműködés kereteit az ágazat és a pedagógus társadalom között, elősegítve a köznevelési rendszer szakmai egységét.	Nemzeti Pedagógus Kar (köztestület)	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-	
141	264178				28 Gazdasági társaságok által ellátott feladatok támogatása										
142	295202				2 Gazdasági társaságok által ellátott kulturális feladatok támogatása	Az előirányzat hozzájárulást biztosít az EMMI tulajdonosi joggyakorlása alatt álló, valamint a magyar állam részvételével működő, továbbá egyéb közszolgáltatási szerződéssel rendelkező nonprofit gazdasági társaságok, gazdasági társaságok általános (működési, felhalmozási) költségeinek finanszírozásához és az általuk ellátott kulturális szakmai feladatok megvalósulásához. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	a kötelezettségvállalási dokumentumban meghatározottak szerint	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
143	303068				3 Gazdasági társaságok által ellátott szociális feladatok támogatása										
144	348940				1 Fogyatékos Személyek	A Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhazsnú Nkft. által az érintettek önálló	nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	a kötelezettségvállalási dokumentumban	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosítók	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
					Esélyegyenlőségért Közhasznu NKft. támogatása	életvitelét segítő programok, a fogyatékos személyek érdekében végzett szolgáltatások költségvetési támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.				részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	meghatározottak szerint				
145	348939				2 Pro Rekreatione Közhasznu NKft. támogatása	A Pro Rekreatione Közhasznu Nonprofit Kft. által a fogyatékos személyek érdekében történő integrált rehabilitációs, rekreációs célú létesítményfejlesztés és működési költségek támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	a kötelezettségvállalási dokumentumban meghatározottak szerint	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
146	343428				4 Gazdasági társaságok által ellátott köznevelési feladatok támogatása	Az előirányzat hozzájárulást biztosít az EMMI tulajdonosi joggyakorlása alatt álló, valamint a magyar állam részvételével működő, továbbá egyéb közszolgáltatási szerződéssel rendelkező nonprofit gazdasági társaságok, gazdasági társaságok általános (működési, felhalmozási) költségeinek finanszírozásához és az általuk ellátott köznevelési szakmai feladatok megvalósulásához. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	a kötelezettségvállalási dokumentumban meghatározottak szerint	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
147	343439				5 Gazdasági társaságok által ellátott felsőoktatási feladatok támogatása	Az előirányzat a Nemzetközi Pető András Közhasznu Nonprofit Kft. általános jogutódlással történő megszűnését követően a korábban nyújtott támogatások elszámolását szolgálja.	gazdasági társaság	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
148	015877				30 Társadalmi, civil és non-profit szervezetek működési támogatása										
149	295268				23 Kulturális társadalmi, civil és non-profit szervezetek										
150	271490				2 Kulturális társadalmi, civil szervezetek, szövetségek, egyesületek támogatása	Az előirányzat szolgál az országos hatókörű népfőiskolai szervezetek, művészeti, közművelődési, közgyűteményi, és az örökségvédelmi feladatot végző civil és nonprofit szervezetek, testületek, bizottságok támogatására, az e feladatok ellátásához szükséges működési feltételek biztosításához, a szükséges tárgyi eszközök, berendezések beszerzéséhez, valamint a programjaik megvalósulásának elősegítése érdekében.	civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	igénybe vehető	-
151	018746				3 Területi Művelődési Intézmények Egyesülete (TEMI) támogatása	A más fenntartóval nem rendelkező Területi Művelődési Intézmények Egyesülete (TEMI) és 60 tagintézményének működési és feladatfinanszírozást szolgáló támogatása a TEMI-n keresztül: hozzájárulás az ország különböző településein működő közművelődési intézmények, könyvtárak, művészeti együttesek kulturális, közösségi alapú társadalom- és gazdaságfejlesztő programjához, lakossági szolgáltatásnyújtásához, települési közművelődési feladatok ellátásához és az intézményekben működő alkotó közösségek, művészeti csoportok, körök, klubok	egyesület	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						fenntartásához és működtetéséhez. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 91. § (1) bekezdés c) pontjában előírt hozzájárulás.									
152	331617				4 Magyar Írószövetség támogatása	Az előirányzat hozzájárul a Magyar Írószövetség működésének támogatásához, irodalmi estek, műsorok, irodalmi találkozók megrendezéséhez, a magyar szépirodalom és az olvasás népszerűsítéséhez, a magyar irodalom és a magyar íróársadalom szolgálatához, továbbá a kulturáért felelős miniszter feladati- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 58. § (2) bekezdés d) pontja szerinti, a nemzetközi kulturális szervezetekben való magyar részvétellel kapcsolatos közfeladatok ellátásához.	civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
153	343440				5 Tudományos Ismeretterjesztő Társulat támogatása	Az előirányzat célja a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (ITT) mint a közösségi művelődés területén elismert ismeretterjesztő, felnőttképzést folytató, tudományos ismeretterjesztő folyóiratokat kiadó, intézményfenntartó szervezet és tagszervezetei működési költségeihez, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 91. § (1) bekezdés c) pontjában előírt hozzájárulás.	civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
154	351762				6 Rákóczi Szövetség támogatása	A Rákóczi Szövetség tevékenységéből adódó működési és programtámogatások biztosítása.	civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
155	295302				24 Egészségügyi társadalmi, civil és non-profit szervezetek										
156	000329				1 Magyar Vöröskereszt támogatása	A Magyar Vöröskereszt munkájának támogatása a szervezet kiemelt központi és koordinációs feladatainak ellátására és működtetésére, nemzetközi kapcsolattartásra, megyei és fővárosi szervezetek által végzett feladatok ellátására, működtetésére szolgál az alábbiak szerint: 156.1. képzési tevékenységek; 156.2. a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt hálózatának fejlesztése, programjainak támogatása (országos találkozó, országos HIV/AIDS prevenció verseny megrendezése, ifjúsági önkéntesek oktatása); 156.3. nemzetközi tevékenység, együttműködés a brüsszeli Európai Unió Irodával; 156.4. nemzetközi keresztszolgálat működtetése, kapcsolattartás 45 külföldi társszervezettel, 156.5. vérérdesszervezés az Országos Vérellátó Szolgálattal kötött Együttműködési Megállapodás alapján; 156.6. elsősegély-nyújtási programban	egyesület (Magyar Vöröskereszt)	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-cso-p. név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben résztulók köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete	
						részvétel (közúti járművezető jelölték vizsgáztatása, Országos Elsősegélynyújtó Verseny megrendezése, az elsősegélynyújtás Világnap megszervezése, lebonyolítása, stb.); 156.7. szociális programok szervezése (pl.: családvédelmi programok, kirándulások, táborok, „Együtt a jövőért” program); 156.8. katasztrófaregélyezés (hazai és külföldi országok özőn- és árvíz, valamint a hazai belvíz okozta katasztrófák károsultjainak megsegítése). A szervezet tevékenységét a Magyar Vöröskeresztől szóló 1993. évi XL. törvényben meghatározott, az alapszabályukban vállalt feladatok, valamint a „Stratégia 2010-2020.” célkitűzései határozzák meg.										
157	253189				2 Magyar Rákellenes Liga támogatása	A Magyar Rákellenes Liga tevékenysége a széles körű felvilágosításra és a személyes tanácsadásra irányul, ezzel segítik a rákbetegeket a gyógyulásban, illetve az egészséges embereket a rák megelőzésében. A Liga tevékenysége során – többek között – elkötelezett civilek bevonásával hirdeti az egészség fontosságát, a nehezen megközelíthető régiókba szűrőbuszokat indít, valamint betegklubokat szervez a rákkal küzdők számára, továbbá akkreditált továbbképzéseket szervez.	egyesület (Magyar Rákellenes Liga)	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	
158	303079				3 Egészségügyi társadalmi, civil és non-profit szervezetek működési támogatása	Az előirányzat nyújt fedezetet a népegészségügyi és egészségpolitikai szempontból kiemelt szakmai feladatok végrehajtásának támogatására egészségügyi civil és egyéb nonprofit szervezetek bevonásával.	civil szervezet, közalapítvány	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	
159	253178				4 Magyar ILCO Szövetség támogatása	Az előirányzat a Magyar ILCO Szövetség támogatásán keresztül hozzájárulást biztosít 159.1. szómával élők érdekvédelmének ellátásához, utópolásuk megszervezéséhez, egészségvédelmi továbbképzéséhez, rehabilitációjuk elősegítéséhez; 159.2. szótmas fiatalok számára nyári üdültetés biztosításához; 159.3. tanácsadó szolgálat fenntartásához, az önkéntesek képzéséhez; 159.4. nemzetközi kongresszusokon való részvételhez, konferencia szervezéséhez; 159.5. az „ILCO Hírmondó” megjelentetéséhez; 159.6. sorsrarsi beteglátogatás szervezéséhez.	egyesület (Magyar ILCO Szövetség)	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	
160	331139				5 Magyar Gyermekonkológiai Hálózat	Az előirányzat forrást biztosít a Magyar Gyermekonkológiai Hálózat által fenntartott gyermekkori daganatos betegségek kiindulására, kiterjedésre és szövettani típusára, prognosztikai faktoraira, a kezelés módjára és eredményességére, illetve a beteg további sorsára, késői utánkövetésére	egyesület (Magyar Gyermekonkológiai Hálózat)	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben résztulók köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre boesátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						vonatkozó adatokat összegző Országos Gyermektumor Regiszter működtetéséhez.									
161	331939				6 Daganatos Betegek Rehabilitációs Lelki Otthona	Az előirányzat forrást biztosít a speciális egészségügyi problémákkal sújtott egyének és családjaik pszichoszociális gondozását és rehabilitációját végző Daganatos Betegek Rehabilitációs Lelki Otthona alapfeladatainak ellátásához kapcsolódó működési kiadások részbeni támogatásához.	egyházi jogi személy (Daganatos Betegek Rehabilitációs Lelki Otthona)	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
162	247223				7 Rákbetegek Országos Szövetsége	Az előirányzat felhasználásának célja a Rákbetegek Országos Szövetsége tárgyévi működésének támogatása az alábbi szakmai feladatok mentén: 162.1. a magyarországi rákbetegek érdekeinek országos képvisellete, érdekvésvényesítése; 162.2. a rákbetegek hazai egyesületeinek, klubjainak összefogása és meghatározott témakörökben közvetlen segítése; 162.3. a rákbetegséggel, a rákbetegek életével kapcsolatos széleskörű szemléletformálás; 162.4. a rákbetegek kellő mértékű, humánus és szakszerű tájékoztatása, jogaik megismertetése, érdekvésvényesítése; 162.5. segítő szolgáltatások biztosítása.	egyesület (Rákbetegek Országos Szövetsége)	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
163	295313				25 Szociális társadalmi, civil és non-profit szervezetek										
164	233628				5 Fogyatékos személyek érdekvésvényesítési, közösségi, szolidaritási és esélyteremtési programok támogatása	Fogyatékos országos és helyi szervezeteinek és szakmai programjainak támogatása, egyéb, a fogyatékosok érdekében végzett szakmai tevékenységek támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, gazdasági társaság, központi költségvetési szerv, közalapítvány, köztestület, egyházi jogi személy, egyesülés, állami vállalat, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, határon túli szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, társulás, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	a kötelezettségvállalási dokumentumban meghatározottak szerint (az EU előleg jóváírását követő 60 napon belül)	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
165	000330				6 Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Érdekvésvényesítési Szövetsége	Az Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Érdekvésvényesítési Szövetsége és tagszervezetei működésének, valamint a célcsoport érdekében végzett szakmai programjainak támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
166	245545				7 Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége	A Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége és tagszervezetei működésének, valamint a célcsoport érdekében végzett szakmai programjainak támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és	civil szervezet, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csop. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben résztulók köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosítók	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.				terhelési értesítők szerint					
167	000352				8 Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége	A Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége és tagszervezetei működésének, valamint a célcsoport érdekében végzett szakmai programjaik támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyeb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
168	000363				9 Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége	A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége és tagszervezetei működésének, valamint a célcsoport érdekében végzett szakmai programjaik támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyeb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
169	225322				10 Magyar Szervátültetettek Országos Sport, Kulturális és Érdekvédelmi Szövetsége	A Magyar Szervátültetettek Országos Sport, Kulturális és Érdekvédelmi Szövetsége és tagszervezetei működésének, valamint a célcsoport érdekében végzett szakmai programjaik támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyeb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
170	279167				11 Autisták Országos Szövetsége	Az Autisták Országos Szövetsége és tagszervezetei működésének, valamint a célcsoport érdekében végzett szakmai programjaik támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyeb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
171	298335				12 Siketvakok Országos Egyesülete	A Siketvakok Országos Egyesülete működésének, valamint a célcsoport érdekében végzett szakmai programjainak támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyeb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
172	298346				13 Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Országos Szövetsége	Az Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Országos Szövetsége és tagszervezetei működésének, valamint a célcsoport érdekében végzett szakmai programjaik támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyeb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
173	303091				21 Karitatív tevékenységet végző szervezetek támogatása	Karitatív tevékenységeket végző szervezetek, egyházi szerzetsszolgálatok kiemelt programjainak, speciális, innovatív szociális szolgáltatások fejlesztésének támogatása. Különösen adománygyűjtés, segítségnyújtás, segélyesomag-készítés, ruha- és élelmiszerelosztás, étkeztetés, katasztrófa helyzetben krízisellátás és helyreállítás, börtönmisszió, jogi tanácsadás, speciális és innovatív programok működtetése.	civil szervezet, közalapítvány, egyházi jogi személy, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyeb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						A szervezetek támogatása kiterjed a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátórendszer működtetésére, fejlesztésére. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.									
174	245634				23 Dévény Anna Alapítvány	A Dévény Anna Alapítvány működésének és szakmai programjainak támogatása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb bankforgalmi terhelési értesítők szerint	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
175	197403				24 Kézenfogva Alapítvány	A Kézenfogva Alapítvány működésének és szakmai programjainak támogatása.	civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
176	348906				25 Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum	A Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum működésének és szakmai programjainak támogatása.	civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
177	348917				26 Afázia Egyesület	Az Afázia Egyesület működésének és szakmai programjainak támogatása.	civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
178	348928				27 Démoszthenész Beszédhibások és Segítők Országos Érdekvédelmi Egyesülete	A Démoszthenész Beszédhibások és Segítők Országos Érdekvédelmi Egyesülete működésének és szakmai programjainak támogatása.	civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
179	351739				27 Család- és ifjúsági társadalmi, civil és non-profit szervezetek és közösségi programok támogatása										
180	351740				1 Esélyteremtési és önkéntes programok, feladatok támogatása	Esélyegyenlőségi, esélyteremtési területeket érintő támogatást nyert Európai Unió (REC) pályázatok megvalósításához a tagállami önrész biztosítása. Az emberkereskedelem és prostitúció áldozatai számára biztonságos elhelyezést és komplex szolgáltatásokat nyújtó Átmeneti Szállások működtetése. Szemléletformálást célzó helyi és országos kampányok és programok megvalósítása, esélyegyenlőségi, esélyteremtési területen tevékenykedő helyi szervezetek együttműködésének fejlesztése. Az önkéntes tevékenységet népszerűsítő, az állampolgárokat önkéntes tevékenységre aktivizáló programok támogatása.	központi költségvetési szerv, civil szervezet, közalapítvány, gazdasági társaság, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, egyházi jogi személy, határon túli szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	a kötelezettségvállalási dokumentumban meghatározottak szerint (az EU előleg jóváírását követő 60 napon belül)	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-
181	248634				34 Phare programok és az átmeneti támogatás programjai										
182	244478				1 Phare programok										
183	244356				3 Phare forrás, Információs technológia az általános iskolában	Az előirányzat támogatást biztosít 183.1. az IKT funkció befogadását lehetővé tevő, a hatályos jogszabályoknak megfelelő építési tevékenység, valamint a program céljainak megfelelően IKT berendezések és eszközök beszerzéséhez;	költségvetési szervek, nevelési-oktatási intézmények	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	-	-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
					támogatása										
191	351751				1 Magyar Állami Operaház - Eiffel Bázis	A Magyar Állami Operaház és Erkel Színház műhelyháza és próbacentruma létrehozását célzó beruházásról és a Magyar Állami Operaház korszerűsítésének előkészítéséről szóló 1555/2015. (VIII. 7.) Korm. határozat szerint a Magyar Állami Operaház és Erkel Színház műhelyháza és próbacentruma létrehozásával kapcsolatos szervezési, tervezési, felújítási, műszaki és egyéb beruházási célú feladatok támogatása.	központi költségvetési szerv	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
192	300924				3 Emlékpont Központ támogatása	Az előirányzat a hőmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum által működtetett Emlékpont kiállítóhely működtetésére és szakmai feladatainak ellátására szolgál.	helyi önkormányzati költségvetési szerv	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
193	344740				7 Liget Budapest projekt előkészítése és megvalósítása	Az előirányzat célja a Városliget megújításáról és fejlesztéséről szóló 2013. évi CCXLII. törvényben megfogalmazottak érdekében, hogy forrást biztosítson a Liget Budapest projekt előkészítésére és megvalósítására, így különösen az új nemzeti közgyűjteményi épületegyüttes fejlesztésére, valamint a Városliget átfogó fejlesztési koncepciójának kidolgozására és az ezeket a feladatokat összefogó „Liget Budapest” projekt végrehajtására irányuló szervezési, műszaki és egyéb szakmai feladatok (pl. nemzetközi tervpályázat előkészítése). A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	központi költségvetési szerv, gazdasági társaság, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
194	353762				8 Fővárosi Nagycirkusz elhelyezése és kialakítása	Az előirányzat célja, hogy forrást biztosítson a Liget Budapest Projekt keretein belül a Fővárosi Nagycirkusz elhelyezésének és új épületének kialakítása során felmerülő szervezési, műszaki és egyéb szakmai feladatok végrehajtására. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	központi költségvetési szerv, gazdasági társaság, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
195	354862				9 A Budai Vigadó felújításának támogatása	A Budai Vigadó felújítása érdekében szükséges források biztosításáról szóló 1406/2015. (VI. 19.) Korm. határozat szerinti felújítással kapcsolatos szervezési, tervezési, felújítási, műszaki és egyéb beruházási célú feladatok támogatása.	központi költségvetési szerv, gazdasági társaság	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
196					11 Bartók Év	A Bartók-év programjainak megvalósítása.	központi költségvetési szerv, gazdasági társaság, civil szervezet, közalapítvány, helyi önkormányzati költségvetési szerv	kérelem alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
197	296435				51 Fejezeti általános tartalék	A fejezet ágazati felügyelete alá tartozó, év közben felmerülő feladatok, likviditási problémák megoldása. A Kormány egyedi határozatával biztosított többletek felhasználása.	államháztartáson belüli és kívüli szervezetek	–	–	egyoösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
198	333517				52 Egyházi fenntartású intézményekben foglalkoztatottak	Az előirányzat szolgál a köznevelési, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális,	egyházi jogi személyek	Korm. rendelet alapján	biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel	–	–	–	–	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben résztulók köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
			kompenzációja			család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális vagy sporttevékenységet ellátó belső egyházi jogi személynél foglalkoztatottak részére – az adó- és járulékfizetési kötelezettséget megállapító törvények módosításából adódó nettó jövedelemcsökkenés kompenzálására jogszabály alapján – járó többlet személyi juttatások és az azokhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó kifizetésére.		kérelem alapján							
199	332995		54 Nemzeti Együttműködési Alap			Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 56. § (1) bekezdése alapján meghatározott célokra támogatás biztosítása.	civil szervezet, határon túli civil szervezet, központi költségvetési szerv	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	a kötelezettségvállalási dokumentumban meghatározottak szerint	felhatalmazó nyilatkozat	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő	–	–
200	218814		55 Egyházi célú központi költségvetési hozzájárulások												
201	006046		1 Egyházi kulturális tevékenységek támogatása (közgyűjtemények, közművelődési intézmények, kulturális programok)												
202	298124		1 Egyházi közgyűjtemények és közművelődési intézmények támogatása			Az előirányzat szolgálja az egyházak hitéleti és közéleti tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 7. § (1) bekezdésében meghatározott támogatási célok teljesülését, így fedezetet biztosít az egyházi gyűjteményi feladatokat ellátó intézmények működési, gyarapítási feladatai támogatására, egyházi közgyűjteményekben dolgozó minősített kutatók illetmény-kiegészítéséhez, valamint az egyházi közművelődési intézmények működéséhez.	egyházi jogi személy	Korm. rendelet alapján miniszteri rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
203	221269		2 Egyházi hit- és egyéb oktatási tevékenység támogatása												
204	298146		1 Hittanoktatás támogatása			Az előirányzat – törvény, illetve az egyházzal kötött megállapodás alapján – fedezetet biztosít az egyházi jogi személy által az állami, önkormányzati fenntartású közoktatási intézményekben – a tanulók és a szülők igényei szerint – szervezett fakultatív vallásoktatás költségeihez.	egyházi jogi személy	Korm. rendelet alapján miniszteri rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
205	006057		3 Egyházi alapintézmény-működés, SZJA rendelkezés és kiegészítése			Az előirányzat biztosít fedezetet a személyi jövedelemadó meghatározott részének, az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvényben meghatározottak szerint a rendelkező nyilatkozatot tevő magánszemélyek által befizetett személyi jövedelemadó egy százalékának a bevett egyházak részére történő rendelkezésre bocsátásához, valamint ennek az egyházak hitéleti és közéleti tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 4. § (2) és (3) bekezdése szerinti kiegészítéshez. A fejezeti kezelésű előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	bevett egyház, Kincstár	törvény alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	–	–	–	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
206	208602			4	Átadásra nem került ingatlanok utáni járadék	Az előirányzat terhére kerül folyósításra a bevett egyházak részére az egyházak hitéleti és közéleti tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 3. § (1) bekezdése szerinti ingatlanjáradék, valamint a katolikus, református, evangélikus, baptista egyházak, zsidó hitközségek, továbbá a budai szerb ortodox egyházmegye kiemelt közfeladat átvállalásai miatt – megállapodásban rögzített – kiegészítő járadék. Az előirányzat biztosít továbbá fedezetet a törvény 3. § (2) bekezdése szerinti korrekció zárszámadási törvényben meghatározott összegű végrehajtásához.	bevett egyház	törvény alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
207	240156			5	Kistéleplési és szórvány egyházi támogatások										
208	261290			1	Az 5000 lakosnál kisebb településeken szolgálatot teljesítő egyházi személyek jövedelempótlékára – Bevett egyházak	Az előirányzat fedezetet biztosít az 5000 lakosnál kisebb településeken szolgálatot teljesítő egyházi személyek jövedelempótlékára, a határon túli magyar szórványú települések gyülekezeteiben magyar nyelven szolgálatot teljesítő egyházi személyek kiegészítő támogatására, valamint a teljes egészében lezárt zsidó temetők vallási előírásokat és kegyeleti szempontokat tiszteletben tartó fenntartásának, nem zsidó hitközségek tulajdonában álló lezárt zsidó temetők, és – kivételesen – használatban lévő zsidó temetők felújításának támogatására.	egyházi jogi személy	Korm. rendelet alapján miniszteri rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
209	343462			4	Külhonban szolgálatot teljesítő egyházi személyek jövedelempótléka - Határon túli egyház és annak belső egyházi jogi személye	Az előirányzat fedezetet biztosít a külhoni szórványú települések gyülekezeteiben magyar nyelven szolgálatot teljesítő egyházi személyek jövedelempótlékára, valamint a nemzetmegtartó tevékenységük kiegészítő támogatására a Miniszterelnöki Hivatal, valamint tizenkét határon túli egyházi jogi személy között az 5000 lakosnál kisebb magyar szórványú települések gyülekezeteiben magyar nyelven szolgálatot teljesítő egyházi személyek kiegészítő támogatásáról szóló megállapodások megkötéséről szóló 2172/2004. (VII. 12.) Korm. határozat alapján.	határon túli egyházi jogi személyek	Korm. rendelet alapján miniszteri rendelet alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	–	–	–	igénybe vehető	–
210	263212			7	Egyházi épített örökség védelme és egyéb beruházások	Az előirányzat az egyházi műemlék és nem műemlék ingatlanok állagmegóvási, felújítási valamint egyházi fenntartási, hitéleti, illetve közfeladatokat ellátó intézmények beruházási feladatainak megvalósítására és egyéb kapcsolódó fejlesztésekre biztosít támogatást. A támogatást a magyarországi bevett egyházak és határon túli magyar egyházi jogi személyek illetve nemzetközi megállapodás alapján a Szuverén Jeruzsálemi, Rodoszi és Máltai Szent János Katonai és Ispótyalos Rend és kijelölt szervezeti műemlék, és nem műemlék templomok, plébániák, parókák, székese egyházak, érseki-, püspöki paloták, kolostorok, imaházak, gyülekezeti-közösségi házak, zsinagógák rekonstrukciójára, bővítésére, egyházi iskolák, kollégiumok felújítására, bővítésére, esetenként oktatási, szociális és karitatív beruházásokra,	egyházi jogi személy, határon túli egyházi jogi személyek, nemzetközi megállapodás alapján a Szuverén Jeruzsálemi, Rodoszi és Máltai Szent János Katonai és Ispótyalos Rend és kijelölt szervezetei	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	igénybe vehető	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						felújításokra használhatják fel.									
211	335740			9	Egyházi közösségi célú programok és beruházások támogatása	<p>Az előirányzat célja a közösségépítést szolgáló egyházi rendezvények, valamint kulturális, oktatási és vallásturisztikai projektek és kapcsolódó beruházások támogatása.</p> <p>Az előirányzathoz támogathatók egyházi zenei és színházi rendezvények, táborok, kiállítások, egyházközségek/plebániák/gyülekezetek által szervezett, közvetlenül a hitélethez kapcsolódó képzési- és alkotóművészeti pályázatok, tematikus konferenciák, továbbá fesztiválok, kórustalálkozók, kulturális csereprogramok (különös tekintettel a határon átnyúló programokra), vallásturisztikai programok, valamint ezek utazási, szervezési és adminisztratív költségei, illetve ezekhez kapcsolódó beruházások. Ehhez kapcsolódóan az írott és elektronikus sajtóban való megjelenés intenzívebbé tétele, a kulturális információközvetítő hálózatokban való megjelenés és aktív részvétel elősegítése, illetve információs felületek, adatházisok kialakítása, működtetése is támogatható.</p> <p>Támogatásban részesíthetők az egyházközségek által indított képzések, ifjúsági klubok, nyári táboroztatások, valamint az egyházi iskolák által nyújtott nem iskolarendszerű képzések, szolgáltatások (nem intézményrendszeren belüli felnőttoktatás, felhőképzés, népfőiskola típusú oktató/nevelő tevékenységek egyházi iskolák által szervezett határon túli és belüli nyári egyetemek, szórányban nyújtott hetvégi képzések, tanodák, családi napközök, diákkörök, hitéleti tematikájú vetélkedők, táborok, műhelymunkák, utazások, cserekapcsolatok) és az ezekhez kapcsolódó beruházások.</p> <p>Ezen előirányzathoz támogatható a határon túli szórányban élő és ott a magyarság megmaradását szolgáló egyházi közösségek tevékenysége, kulturális, oktatási és közösségépítő programjai. A szórányban működő egyházközségek infrastruktúrájuk kiépítésére, felújítására, magyar nyelvű liturgikus és egyéb kiadványaik megjelentetésére, közösségi programjaik és projekteik megvalósítására kaphatnak anyagi segítséget.</p> <p>Ugyancsak az előirányzathoz finanszírozható a hátrányos helyzetű kistérségi felzárkózást segítő programok mentén az egyházi kezdeményezések támogatása, illetve ösztönzése, az egyházi karitatív-válságkezelő, valamint több funkciót betöltő létesítmények, hitéleti, karitatív, oktató/képző/átképző központok működési költségei és kapcsolódó beruházásai.</p> <p>Az előirányzathoz támogatható az egyházi kulturális, oktatási, felzárkózást segítő és közösségépítő programokkal szorosan összefüggő infrastruktúra fejlesztése is.</p> <p>Az előirányzat, jellegeből adódóan nagy értékű tárgyi eszköz vásárlására is lehetőséget biztosít, így adott esetben az egyes rendezvények, programok technikai infrastruktúrája is támogatható.</p>	egyházi jogi személy, határon túli egyházi jogi személy, nemzetközi megállapodás alapján a Szuverén Jeruzsálemi, Rodoszi és Máltai Szent János Katonai és Ispótyalos Rend és kijelölt szervezetei	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	igénybe vehető	–
212	338517			10	Lakitelek Népfőiskola beruházásával összefüggő feladatok	A Lakitelek Népfőiskola fejlesztésének támogatása a fenntartó Népfőiskola Alapítványon keresztül.	civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
213	340628			11	A debreceni református oktatási-nevelési intézményrendszer infrastrukturális fejlesztése	A debreceni református oktatási-nevelési intézményrendszer infrastrukturális fejlesztése a debreceni református oktatási-nevelési intézményrendszer infrastrukturális fejlesztése érdekében a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról szóló	egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	igénybe vehető	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						1119/2013. (III. 8.) Korm. határozat alapján.									
214	343473				12 Vallási tevékenységet végző szervezetek támogatása	Az előirányzat terhére a nem bevett egyháznak minősülő vallási tevékenységet végző szervezetek külön támogatási keretben részesülnek, amely a működésüket – ezzel a lelkiismereti és vallásszabadság joga gyakorlását – segíti elő.	vallási tevékenységet végző szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
215	343773				13 Határon túli egyházi intézmények fejlesztésének támogatása	Az előirányzat alapvető feladata a hosszú távú nemzetpolitikai stratégiai célok megvalósítása, amelyhez e forrásból megvalósuló tevékenységek egyik kiindulópontként szolgálhatnak a továbbiakban. Az előirányzat fő célja ezen belül a külföldi egyházi fenntartású köznevelési intézmények felújítási költségeinek és egyes beruházásainak támogatása. Az előirányzat lehetőséget biztosít elsősorban az oktatási tevékenységgel szorosan összefüggő infrastruktúra fejlesztésére, nagy értékű tárgyi eszköz vásárlására, esetenként az intézmények által szervezett rendezvények, programok, azok technikai infrastruktúrája támogatására.	egyházi jogi személy, határon túli egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	igénybe vehető	–
216	346673				14 Egyházak hitéleti támogatásának kiegészítése	Az egyes bevett egyházak hitéleti tevékenységének kiegészítő támogatása. Az egyes bevett egyházak támogatása az Egyházi alapintézmény-működés, SZJA rendelkezés és kiegészítése előirányzat számításánál alkalmazott „felajánlók száma aránya” alapján kerül meghatározásra.	bevett egyház	törvény alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	–	–	–	–	–
217	348462				16 A soproni Szent Orsolya Római Katolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium rekonstrukciója	Az előirányzat célja a Soproni Szent Orsolya Római Katolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium rekonstrukciójának támogatása.	egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	igénybe vehető	–
218	348473				17 A Karácsonfalvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Liceum kollégiumbővítése és tornaterem építése	Az előirányzat célja a Karácsonfalvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Liceumban megvalósuló kollégiumbővítés és tornaterem építés támogatása.	határon túli egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	igénybe vehető	–
219	348484				18 A székesfehérvári Szent István Bazilika rekonstrukciója	Az előirányzat célja a székesfehérvári Szent István Bazilika átfogó helyreállításának támogatása.	egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	igénybe vehető	–
220	348495				19 A Gődöllői Premontrei Perjelség által hangverseny- és előadóterem létrehozása	Az előirányzat célja a Gődöllői Premontrei Perjelség hangverseny- és előadóterem megepítésének támogatása.	egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	igénybe vehető	–
221	348506				20 A zsámbéki Josephinum épület felújításának befejező munkálatai	Az előirányzat célja a zsámbéki Josephinum Idősek Otthona felújításának támogatása.	egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	igénybe vehető	–
222	348517				21 Egyházi személyek eszközellátásának támogatása	A kistelepeleseken, illetve több településen egyidejűleg szolgálatot végző egyházi szolgálatot teljesítő személyek munkájának segítése, gépjármű vásárlásának támogatásával.	egyházi jogi személy	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	–	–	–	igénybe vehető	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcímnév	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
226	019194			1	Bolgár Országos Önkormányzat és Média	Az előirányzat fedezetet nyújt a nemzetiségi célú előirányzatokból nyújtott támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szóló 428/2012. (XII. 29.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Ntr.) foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
227	019215			2	Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata és Média	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
228	019226			3	Országos Horvát Önkormányzat és Média	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
229	019248			4	Magyarországi Németek Országos Önkormányzata és Média	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
230	019260			5	Magyarországi Románok Országos Önkormányzata és Média	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
231	019204			6	Országos Roma Önkormányzat és Média	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
232	019237			7	Országos Lengyel Önkormányzat és Média	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
233	019259			8	Országos Örmény Önkormányzat és Média	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
234	019282			9	Országos Szlovák Önkormányzat és Média	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
235	019293			10	Országos Szlovén Önkormányzat és Média	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
236	019271			11	Szerb Országos Önkormányzat és Média	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
237	223339			12	Országos Ruszin Önkormányzat és Média	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	–	–	–	–	–
238	223340			13	Ukrán Országos	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben	nemzetiségi önkormányzat,	Korm. rendelet	biztosítható	részletekben történő	–	–	–	–	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcímnév	Előirányzat célja	Kifizetésben résztulók köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
					Önkormányzat és Média	foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok és a nemzetiségi sajtó támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	alapján		kifizetéssel					
239	267301				58 Országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatása										
240	267312				1 Bolgár Országos Önkormányzat által fenntartott intézmények támogatása	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
241	267323				2 Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata által fenntartott intézmények támogatása	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
242	267334				3 Országos Horvát Önkormányzat által fenntartott intézmények támogatása	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
243	267345				4 Magyarországi Németek Országos Önkormányzata által fenntartott intézmények támogatása	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
244	267356				5 Magyarországi Románok Országos Önkormányzata által fenntartott intézmények támogatása	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
245	267367				6 Országos Roma Önkormányzat által fenntartott intézmények támogatása	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
246	267378				7 Országos Lengyel Önkormányzat által fenntartott intézmények támogatása	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
247	279034				8 Országos Örmény Önkormányzat által fenntartott intézmények támogatása	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
248	267389				9 Országos Szlovák Önkormányzat által fenntartott intézmények támogatása	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
249	267390				10 Országos Szlovén Önkormányzat által fenntartott intézmények támogatása	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
250	267401				11 Szerb Országos Önkormányzat által fenntartott intézmények támogatása	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
251	267412				12 Országos Ruszin Önkormányzat által fenntartott intézmények támogatása	Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso.p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						támogatására.									
252	279045			13 Ukrán Országos Önkormányzat által fenntartott intézmények támogatása		Az előirányzat fedezetet nyújt a Ntr.-ben foglaltak alapján az országos nemzeti önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatására.	nemzeti önkormányzat, nemzeti önkormányzati költségvetési szerv	Korm. rendelet alapján.	biztosítható	részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-
253	285401			14 Országos Horvát Önkormányzat prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásai		Országos Horvát Önkormányzat prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásainak fedezése.	Országos nemzeti önkormányzat	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel	-	-	-	-	-
254	334828			59 Társadalmi felzárkózást segítő programok											
255	331673			4 Roma kultúra támogatása		Roma kultúra támogatása, alkotó közösségek tevékenységéhez támogatás nyújtása. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, szövetkezet, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzeti önkormányzat, nemzeti önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli személy, határon túli szervezet, külföldi személy, külföldi szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	igénybe vehető	-
256	331195			5 Társadalmi, gazdasági, területi hátránykiegyenlítés elősegítő programok, szakkollégiumok		Az előirányzat támogatást biztosít a hátrányos helyzetű felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók esélyegyenlőségének, tehetséggondozásának előmozdítása érdekében elsősorban a roma szakkollégiumok létrehozásának, működésének támogatására, továbbá roma nemzeti oktatási intézmény működésének támogatására; a romák társadalmi-gazdasági integrációjához; a hátrányos helyzetű kistérségek felzárkóztatásához; a hátrányos helyzetű településeken megjelenő etnikai, szociális társadalmi és területi hátrányok kezeléséhez; a szegregált lakókörnyezetben élők lakhatási és szociális integrációjához, életfeltételeinek javításához és gyermekek esélyteremtését szolgáló programokhoz; a szociálisan hátrányos helyzetű, inaktív fenntartható, és a vidéki élet értékeit középpontba állító gazdasági aktivizálásához, a kulturális autonómia intézményeinek megerősítéséhez; az előirányzat céljához közvetlenül kapcsolódó járulékos tevékenységekhez; a 2008–2009-es romagyilkosságok túlélő sértettjeinek és közvetlenül érintett egyéb áldozatainak megsegítéséről szóló 532/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet szerinti, az elkövetett bűncselekmények sértettjei és közvetlen egyéb áldozatai számára a kárai megtérüléséhez történő hozzájárulás teljesítéséhez. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, szövetkezet, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzeti önkormányzat, nemzeti önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli személy, határon túli szervezet, külföldi személy vagy külföldi szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	-	felhatalmazó nyilatkozat	-	igénybe vehető	-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-cso-p. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
257	331206			6 Felzárkózás-politika koordinációja		Az előirányzat terhére kerül biztosításra a Roma Integráció Évüzede Programban vállalt feladatok megvalósítása; az Európa 2020 stratégiához kapcsolódó Nemzeti Reform Program szegénység céljához kapcsolódó feladatok megvalósítása; az uniós roma stratégiák keretrendszerének megfelelően a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiáról, valamint végrehajtásának a 2010-2014. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről szóló 1430/2011. (XII. 13.) Korm. határozathoz (NTFS I.), valamint a Magyar nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia II., Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája, a Köznevelés-fejlesztési stratégia, továbbá a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia elfogadásáról szóló 1603/2014. (XI. 4.) Korm. határozathoz (NTFS II.) kapcsolódó feladatok megvalósítása; a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiában, valamint a Kormány és az Országos Roma Önkormányzat között létrejött keret-megállapodásban vállalt feladatok, intézkedések nyomon követésének, értékelésének, a monitorozáshoz szükséges statisztikai és információs rendszerek fejlesztésének, nemzetközi szakértői koordináció, kommunikáció, kutatás, a stratégiához kapcsolódó kiadványok elkészítésének, terjesztésének támogatására; a felzárkózáshoz kapcsolódó médiastratégia elkészítésére és megvalósítására; az NTFS I-II. társadalmisításával összefüggő feladatok ellátására; a társadalom szemléletformálását és társadalmi érzékenyítést elősegítő programok támogatására; a társadalmi felzárkózás céljainak elérését elősegítő programok, azokat megalapozó felmérések, kutatások, népszerűsítő, kapcsolódó rendezvények, fórumok támogatására, kiemelten a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok érdekében; a fentiekben megjelölt célokhoz kapcsolódó költségekre. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, szövetkezet, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli személy, határon túli szervezet, külföldi szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, Kincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–
258	297335			7 Roma ösztöndíj programok		Az előirányzat támogatást biztosít a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, többnyire mélyszegénységben élő, elsősorban roma tanulók és hallgatók iskolai sikerességének támogatására az Utravaló Ösztöndíjprogram esélyteremtő alprogramjai keretében vagy esélyteremtést biztosító egyedi támogatás formájában. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, nem állami fenntartású köznevelési intézmény fenntartója, köztestület, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, szövetkezet, lakásszövetkezet, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy,	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben résztulók köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete	
							határon túli személy, határon túli szervezet, külföldi személy, külföldi szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, Kincstár									
259	343495			9 Társadalmi felzárkózási és integrációs intézkedések		Az előirányzat a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélykülönbségeinek kiegyenlítése érdekében az Integrációs Pedagógiai Rendszeren keresztül a képesség-kibontakoztatásra, integrációs felkészítésre, valamint óvodai fejlesztő programok megvalósítására nyújt támogatást.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, szövetkezet, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzeti önkormányzat, nemzeti önkormányzati költségvetési szerv, nem állami, nem önkormányzati fenntartású köznevelési intézmény fenntartója, köznevelési intézményt fenntartó felsőoktatási intézmény, óvodát vagy egyéb köznevelési intézményt fenntartó önkormányzat vagy társulás, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli személy, határon túli szervezet, külföldi személy, külföldi szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	igénybe vehető	–	
260	351973			10 Multifunkcionális Nemzetiségi - Roma Módszertani, Oktatási és Kulturális Központ		Az előirányzat terhére kerül biztosításra a Multifunkcionális Nemzetiségi - Roma Módszertani, Oktatási és Kulturális Központ és annak hálózata működési költségei. A Központ feladata: nemzetiségi, kiemelten a cigány nyelv ápolása, fejlesztése, továbbadása; roma, nemzetiségi hagyományok megőrzése, átadása fiatalabb korosztályoknak; nemzetiségek kulturális örökségeinek és múltjának megismerése és elmélyítése (zene, képzőművészet, tánc, filmművészet, iparművészet, stb.); közművelődési szervezetek tevékenységének szakmai támogatása; részvétel a hazai nemzetiségi kulturális rendezvények szervezésében, az egész életen át tartó tanulást segítő programok, szolgáltatások fejlesztésének, hatékonyságának elősegítése; a felnőttképzés, továbbá a nem formális és informális aktivitás támogatása, eszközeinek, lehetőségeinek és formáinak bővítése; társadalmi kohézió erősítése. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, nem állami fenntartású köznevelési intézmény fenntartója, köztestület, egyházi jogi személy, gazdasági társaság, szövetkezet, lakásszövetkezet, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzeti önkormányzat, nemzeti önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli személy, határon túli szervezet, külföldi személy, külföldi szervezet, jogszabály alapján jogi személynek minősülő egyéb szervezet, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–	
261	349406			60 Nemzetiségi intézmények támogatása beruházásra, felújításra, pályázati önrészre		Az előirányzat fedezetet nyújt az egyes nemzetiségi intézmények beruházási, felújítási, illetve a célokhoz kapcsolódó költségeinek támogatására, valamint pályázati önrészre. A fejezeti kezelési előirányzatok kezelésével összefüggően felmerülő kincstári díjak és	helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, gazdasági társaság, Kincstár	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi	–	20 millió Ft feletti költségvetési támogatás esetén gazdasági társaság kedvezményezettől felhatalmazó	–	–	–	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csop. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
						pénzügyi tranzakciós illeték biztosítása.				terhelési értesítők szerint		nyilatkozat			
262	279012		61 Civil és non-profit szervezetek támogatása			Az előirányzat fedezetet biztosít olyan szervezetek támogatásához, amelyek önkormányzati szinten a civil szektoron belüli párbeszédet biztosító fórumok működését biztosítják, illetve hatékonyan segítik azok fejlesztését. Az előirányzat fedezetet biztosít továbbá a civil szervezetek működését érintő joganyag felülvizsgálatához és átdolgozásához kapcsolódó szakértői műhelyek és munka ellátásához.	egyesület, alapítvány	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	–	–
263	248012		62 Nemzeti Civil Alaprogram			Az előirányzat a Nemzeti Civil Alaprogramról szóló törvény hatályon kívül helyezését megelőzően az előirányzat terhére nyújtott támogatásokhoz kapcsolódó, a Nemzeti Civil Alaprogramról szóló törvény hatályon kívül helyezését követően is ellátandó kezelői feladatok és a még le nem zárt támogatási szerződésekkel kapcsolatos, volt kollégiumi hatáskörök – e feladatra kijelölt szerv által történő – ellátása során keletkező fizetési kötelezettségek teljesítéséhez biztosít forrást.	központi költségvetési szerv, civil szervezet	kérelem alapján	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő	–	–
264	352195		63 Fejezeti stabilitási tartalék			A Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 19. § (7) bekezdése szerint felhasználható fejezeti stabilitási tartalék. A felhasználási célt a Kormány állapítja meg.	A Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 19. § (7) bekezdése alapján hozott kormányhatározat szerint.	–	–	A Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 19. § (7) bekezdése alapján hozott kormányhatározat szerint.	–	–	–	–	–

2. melléklet a 24/2016. (VIII. 30.) EMMI rendelethez

1. A Rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat 33. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

(A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csop. név	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete)
33	295002				I Határon túli felsőoktatási feladatok támogatása	A fejezeti kezelésű előirányzat a következő ösztöndíjazási, felsőoktatási feladatok, programok ellátásához nyújt fedezetet, illetve biztosít hozzájárulást: 33.1. magyarországi és szülőföldi felsőoktatási intézményekbe felvétel nyert külföldi magyar hallgatók és felsőoktatási oktatók támogatása, tanulmányai/oktatási-kutatási tevékenységük elősegítése; 33.2. alap-, egységes (osztatlan) és mester-, illetve a posztgraduális (kutatói, PhD/DLA), valamint a részképzésben vagy költségterítéses képzésben résztvevő hallgatók ösztöndíjazása, rendszeres tanulmányi támogatások biztosítása; 33.3. szakkollégiumi képzéshez, szülőföldi szakkollégiumok működtetéséhez, képzési feladatok ellátásához hozzájárulás; 33.4. szakkollégiumi ösztöndíjak biztosítása; 33.5. határon túli magyar köz- és felsőoktatáshoz kapcsolódó tudományos-kutatói tevékenység támogatása; 33.6. határon túli fiatal oktatói ösztöndíjak biztosítása, amellyel a tárca elő kívánja segíteni a határon túli magyar felsőoktatásban a fiatal, tudományos fokozattal rendelkező, ún. minősített oktatók számának növelését. Ez felerősíti a szülőföldi felsőoktatásban magyar nyelven, vagy részben magyar nyelven oktatott szakok mennyiségi növekedését, illetve hozzájárul a határon túli magyar felsőoktatás minőségének emeléséhez; 33.7. magyarországi felsőoktatási előkészítő képzés támogatása; 33.8. határon túli magyar diákok kollégiumi elszállásolásának támogatása, lakhatási feltételeinek javítása; 33.9. határon túli magyar diák- és hallgatói szervezetek tevékenységének támogatása, fejlesztése; 33.10. a határon túli magyar felsőoktatással kapcsolatos tájékoztató, tehetséggondozó tevékenységet végző szervezetek működésének és programjainak támogatása; 33.11. a szomszédos államokban élő magyar kisebbséggel kapcsolatos kutatásokat folytató magyarországi és határon túli szervezetek programjainak támogatása; 33.12. a határon túli meghívott szakemberek szállásköltségei; 33.13. magyarországi felsőoktatási intézmények székhelyen kívüli képzéséhez történő (működési, fejlesztési célú) hozzájárulás; 33.14. határon túli felsőoktatási intézmények, illetve a hozzájuk köthető, tevékenységüket segítő határon túli és magyarországi szervezetek működési és fejlesztési költségeihez hozzájárulás; 33.15. határon túli felsőoktatási intézményekben magyarországi vendégtanárok fogadása; 33.16. határon túli vonatkozású egyéb magyarországi	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztestület, egyházi jogi személy, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, társulás, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli természetes személy, határon túli egyesület, szervezet, intézmény, külföldi személy vagy külföldi szervezet, határon túli és magyarországi köz- és felsőoktatási intézmények, határon túli egyházi jogi személy és intézménye, EMMI igazgatása	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel	–	felhatalmazó nyilatkozat	–	33.1. – 33.2. igénybe vehető 33.3. – 33.4. igénybe vehető 33.5. – 33.6. igénybe vehető 33.7. – 33.20. –	–

						<p>33.17. határon túli oktatási és kulturális területen tevékenykedő magyarországi és határon túli szervezetek programjainak, működésének, fejlesztésének támogatása;</p> <p>33.18. határon túli diákok felsőoktatásba bekerülését segítő, támogató szervezetek, programok, képzések támogatása;</p> <p>33.19. határon túli felsőoktatási képzési kínálat bővítéséhez, átalakításához kapcsolódó működési, fejlesztési, beruházási célú tevékenységek támogatása;</p> <p>33.20. hallgatói és oktatói mobilitási, valamint egyéb ösztöndíjprogramok támogatása, illetve lebonyolítása.</p>										
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. A Rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat 36. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

<i>(</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>G</i>	<i>H</i>	<i>I</i>	<i>J</i>	<i>K</i>	<i>L</i>	<i>M</i>	<i>N</i>	<i>O</i>
<i>1</i>	<i>Áht. azonosító</i>	<i>Cím-név</i>	<i>Al-cím-név</i>	<i>Jog-cím-csop. név</i>	<i>Jogcímnev</i>	<i>Előirányzat célja</i>	<i>Kifizetésben részesülők köre</i>	<i>Támogatás biztosításának módja</i>	<i>Támogatási előleg</i>	<i>Rendelkezésre bocsátás módja</i>	<i>Visszafizetés határideje</i>	<i>Biztosíték</i>	<i>Kezelő szerv</i>	<i>Lebonyolító szerv</i>	<i>Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete)</i>
36	348662				4 Határon túli köznevelési feladatok támogatása	<p>A fejezeti kezelési előirányzat a következő ösztöndíjazási és köznevelési feladatok, programok ellátásához nyújt fedezetet, illetve biztosít hozzájárulást:</p> <p>36.1. a magyarországi pedagógus-továbbképzések biztosítása;</p> <p>36.2. a határon túli magyar köznevelés szakmai szervezeteinek és intézményrendszerének: módszertani központok, pedagógus szövetségek, egyesületek fenntartása, fejlesztése;</p> <p>36.3. az adott ország továbbképzési rendszerébe illeszkedő, illetve a hiánypótló szülőföldi évközi pedagógus-továbbképzések és a szülőföldi nyári akadémiák támogatása;</p> <p>36.4. a határon túli magyar, illetve a régiók közötti közös tankönyvírás elősegítése, fejlesztése, a tankönyves műhelyek munkájának, a tankönyvírás, segédanyagok írásának és szerkesztésének, internetes módszertani folyóirat megjelenítésének támogatása, magyarországi tankönyvek biztosítása;</p> <p>36.5. a magyar anyanyelvű köznevelésben tanuló diákok számára szervezett szülőföldi és magyarországi, nemzetközi szaktárgyi elméleti és gyakorlati tanulmányi versenyeken való részvétel, illetve a köznevelés minőségi javítását célzó egyéb programok támogatása;</p> <p>36.6. a nyugati szórvány, a diaszpóra anyanyelv- és identitás megőrzésére, fejlesztésére vonatkozó projektek, így a pedagógusok, oktatók továbbképzésének, oktatási segédanyagok és tankönyvek készítésének, a módszertani-magyságsismereti tudást erősítő elektronikus folyóirat megjelenítésének támogatása, mobilitási programoknak a biztosítása;</p> <p>36.7. a magyarországi köznevelésben sajátos nevelési igényüként résztvevő határon túli diákok ösztöndíjának biztosítása;</p> <p>36.8. az Emberi Erőforrások Minisztériuma és jogelőd minisztériumai, valamint a szomszédos államok között megkötött nemzetközi kétoldalú munkatervek alapján ellátandó közneveléssel összefüggő feladatok megvalósítása;</p> <p>36.9. A Julianus Testvériskola Programban (határon túli diákok magyarországi, vagy más határon túli</p>	civil szervezet, közalapítvány, központi költségvetési szerv, köztisztviselő, egyház, vallásfelekezet, belső egyházi jogi személy, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, társulás, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személy, határon túli természetes személy, határon túli egyesület, szervezet, intézmény, külföldi személy, külföldi szervezet, határon túli egyházi intézmények, határon túli és magyarországi köz- és felsőoktatási intézmények, EMMI igazgatása, EMET, Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., gazdasági társaság, egyéni vállalkozó, Magyar Államkincstár	kérelem alapján pályázati úton	biztosítható	egyösszegű kifizetéssel részletekben történő kifizetéssel egyéb: bankforgalmi terhelési értesítők szerint	–	nem határon túli Ah-n kívüli szervezet: felhatalmazó nyilatkozat	–	36.1. – 36.2. – 36.3. – 36.5. igénybe vehető 36.6. – 36.7. igénybe vehető 36.8. – 36.9. – 36.11. igénybe vehető 36.12. – 36.13. – 36.14. igénybe vehető 36.15. – 36.20. –	–

Az igazságügyi miniszter 18/2016. (VIII. 30.) IM rendelete a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet módosításáról

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 395. § (4) bekezdés n) pontjában és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 604. § (2) bekezdés q) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** (1) A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (a továbbiakban: BÜSZ.) 2. § 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A rendelet alkalmazása során)
„2. beadvány: a bírósághoz elektronikus úton vagy papíralapon érkező irat, amely rendeltetésszerűen az elektronikus illetve a papíralapú ügyiratban kerül elhelyezésre;”
- (2) A BÜSZ. 2. § 7. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A rendelet alkalmazása során)
„7. érkeztetés: a bíróságra érkezett minden beadványon – az irat valamennyi példányán és mellékletén – a beadvány beérkezése keltének rögzítése, elektronikus eljárásban a beadvány rögzítése a lajstromprogramban a befogadás-visszaigazolásban feltüntetett időpontnak megfelelően;”
- 2. §** A BÜSZ. 5. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:
„(2a) Az elektronikus eljárásban a minősített és a zártan kezelendő adatokat papír alapon vagy adathordozón, zárt borítékban kell benyújtani. Erre az eljárásban résztvevők figyelmét a bíróságnak fel kell hívnia.”
- 3. §** A BÜSZ. 6. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) Ha jogszabály a beadvány más módon (telexon, elektronikus úton vagy adathordozón) történő benyújtását is lehetővé teszi, az ügyfeleket ennek feltételeiről tájékoztatni kell.”
- 4. §** (1) A BÜSZ. 75/C. § (2a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2a) Ha a keresetlevél, az egyéb beadvány, vagy az okirati bizonyíték, illetve ezek együttes mérete a kézbesítési rendszer által befogadható méretet meghaladja, az adathordozón – a Pp. 394/G. § (7) bekezdésében az adathordozó benyújtására meghatározott határidő figyelembevételével – benyújtott iratot iratkezelési szempontból egységes beadványnak kell tekinteni.”
- (2) A BÜSZ. 75/C. § (5a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(5a) A bíróság a kézbesítési rendszer útján megküldött beadványt – ha a bíróság munkaidején kívül érkezett – legkésőbb a következő munkanapon lajstromozza. Ha a beadvány előterjesztésére az OBH elnöke úrlapot rendszerezít, az úrlap kitöltési útmutatójában a figyelmet erre külön is fel kell hívni.”
- (3) A BÜSZ. 75/C. § (5b) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(5b) A beadványt akkor kell benyújtottnak tekinteni, ha az informatikai rendszer befogadás-visszaigazolást küldött, és adathordozón történő benyújtás esetén az adathordozót a Pp. 394/G. § (7) bekezdése szerinti határidőben nyújtották be.”
- (4) A BÜSZ. 75/C. §-a a következő (5c) bekezdéssel egészül ki:
„(5c) A kézbesítési rendszer által küldött elektronikus tértivevényt vagy a kézbesítési vélelem beálltáról az értesítést az iroda papír alapon kinyomtatja, és a tértivevényt a kézbesített irathoz csatolja, míg a kézbesítési vélelem beálltáról szóló értesítést a következő sorszámon iktatja a papír alapú aktában.”
- (5) A BÜSZ. 75/C. §-a a következő (6a)–(6d) bekezdéssel egészül ki:
„(6a) Ha a beadványt a Pp. 394/M. § (2) bekezdése alapján adathordozón nyújtják be, az adathordozó beérkezésének tényét az iroda rögzíti a lajstromba. Az adathordozón rögzített adatok informatikai szempontú biztonsági ellenőrzéséről, valamint az adatok biztonságos kezeléséről a bíróság folyamatosan gondoskodik.
(6b) A személyesen benyújtott adathordozót átvévő iroda sérült adathordozó átvétele esetén a sérülés tényét mind az átvételi elismervényen, mind a borítékon megjelöli. A postai úton érkező sérült, könyvelt küldeményben érkező adathordozó átvételéről az iroda hivatalos feljegyzést készít, és azt a küldemény tartalmához csatolja.
(6c) A személyesen benyújtott adathordozót átvévő iroda megszovegezett elismervényen az érkeztetés megjelölésére szolgáló bélyegzővel igazolja az átvételt, és – ha már rendelkezésre áll – rájegyzi a lajstromszámot is.

(6d) A Pp. 394/M. § (2) bekezdése szerint csatolt adathordozónak az eljárás többi résztvevője részére történő kézbesítés céljából csatolt példányait a bíróság az adathordozó informatikai szempontú biztonsági ellenőrzését követően kézbesíti, informatikai hiba esetén azt jelzi a benyújtónak.”

5. § A Büsz. 75/E. § (2)–(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a fél részére papír alapon kézbesítendő irat elektronikus iratként áll rendelkezésre, a bíróság az iratról egy példányban papír alapú másolatot készít és – ha annak képe megegyezik az elektronikus irat képével – a másolat papír alapú példányának első oldalán záradékot helyez el. A záradék szövege a következő: „Az irat elektronikus iratról készített papír alapú másolat.” Az elektronikus iratról készített papír alapú másolat fél (felek) részére történő papír alapú kézbesítését a papír alapú másolat záradékkal ellátott példányának másolatával kell foganatosítani.

(3) Ha a fél részére elektronikus úton kézbesítendő irat papír alapú iratként áll rendelkezésre, a bíróság az iratról elektronikus másolatot készít és – ha annak képe megegyezik a papír alapú irat képével – az azonos lajstromszámú elektronikus irat első oldalán fájlként záradékot helyez el. A záradék szövege a következő: „Az irat papír alapú iratról készített elektronikus másolat.”

(4) A bíróság az elektronikus úton kapcsolatot tartó fél részére a kiadmányt szövegszerkesztő programmal, olyan módon készíti el, hogy annak képe – az eredeti iraton meglévő aláírás és bélyegzőlenyomat képe kivételével – megegyezzen az eredeti irattal, s azt – a bíróság körbélyegzőjének lenyomatával való ellátása kivételével – a 38. § (1) bekezdése szerint szerkeszti meg. A kézbesítendő iraton az informatikai program a kiadmányozás folyamatában automatikusan elhelyezi a bíróság elektronikus bélyegzőjét (kiadmány). A bíróság a papír alapon kapcsolatot tartó fél részére a kiadmányt a 38. § alkalmazásával készíti el.”

6. § A Büsz. 75/F. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Ha a szakértő elektronikus kapcsolattartást vállal, az ahhoz szükséges azonosító adatokat az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság küldi meg az OBH részére. Az OBH az elektronikus kapcsolattartáshoz szükséges adatot átadja a törvényszékek részére. Ha a szakértő a szakvéleményt adathordozón nyújtja be, azt a bíróság nem köteles visszaszolgáltatni.”

7. § A Büsz. a következő 91. §-sal egészül ki:

„91. § (1) Ha a beadványt 2016. július 1-jét megelőzően több, a kézbesítési rendszer által befogadható méretű részletben nyújtották be, a beadványhoz tartozó részleteket iratkezelési szempontból egységes beadványnak kell tekinteni.

(2) Ha a beadványt 2016. július 1-jét megelőzően több, a kézbesítési rendszer által befogadható méretű részletben nyújtották be, a beadvány lajstromozásának időpontjára – a beadvány valamennyi részletének feltöltése esetén – a beadványhoz tartozó utolsó részlet feltöltésének időpontja irányadó.”

8. § A Büsz.

a) 2. § 13. pontjában az „azon minősített elektronikus aláírást, az elektronikus aláíráson pedig időbélyegzőt” szövegrész helyébe az „a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014. július 23-i 910/2014/EU rendelet szerinti, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott feltételeknek megfelelő elektronikus bélyegzőt (a továbbiakban: elektronikus bélyegző)” szöveg,

b) 15/A. §-ában a „minősített elektronikus aláírással és az elektronikus aláíráson elhelyezett időbélyegzővel” szövegrész helyébe az „elektronikus bélyegzővel” szöveg, a „minősített elektronikus aláírást és az elektronikus aláíráson elhelyezett időbélyegzőt” szövegrész helyébe az „elektronikus bélyegzőt” szöveg,

c) 75/F. § (1) bekezdés d) pontjában a „dokumentumformátumokról” szövegrész helyébe a „fájlformátumokról, valamint a befogadható fájl méretéről” szöveg,

d) 75/F. § (2) bekezdés a) pontjában a „szervezeti elektronikus aláírása” szövegrész helyébe az „elektronikus bélyegzője” szöveg,

e) 75/H. § (3) bekezdésében a „fokozott biztonságú elektronikus aláírást és időbélyegzőt” szövegrészek helyébe az „elektronikus bélyegzőt és időbélyegzőt” szöveg

lép.

- 9. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
- 10. §** A Magyar Bírósági Végrehajtói Kar egyes feladatairól, valamint egyes igazságügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 5/2016. (III. 8.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 10. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A 13. § (1), (2) és (13) bekezdése, a 13. § (17) bekezdés a) pontja, a 14. § (1)–(5) és (7) bekezdése, valamint a 15. § 2017. január 1. napján lép hatályba.”
- 11. §** (1) A bírósági végrehajtás szervezetéről szóló 16/2001. (X. 26.) IM rendeletnek a Rendelet 13. § (13) bekezdésével megállapított 77. §-a a következő szöveggel lép hatályba:
„77. § E rendeletnek a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar egyes feladatairól, valamint egyes igazságügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 5/2016. (III. 8.) IM rendelettel módosított 5. §-át és 6. §-át 2017. január 1. napját követően elrendelt végrehajtási ügyek vonatkozásában kell alkalmazni.”
- (2) A bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendeletnek a Rendelet 14. § (5) bekezdésével megállapított 58. § (7) bekezdése a következő szöveggel lép hatályba:
„(7) E rendeletnek a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar egyes feladatairól, valamint egyes igazságügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 5/2016. (III. 8.) IM rendelettel módosított 12. § (1) és (2) bekezdését, 13. §-át, 14. § (1) bekezdését, valamint 31. § (1) bekezdését a 2017. január 1. napját követően elrendelt végrehajtási ügyek vonatkozásában kell alkalmazni.”
- (3) A közjegyzői ügyvitel szabályairól szóló 37/2003. (X. 29.) IM rendeletnek a Rendelet 15. § (3) bekezdésével megállapított 55. § (3) bekezdése a következő szöveggel lép hatályba:
„(3) E rendeletnek a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar egyes feladatairól, valamint egyes igazságügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 5/2016. (III. 8.) IM rendelettel megállapított rendelkezéseit a 2017. január 1. napját követően elrendelt végrehajtási ügyek vonatkozásában kell alkalmazni.”

Dr. Trócsányi László s. k.,
igazságügyi miniszter

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhú másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.